

Till instruktionsbokens läsare ...

Vi gratulerar till köpet av den nya husbilen. Du har köpt ett högvärdigt fordon som du kommer att ha stor glädje av.

För att underlätta en säker och enkel användning av husbilen ger Bürstner-återförsäljaren detaljerad information om alla viktiga funktioner redan vid överlåtelsen.

Sedan står den här handboken, instruktionsboken från basfordonets tillverkare och instruktionsböckerna från apparattillverkarna till förfogande vid frågor eller problem med husbilen.

Före den första färden

Läs den här handboken ordentligt; använd den inte bara för att slå upp olika saker.

Fyll i garantikorten till de fasta apparaterna och extrautrustningen och skicka in dem till apparattillverkarna. Garantikorten finns i resp. bruksanvisning. Därigenom bekräftas garantin för alla apparater.

1	Inledning	7	4.6	Säkerhetsbälten	43
1.1	Allmänt	8	4.6.1	Allmänt	43
1.2	Information om miljöskydd	8	4.6.2	Använda säkerhetsbälten på rätt sätt	43
2	Säkerhet	9	4.6.3	Bilbarnskydd	43
2.1	Brandskydd	9	4.7	Pilotsäten för förarstol och passagerarstol	45
2.1.1	Undvika brandrisker	9	4.7.1	Stolar (Aguti-Liner) (delvis extrautrustning)	45
2.1.2	Brandbekämpning	9	4.7.2	Stolsvärme (extrautrustning)	46
2.1.3	Vid brand	9	4.8	Nackstöd	47
2.2	Allmänt	10	4.9	Sittplatsernas placering	47
2.3	Trafiksäkerhet	11	4.10	Elmanövrerad fönsterhiss	48
2.4	Släpvagnskörning	12	4.11	Ytterspegel	48
2.5	Gasanläggning	12	4.12	Hylla på instrumentbrädan	49
2.5.1	Allmänna anvisningar	12	4.13	Mörkläggningsgardiner för vindrutan, förarfönstret och passagerarfönstret	50
2.5.2	Gasflaskor	13	4.14	Motorhuv	51
2.6	Elektrisk anläggning	14	4.15	Spolarmunstycken	51
2.7	Vattensystem	14	4.16	Fylla på spolärvätska	52
3	Innan resan börjar	15	4.17	Tankning av bränsle för dieselmotor	52
3.1	Nycklar	15	4.17.1	Bränslepåfyllningsrör (Viseo)	53
3.2	Fordonsregistreringen	15	4.17.2	Bränslepåfyllningsrör (Elegance)	53
3.3	Last	15	4.18	Bogsering	54
3.3.1	Begrepp	16	5	Uppställning av husbilen	55
3.3.2	Beräkning av last	18	5.1	Parkeringsbromsen	55
3.3.3	Lasta fordonet på rätt sätt	19	5.2	Fotsteg	55
3.3.4	Bakre lastutrymme/bagageutrymme	21	5.3	Nivåklossar	55
3.3.5	Dubbelgolv	21	5.4	Stoppklossar	55
3.3.6	Cykelställ (extrautrustning)	21	5.5	Stödben	56
3.3.7	Cykelställ cykel/elcykel (extrautrustning)	23	5.5.1	Allmänna anvisningar	56
3.3.8	Avtagbar lasthållare AL-KO (Elegance, extrautrustning)	25	5.5.2	Stödben (SAWIKO) (extrautrustning)	56
3.3.9	Lasthållare SAWIKO (Viseo, extrautrustning)	26	5.5.3	Stödben (AL-KO) (delvis extrautrustning)	57
3.4	Släpvagnskörning	27	5.5.4	Elektriska stödben (AL-KO) (extrautrustning)	58
3.5	Släpvagnskoppling (extrautrustning)	28	5.6	230 V-anslutning	60
3.6	Fotsteg	28	5.7	Kylskåp	60
3.7	TV-anläggning (extrautrustning)	29	5.8	Satellitssystem (extrautrustning)	60
3.8	Lock till diskho och slask	30	5.8.1	Anläggning med automatisk antennjustering (Teleco)	60
3.9	Fastsättning av lös inredning	30	5.8.2	Anläggning med automatisk antennjustering (Oyster)	61
3.10	Sätta fast mörkläggningsgardin vindruta (Elegance)	31	5.9	Markis (extrautrustning)	62
3.11	Snökedjor (extrautrustning)	32	6	Boende	63
3.12	Trafiksäkerhet	32	6.1	Centrallås (delvis extrautrustning)	63
4	På väg	35	6.2	Ingångsdörr och förardörr	64
4.1	Köra husbilen	35	6.2.1	Förardörr, utsida (delvis extrautrustning)	64
4.2	Backningskamera (delvis extrautrustning)	36	6.2.2	Förardörr, insida (delvis extrautrustning)	65
4.3	Körhastighet	37	6.2.3	Ingångsdörr, utsida (Hartal)	65
4.4	Bromsar	37			
4.5	Luftfjädring (extrautrustning)	37			
4.5.1	Allmänna anvisningar	37			
4.5.2	Luftfjädring bakaxel	38			
4.5.3	Luftfjädring fram- och bakaxel	40			

Innehållsförteckning

6.2.4	Ingångsdörr, insida (Hartal)	66	6.13	Sängar	94
6.2.5	Fönster ingångsdörr (delvis extrautrustning)	66	6.13.1	Höjbar säng, manuell	94
6.2.6	Veckat insektsskydd på ingångsdörren (delvis extrautrustning)	67	6.13.2	Höjbar säng, elmanövrerad (delvis extrautrustning)	97
6.3	Utvändiga luckor	67	6.13.3	Fast säng (gasfjäder)	100
6.3.1	Lucklås med greppkåpa	68	6.13.4	Fast säng (justerbar huvudände)	100
6.3.2	Lucklås, kvadratisk	68	6.13.5	Fast säng, höjdjusterbar (extrautrustning)	101
6.3.3	Lucklås med tryckknapp	69	6.13.6	Sängyta för enkelsängar (extrautrustning)	101
6.3.4	Lucka för 230 V-anslutning, kvadratisk	69	6.14	Duschanslutning för yttre dusch (extrautrustning)	102
6.3.5	Lock för påfyllningsöppningen för dricksvatten	70	7	Gasanläggning	103
6.4	Skåpluckor	70	7.1	Allmänt	103
6.4.1	Skåpluckor med tryckknapp	70	7.2	Gasflaskor	104
6.4.2	Skåpluckor med trycklås	71	7.3	Byta ut gasflaskor	105
6.4.3	Skåpluckor med handtag och låslist	71	7.4	Gasavstängningsventiler	106
6.4.4	Skåpluckor med låshandtag	72	7.5	Extern gasanslutning (extrautrustning)	106
6.5	Lock för golvfacket	72	7.6	Crash-Protection- Unit-omkopplingsenhet (extrautrustning)	107
6.6	Ljusbrytare	73	8	Elektrisk anläggning	111
6.6.1	Ingång	73	8.1	Allmänna säkerhetsanvisningar	111
6.6.2	Invändigt	74	8.2	Begrepp	111
6.6.3	Klädskåpslampa	75	8.3	USB-uttag	112
6.6.4	Stavlampan i bakre lastutrymme	76	8.4	12 V-nät	113
6.7	Ljusstyrning (Elegance)	76	8.4.1	Radioomkopplare (extrautrustning)	113
6.8	Fäste för platt bildskärm	78	8.4.2	Startbatteri	114
6.8.1	Fäste på pelare	78	8.4.3	Bodelsbatteri	115
6.8.2	Vägghållare	78	8.5	EI-block EBL 99 (Viseo)	116
6.8.3	Fäste i TV-skåp	79	8.5.1	Batteri-brytare	118
6.8.4	Fäste med låsspak	79	8.5.2	Batteriväljare	118
6.9	Vädra	80	8.5.3	Batteriövervakning	118
6.10	Fönster	80	8.5.4	Batteriladdning	118
6.10.1	Överkantshängt fönster	81	8.6	EI-block EBL 220 (Elegance)	119
6.10.2	Skjutfönster med trycklås (Elegance)	83	8.6.1	Batteri-frånkoppling	120
6.10.3	Skjutfönster med svängspärr (Viseo)	83	8.6.2	Batteriväljare	120
6.10.4	Plisségardin och insektsnät	84	8.6.3	Batteriövervakning	120
6.10.5	Plisségardiner på vindrutan och på förar-/passagerarfönstren	84	8.6.4	Batteriladdning	121
6.10.6	Mörkläggningsgardin vindruta (Elegance)	85	8.7	Panel IT 96-2 (Viseo)	121
6.11	Takluckor	86	8.7.1	Huvudbrytare 12 V	121
6.11.1	Heki-taklucka (mini och midi)	87	8.7.2	Instrument V/tank för batterispänning och vattenvolym eller avloppsvattenvolym	122
6.11.2	Taklucka med snäpplås	88	8.7.3	Brytare för vattenpump	123
6.11.3	Vevmanövrerad taklucka (delvis extrautrustning)	89	8.7.4	Batterilarm för bodelsbatteri	124
6.11.4	Taklucka Omni-Vent med fläkt (extrautrustning)	90	8.7.5	12 V-kontrollampa	124
6.12	Bord	91	8.7.6	230 V-kontrollampa	124
6.12.1	Fast bord	92	8.8	Panel LT 511 (Elegance)	125
6.12.2	Hängbord	93	8.8.1	230 V-kontrollampa	125
6.12.3	Klappbord till köksbänk (avhängig av modell)	93	8.8.2	Huvudbrytare 12 V	126
6.12.4	Diskbänksförlängning	94	8.8.3	Indikeringsinstrument batterier	126
			8.8.4	Indikeringsinstrument tank	128

8.8.5	Larm	128	10	Sanitetssystem	179
8.8.6	Temperaturvisning	129	10.1	Vattenförsörjning, allmänt	179
8.8.7	Brytare för tankvärme	129	10.2	Vattensystem	180
8.8.8	Brytare för vattenpump	130	10.2.1	Vattentank	180
8.9	Solcellsanläggning (extrautrustning)	130	10.2.2	Påfyllningsöppning för dricksvatten, med lock (Viseo)	180
8.10	230 V-nät.	131	10.2.3	Påfyllningsöppning för dricksvatten, med lock (Elegance)	181
8.10.1	230 V-anslutning	131	10.2.4	Påfyllning av vattensystem	181
8.10.2	Anslut 230 V-försörjningen	132	10.2.5	Fylla på vatten efteråt	183
8.11	Säkringar.	133	10.2.6	Stänga/öppna utloppet.	183
8.11.1	12 V-säkringar.	133	10.2.7	Tappa av vatten (rätt med utlopp)	184
8.11.2	230 V-säkring	137	10.2.8	Tömma vattensystemet	184
8.12	Uttag på utsidan (extrautrustning)	138	10.3	Avloppsvattenanläggning.	185
8.13	El-scheman	139	10.3.1	Avtappningskran under fordonet (Viseo)	186
8.13.1	El-scheman invändigt	139	10.3.2	Avtappningskran i fordonet (Elegance)	186
8.13.2	El-schema utvändigt	144	10.3.3	Värmesystem för avloppstank och avloppsledning (extrautrustning).	188
9	Fast installerade apparater	145	10.3.4	Uppvärmning av avloppsledning (extrautrustning).	188
9.1	Allmänt	145	10.4	Toalettrum	189
9.2	Värmesystem och varmvattenberedare	146	10.5	Toalett	190
9.2.1	Modeller med avgaskanal på höger fordonssida	146	10.5.1	Förbered toaletten	190
9.2.2	Uppvärmning på rätt sätt.	147	10.5.2	Svängbar toalett.	192
9.2.3	Varmluft-värmesystem och varmvattenberedare med digital kontrollenhet CP plus	147	10.5.3	Tömning av latrintank	193
9.2.4	Varmvatten-värmesystem och varmvattenberedare Alde (delvis extrautrustning)	152	11	Skötsel	195
9.2.5	Extra värmeväxlare (delvis extrautrustning)	159	11.1	Utvändig skötsel	195
9.2.6	Elektrisk golvvärme (extrautrustning)	160	11.1.1	Allmänt.	195
9.3	Klimatanläggning (extrautrustning)	161	11.1.2	Tvätta med högtryckstvätt	195
9.3.1	Dometic.	161	11.1.3	Tvättning av fordonet.	196
9.3.2	Telair.	162	11.1.4	Fönsterrutor av akrylglas	196
9.4	Spis	164	11.1.5	Underrede	197
9.4.1	Gasspis	164	11.1.6	Fotsteg.	197
9.4.2	Gasugn (Dometic) (extrautrustning)	165	11.1.7	Luftfjädring	197
9.4.3	Mikrovågsugn (extrautrustning).	167	11.2	Invändig skötsel	197
9.4.4	Spisfläkt (extrautrustning)	168	11.3	Vattensystem	199
9.5	Kylskåp	169	11.3.1	Rengöra avloppstanken.	199
9.5.1	Kylskåpets ventilationsgaller.	169	11.3.2	Rengöra vattentanken	199
9.5.2	Drift (Dometic med manuell energival-system MES).	171	11.3.3	Rengöra vattenledningar	200
9.5.3	Drift (Dometic RDM med automatiskt energival-system)	172	11.3.4	Desinficera vattensystemet	200
9.5.4	Lås till kylskåpsdörr.	175	11.4	Spisfläkt	201
			11.5	Klimatanläggning	201
			11.5.1	Dometic	201
			11.5.2	Telair	201
			11.6	Vinterskötsel	202
			11.6.1	Förberedelser	202
			11.6.2	Vinterdrift	202
			11.6.3	Efter vintern	202

Innehållsförteckning

11.7	Avställning	203	14	Störningsorsaker	231
11.7.1	Tillfällig avställning	203	14.1	Bromssystem	231
11.7.2	Avställning över vintern	204	14.2	Luftfjädring	231
11.7.3	Idrifttagande av fordonet efter tillfällig avställning eller vinteravställning	205	14.3	Elektrisk anläggning	232
12	Underhåll	207	14.4	Gasanläggning	234
12.1	Inspektion	207	14.5	Värmesystem/ varmvattenberedare	235
12.2	Underhållsarbeten	207	14.5.1	Värmesystem/varmvattenberedare Truma med digital kontrollenhet CP plus	235
12.3	Dörrar	207	14.5.2	Värmesystem/varmvattenberedare Alde	237
12.4	Bodelsbatteri	208	14.6	Klimatanläggning	237
12.5	Varmvatten-varmesystem Alde	208	14.6.1	Dometic	237
12.5.1	Kontroll av vätskenivå	209	14.6.2	Telair	238
12.5.2	Påfyllning av värmevätska	209	14.7	Spis	238
12.5.3	Avluftning av värmeanläggning	210	14.7.1	Gasspis/gasugn	238
12.5.4	Avluftningsventilernas läge	210	14.7.2	Mikrovågsugn	239
12.6	Byte av glödlampor, utvändigt	212	14.8	Kylskåp	239
12.6.1	Belysning front (Elegance)	213	14.9	Vattenförsörjning	240
12.6.2	Belysning front (Viseo)	214	14.10	Påbyggnad	242
12.6.3	Belysning bak	216	15	Extrautrustningar	243
12.6.4	Belysning sida	216	15.1	Vikter av extrautrustningar	243
12.6.5	Glödlamptyper för ytterbelysning	217	16	Tekniska data	247
12.7	Byte av glödlampor, invändigt	217	16.1	Illustration planritningar	247
12.7.1	Lampa med lysdiod	218	16.2	Längdmått tabell	249
12.7.2	Påbyggnadslampa	218	16.3	Strömförsörjning	250
12.8	AL-KO bakaxel	219	17	Användbara tips	251
12.9	Reservdelar	219	17.1	Trafikbestämmelser i utlandet	251
12.10	Typskylt	220	17.2	Hjälp på Europavägarna	252
12.11	Varnings- och hänvisningsetikett	220	17.3	Trafikbestämmelser för husbilar	254
13	Hjul och däck	221	17.4	Övernatta i fordonet utanför campingplatser	256
13.1	Allmänt	221	17.5	Gasförsörjningen i de europeiska länderna	258
13.2	Däckurval	222	17.6	Bestämmelser om vägavgifter i de europeiska länderna	258
13.3	Beteckningar på däcken	223	17.7	Tips för en säkrare övernattnig på resan	259
13.4	Användning av däcken	223	17.8	Tips för vintercampare	259
13.5	Hjulbyte	223	17.9	Checklister	260
13.5.1	Allmänna anvisningar	223	18	Inspektionsschema	263
13.5.2	Åtdragningsmoment	224			
13.5.3	Byta hjul	226			
13.6	Reservhjulshållare (extrautrustning)	227			
13.6.1	Reservhjulshållare under fordonet (metallbyglar)	227			
13.6.2	Reservhjulshållare i det bakre lastutrymmet	227			
13.7	Däcktryck	228			

Läs noga igenom instruktionsboken innan du startar din första färd!

Ha alltid instruktionsboken med i fordonet. Alla som använder fordonet ska informeras om säkerhetsanvisningarna.

► Om denna symbol ej beaktas finns risk för att personer kan skada sig.

▷ Om denna symbol ej beaktas finns risk för skador på fordonet.

▷ Denna symbol hänvisar till en rekommendation eller till någon viktig detalj.

▷ Denna symbol hänvisar till miljövardeaspekter.

Denna instruktionsbok innehåller avsnitt, i vilka modellrelaterade utrustningar eller extrautrustningar beskrivs. Dessa avsnitt är speciellt märkta. Din fordon har kanske inte de här extrautrustningarna. Fordonets utrustning kan därför skilja sig från en del bilder och beskrivningar.

Men fordonet kan ha extrautrustning som inte beskrivs i den här instruktionsboken.

Extrautrustningarna beskrivs där en förklaring behövs.

Beakta alltså även de separata instruktionsböckerna som bifogas.

▷ Uppgifterna "höger", "vänster", "fram", "bak" refererar alltid till fordonets färdriktning.

▷ Samtliga mått och vikter är "cirka" uppgifter.

Om anvisningarna i denna instruktionsbok inte följs och en skada på fordonet uppstår som följd, gäller inte garantin.

Vi utvecklar våra fordon kontinuerligt. Därför ber vi om förståelse för att vi måste reservera oss för ändringar både avseende form, utrustning och teknik. Av innehållet i instruktionsboken eller bruksanvisningen kan kunden därför inte härleda några anspråk gentemot tillverkaren. I instruktionsboken beskrivs de utrustningsvarianter som står till förfogande den dagen som instruktionsboken trycks.

Instruktionsboken får inte, varken helt eller delvis, reproduceras, översättas eller kopieras utan skriftligt medgivande från tillverkaren.

1.1 Allmänt

Fordonets konstruktion baseras på senast kända teknik och den är tillverkad enligt de allmänna säkerhetstekniska bestämmelserna. Ändå kan personskador eller skador på fordonet uppstå, om inte säkerhetsanvisningarna i denna instruktionsbok följs.

Fordonet får endast användas i tekniskt felfritt tillstånd. Beakta instruktionsboken.

Fel eller störningar som skulle kunna påverka personers eller fordonets säkerhet ska åtgärdas omedelbart av fackpersonal. För att förhindra ytterligare skador ska användarens skadebegränsningsskyldighet iaktas vid störningar.

Fordonets gasanläggning och bromssystem får endast kontrolleras eller repareras av en auktoriserad fackverkstad.

Påbyggnaden får endast förändras om tillverkaren har godkänt det.

Fordonet är endast avsedd för att transportera personer. Resgodis och tillbehör får endast medföras upp till en tekniskt tillåten totalvikt.

Kontroll- och inspektionsintervallerna som anges av tillverkaren måste följas.

1.2 Information om miljöskydd

- ▷ Respektera naturen - för inte oväsen och skräpa inte ned.
- ▷ Principiellt gäller följande: Avloppsvatten skall aldrig tömmas i rännstensbrunnar och sopor inte slängas ute i naturen.
- ▷ Avloppsvatten får endast samlas upp i avloppstanken; i nödfall kan en annan lämplig behållare användas.
- ▷ Avloppstanken och toalett-kassetten eller latrintanken får endast tömmas på speciella hanteringsanläggningar t. ex. på campingplatser eller andra ställplatser. Beakta vid uppehåll i städer och kommuner hänvisningar för hållplatserna eller fråga efter hanteringsanläggningar.
- ▷ Avloppstanken skall tömmas så ofta som möjligt, även om den inte är helt fylld (hygien).
Avloppstanken och ev. avloppsledningen skall om möjligt spolras rent med färskvatten i samband med varje tömning.
- ▷ Låt aldrig toalett-kassetten eller latrintanken bli för full. Senast när nivåindikeringen lyser skall toalett-kassetten eller latrintanken tömmas utan dröjsmål.
- ▷ Sortera avfallet från resan i glas, plåtburkar, plast och komposteringsbara sopor. Kontakta kommunen där du befinner dig för frågor gällande avfallshandlingen. Släng inte hushållsavfallet i avfallskorgarna på parkeringsplatser.
- ▷ Avfallsbehållare skall tömmas så ofta som möjligt i de härför avsedda tunnorna eller containrarna. På så sätt undviks obehaglig lukt och problematiska ansamlingar av avfall ombord.
- ▷ Låt inte bilens motor vara på i onödan när fordonet står stilla. En kall motor i tomgång släpper ut särskilt mycket skadliga ämnen. Motorns drifttemperatur uppnås snabbast när man kör.
- ▷ För toaletten bör man använda en miljövänlig och biologiskt nedbrytbar kemväska i låg dosering.
- ▷ Om man uppehåller sig en längre tid i en stad eller kommun bör man alltid uppsöka speciella platser för husbilar. Kontakta kommunen om du inte vet var en sådan plats finns.
- ▷ Lämna alltid ställplatsen i rent skick.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns viktiga säkerhetsanvisningar. Säkerhetsanvisningarna är till för att skydda personer och materiella tillgångar.

Hänvisningarna gäller:

- brandskydd och förhållningssätt vid bränder
- allmänt förhållningssätt vid bruk av fordonet
- fordonets trafiksäkerhet
- släpvagnskörning
- fordonets gasanläggning
- fordonets elektriska anläggning
- fordonets vattensystem

2.1 Brandskydd

2.1.1 Undvika brandrisker

- ▶ Låt aldrig barn vara ensamma i fordonet.
- ▶ Håll brännbart material på avstånd från värmekällor och spis.
- ▶ Halogenlampor kan bli mycket varma. När lampan är påslagen måste avståndet till brännbara föremål alltid vara minst 30 cm. Brandfara!
- ▶ Använd aldrig separata, mobila värmekällor eller spisar.
- ▶ Endast auktoriserad fackpersonal får reparera den elektriska anläggningen, gasanläggningen eller de fast installerade apparaterna.

2.1.2 Brandbekämpning

- ▶ Ha alltid med dig en pulverbrandsläckare i fordonet. Brandsläckare måste vara godkänd, kontrollerad och finnas till hands.
- ▶ Brandsläckaren skall kontrolleras regelbundet av auktoriserad fackpersonal. Beakta respektive kontrolldatum.
- ▶ Beroende på utrustning ingår brandsläckare i leveransens omfattning.
- ▶ I närheten av spisen ska alltid en brandfilt finnas redo.

2.1.3 Vid brand

- ▶ Evakuera alla personer som uppehåller sig i fordonet.
- ▶ Frånkoppla elströmförsörjningen och skilj den från elnätet.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan.
- ▶ Varna omgivningen och ring brandkåren.
- ▶ Bekämpa branden, helst utan risk för dig själv.

- ▷ Se efter var nödutgångarna finns och hur de används.
- ▷ Håll nödutgångarna fria.
- ▷ Följ eldsläckarens bruksanvisning.

Som nödutgång gäller alla fönster och dörrar som uppfyller följande kriterier:

- Öppning utåt eller förskjutning i horisontell riktning
- Öppningsvinkel minst 70°
- Diameter för smal öppning ska vara minst 450 mm
- Avståndet från fordonets golv ska vara max. 950 mm

2.2 Allmänt

- ▶ Syret i fordonet förbrukas genom att man andas eller av gasdrivna installerade apparater. Därför måste den förbrukade luften alltid ersättas. För detta finns det ventilationsanordningar i fordonet (t. ex. takluckor med ventilation, takventiler eller golvventilation). Täck aldrig för ventilationerna på in- eller utsidan, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fria från snö och löv. Risk för att kvävas föreligger på grund av den ökade CO₂-halten.
- ▶ Förvaringsutrymmen och bakre lastutrymmen ska inte användas som sovplats eller vistelseplats för personer eller djur. Dessa utrymmen har ingen obligatorisk ventilation. Kvävningsrisk föreligger genom syrebrist och värme från luft.
- ▶ Beakta höjden på öppningen i dörren.

- ▷ Respektive instruktionsböcker/drifinstruktioner gäller både för de fast installerade apparaterna (värme, spis, kylskåp osv.) och för basfordonet (motor, bromsar osv.). Iakttag särskilt.
- ▷ Då tillbehör eller extrautrustningar monteras på, kan fordonets mått, vikt och även körförhållandet förändras. En del extrakomponenter ska registreras i fordonshandlingarna.
- ▷ Använd endast fälgar och däck som är godkända för fordonet. Information om fälgarnas och däckens dimensioner finns i fordonshandlingarna, du kan också fråga hos en auktoriserad återförsäljare eller serviceställen.
- ▷ Drag alltid åt parkeringsbromsen när du ställer upp husvagnen.
- ▷ Om fordonets tekniskt tillåtna totalvikt överskrider 4 t ska stoppklossar användas om man parkerar i uppförs- resp. nedförsbackar. Vid fordon med en total vikt på över 4 t är stoppklossar standard.

- ▷ Stäng alla dörrar, utvändiga luckor och fönster när du lämnar fordonet.
- ▷ Ha alltid med dig varningstriangel, förbandslåda och/eller varningslykta, då dessa är föreskrivna enligt lag.
- ▷ Fordonet får endast köra på allmänna vägar när fordonets förare har ett för fordonsklassen giltigt körkort.
- ▷ Om man säljer fordonet ska all dokumentation, d.v.s fordonets instruktionsbok och instruktionsböcker till de fast installerade apparaterna överlämnas till den nya ägaren.

2.3 Trafiksäkerhet

- ▶ Innan resan påbörjas ska signal- och belysningsfunktionerna, styrningen och bromsarna kontrolleras.
- ▶ Om fordonet har stått länge utan att användas (ca 10 månader) ska bromssystemet och gasanläggningen kontrolleras på en auktoriserad fackverkstad.
- ▶ Kontrollera både innan du startar och regelbundet när du stannar, att fotsteget är helt inkört.
- ▶ Säkra den höjbara sängen före avfärd.
- ▶ Öppna/dra upp och säkra mörkläggningsgardinerna på vindrutan och på förar- och passagerarsidan innan körningen påbörjas.
- ▶ Ställ in TV-apparaten på ett säkert ställe innan färden börjar.
- ▶ Innan resan påbörjas ska den platta bildskärmen och bildskärmshållaren ställas i grundläget och säkras. Om bildskärmshållaren är inbyggd i ett TV-skåp: Stäng TV-skåpet.
- ▶ Innan resan påbörjas ska locken till diskho och slask tas bort och förvaras säkert i köket eller i klädskalet.
- ▶ Förvara alla rörliga delar och lösa föremål säkert innan färden börjar.
- ▶ Innan färd skall justerbara bord låsas.
- ▶ Före resan ska alla svängbara stolar vridas och låsas i färdriktning. Under resan måste de svängbara sotlarna vara låsta i färdriktningen.
- ▶ När man kör med husbilen får personer endast uppehålla sig på de tillåtna sittplatserna (se kapitel 4). Det maximalt tillåtna antalet passagerare finns angivet i fordonshandlingarna.
- ▶ På sittplatserna gäller bilbälteslagen.
- ▶ Spänn fast dig innan färd och var fastspänd under hela färden.
- ▶ Säkra alltid barnen med de barnsäkerhetsutrustningar som är anpassade till respektive kroppsstorlek och vikt.
- ▶ Montera bilbarnskyddet endast på avsedda sittplatser.
- ▶ Basfordonet är ett s.k. nyttfordon (mindre lastbil). Detta ska man alltid tänka på när man kör.
- ▶ Observera fordonets totala höjd (inkluderat taklast) när du kör in under en bro eller in i en tunnel.
- ▶ På vintern måste taket befrias från is och snö innan man startar.
- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge (se avsnitt 13.7).
- ▶ Använd inte värmesystemet på bensenmackar. Explosionsrisk!
- ▶ Använd inte värmesystemet i slutna utrymmen. Kvävningrisk!

- ▷ Fördela all last jämnt i fordonet före färden (se kapitel 3).
- ▷ Tag alltid hänsyn till fordonets tekniskt tillåtna totalvikt och den tillåtna axelbelastningen när du lastar bilen eller om du t. ex. avbryter resan för att handla livsmedel och liknande (se fordonshandlingarna).
- ▷ Stäng alla skåpdörrar, toalettdörren, alla lådor och luckor innan du startar. Spärra kylskåpets dörrsäkring.

- ▷ Stäng fönster och takluckor innan körningen påbörjas.
- ▷ Stäng och lås alla utvändiga luckor innan du startar.
- ▷ Tag, före resan, bort de externa stöden och kör in stöden som är monterade på fordonet.
- ▷ Placera antennen i "viloläge" innan färden påbörjas.
- ▷ Drag åt hjulbultarna/hjulmuttrarna efter 5 mil när du kör med fordonet för första gången och efter däckbyte. Därefter bör du regelbundet kontrollera att muttrarna är ordentligt åtdragna. Åtdragningsmoment se kapitel 13.
- ▷ Däcken bör ej vara äldre än 6 år, då gummit torkar med åren (se kapitel 13).
- ▷ Däck, hjulupphängning och styrning utsätts för mycket större belastning om man har monterat snökedjor. Kör mycket långsamt med snökedjor (max. 50 km/h) och endast på vägar med genomgående snötäcke. Annars kan fordonet skadas.

2.4 Släpvcörning

- ▶ Var alltid extra försiktig när du kopplar på eller kopplar från släpet. Risk olycksfall och skador!
- ▶ När man kopplar på resp. kopplar loss släpet får inga personer uppehålla sig mellan dragfordonet och släpet.

2.5 Gasanläggning

2.5.1 Allmänna anvisningar

- ▶ Innan resan påbörjas och innan fordonet lämnas, eller om de gasdrivna apparaterna inte används, ska alla gasavstängningsventiler och huvudavstängningsventilen på gasflaskan alltid stängas.
- ▶ Vid tankning, på färjor eller i garage måste alla apparat som bedrivs med gas vara avstängda (beroende av utrustning värmesystem, spis, ugn, grill, kylskåp). Explosionsrisk!
- ▶ När en apparat drivs med gas får apparaten inte tas i drift i slutna utrymmen (t. ex. garage). Förgiftnings- och kvävningsrisk!
- ▶ Låt endast en auktoriserad fackverkstad underhålla, reparera eller ändra gasanläggningen.
- ▶ Innan gasanläggningen tas i drift skall den kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad enligt de nationella bestämmelserna. Detta gäller även för oregistrerade fordon. Kontakta en auktoriserad fackverkstad för kontroll av ändringar av gasanläggningen.
- ▶ Även gstryckregulatorn och avgasrören ska kontrolleras. Gstryckregulatorn måste bytas senast efter 10 år. Fordonets ägare ansvarar för att detta görs.
- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera inte om gasledande delar och ledningar är täta med öppen flamma.

- ▶ Till de inbyggda anslutningsförbindelserna får du endast ansluta apparat som är avsedda för det. Du får inte använda någon apparat i bilen, om den är ansluten till en av de inbyggda anslutningsförbindelserna.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster eller en taklucka.
- ▶ Använd inte gasspisen eller gasugnen för att öka temperaturen inomhus.
- ▶ Om man har flera gasdrivna apparater krävs en separat gasavstängningsventil för varje apparat. Om enskilda apparater inte används ska respektive gasavstängningsventil stängas.
- ▶ Tändsäkringarna måste stänga inom en minut efter att gaslågan slocknat. När den stängs hör man ett klickande ljud. Kontrollera funktionen regelbundet.
- ▶ De installerade gasapparaterna är endast avsedda för gasol, butangas eller en blandning av dessa. Gastryckregulatorn såväl som alla fast installerade gasapparater är konstruerade för ett drifttryck på 30 mbar.
- ▶ Gasol är förgasbar ned till -42 °C , butangas däremot endast upp till 0 °C . Vid lägre temperaturer existerar inte längre något gastryck. Butangas lämpar sig alltså inte för vinterdrift.
- ▶ Kontrollera regelbundet att gaslangan på gasflaskans anslutningsstycke verkligen är tät. Gaslangan får inte ha några sprickor och inte vara porös. Låt en auktoriserad fackverkstad byta ut gaslangan senast 10 år efter tillverkningsdatum. Den som ansvarar för gasanläggningen måste se till att bytet görs.
- ▶ Gasboxen är på grund av sin funktion och konstruktion ett utåt öppet utrymme. Den seriemässigt inbyggda ventilationen får inte täckas över eller blockeras. Då kan inte läckande gas avledas ut i det fria.
- ▶ Gasboxen får inte användas som förvaringsutrymme.
- ▶ Säkra gasboxen mot obehörig åtkomst. Lås åtkomsten till den.
- ▶ Man måste omedelbart kunna komma åt flaskans huvudavstängningsventil.
- ▶ Gasdrivna apparater (t. ex. gasgrill) som är byggda för annat gastryck än 30 mbar får ej anslutas.
- ▶ Avgasröret måste vara tätt och fast slutet på värmare och kamin. Avgasröret får inte uppvisa några skador.
- ▶ Avgaser måste obehindrat kunna strömma ut i det fria och friskluft måste obehindrat kunna flöda in. Därför ska skorstenen och insugningsöppningarna hållas rena och fria (t. ex. från snö och is). Det får inte ligga några snövallar runt fordonet.

2.5.2 Gasflaskor

- ▶ Gasflaskor får endast medföras i gasboxen.
- ▶ Ställ upp gasflaskorna lodrätt i gasboxen.
- ▶ Surra fast gasflaskorna så att de varken kan vridas eller välta.
- ▶ Anslut gaslangan utan spänning till gasflaskan.
- ▶ Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gaslangan.

- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan innan gastryckregulatorn eller gasslangen avlägsnas från gasflaskan.
- ▶ Gastryckregulatorn och gasslangen skruvas fast för hand på gasflaskorna. Inga verktyg används.
- ▶ I fordon får endast speciella gastryckregulatorer med säkerhetsventil användas. Det får inte användas några andra gastryckregulatorer; de uppfyller inte kraven.
- ▶ Vid temperaturer under 5 °C ska en avfrostningsanläggning (antifrost) för gastryckregulatorer användas.
- ▶ Använd enbart 11 kg- eller 6 kg-gasflaskor. Campingflaskor med inbyggd backventil (blå flaskor upp till max. 2,5 resp. 3 kg) får endast användas i kombination med en säkerhetsventil.
- ▶ Slanglängden för yttre gasflaskor skall vara så kort som möjligt (max. 150 cm).
- ▶ Blockera aldrig ventilationsöppningarna i golvet under gasflaskorna.

2.6 Elektrisk anläggning

- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Innan man börjar utföra några som helst arbeten i elanläggningen skall alla apparater och lampor fränkopplas, batteriet kopplas från och fordonet skiljas från nätet.
- ▶ Använd endast originalsäkringar med föreskrivet värde.
- ▶ Defekta säkringar skall endast bytas ut om man känner till orsaken och felet har åtgärdats.
- ▶ Säkringarna får aldrig förbikopplas eller repareras.

2.7 Vattensystem

- ▶ Vatten som blir stående i vattentanken eller i vattenledningarna blir oanvändbart efter kort tid. Därför är det viktigt att man grundligt rengör vattenledningar och vattentank före varje användning av fordonet. När man ställer undan fordonet, d.v.s. när det inte ska användas på ett tag skall vattentanken och vattenledningarna tömmas helt och hållet.
- ▶ Vid avställning under längre tid än en vecka ska vattensystemet desinficeras innan man använder fordonet (se kapitel 11).

- ▷ När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att vattenpumpen är avstängd på panelen. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt säkerhets-/avtappningsventilen (i förekommande fall) och alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns viktig information om vad som ska beaktas före körning och vilka åtgärder som ska vidtas före körning.

Hänvisningarna gäller:

- nycklarna
- fordonsregistreringen
- last och lastberäkning
- korrekt last av fordonet och cykelstället
- lasthållaren
- släpvagnskörning
- inkörning och utkörning av fotsteget
- säkring av TV-anläggningen
- förvaring av diskhons lock
- fastsättning av lös inredning
- användning av snökedjor

I slutet av detta kapitel hittar du en checklista, i vilken en sammanfattning av de viktigaste punkterna åter ges.

3.1 Nycklar

Till ditt fordon medföljer följande nycklar:

Två nycklar för

- tändningslåset
- bränsletanken

Två nycklar för

- förardörren
- påbyggnadens ingångsdörr
- påfyllningsöppningen för dricksvatten
- utvändiga luckor

Förvara alltid en reservnyckel utanför fordonet. Anteckna respektive nyckelnummer. Kontakta en auktoriserad återförsäljare eller verkstad vid ev. förlust.

3.2 Fordonsregistreringen

Husbilen måste registreras. Beakta gällande bestämmelser.

Tänk på att det, trots EU-nummerplåtar, krävs speciella, nationella nummerplåtar i en del länder.

3.3 Last

- ▶ Om fordonet överbelastas och har felaktigt däcktryck kan det leda till att däcken punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge (se avsnitt 13.7).
- ▶ I fordonshandlingarna anges den tekniskt tillåtna totalvikten, respektive vikten inklusive extrautrustning från fabriken (faktisk vikten), dock inte det lastade fordonets vikt (se avsnitt 3.3.1). För er egen säkerhets skull rekommenderar vi att det lastade fordonet (med alla föremål som medförs i fordonet och alla personer) vägs på en godkänd, allmän våg innan färden börjar.
- ▶ Anpassa hastigheten till lasten. Vid tung last blir bromssträckan längre.

- ▷ Överskrid inte genom lastning den tekniskt tillåtna totalvikten, som anges i fordonshandlingarna (tillåten totalvikt), eller det maximala axeltrycket.
- ▷ Inbyggda tillbehör och extrautrustning gör att man kan lasta mindre mängder.
- ▷ Observera alltid fordonets tillåtna axelbelastning som står i fordonshandlingarna.

Se till att lastens tyngdpunkt befinner sig direkt ovanför fordonsgolvet när fordonet lastas. Annars kan fordonets köregenskaper förändras.

Maximalt tillåten last

Beteckning	Belastning (kg)	
Höjbar säng	200	
Taklast	90	
Bakre lastutrymme och bakre bagageutrymme	200	
Cykelställ	2 cyklar	60
	3 cyklar	60
Cykelställ elcykel	2 cyklar	80
Lasthållare (AL-KO)	150	
Lasthållare (SAWIKO)	130	

3.3.1 Begrepp

- ▷ I tekniska sammanhang används numera begreppet "massa" istället för "vikt". I vanligt språkbruk används dock fortfarande oftast ordet "vikt". För att texten ska bli lättare att läsa används begreppet "massa" endast i fasta, vedertagna formuleringar i efterföljande avsnitt.

Tekniskt tillåten totalvikt i lastat tillstånd

Den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd är den vikt som fordonet aldrig får överskrida.

I den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd ingår **faktisk vikt** och **lasten**.

Den tekniskt tillåtna totalvikten på det lastade fordonet anges av tillverkaren i fordonshandlingarna.

Faktisk vikt

I den faktiska vikten ingår fordonets vikt i körklart tillstånd och extrautrustning från fabriken.

Vikt i körklart tillstånd

Vikten i körklart tillstånd är vikten på det körklara standardfordonet (exklusive extrautrustning från fabriken).

Vikten i körklart tillstånd är sammansatt enligt följande:

- Tjänstevikt (det tomma fordonets vikt) med seriemässig standardutrustning från fabrik (exklusive extrautrustning från fabriken)
- Förarens vikt
- Standardutrustningens vikt

Till tjänstevikten räknas påfyllda smörjmedel, olja och kylvätska, fordonsverktyg och en till 90 % påfylld bränsletank.

Förarens vikt beräknas alltid vara 75 kg, oberoende av hur mycket föraren verkligen väger.

Standardutrustningen är all utrustning och all vätska som krävs för att fordonet ska kunna användas ändamålsenligt och säkert. I standardutrustningens vikt ingår:

- Ett fyllt färskvattensystem
- En till 90 % fylld gasflaska
- Ett fyllt värmesystem
- Försörjningsledningarna till 230 V-försörjningen
- Ett fyllt toalettspolningssystem
- Insatsmodul för extrabatteri, om det finns möjlighet att använda extrabatteri

Avloppstanken och latrintanken är tomma.

Exempel på beräkning av standardutrustning

Vattentank i körklart tillstånd för 20 l (utloppet öppet)	20 kg
Aluminiumgasflaska	+ 11,5 kg
Varmvattenberedare med 20 l	+ 20 kg
230 V-försörjningsledning	+ 4 kg
Summa	= 55,5 kg

Vikten i körklart tillstånd och den faktiska vikten anges i fordonets dokumentation (t.ex. 2900/2950 kg).

Last Lasten är sammansatt enligt följande:

- Konventionell belastning
- Extrautrustningar
- Personlig utrustning

▷ Fordonets last kan ökas genom att den faktiska vikten minskas. För detta ändamål är det till exempel tillåtet att tömma vätskebehållarna eller ta ut gasflaskorna.

De olika delarna av lasten förklaras i nedanstående text.

Konventionell belastning

Den konventionella belastningen är den vikt som tillverkaren har beräknat för passagerarna.

Konventionell belastning innebär: För varje sittplats som är inplanerad av tillverkaren beräknas 75 kg, oberoende av hur mycket passagerarna verkligen väger. Förarens vikt ingår redan i fordonets vikt i körklart tillstånd och får inte räknas med här.

Antalet sittplatser anges av tillverkaren i fordonshandlingarna.

Extrautrustningar

Tillbehörsutrustningen består av tillbehör och extrautrustningar. Extrautrustning är till exempel:

- Släpvagnskoppling
- Takreling
- Markis
- Cykelställ eller motorcykelhållare
- Satellitsystem
- Mikrovågsugn

Viktuppgifterna till extrautrustningarna finns i kapitel 15, eller erhålls från resp. tillverkare.

Personlig utrustning Den personliga utrustningen är alla föremål som medförs i fordonet, och som inte ingår i den konventionella belastningen eller extrautrustningen. Till den personliga utrustningen räknas t. ex:

- Livsmedel
- Hushållsartiklar
- TV-apparat
- Radio
- Kläder
- Sängkläder
- Leksaker
- Böcker
- Hygienartiklar

Till personlig utrustning hör dessutom nedanstående, oberoende av var de befinner sig i fordonet:

- Husdjur
- Cyklar
- Båtar
- Surfbrädor
- Sportartiklar

För den personliga utrustningen måste tillverkaren enligt gällande bestämmelser utgå från minst en vikt, som beräknas enligt följande formel:

Formel Minsta vikten M (kg) = $10 \times N + 10 \times L$

Förklaring N = max. antal personer enligt tillverkarens uppgifter inklusive föraren
 L = fordonets totala längd i meter

3.3.2 Beräkning av last

- ▶ Lasten beräknas från fabrik till en viss del utgående från fasta medelvikt. Den tekniskt tillåtna totalvikten på det lastade fordonet får, av säkerhetsskäl, aldrig överskridas.
- ▶ I fordonshandlingarna anges den tekniskt tillåtna totalvikten, respektive vikten inklusive extrautrustning från fabriken (faktisk vikten), dock inte det lastade fordonets vikt (se avsnitt 3.3.1). För er egen säkerhets skull rekommenderar vi att det lastade fordonet (med alla föremål som medförs i fordonet och alla personer) vägs på en godkänd, allmän väg innan färden börjar.

Lasten (se avsnitt 3.3.1) är här viktskillnaden mellan

- tekniskt tillåten totalvikt i lastat tillstånd och
- den faktiska vikten.

Exempel på beräkning av lasten

	Vikt i kg	Beräkna
Tekniskt tillåten totalvikt enligt fordonshandlingarna	3500	
Faktisk vikt inklusive standardutrustning enligt fordonshandlingarna	- 3070	
Ger tillåten last	430	

Beräkningen av lasten utgående från differensen mellan den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd och den av tillverkaren angivna faktiska vikten är endast ett teoretiskt värde.

Den verkliga lasten kan endast beräknas om fordonet vägs på en godkänd, allmän våg med fyllda tankar (bränsle och vatten), fyllda gasflaskor och komplett extrautrustning.

Gå till väga enligt följande för detta:

- Kör först upp med fordonets framhjul på vågen och väg den.
- Kör sedan upp med fordonets bakhjul på vågen och väg den.

De olika värdena anger de aktuella axellasterna. Dessa värden är viktiga för rätt lastning av fordonet (se avsnitt 3.3.3). Summan av värdena anger fordonets aktuella vikt.

Skillnaden mellan den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd och den vägda fordonsvikten anger den verkliga lasten.

Utgående från detta kan man beräkna hur mycket som blir över den personliga utrustningen:

- Ta reda på vikten på alla passagerare och dra av denna summa från värdet för den verkliga lasten.

Det resulterande värdet anger vikten på den personliga utrustning som kan lastas i fordonet.

3.3.3 Lasta fordonet på rätt sätt

- ▶ Av säkerhetsskäl får den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd aldrig överskridas.
- ▶ Fördela lasten jämnt på fordonets högra och vänstra sida.
- ▶ Fördela lasten jämnt på båda axlarna. Beakta axellasterna som anges i fordonshandlingarna. Beakta dessutom däckens tillåtna lastkapacitet (se kapitel 13).
- ▶ Tunga laster bakom bakaxeln kan avlasta framaxeln genom hävstångseffekten ($t_0 \rightarrow t_1$). Detta gäller speciellt vid långt baköverhäng, om en motorcykel transporteras på bakracket eller om det finns tung last i det bakre bagageutrymmet. Avlastningen från framaxeln påverkar köregenskaperna negativt speciellt hos framhjulsdrivna fordon.
- ▶ Surra fast alla föremål så att de inte kan glida iväg.
- ▶ Lasta tunga föremål (förtält, konserver o. dyl.) i närheten av axlarna. För förvaring av tunga föremål ägnar sig lågt placerade förvaringsutrymmen bäst, som har dörrar som inte kan öppnas i färdriktningen.
- ▶ Stapla lättare föremål (t. ex. kläder) i takförvaringslådan.
- ▶ Lasta endast cyklar (max. 3 st.) på cykelstället.

Stora förvaringsutrymmen har plats även för tyngre föremål (t. ex. skoter). Bakaxelns axellast kan då överskridas.

Axlarna får dock aldrig överbelastas. Det är därför viktigt att beakta avståndet till axlarna när man lastar fordonet.

För att fördela lasten rätt behöver du en våg, ett måttband, en miniräknare och lite tid.

Med två enkla formler kan man beräkna hur lastens vikt inverkar på axlarna:

Formler $A \times G : R = \text{last på bakaxeln}$

Last på bakaxeln – G = last på framaxeln

Förklaring

A = avstånd mellan lastutrymmet och framaxeln i cm

G = lastens vikt i lastutrymmet i kg

R = fordonets axelavstånd (avståndet mellan axlarna) i cm

▷ Mät avstånden utanför fordonet, vågrätt från mitten av framhjulet till mitten av lastutrymmet eller till mitten av bakhjulet.

Beräkna axellasten:

- Multiplicera avståndet mellan lastutrymmet och framaxeln (A) med lastens vikt i lastutrymmet (G) och dela resultatet med axelavståndet (R). Man får då fram den vikt med vilken lasten i lastutrymmet belastar bakaxeln. Anteckna denna vikt och lastutrymmet.
- I det andra steget dras vikten i lastutrymmet (G) av från den ovan beräknade vikten. Om man får ett **positivt** värde (exempel 1) betyder det att framaxeln **avlastas** motsvarande detta värde. Om värdet är **negativt** (exempel 2) betyder detta att framaxeln **belastas**. Anteckna även detta värde.
- Beräkna alla lastutrymmen i fordonet på samma sätt.
- I det sista steget ska man räkna till alla beräknade vikter för bakaxelns last och sedan räkna till eller dra bort alla beräknade vikter för framaxelns last. Hur bakaxelns och framaxelns last beräknas beskrivs i avsnitt 3.3.2.

Om det beräknade värdet överskrider max. tillåten axellast måste lasten lastas om.

Om framaxeln avlastas för mycket försämras däckens vidhäftning på vägytan (traktion) och fordonet styrbarhet, detta gäller särskilt för framhjulsdrivna fordon. Lasta om lasten även i detta fall.

Beräkningsexempel

		Exempel 1	Exempel 2
Avstånd till framaxeln	A	(A1) 450 (cm)	(A2) 250 (cm)
Vikt i lastutrymmet	G	x 100 (kg)	x 50 (kg)
Fordonets axelavstånd	R	÷ 325 (cm)	÷ 325 (cm)
Belastning av bakaxeln (lägg till till axellasten)		138,5 (kg)	38,5 (kg)
Vikt i lastutrymmet		- 100 (kg)	- 50 (kg)
Avlastning av framaxeln (dra bort från axellasten)		38,5 (kg)	
Belastning av framaxeln (lägg till till axellasten)			-11,5 (kg)

3.3.4 Bakre lastutrymme/bagageutrymme

- ▶ Förvaringsutrymmen och bakre lastutrymmen ska inte användas som sovplats eller vistelseplats för personer eller djur. Dessa utrymmen har ingen obligatorisk ventilation. Kvävningrisk föreligger genom syrebrist och värmefrånluft.
- ▶ Beakta den tekniskt tillåtna axelbelastningen och den max. tillåtna totala vikten när du lastar det bakre lastutrymme/bagageutrymme.
- ▶ Den maximalt tillåtna lasten i det bakre lastutrymme/bagageutrymme uppgår till 200 kg. Överskrid inte den tillåtna bakaxellasten.
- ▶ Beakta: När det bakre lastutrymme eller (beroende på modell) det bakre bagageutrymme **belastas** maximalt, **avlastas** framaxeln genom hävstångseffekten. Köregenskaperna försämras.

- ▷ Beroende på fordonets utrustning är surringsskenor med surringsoگلor monterade i det bakre lastutrymme resp. det bakre bagageutrymme. Surra alltid fast lasten i surringsoگلorna. Använd spännremmar eller ev. surringssnät, använd aldrig gummiexpandrar.
- ▷ Kontrollera alltid att surringsoگلorna sitter fast ordentligt i surringsskenan innan lasten surras. Om surringsoگلorna inte sitter fast ordentligt i surringsskenan kan lasten förskjutas och lossna t.ex. vid snabba rattmanövrar eller plötsliga inbromsningar.
- ▷ Fördela lasten jämnt. För stor punktbelastning skadar golvbeläggningen.
- ▷ Vid transport av cyklar i bakre lastutrymme, använd fästordningen som tillhandahålls av återförsäljaren.

3.3.5 Dubbelgolv

- ▶ Beakta den tillåtna axelbelastningen och den tekniskt tillåtna totalvikten när du lastar utrymme i dubbelgolvet.

- ▷ Fördela lasten jämnt. För stor punktbelastning skadar golvbeläggningen.

3.3.6 Cykelställ (extrautrustning)

- ▶ Beakta den tillåtna axelbelastningen och den tekniskt tillåtna totalvikten när du lastar cykelstället.
- ▶ Den totala bredden får inte överstiga 2,55 m. Ställ in fästordningarna för cyklarna i enlighet därmed. Den utstickande delen på sidan måste markeras med en röd flagga.
- ▶ Lasta endast cyklar (max. 3 st.) på cykelstället.
- ▶ Fäst cyklarna med medföljande remmar och kontrollera att de sitter fast ordentligt efter några kilometer.
- ▶ Stanna och kontrollera att cyklarna sitter fast ordentligt efter ca 1 mil. Upprepa sedan för säkerhets skull kontrollen varje gång du stannar.
- ▶ Använd inte cykelställ för annat bagage eller som steg.

- ▷ Cykelstället ska endast användas för cyklar.
- ▷ Totalvikten som anges av tillverkaren får inte överskridas.
- ▷ Nummerplåtarna och bakljusen får inte täckas över.
- ▷ Max. bärförmåga av cykelstället är 60 kg.
- ▷ När man fäster cyklar på cykelstället är det viktigt att man beaktar tyngdpunkten. Om cykelstället bara lastas med **en** cykel så måste denna lastas så nära fordonsväggen som möjligt.
- ▷ Det är inte tillåtet att köra med utfällt cykelställ utan cyklar.
- ▷ Kontrollera följande före varje start:
  - Är det tomta cykelstället ordentligt hopfällt?
  - Är cyklarna säkert fastlåsta på cykelstället med cykelställets remmar?

Fästa cyklar på cykelstället

När man fäster cyklar på cykelstället är det viktigt att man beaktar tyngdpunkten. Tyngdpunkten måste befinna sig mycket nära fordonets bakvägg. Fäst cyklarna alltid inifrån och ut.

Så här fäster man cyklar på rätt sätt på cykelstället:

- Fäll ner eller dra ut cykelstället beroende på modell.
- Den tyngsta cykeln ska vara närmast bakväggen.
- De lättare cyklarna ställs i mitten eller längst ut.
- Fäst de främre och bakre cykelhjulen med cykelställets respektive spännenremmar.
- Fäst dessutom den yttersta cykeln beroende på modell av cykelställ i fästbygeln eller fästarmen samt med distansdelen.

Om cykelstället bara lastas med **en** cykel så måste denna lastas så nära bakväggen som möjligt.

Cykelställ, ej nedsänkbar

- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

Bild 1 Cykelställ, maximalt 3 cyklar

Bild 2 Cykelställ (variant)

Med cykelstället kan två eller tre cyklar transporteras bekvämt, beroende på utförande.

Lasta cyklar:

- Fäll ned svängbygeln.
- Sätt in cyklarna och fäst dem med snabbremmarna.
- Fäst distansdelen på ramen på den yttre cykeln.

Cykelställ, nedsänkbar

- ▶ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

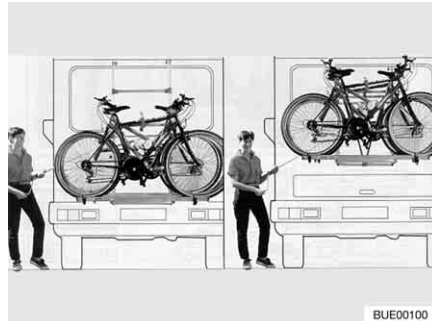

Bild 3 Cykelställ, nedsänkbar

Med cykelstället (Bild 3) kan 2 cyklar bekvämt transporteras. Det går att bygga ut det för 3 cyklar. Med ett vinschsystem kan cykelstället höjas och sänkas ca 40 cm. Tack vare det här systemet har man snabbt cyklarna i "grepphöjd".

Lasta cyklar:

- Sätt handveven mot cykelstället och sänk det till rätt höjd.
- Sätt in cyklarna och fäst dem med snabbremmarna.
- Fäst distansdelen Bike-Block på ramen på den yttre cykeln.
- Lyft cyklarna med handveven.

3.3.7 Cykelställ cykel/elcykel (extrautrustning)

- ▶ Beakta den tillåtna axelbelastningen och den tekniskt tillåtna totalvikten när du lastar cykelstället.
- ▶ Den totala bredden får inte överstiga 2,55 m. Ställ in fästordningarna för cyklarna i enlighet därmed. Den utstickande delen på sidan måste markeras med en röd flagga.
- ▶ Lås cykelstället i färdläget före färd.
- ▶ Fäst cyklarna med medföljande remmar och kontrollera att de sitter fast ordentligt efter några kilometer.
- ▶ Stanna och kontrollera att cyklarna sitter fast ordentligt efter ca 1 mil. Upprepa sedan för säkerhets skull kontrollen varje gång du stannar.
- ▶ Använd inte cykelställ för annat bagage eller som steg.

- ▶ Cykelstället får enbart användas för att transportera cyklar och cyklar med elförsörjning (elcyklar).
- ▶ Totalvikten som anges av tillverkaren får inte överskridas.
- ▶ Nummerplåtarna och bakljusen får inte täckas över.
- ▶ Max. bärförmåga av cykelstället är 80 kg.
- ▶ När man fäster cyklar på cykelstället är det viktigt att man beaktar tyngdpunkten. Om cykelstället bara lastas med **en** cykel så måste denna lastas så nära fordonsväggen som möjligt.
- ▶ Kontrollera innan cyklarna hängs upp att fästarmarna och hjulhållarna på cykelstället är korrekt inställda. Ställ vid behov in fästarmen eller hjulhållaren efter cykeln.

- ▷ Det är inte tillåtet att köra med utfällt cykelställ utan cyklar.
- ▷ Kontrollera följande före varje start:
  - Är det tomma cykelstället ordentligt hopfällt?
  - Är cyklarna säkert fastlåsta på cykelstället med cykelställets remmar?
- ▷ Om cykelstället är försett med en laddningsenhet:
  - Är laddningskabeln fäst på ett säkert sätt? Laddningskabeln kan annars slitas loss.

Fästa cyklar på cykelstället

När man fäster cyklar på cykelstället är det viktigt att man beaktar tyngdpunkten. Tyngdpunkten måste befinna sig mycket nära fordonets bakvägg. Fäst cyklarna alltid inifrån och ut.

Så här fäster man cyklar på rätt sätt på cykelstället:

- Den tyngsta cykeln ska vara närmast bakväggen.
- Den lättaste cykeln placeras på cykelställets yttersida.
- Fäst de främre och bakre cykelhjulen med cykelställets respektive spännremmar.
- Fäst varje cykel vid fästarmen.

Om cykelstället bara lastas med **en** cykel så måste denna lastas så nära bakväggen som möjligt.

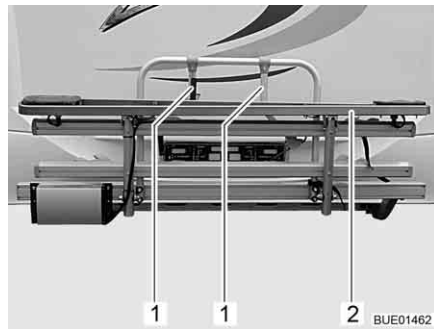

Bild 4 Cykelställ elcykel

Bild 5 Anordning för elcyklar

- Lossa remmarna och fäll ned cykelstället för elcyklar (Bild 4,2).
- Lyft upp den första elcykeln på cykelstället och placera den i hjulhållaren (framhjulet riktat åt vänster).
- Sväng ut den korta hållararmen (Bild 4,1) och fäst elcykelns främre ramrör (Bild 5,1) med remmar.
- Fäst både hjulen med remmar vid hjulhållarna.
- Lyft upp den andra elcykeln på cykelstället och placera den i hjulhållaren (framhjulet riktat åt höger).
- Fäll ut den längre hållararmen (Bild 4,1) och fäst elcykelns främre ramrör (Bild 5,1) med remmar.
- Fäst både hjulen med remmar vid hjulhållarna.
- Ställ eventuellt den tredje elcykeln i cykelhållaren och fäst den.
- Kontrollera att alla elcyklar sitter fast ordentligt.

3.3.8 Avtagbar lasthållare AL-KO (Elegance, extrautrustning)

- ▶ Överskrid inte den tillåtna bakaxellasten.
- ▶ Tung laster bakom bakaxeln kan avlasta framaxeln genom hävstångseffekten ($\frac{1}{2} \frac{1}{2}$). Detta gäller speciellt vid långt baköverhäng, om en motorcykel transporteras på bakracket eller om det finns tung last i det bakre bagageutrymmet. Avlastningen från framaxeln påverkar köregenskaperna negativt speciellt hos framhjulsdrivna fordon.
- ▶ Stuva alltid lasten på ett trafiksäkert sätt och säkra den mot att falla av.
- ▶ Lasten får inte skjuta ut över fordonets max-bredd. Belysningen och registreringsskylten på lasthållaren får inte täckas av lasten.
- ▶ Montera eller demontera lasthållaren alltid med 2 personer.
- ▶ Montera eller demontera lasthållaren endast utan last.

- ▷ Lasthållare och släpvagnskoppling får inte användas samtidigt.

- ▷ Ett EU-driftstillstånd har utställts för lasthållaren.
- ▷ Låt er återförsäljare eller serviceställe montera lasthållaren.
- ▷ Beakta de landsspecifika föreskrifterna.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

Lasthållaren gör det möjligt att ta med en last (t. ex. en motorcykel eller en moped) med en vikt på upp till 150 kg. Efter användning av lasthållaren ska den tas av.

Montering:

- Drag åt parkeringsbromsen.
- Sätt in stången till vänster och höger i upptagningarna på ramen och skjut dem in helt.
- Stäng klämspaken. Tryck då i klämspaken och vrid med den.
- Stäng spärrlåsen på bärrören.
- Sätt till vänster och till höger en säkringsspak genom borrningarna i hållaren och stoppa i stången och säkra med fjäderkontakt.
- Anslut den elektriska förbindelsen mellan lasthållare och fordon.
- Kontrollera lasthållarens fäste på fordonet och lyktornas funktion.

Demontering:

- Drag åt parkeringsbromsen.
- Koppla från den elektriska förbindelsen mellan lasthållare och fordon.
- Dra av till vänster och till höger en fjäderkontakt från säkringsspakarna och dra ur säkringsspaken ur hållarna.
- Öppna spärrlåsen på bärrören.
- Öppna klämspaken. Tryck då i klämspaken och vrid med den.
- Dra stången ur hållarna på ramen.

Förutsättning för montering

Om lasthållaren ska monteras måste två förzinkade fäströr vara monterade på vänster och höger sida av fordonsramen. Dessa rör fungerar som hållare för lasthållaren.

3.3.9 Lasthållare SAWIKO (Viseo, extrautrustning)

- ▶ Överskrid inte den tillåtna bakaxellasten.
- ▶ Tung laster bakom bakaxeln kan avlasta framaxeln genom hävstångseffekten ($\frac{L}{l}$). Detta gäller speciellt vid långt baköverhäng, om en motorcykel transporteras på bakracket eller om det finns tung last i det bakre bagageutrymmet. Avlastningen från framaxeln påverkar köregenskaperna negativt speciellt hos framhjulsdrivna fordon.
- ▶ Stuva alltid lasten på ett trafiksäkert sätt och säkra den mot att falla av.
- ▶ Lasten får inte skjuta ut över fordonets max-bredd. Belysningen och registreringsskylten på lasthållaren får inte täckas av lasten.

- ▷ Lasthållare och släpvagnskoppling får inte användas samtidigt.

- ▷ Montering av lasthållare måste skrivas in i fordonshandlingarna. Nödvändiga papper medlevereras till lasthållaren.
- ▷ Låt er återförsäljare eller serviceställe montera lasthållaren.
- ▷ Beakta de landsspecifika föreskrifterna.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

Lasthållaren gör det möjligt att ta med en last med en vikt på upp till 130 kg. Det finns speciella överdelar för att transportera lasten. Dessa är t. ex. cykelställ eller en transportbox. Våra auktoriserade återförsäljare och serviceställen hjälper dig gärna.

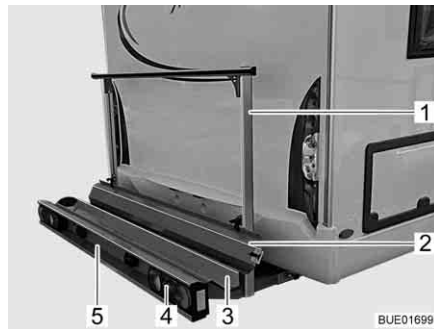

Bild 6 Lasthållare

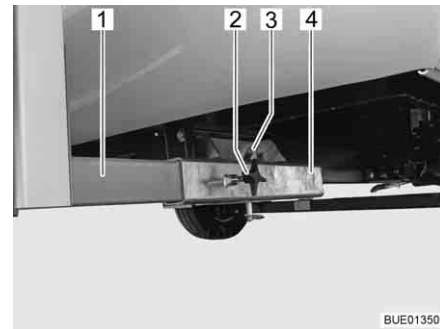

Bild 7 Fäste på fordonet

Lasthållaren (Bild 6) är avsedd för en motorcykel eller en moped med en vikt på upp till 130 kg.

Leveransomfattning

Följande delar ingår i leveransomfattningen:

- Bärplatta (Bild 6,3) och hållbygel (Bild 6,1) med fäste på fordonet (Bild 7)
- Bakljus (Bild 6,4)
- Nummerplåtsbelysning (Bild 6,5)
- 13-polig Jäger-system anslutning
- Uppkörningsskena (Bild 6,2)

Fäste på fordonet

Lasthållarens två längsgående balkar (Bild 7,1) fixeras med vingskruvar (Bild 7,2) i fyrkantfästena (Bild 7,4) i fordonsgolvet. Lasthållaren säkras med en sprint (Bild 7,3) med låsring.

Uppgifter i fordonshandlingarna

Låt er återförsäljare eller serviceställe montera delarna. Återförsäljaren sköter då även registreringen.

3.4 Släpvagnskörning

- ▶ Var alltid extra försiktig när du kopplar på eller kopplar från släpet. Risk olycksfall och skador!
- ▶ När man kopplar på resp. kopplar loss släpet får inga personer uppehålla sig mellan dragfordonet och släpet.
- ▶ Beakta husbilens tillåtna kultryck och belastning på bakaxeln. Bakaxel-lasten finns angiven i fordonets dokumentation.

- ▷ Släp med påskjutsbroms: Om den separata bromsen är aktiverad får släpet varken kopplas på eller kopplingen lossas.
- ▷ Släpvagnskoppling med avtagbar kulhals: Om kulhalsen är felmonterad, föreligger risk för att släpet hakas av. Beakta bruksanvisningen till släpvagnskopplingen.
- ▷ Kulhuvudet passar bara på den medföljande hållaren. Om kulhuvudet måste bytas ut, måste även hållaren bytas ut.

Beroende av modell gäller för släpvagnkopplingar olika stödlaster. Den aktuella tillåtna stödlasten finns i följande tabell.

Modell	Tillåtet kultryck
SAWIKO MT019	75 kg
SAWIKO (andra)	100 kg
Linnepe	100 kg
AL-KO	80 kg

3.5 Släpvagnskoppling (extrautrustning)

- ▶ Beakta max kultrycket och släpvagnsvikten i fordonshandlingarna när en släpvagnskoppling ska monteras.
- ▶ Drag åt släpvagnskopplingens fästsruvar efter 1000 drifttimmar.

- ▷ Lasthållare och släpvagnskoppling får inte användas samtidigt.

- ▷ Om en släpvagnskoppling monteras i efterhand måste detta registreras i fordonshandlingarna. Nödvändiga papper medlevereras till släpvagnskopplingen.
- ▷ Om släpvagnskopplingen har monterats i fabriken är släpvagnskopplingen registrerad i fordonshandlingarna. Ha alltid relevanta handlingar med i fordonet.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

Bild 8 Släpvagnskoppling, styv

Bild 9 Släpvagnskoppling, borttagbar

Uppgifter i fordonshandlingarna

Låt er återförsäljare eller serviceställe montera delarna. Återförsäljaren sköter då även registreringen.

3.6 Fotsteg

- ▶ Kontrollera både innan du startar och regelbundet när du stannar, att fotsteget är helt inkört.
- ▶ Stå inte direkt i fotstegets svängområde under inkörning och utkörning.
- ▶ Gå endast upp på fotsteget när det är helt utkört. Risk för skador!
- ▶ Lyft eller sänk aldrig personer eller last med hjälp av fotsteget.

- ▷ Beakta de olika trappstegshöjderna, se till att gå ned på stabil och jämn mark.
- ▷ Fotstegets vridlager och länkar får inte smörjas med fett eller olja (se kapitel 11).

- ▷ Knappen för manövrering av fotsteget sitter inne fordonet vid ingångsdörren.
- ▷ Om fotsteget inte är riktigt inkört och låst när tändningen slås på, lyser en röd kontrollampa på instrumentbrädan.
- ▷ Beakta varningsmärket på fotsteget.

Fordonen har ett elektriskt drivet fotsteg.

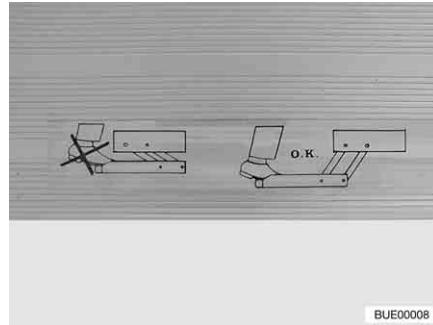

Bild 10 Varningsmärke fotsteg

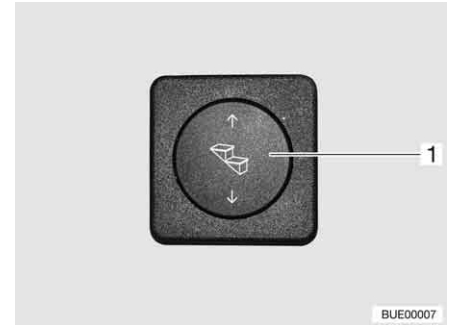

Bild 11 Manöverknapp fotsteg

Kör ut fotsteget helt. Först när fotsteget är helt utkört får man stiga upp på det (Bild 10).

- Köra ut:*
- Tryck nedtill på vippknappen (Bild 11,1) och håll den intryckt (minst 3 sekunder) tills fotsteget har körts ut helt.
- Köra in:*
- Tryck upptill på vippknappen (Bild 11,1) tills fotsteget har körts in helt.

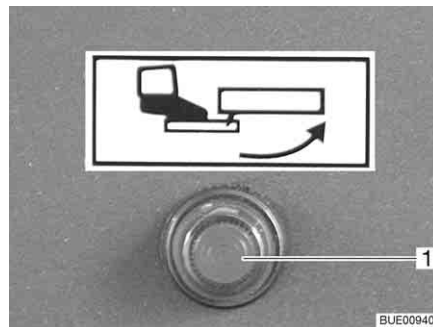

Bild 12 Kontrollampa

När tändningen är påslagen och fotsteget utskjutet, lyser en kontrollampa (Bild 12,1) på instrumentbrädan.

3.7 TV-anläggning (extrautrustning)

- ▶ Innan resan påbörjas ska den platta bildskärmen och bildskärmshållaren ställas i grundläget och säkras. Om bildskärmshållaren är inbyggd i ett TV-skåp: Stäng TV-skåpet.
- ▶ Kontrollera alltid att antennen befinner sig i "viloläge" innan körningen. Risk för olycksfall! Viloläge betyder: Antennen är riktad bakåt, den är helt nedsänkt och låst i detta läge.

- ▷ Ytterligare information om positionering av den platta bildskärmen, se kapitel 6.

3.8 Lock till diskho och slask

- ▶ Vid olycksfall eller vid kraftiga inbromsningar kan lösa lock på diskhon (Bild 13,1) och slasken skada passagerarna i fordonet. Innan resan påbörjas ska de lösa locken avlägsnas och förvaras säkert i köket eller i klädskalet.

Bild 13 Lock diskho (exempel)

3.9 Fastsättning av lös inredning

- ▶ Vid olyckor eller kraftiga inbromsningar kan lös inredning skada passagerarna i fordonet. Sätt fast lös inredning i de avsedda hållarna eller förvara dem på ett säkert ställe i fordonet innan du kör iväg.

- ▷ Olåsta luckor och dörrar kan gå upp under körning och skada delar av inredningen. Lås alla luckor och dörrar innan du kör iväg.

Lös inredning är exempelvis innerdörrar och skiljeväggar. Lös inredning sätts fast på olika sätt, bland annat med dragknopp. Hur dragknoppen öppnas och stängs beskrivs nedan. För öppning och stängning av skåpluckor se avsnitt 6.4.

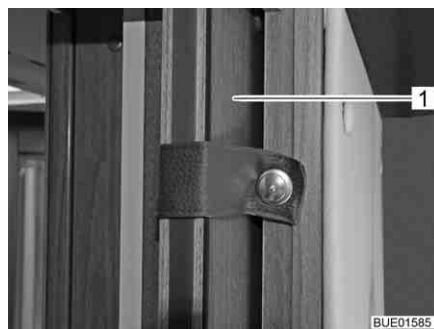

Bild 14 Skjutsdörr (Exempel)

Bild 15 Duschvägg

Sätta fast lös inredning:

- Lås dörrar (Bild 14,1) och sätt fast skiljeväggar (Bild 15,1) med de befintliga låsen eller fästningarna.

Bild 16 Dragknopp

- Öppna:** ■ Drag i dragknoppen (Bild 16,1).
- Stänga:** ■ Tryck på dragknoppens underdel.

3.10 Sätta fast mörkläggningsgardin vindruta (Elegance)

- ▷ För att det alltid ska gå att se ut under färd ska mörkläggningsrullgardinen säkras med två låsreglar innan man startar.

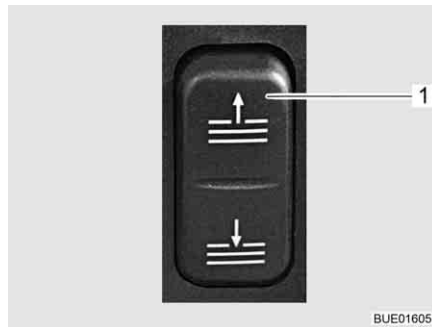

Bild 17 Knapp för mörkläggningsgardin vindruta

Bild 18 Låsregel

- Öppna mörkläggningsgardin vindruta. För att göra detta tryck på den övre halvan av knappen (Bild 17,1).
- Vrid låsreglarna (Bild 18,1) på båda sidor nedåt.

- ▷ Information om nödmanövrering finns i avsnitt 6.10.6.

3.11 Snökedjor (extrautrustning)

- ▷ Montera endast snökedjor om avståndet mellan däckens och fordonets karosseri är minst 50 mm.
- ▷ Däck, hjulupphängning och styrning utsätts för mycket större belastning om man har monterat snökedjor. Kör mycket långsamt med snökedjor (max. 50 km/h) och endast på vägar med genomgående snötäcke. Annars kan fordonet skadas.
- ▷ Beakta snökedje-tillverkarens monteringsföreskrifter.
- ▷ Sätt inte på snökedjor på lättmetallfälgar.

Använd enbart passande snökedjor:

Däckdimension	Snökedjedimension
215/70 R 15 C	230
225/75 R 16 C	245

För användning av snökedjor gäller bestämmelserna och föreskrifterna i respektive land.

- Snökedjor ska alltid fästas på drivhjulen.
- Snökedjans spänning ska kontrolleras efter att man har kört ett par meter.

3.12 Trafiksäkerhet

- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge (se avsnitt 13.7).

Gå igenom följande checklista innan du startar:

Nr.	Kontroller	Kontrollerad
Basfordon		
1	Alla fordonshandlingar finns med	
2	Däck respektive fyllnadstryck i ordentligt skick	
3	Fordonsbelysning, broms- och backljus kontrollerat	
4	Oljenivå i motor, växellåda och servostyrning kontrollerat	
5	Frostskydd och vätska för vindrutespolaranläggningen är påfyllt	
6	Bromsarnas funktionsduglighet	
7	Kontrollera att bromsarna fungerar jämnt runt om	
8	Fordonet kör rakt fram även när man bromsar kraftigt	
Påbyggnad utsida		
9	Markisen helt inrullad	
10	Taket har befriats från snö och is (på vintern)	
11	Utvändiga anslutningar fränkopplade och kablar borttagna/i förvaringsutrymme	
12	Externa stöd har tagits bort	
13	Fast monterade stödben inkörda och fastsatta	
14	Stoppklossar borttagna och på sin förvaringsplats	

Nr.	Kontroller	Kontrollerad
15	Fotsteget är indraget (iaktta kontrollampan)	
16	De utvändiga luckorna stängda och låsta	
17	Ingångsdörren baktill är stängd	
18	Fordonets totala höjd inkl. lastat takräcke uppmätt och antecknad. Ha viktvärdena till hands i förarhytten	

Påbyggnad insida

19	Fönster och takluckor är stängda och låsta	
20	Den platta bildskärmen säkrad	
21	TV-antennen är indragen (om sådan finns)	
22	Lösa delar ligger säkert förvarade eller har satts fast	
23	Öppna hyllor är tömda	
24	Locken till diskhon och slasken säkert placerade	
25	Kylskåpsdörren är låst	
26	Kylskåp omställt till 12 V-drift	
27	Alla lådor och luckor är stängda	
28	Alla dörrar är låsta	
29	Den höjbara sängen är säkrad	
30	Barnstolar monterade på säten med trepunktsbälten	
31	Vridstolsspärr för förarstolen och passagerarstolen har hakat in	
32	Mörkläggningsgardinerna i förarhytten är öppna och säkrade	

Gasanläggning

33	Gasflaskorna är ordentligt fastsurrade i gasboxen	
34	Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gasslangen	
35	Om det inte finns någon Crash Protection Unit: Huvudavstängningsventilen på gasflaskan stängd, gasavstängningsventiler stängda	

Elektrisk anläggning

36	Kontrollera spänningen på bodelsbatteriet och på startbatteriet (se kapitel 8). Om för låg batterispänning indikeras på panelen måste respektive batteri laddas. Beakta uppgifterna i kapitel 8 ▷ Resan skall påbörjas med fulladdat start- och bodelsbatteri.	
----	---	--

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för att köra husbilen.

Hänvisningarna gäller:

- backningskamera med LCD-monitor
- körhastigheten
- bromsarna
- luftfjädringen
- säkerhetsbältena
- bilbarnskydd
- nackstöden inkluderade i sätena
- sittplatsernas placering
- de elmanövrerade fönsterhissarna
- de elmanövrerade och eluppvärmda ytterspeglarna
- mörkläggningsgardinerna i förarhytten
- motorhuv
- spolarmunstycken
- behållaren för spolätska
- tankningen
- bogseringen

4.1 Köra husbilen

- ▶ Basfordonet är ett s.k. nyttofordon (mindre lastbil). Detta ska man alltid tänka på när man kör.
- ▶ Kontrollera både innan du startar och regelbundet när du stannar, att fotsteget är helt inkört.
- ▶ Ett säkerhetsbälte finns monterat vid de sittplatser som får användas under färd. Under färd ska säkerhetsbältet alltid användas.
- ▶ Ta aldrig av säkerhetsbältet under färden.
- ▶ Alla personer som åker med måste sitta på fordonssätena.
- ▶ Dörrspärren får inte öppnas.
- ▶ Undvik att bromsa för kraftigt.
- ▶ Om ett navigationssystem används: ändra endast färdmålet när fordonet står still. Kör till en rastplats/parkeringsplats eller till något annat ställe, där man kan stanna säkert, för att ändra färdmålet.
- ▶ Återge inte DVD-skivor på navigationssystemets monitor under körningen.

- ▷ Kör långsamt på dåligt väglag.
- ▷ Kör extra försiktigt när du kör ombord på en färja, kör över ojämnheter eller backar. Stora fordon kan svänga ut rätt mycket i sidled när man kör i kurvor eller "fastna" nertill om läget är ofördelaktigt. Underredet, eller delar som sitter på underredet, kan skadas.

- ▷ Tillverkaren ansvarar inte för skador eller olycksfall som inträffar på grund av att dessa anvisningar inte efterföljs.
- ▷ De beskrivna säkerhetsanvisningarna i kapitel 2 måste följas.
- ▷ Om en backningskamera har monterats i fordonet, slås kameran på automatiskt så fort backen läggs i.
- ▷ När fordonet är utrustat med automatväxellådan Comfort-Matic från Fiat ska följande beaktas: Den i instruktionsboken för Comfort-Matic beskrivna ljudsignalen är inte aktiverad i våra fordon. Ingen varningssignal ljuder.

4.2 Backningskamera (delvis extrautrustning)

Bild 19 Backningskamera med infraröd belysning

I fordonet finns en backningskamera (Bild 19,1) monterad.

I mörker belyser backningskamerans infrarödlysdioder (Bild 19,1) synfältet.

Bild 20 LCD-monitor (Pioneer)

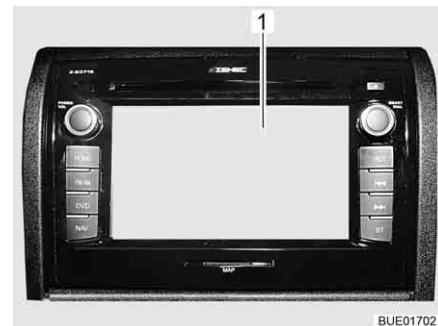

Bild 21 LCD-monitor (Zenec)

Bilden från backningskamerans sparas i det centrala multimedia-/navigations-systemet och visas på den tillgängliga LCD-monitorn (Bild 20,1 eller Bild 21,1).

Backningskameran och LCD-monitorn startas automatiskt när fordonsmotorn är igång eller tändningen påslagen och backen läggs i.

Backningskameran och LCD-monitorn kan även startas manuellt med en manöverknapp eller en knapp på displayen när fordonsmotorn är igång eller tändningen påslagen.

Systemet kan stängas av med en manöverknapp eller knappen "OFF" på displayen.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

4.3 Körhastighet

- ▶ Fordonet har en kraftig motor. Det står alltså tillräckliga stora reserver till förfogande vid svåra trafiksituationer. Denna höga kapacitet tillåter en hög sluthastighet och en enastående körhastighet.
- ▶ Fordonet erbjuder en stor motståndskraft mot vind. Särskild fara föreligger vid plötslig sidvind.
- ▶ Ojämn eller ensidig lastning förändrar köregenskaperna.
- ▶ På okända vägar kan svåra körförhållanden och överraskande trafiksituationer uppstå. För din egen säkerhet bör du anpassa hastigheten efter den rådande trafiksituationen och omgivningen.
- ▶ Håll gällande hastighetsbegränsningar.

4.4 Bromsar

- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid minsta lilla fel på bromssystemet.

- ▷ Undvik blockering av bromsarna. Vid blockerade bromsar deformeras däcken mer eller mindre starkt. Detta inverkar negativt på körkomforten. Det kan även leda till att däcken går sönder.

Före varje start

Test-bromsa före varje resa och kontrollera då:

- Fungerar bromsarna?
- Reagerar bromsarna alltid på samma sätt?
- Fortsätter fordonet rakt fram även efter en kraftig bromsning?

4.5 Luftfjädring (extrautrustning)

4.5.1 Allmänna anvisningar

- ▶ Vid en luftfjädring med automatisk nivåutjämning kan man inte se om fordonet är överbelastat.
Axellasten och den tekniskt tillåtna totalvikten får aldrig överskridas.
- ▶ Använd aldrig luftfjädringen för att lyfta fordonet vid servicearbeten (t. ex. hjulbyte).
- ▶ Höj och sänk fordonet endast när det står stilla eller upp till en hastighet på 25 km/h.
- ▶ Använd endast fjärrstyrningen när det inte uppehåller sig några personer/finns några föremål inom lyftområdet under fordonet.
- ▶ Se till att barnen inte leker med anläggningen.
- ▶ Vid störningar på luftfjädringen: anpassa hastigheten; kör långsamt och låt genast en auktoriserad fackverkstad åtgärda felet.

- ▷ Tryck inte på bromspedalen under höjning eller sänkning. På så sätt förhindrar man spänningar i chassit.
- ▷ Vid längre stilleståndstider kan den allmänna fordonsnivån sjunka. På så sätt kan luftbälgarna skadas. Därför ska följande åtgärder vidtas vid längre stilleståndstider:
  - Använd stödben.
  - Fyll luftbälgarna med tryckluft en gång i veckan.

En luftfjädring håller fordonet på samma körnivå oberoende av belastningstillstånd. Dessutom kan olika funktioner utföras manuellt. En höjning underlättar t. ex. vid påkörning på färjor (större "stigningsvinkel").

4.5.2 Luftfjädring bakaxel

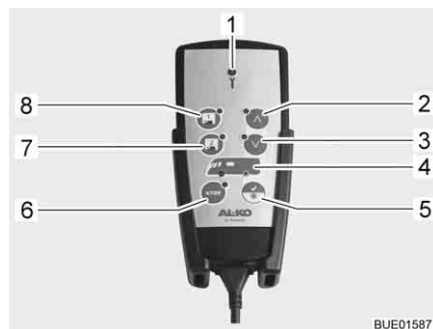

- ▶ Kör inte snabbare än 25 km/h i följande fall:
    - När fordonet höjs.
    - När fordonet sänks.
    - När fordonsnivån är höjd eller sänkt.
- Kör med högre hastighet först när körnivån är inställd.

Luftfjädringens olika funktioner kan aktiveras manuellt med fjärrstyrningens knappar.

- ▷ När fordonet står still är knappfunktionerna endast tillgänglig när tändningen är påslagen. Under färden finns knappfunktionerna endast tillgängliga vid hastigheter under 25 km/h.
- ▷ När hastigheten överskrider 25 km/h regleras körnivån automatiskt.

- 1 Kontrollampa
- 2 Höja nivå
- 3 Sänka nivå
- 4 Axelvisning
- 5 Körnivå
- 6 Stoppknapp
- 7 Minne 2
- 8 Minne 1

Bild 22 Fjärrstyrning

Med hjälp av knapparna kan man välja följande funktioner:

Funktion	Knapp	Indikering	Betydelse
Starta systemet (slå på tändningen)		Lysdioden lyser en sekund	Systemet är redo
		Lysdioden lyser	Fordon i körnivå
Ställa in körnivån	 Tryck ned kort	Lysdioden lyser	Fordonet ställs in till körnivån
Höja fordon	 Tryck, tills önskad nivå har uppnåtts	Knappen blinkar	Fordonet höjs
	Släpp	Knappen lyser	Nivå uppnådd
	 Tryck ned kort	Knappen blinkar	Fordonet höjs
		Knappen lyser	Översta nivå uppnådd
Sänka fordon	 Tryck, tills önskad nivå har uppnåtts	Knappen blinkar	Fordonet sänks
	Släpp	Knappen lyser	Nivå uppnådd
	 Tryck ned kort	Knappen blinkar	Fordonet sänks
		Knappen lyser	Understa nivå uppnådd
Spara nivå	 eller Tryck	-	Ställa in nivå
	 eller Tryck	Signalton ljuder	Inställning sparad
Välja sparad nivå	 eller Tryck ned kort	Knappen blinkar	Nivån ställs in
		Knappen lyser	Nivå uppnådd
Nödavstängning	 Tryck 1 gång (under funktionsförloppet)	-	Avbryt alla funktioner direkt
	 Tryck 2 gånger	-	Systemet är aktiverat igen

Funktion	Knapp	Indikering	Betydelse
Stänga av systemet	 Tryck 1 gång	Knappen lyser	Systemet är avstängt
Slå på/stänga av serviceläget (fordonet är avstängt men tändningen är ännu påslagen)	 Tryck ned kort	Knappen lyser	Serviceläget är påslaget
	 Tryck igen	Knappen släcks	Serviceläget är avstängt

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

4.5.3 Luftfjädring fram- och bakaxel

- ▶ När fordonets nivå ändras eller när fordonet **inte** är inställt till körnivå så ska gränshastigheten inte överskridas. Först när fordonet är inställt till körnivå får man köra med högre hastighet.

Luftfjädringens olika funktioner kan aktiveras manuellt med fjärrstyrningens knappar.

- ▷ När fordonet står still är knappfunktionerna endast tillgänglig när tändningen är påslagen. Under färden finns knappfunktionerna endast tillgängliga upp till en viss gränshastighet.
- ▷ När gränshastigheten överskrids regleras körnivån automatiskt.

Bild 23 Fjärrstyrning

Knapp	Beteckning	Gränshastighet
1	Kontrollampa	-
2	Offroad-läge	Upp till 25 km/h
3	Parkeringsläge	Upp till 25 km/h
4	Höja nivå	Upp till 5 km/h
5	Sänka nivå	Upp till 5 km/h
6	Axelvisning	Upp till 5 km/h
7	Körnivå	Upp till 25 km/h
	Manuellt handhavande	Upp till 5 km/h
8	Stoppknapp	Upp till 25 km/h

Knapp	Beteckning	Gränshastighet
9	Auto-level	-
10	Sidolutning	Upp till 5 km/h
11	Sänkning fram	Upp till 25 km/h
12	Sänkning bak	Upp till 25 km/h

Med hjälp av knapparna kan man välja följande funktioner:

Funktion	Knapp	Indikering	Betydelse
Starta systemet (slå på tändningen)		Lysdiod lyser i en sekund	Systemet är redo
		2 lysdioder lyser	Fordon i körnivå
Ställa in körnivån	 Tryck ned kort	Båda lysdioderna lyser	Fordonet ställs in till körnivån
Auto-level ¹⁾	 Tryck	Knappen blinkar	Fordonet riktas vågrätt
		Knappen lyser i 10 sekunder	Bästa möjliga position uppnådd
	 Tryck ned kort	-	Avsluta funktion Fordonet återställs till körnivån
Axelval för manuell manövrering	 Tryck länge (ca. 3 sekunder) flera gånger, tills önskad axel är vald	 Axelns lysdiod lyser	Axeln är vald
Höja fordon (axeln är vald)	 Tryck, tills önskad nivå har uppnåtts	Knappen blinkar	Fordonet höjs
		Släpp	Knappen lyser Nivå uppnådd
	 Tryck ned kort	Knappen blinkar	Fordonet höjs
		Knappen lyser	Översta nivå uppnådd
Sänka fordon (axeln är vald)	 Tryck, tills önskad nivå har uppnåtts	Knappen blinkar	Fordonet sänks
		Släpp	Knappen lyser Nivå uppnådd
	 Tryck ned kort	Knappen blinkar	Fordonet sänks
		Knappen lyser	Understa nivå uppnådd
Offroad-läge (högt körläge)	 Tryck ned kort	Knappen blinkar	Fordonet höjs
		Knappen lyser	Nivå uppnådd

Funktion	Knapp	Indikering	Betydelse
Parkeringsläge (djupt körläge)	 Tryck ned kort	Knappen blinkar Pipsignal, så länge funktionen är aktiv	Fordonet sänks
		Knappen lyser	Nivå uppnådd
Sänkning bak (enklare belastning)	 Tryck ned kort	Knappen blinkar	Fordonet sänks baktill
		Knappen lyser	Djupast möjliga nivå uppnådd
Sänkning fram (hög fri markhöjd för den bakre delen)	 Tryck ned kort	Knappen blinkar	Fordonet sänks framtill
		Knappen lyser	Djupast möjliga nivå uppnådd
Sidolutning (tömnings av tanken)	 Tryck, tills önskad lutning har uppnåtts	Knappen blinkar	Fordonet lutar
	Släpp	Knappen lyser	Maximal lutningsvinkel uppnådd
	 Tryck ned kort	-	Avsluta funktion Fordonet återställs till körnivån
Nödavstängning	 Tryck 1 gång (under funktionsförloppet)	-	Avbryt alla funktioner direkt
	 Tryck 2 gånger	-	Systemet är aktiverat igen
Stänga av systemet	 Tryck 1 gång	Knappen lyser	Systemet är avstängt
Slå på/stänga av serviceläget (fordonet är avstängt men tändningen är ännu påslagen)	 Tryck ned kort	Knappen lyser	Serviceläget är påslaget
	 Tryck igen	Knappen släcks	Serviceläget är avstängt

1) Den funktion finns tillgänglig i 6 minuter efter tändningen har stängts av

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

4.6 Säkerhetsbälten

4.6.1 Allmänt

Fordonet är i bodelen utrustad med säkerhetsbälten på de sittplatser som föreskrivs i lagen. Beakta gällande, nationella bestämmelser för användning av säkerhetsbälten.

- ▶ Spänn fast dig innan färd och var fastspänd under hela färden.
- ▶ Se till att dina säkerhetsbälten varken tar skada på något sätt eller kläms fast. Skadade säkerhetsbälten skall bytas ut av en auktoriserad fackverkstad.
- ▶ Ändra inte säkerhetsbältenas fästpunkter, upprullningsautomatiken eller låsanordningarna.
- ▶ Varje enskilt säkerhetsbälte ska endast användas av **en** vuxen person.
- ▶ Fäst inte andra föremål med säkerhetsbältet samtidigt som en person använder det.
- ▶ Normala säkerhetsbälten räcker inte som skydd för personer som är mindre än 150 cm långa. I dessa fall krävs extra säkerhetssystem. Beakta respektive certifikat.
- ▶ Montera bilbarnskyddet endast på avsedda sittplatser.
- ▶ Säkerhetsbälten skall bytas ut efter olycksfall.
- ▶ Under färden får stolens ryggstöd inte fällas ner för långt. Säkerhetsbältets skyddsfunktion säkerställs då inte.

4.6.2 Använda säkerhetsbälten på rätt sätt

- ▶ Bältet får inte snurras. Bältet ska sitta slätt mot kroppen.
- ▶ När man spänner fast säkerhetsbältet är det viktigt att man sitter riktigt.

Säkerhetsbältet är korrekt placerat om den nedre delen sitter under magen och över höftbenen. Den övre delen måste vara placerat över bröstet och axeln (inte över halsen). Bältet måste alltid sitta spänt över kroppen. Tjocka kläder bör tas av före färd.

4.6.3 Bilbarnskydd

- ▶ Barn under 13 år, som är kortare än 150 cm, ska använda lämpligt och godkänt bilbarnskydd under färden.
- ▶ Montera bilbarnskyddet endast på avsedda sittplatser.
- ▶ Spänn fast barnet innan färden börjar, och se till att barnet är fastspänt under hela färden.
- ▶ Använd bara ett bakåtvänt bilbarnskydd på passagerarsidan när krockkuddarna framtill och på sidan av passagerarsidan har inaktiverats. Beakta den separata bruksanvisningen från chassitillverkaren och varningsanvisningarna i fordonet. När inget bakåtvänt bilbarnskydd används längre kan krockkuddarna aktiveras igen.

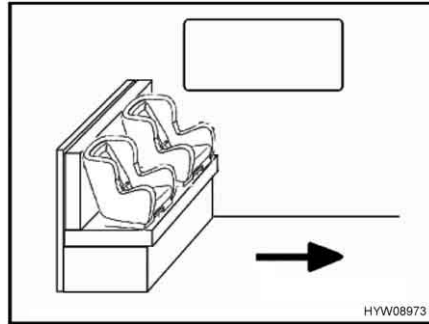

Bild 24 Barnstolar på sittbänken

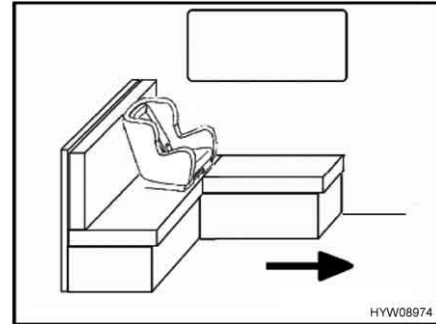

Bild 25 Barnstol på L-sittbänken

Pil i Bild 24 och Bild 25 visar färdriktningen.

För L-sittbänken måste ryggdynan på sidoväggen tas bort, om barnstolen finns monterad.

Bilbarnskydden delas in i fem grupper:

Grupp	Kroppsvikt	Ålder (ca)
0	Till 10 kg	Upp till 9 månader
0+	Till 13 kg	Upp till 18 månader
I	9 kg till 18 kg	9 månader till 4 år
II	15 kg till 25 kg	3 år till 7 ½ år
III	22 kg till 36 kg	6 år till 12 år

Nedanstående tabell visar vilka bilbarnskydd som kan användas på vilka sittplatser.

Stolar	Åldersgrupper			
	< 10 kg (0-9 måna- der)	< 13 kg (0-24 måna- der)	9-18 kg (9-48 måna- der)	15-36 kg (4-12 år)
Passagerarsäte fram	X	U ¹⁾	U ¹⁾	U ¹⁾
Andra och tredje sätesraden (sittbänk) Bild 24	U ²⁾	U	U	U
Andra och tredje sätesraden (L-sittbänk) Bild 25	U ^{2) 3)}	U ³⁾	U ³⁾	U ³⁾
Här betyder:				
U:	Lämpligt för "universella" barnskydd som är tillåtna för denna åldersgrupp.			
UV:	Lämpligt för framåtriktade "universella" barnskydd som är tillåtna för denna åldersgrupp.			
X:	Platsen är inte lämplig för barn i denna åldersgrupp.			

¹⁾ Gäller endast utan airbag eller vid deaktiverad airbag.

²⁾ Endast möjligt på respektive sittplats, när avståndet till bordet är tillräckligt stort eller bordet har tagits bort.

³⁾ Ryggdynan på sidoväggarna borttagen.

4.7 Pilotsäten för förarstol och passagerarstol

- ▶ Före resan ska alla svängbara stolar vridas och låsas i färdriktning.
- ▶ Stolarna måste vara låsta i färdriktning och får inte snurras under tiden som bilen kör.

- ▷ Dra alltid åt handbromsen innan stolarna vrids i uppställt fordon.

- ▷ Förarstolen och passagerarstolen är beroende på modell och utrustning en del av basfordonet. I detta fall beskrivs inställning av stolarna i bruksanvisningen till basfordonet.

4.7.1 Stolar (Aguti-Liner) (delvis extrautrustning)

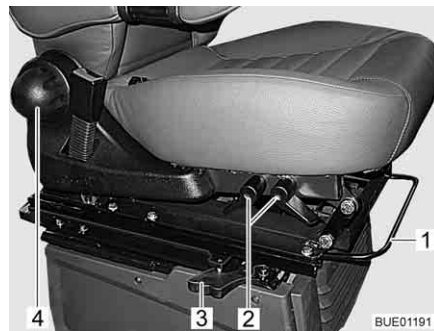

Bild 26 Stolsinställning

Bild 27 Armstödsinställning

Vrida stolen

Man kan svänga den i vilken riktning man vill. Låsning av stolen är emellertid endast möjlig i färdriktningen.

- Fäll upp båda armstöden.
- Skjut stolen framåt.
- Manövrera låsspaken (Bild 26,3). Spärren lossas.
- Vrida stolen.

Justera sätet i längdriktning

Förarstolen ska ställas in så att föraren bekvämt kan trycka ner pedalerna.

- Drag upp bygeln (Bild 26,1).
- Skjut stolen framåt eller bakåt.
- Släpp bygeln. Det måste höras att stolen hakar fast.

Ställa in sätets lutning (delvis extrautrustning)

Ställ in sätets lutning så att låren ligger mot sätet utan tryck.

- Drag upp spaken (Bild 26,2).
- Justera sätet i önskad vinkel genom att trycka eller släppa efter.
- Släpp spaken. Det måste höras att sätets yta hakar fast.

Ställa in ryggstödet Ställ in lutningen på förarstolens ryggstöd så att man kan hålla i ratten med lätt böjda armar.

- Vrid det räfflade vredet (Bild 26,4). Beroende på vridriktning lutar ryggstödet framåt eller bakåt.

Ställa in armstödet Armstöden kan ställas in steglöst i höjded.

- Vrid det räfflade hjulet (Bild 27,1). Beroende på vridriktning lutar armstödet framåt eller bakåt.

4.7.2 Stolsvärme (extrautrustning)

- ▷ Stolsvärmern fungerar enbart när tändningen är påslagen.

Beroende på utrustning är förar- och passagerarsätet försedda med en steglöst reglerad stolsvärme.

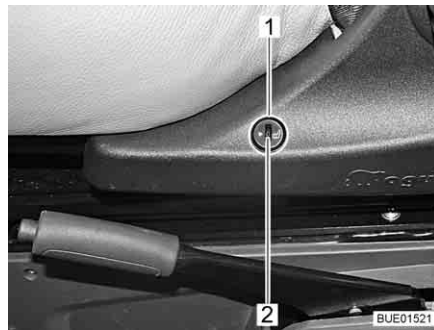

Bild 28 Brytare för stolsvärme

Koppla in stolsvärmern:

- Tryck på den undre delen av reglaget (Bild 28,1) på stolkonsolens vänstra sida.

Ställa in stolsvärmern:

- För att sänka värmen vrider du inställningsratten (Bild 28,2) i riktning "0".
- För att höja värmen vrider du inställningsratten (Bild 28,2) i riktning "5".

Koppla ur stolsvärmern:

- Tryck på den övre delen av reglaget (Bild 28,1) på stolkonsolens vänstra sida.

4.8 Nackstöd

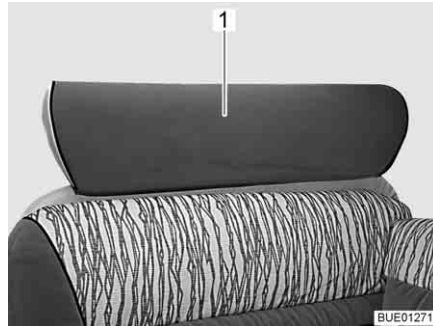

Bild 29 Nackstöd sittbänk

Ställ innan du startar in nackstödet (Bild 29,1) så att bakhuvudet har stöd ungefär i höjd med öronen.

Bild 30 Symbol "Ställa in nackstöd"

Drag upp eller tryck ned nackstödet för hand.

4.9 Sittplatsernas placering

- ▶ När man kör med husbilen får personer endast uppehålla sig i fordonet på de tillåtna sittplatserna. Det maximalt tillåtna antalet passagerare finns angivet i fordonshandlingarna.
- ▶ Under körning är det förbjudet att sitta på de längsgående sittbänkarna.
- ▶ På sittplatserna gäller bilbälteslagen.

Bild 31 Symbol "Använd inte sittplatsen medan körning"

Sittplatser som inte får användas medan körning, är utrustade med en dekal (Bild 31).

4.10 Elmanövrerad fönsterhiss

- ▶ Om fönstret stängs okontrollerat kan personer eller föremål klämmas.
- ▶ Även om fordonet lämnas för bara några korta stunder skall nyckeln tas ur rattlåset. Annars kan barn manövrera fönsterhissen och kan därvid skada sig på fönstret.

På förarsidan är fordonet utrustad med en elmanövrerad fönsterhiss.

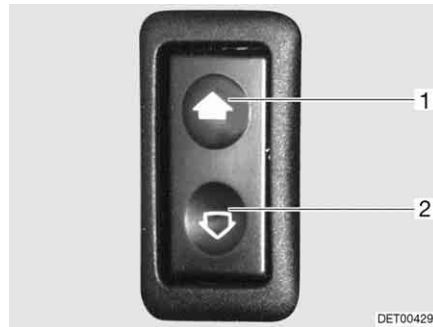

Bild 32 Reglage för elmanövrerad fönsterhiss

- Öppna:** ■ Tryck på det nedre reglaget (Bild 32,2).
- Stänga:** ■ Tryck på det övre reglaget (Bild 32,1).

4.11 Ytterspegel

Bild 33 Ytterspegel

Fordonet är utrustad med två elmanövrerade och eluppvärmda ytterspeglar (Bild 33,1).

Reglaget för inställning av ytterspeglarna sitter på förardörren resp. till vänster på instrumentbrädan.

Reglaget för uppvärmning av ytterspeglarna sitter på förardörren, till vänster på instrumentbrädan eller mittkonsolen.

Bild 34 Reglage inställning av ytter-spegel och uppvärmning ytter-spegel (Viseo)

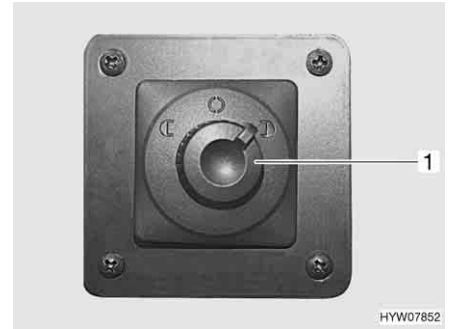

Bild 35 Reglage inställning av ytter-spegel

Ställa in ytterspegel:

- Bestäm vilken ytterspegel som ska ställas in. Vrid för detta vridströmställaren (Bild 34,2 resp. Bild 35,1) åt vänster eller höger.
- Tryck på reglaget (Bild 34,2 resp. Bild 35,1) i önskad riktning.

Bild 36 Reglage uppvärmning ytter-spegel (Elegance)

Slå på värmen ytterspeglar:

- Tryck på reglaget (Bild 34,1 resp. Bild 36,1) på instrumentbrädan resp. på mittkonsolen. Kontrollampen på reglaget visar att funktionen aktiverats.

4.12 Hylla på instrumentbrädan

- ▶ När föraren inte är uppmärksam på vägen finns det en olycksrisk. Man ska inte installera eller manövrera en surfplatta eller smarttelefon under körning.

- ▷ Föremål som papper (t.ex. reseguide, karta, parkeringsbiljett) och andra lösa föremål får endast förvaras på avsedd plats på instrumentbrädan. Lägg inga papper eller andra föremål på kåpan (Bild 37,2) eller i området framför kåpan (Bild 37,1) (i riktning mot vindrutan). Det gäller även när fordonet är parkerat.

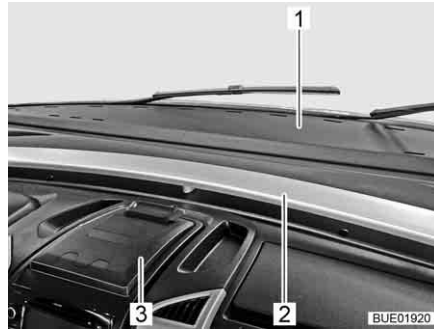

Bild 37 Hylla

- 1 Området framför kåpan
- 2 Kåpa
- 3 Klämma/Hållare (för smarttelefon/surfplatta)

I mitten av instrumentbrädan sitter det en uppfällbar hållare (Bild 37,3). Hållaren kan användas som pappersklämma. Genom att fälla upp en fjädrad vinkelklämma kan en smarttelefon eller surfplatta med en skärmstorlek på upp till 10" sättas fast.

Fäll ner hållaren när den inte används.

▷ Ytterligare information hittar du i basfordonets instruktionsbok.

4.13 Mörkläggningsgardiner för vindrutan, förarfönstret och passagerarfönstret

- ▶ Under färd ska gardinerna för vindrutan, respektive förar- och passagerarfönsterna vara öppna, låsta och säkrade. Förarens sikt får inte hindras.

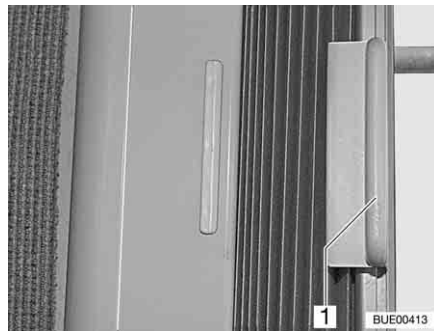

Bild 38 Plisségardin

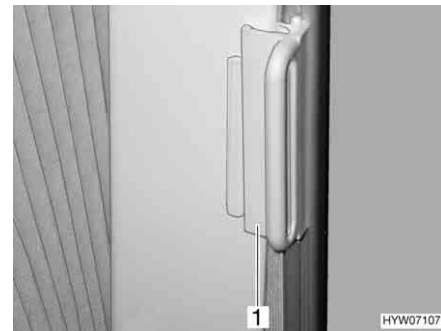

Bild 39 Lås för plisségardin

Öppna och stänga: ■ Håll i plisségardinens handtag (Bild 38,1) och skjut åt höger eller vänster.

Säkra: ■ Skjut in handtaget (Bild 39,1) över kanten. Plisségardinen är säkrad.

4.14 Motorhuv

- ▶ När motorhuv är öppen finns risk att skada sig i motorrummet.
- ▶ Motorn kan vara mycket varm även om den har varit avstängd en längre tid. Risk för brännskador!
- ▶ Utför inga arbeten i motorrummet när motorn är igång.
- ▶ Motorhuv ska alltid vara ordentligt stängd och låst när man kör. Kontrollera alltid att motorhuv har låsts när du har stängt. Dra i motorhuv för att kontrollera detta.

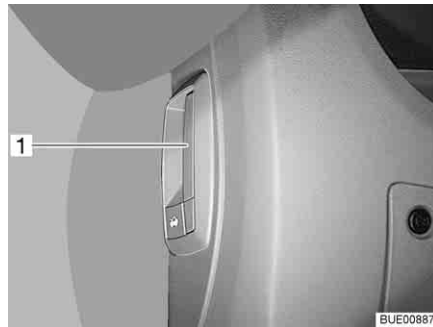

Bild 40 Låsspak motorhuv (inne i fordonet)

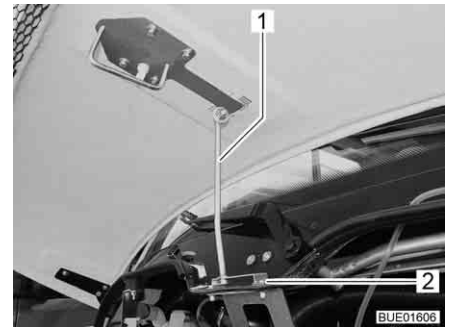

Bild 41 Stöd motorhuv (Viseo)

- Öppna:**
- Dra i spaken (Bild 40,1) under till vänster eller vid sidan om instrumentbrädan.
  - Sväng upp eller fäll upp (Viseo) motorhuv framåt.

- Säkra (Viseo):**
- Fäll ut stöd (Bild 41,1) och häng upp i fästet (Bild 41,2).

- Stänga:**
- Fäll in stöd (Viseo).
  - Sväng ned eller fäll ned (Viseo) motorhuv bakåt så att det märks att snäplåset går i lås.
  - Säkerställ att motorhuv är låst korrekt. Dra i motorhuv för att kontrollera detta.

4.15 Spolarmunstycken

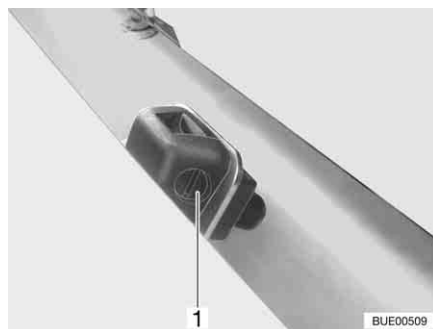

Bild 42 Spolarmunstycke

Fordonet har spolarmunstycken med inställbar sprutvinkel.

- Ställa in:**
- Vrid ställskruvan (Bild 42,1) med en lämplig skruvmejsel tills önskat läge nås.

4.16 Fylla på spolarvätska

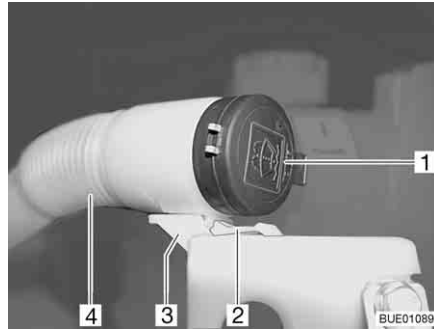

Bild 43 Påfyllningsöppning spolarvätskebehållare

Bild 44 Påfyllningsöppning i påfyllningsläge

- Lås upp och öppna motorhuv.
- Tryck ner tappet (Bild 43,2) och håll den nedtryckt.
- Dra ut den böjliga slangen (Bild 43,4) framåt ut ur hållaren (Bild 43,3).
- Tag av locket (Bild 43,1) från spolarvätskebehållarens påfyllningsöppning.
- Vrid den böjliga slangen så att påfyllningsöppningen pekar uppåt (Bild 44).
- Fyll sakta på spolarvätskan.
- Tryck på locket på spolarvätskebehållarens påfyllningsöppning.
- Skjut tillbaka den böjliga slangen i hållaren och låt den snäppa fast.

4.17 Tankning av bränsle för dieselmotor

- ▶ Vid tankning måste alla apparat som bedrivs med gas vara avstängda (beroende av utrustning värmesystem, spis, ugn, grill, kylskåp). Explosionsrisk!
- ▶ Locken för bränslepåfyllningsröret och påfyllningsöppningen för dricksvattnet är ganska lika varandra. Kontrollera märkningen innan du fyller på tanken.

- ▷ Bränslepåfyllningsröret är märkt med texten "Diesel".

Bränslepåfyllningsröret befinner sig på fordonets utsida längst fram till vänster.

4.17.1 Bränslepåfyllningsrör (Viseo)

Bild 45 Lock för bränslepåfyllningsrör

- Öppna:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 45, 1) och vrid moturs.
  - Locket tas av.
- Stänga:**
- Sätt på locket på bränslepåfyllningsröret.
  - Vrid nyckeln medurs.
  - Dra ut nyckeln.
  - Kontrollera att locket sitter ordentligt fast på bränslepåfyllningsröret.

4.17.2 Bränslepåfyllningsrör (Elegance)

Bild 46 Utvändig lucka bränslepåfyllningsrör

Bild 47 Lock för bränslepåfyllningsrör

- Öppna:**
- Fäll upp den utvändiga luckan (Bild 46, 1).
  - Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 47, 1) och vrid moturs.
  - Locket tas av.
- Stänga:**
- Sätt på locket på bränslepåfyllningsröret.
  - Vrid nyckeln medurs.
  - Dra ut nyckeln.
  - Kontrollera att locket sitter ordentligt fast på bränslepåfyllningsröret.
  - Fäll ned den utvändiga luckan och tryck till.

4.18 Bogsering

- ▶ Om det inte går att vrida tändnyckeln i tändningslåset får inte fordonet bogseras. Då är styrningen spärrad.

- ▷ När fordonets motor inte är igång eller det är fel på elsystemet fungerar inte servostyrningen och bromsarna. Det är nödvändigt med stor kraft för att styra och bromsa.

- ▷ Dessutom måste anvisningarna i instruktionsboken till basfordonet beaktas.
- ▷ Beakta gällande, nationella bestämmelser för bogsering.

När fordonet måste transporteras bort ska det i möjligaste mån ske genom bärgning på en transport eller släpvagn. Om det inte är möjligt rekommenderar vi att alltid använda en bogserstång. Bogserstången måste vara godkänd för fordonets vikt.

Montera bogseröglan

Fästet till bogseröglan finns på höger sida bakom ett lock ovanför kylargrillen.

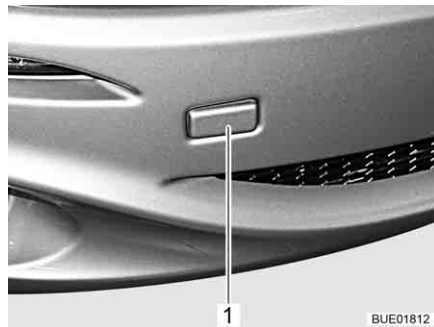

Bild 48 Lock till bogseröglans fäste

Bild 49 Bogserögla, monterad

- Tag bort plattan (Bild 48,1).
- Montera bogseröglan (Bild 49,1) enligt anvisningarna i bruksanvisningen till basfordonet.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om uppställning av fordonet.

Hänvisningarna gäller:

- parkeringsbromsen
- fotsteget
- nivåklossarna
- stoppklossarna
- användning av stöd
- 230 V-anslutningen
- kylskåpet
- justering av antennen
- inkörning och utkörning av markisen

- ▷ Ställ fordonet så vågrätt som möjligt. Använd nivåklossar vid behov. Annars kan vattnet inte rinna ut ordentligt från duschkaret.
- ▷ Säkra fordonet så att den inte kan rulla iväg.
- ▷ Djur (särskilt möss) kan orsaka stora skador i fordonet. Kontrollera därför regelbundet det uppställda fordonet med avseende på olika spår efter djur, på så sätt kan större skador undvikas.

5.1 Parkeringsbromsen

Drag alltid åt parkeringsbromsen när du ställer upp husvagnen.

5.2 Fotsteg

För att kunna lämna fordonet måste fotsteget vara helt utfällt. Beakta kontroll-lampan på instrumentbrädan.

Användning av fotsteget, se avsnitt 3.6.

5.3 Nivåklossar

- ▷ Nivåklossar medföljer inte vid leverans. Tillbehörshandeln tillhandahåller olika modeller.

Nivåklossar gör det möjligt att utjämna höjdskillnaden så att fordonet står vågrätt på sluttningar och på ojämna uppställningsytor.

5.4 Stoppklossar

Använd stoppklossar vid parkering av fordonet i uppförs- eller nedförsbackar.

Om fordonets tekniskt tillåtna totalvikt överskrider 4 t ska stoppklossar användas om man parkerar i uppförs- resp. nedförsbackar. Vid fordon med en total vikt på över 4 t är stoppklossar standard.

5.5 Stödben

5.5.1 Allmänna anvisningar

- ▶ Stödbenen får inte användas som domkraft för arbeten under fordonet (som t. ex. hjulbyte eller underhållsarbete).
- ▶ Personer får aldrig ligga under det upplyfta fordonet.

- ▷ Innan stödbenen körs ut ska parkeringsbromsen dras åt.
- ▷ Använd inte de fast monterade stöden som domkraft. Stöden har endast till uppgift att stabilisera fordonet när man har ställt upp det, det förhindrar att baxaxeln fjädrar ned.
- ▷ Se till att stöden belastats jämnt när fordonet ställs upp.
- ▷ Vrid, före färden, upp stöden till stoppläget, kör in dem helt och säkra dem.

- ▷ Om man ställer fordonet på mjuk mark som inte är stabil, ska en stor platta placeras under stöden för att förhindra att de sjunker ner i marken.
- ▷ Ställ fordonet så vågrätt som möjligt. Annars kan vattnet inte rinna ut ordentligt från duschkaret.

5.5.2 Stödben (SAWIKO) (extrautrustning)

- ▷ Beroende på modell är sexkanten är ledad så att hylsnyckeln kan placeras i ett bättre vridläge.

För att stödbenen alltid ska fungera optimalt ska stödets invändiga rör rengöras regelbundet och smörjas med fett.

Beroende på modell kan stödbenen justeras på längden.

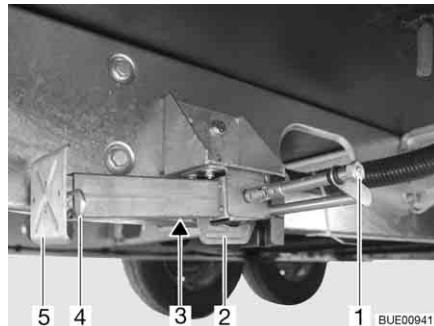

Bild 50 Stödben

- Köra ut:*
- Placera hylsnyckeln på sexkanten (Bild 50,1) och vrid runt den tills stödbenet står rakt neråt.
  - När längden på stödbenet kan justeras, dras sprinten (Bild 50,4) ut ur stödbenets förlängning (Bild 50,5).
  - Drag ut stödbensförlängningen så att det har önskad längd.
  - Sätt in sprinten i stödbensförlängningen igen.
  - Vrid sexkanten tills stödbenet helt ligger an mot marken och fordonet står vågrätt.

- Köra in:*
- Placera hylsnyckeln på sexkanten (Bild 50,1) och vrid runt den tills stödbenet inte längre sitter mot marken.
  - När längden på stödbenet kan justeras, dras sprinten (Bild 50,4) ut ur stödbenets förlängning (Bild 50,5).
  - Skjut in stödbensförlängningen (Bild 50,5) helt och sätt in sprinten (Bild 50,4) i borrhålet på stödbensförlängningen.
  - Vrid sexkanten (Bild 50,1) tills stödbenet svängs uppåt och spåret (Bild 50,2) är helt vid slutet av skåran (Bild 50,3).
- ▷ Beakta, före färden: Är alla stödben helt inkörda, alla stödbensförlängningar helt inskjutna och säkrade med sprinten?

5.5.3 Stödben (AL-KO) (delvis extrautrustning)

För att stödbenen alltid ska fungera optimalt ska stödets invändiga rör rengöras regelbundet och smörjas med fett.

Beroende på modell kan stödbenen justeras på längden.

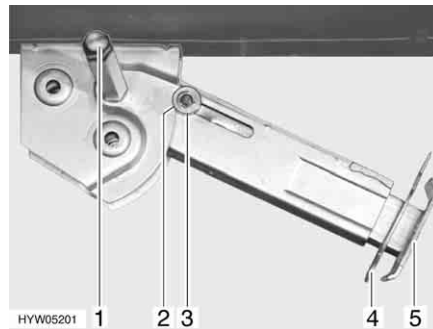

Bild 51 Stödben

- Köra ut:*
- Placera hylsnyckeln på sexkanten (Bild 51,1) och vrid runt den tills stödbenet står rakt neråt.
  - Drag ut sprinten (Bild 51,4) ur stödbensförlängningen (Bild 51,5).
  - Drag ut benet så att den har önskad längd.
  - Sätt in sprinten i stödbensförlängningen igen.
  - Vrid sexkanten tills stödbenet helt ligger an mot marken och fordonet står vågrätt.
- Köra in:*
- Placera hylsnyckeln på sexkanten (Bild 51,1) och vrid runt den tills stödbenet inte längre sitter mot marken.
  - Drag ut sprinten (Bild 51,4) ur stödbensförlängningen (Bild 51,5).
  - Skjut in stödbensförlängningen (Bild 51,5) helt och sätt in sprinten (Bild 51,4) i borrhålet på stödbensförlängningen.
  - Vrid på sexkanten (Bild 51,1) med hylsnyckeln tills stödbenet har svängts upp och styrbrickan (Bild 51,3) befinner sig längst upp i skåran (Bild 51,2).
- ▷ Beakta, före färden: Är alla stödben helt inkörda, alla stödbensförlängningar helt inskjutna och säkrade med sprinten?

5.5.4 Elektriska stödben (AL-KO) (extrautrustning)

- ▶ Observera alltid de elektriska stödbenen när de körs ut och in.
- ▶ När stödbenen körs ut eller in får ingen uppehålla sig i fordonet. Risk för personskador till följd av oväntad krängningsrörelse.

- ▷ Kör aldrig ut stödbenen så långt att fordonets däck tappar markkontakten. Annars kan påbyggnaden och chassit skadas och bromsarna förlora sin verkan.
- ▷ Stödbenen är endast utformade som stöd, inte för att justera fordonets horisontalläge.
- ▷ Stödbenen behöver alltid så stort utrymme att de kan svänga ut vertikalt.
- ▷ Om fordonet är försett med luftfjädring ska anvisningarna om ut- och inkörning iakttas. Stödbensmotorn kan annars överbelastas.

- ▷ De elektriska stödbenen kan endast manövreras när tändningen är frånslagen.
- ▷ Om fjärrstyrningen inte används på två minuter efter aktivering av styrningen, stängs styrningen automatiskt av.
- ▷ När en knapp trycks in på fjärrstyrningen blinkar kontrolllampan.
- ▷ När tändningen är påkopplad och stödbenen utfällda låter en pulserande varningssignal. Varningssignalen tystnar efter det att tändningen stängts av.

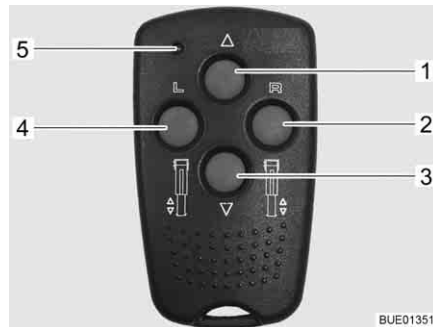

Bild 52 Fjärrstyrning för elektriska stödben

Knappfunktioner

- Förval: Stödben vänster (Bild 52,4)
- Förval: Stödben höger (Bild 52,2)
- Köra in stödben (Bild 52,1)
- Köra ut stödben (Bild 52,3)
- Kontroll-LED (Bild 52,5)

Vid varje knapptryckning blinkar kontroll-LED:n (Bild 52,5).

Bild 53 Tryckknapp för aktivering av fjärrstyrning

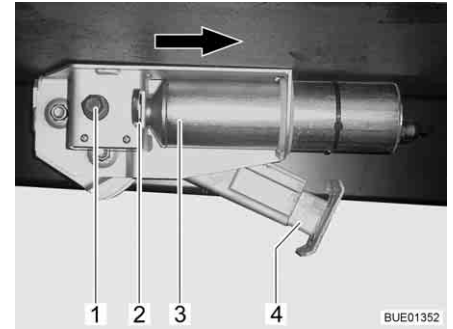

Bild 54 Elektriska stödben på fordonet

▷ Kör inte ut stödbenet till ändläget utan att det har markkontakt.

Köra ut:

- Om fordonet är försett med luftfjädring: Sänk ned luftfjädringen (se avsnitt 4.5.2 och 4.5.3) och kör först då ut stödbenen.
- Tryck in tryckknappen (Bild 53,1) på instrumentbrädan i ca 2 sekunder tills en kort signalton ljuder. Stödbensstyrsystemet aktiveras.
- Tryck in förvalsknappen för stödbenssidan (Bild 52,2 eller 4) i ca 1 sekund.
- Tryck inom 2 sekunder in knappen "Köra ut stödben" (Bild 52,3) och håll den intryckt tills stödbenet (Bild 54,4) ligger an mot marken.
- Tryck in förvalsknappen för den andra stödbenssidan och upprepa proceduren.

Köra in:

- Om fordonet är försett med luftfjädring: Bygg upp trycket i luftfjädringen (se tillverkarens bruksanvisning) och kör först då in stödbenen.
- Tryck in tryckknappen (Bild 53,1) på instrumentbrädan i ca 2 sekunder tills en kort signalton ljuder. Stödbensstyrsystemet aktiveras.
- Tryck in förvalsknappen för stödbenssidan (Bild 52,2 eller 4) i ca 1 sekund.
- Tryck inom 2 sekunder in knappen "Köra in stödben" (Bild 52,1) och håll den intryckt tills stödbenet (Bild 54,4) körts in helt. När stödbenet körts in helt ljuder en kontrollsignal.
- Tryck in förvalsknappen för den andra stödbenssidan och upprepa proceduren.

Byta batteri till fjärrstyrningen:

- Ta av bakre husdelen.
  - Byt batteri (CR2032). Se till att batteripolerna vänds rätt ("+" utåt).
- ▷ Batteriet måste bytas när kontroll-LED:ns blinkfrekvens blir långsammare eller kontroll-LED:n slocknar.

Nödmanövrering

Om den elektriska drivningen inte fungerar kan varje stödben manövreras med en handvev.

Köra ut/köra in:

- Tryck låsbygeln (Bild 54,2) inåt.
- Skjut motorn (Bild 54,3) i pilens riktning så långt det går.
- Kör in resp. ut stödbenet som ett mekaniskt stödben, med hjälp av sexkanten (Bild 54,1).

När störningen har åtgärdats: Skjut motorn till utgångsläget, i motsatt riktning mot pilriktningen. Dra ut låsbygeln (Bild 54,2) tills den hakar i.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

5.6 230 V-anslutning

Till fordonet kan man ansluta en extern 230 V-försörjning (se kapitel 8).

5.7 Kylskåp

- ▶ När kylskåpet har ställts in på 12 V förbrukar den ständigt ström. Växla därför till gasdrift när fordonsmotorn **inte** är igång och fordonet **inte** är anslutet till 230 V-försörjningen.

Vid apparater med automatiskt energival fungerar automatisk drift av kylskåpet med 12 V endast när bilmotorn är igång. Ställ om kylskåpet på 230 V-drift eller gasdrift när fordonsmotorn är avstängd.

5.8 Satellitsystem (extrautrustning)

- ▶ Kontrollera alltid att antennen befinner sig i "viloläge" innan körningen. Risk för olycksfall!

- ▷ Fordonet måste stå helt still under satellitsökningen. Gå inte omkring i fordonet.
- ▷ Satellitmottagningen fungerar endast när antennen riktas direkt i riktningen mot önskad satellit, det får inte finnas några hinder i vägen.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

5.8.1 Anläggning med automatisk antenjustering (Teleco)

Satellitsystemet har en automatisk positionsenhet. Den automatiska positionsenheten sørjer för exakt riktning av antennen.

En digital mottagare är integrerad i den platta bildskärmen.

Satellitsystemet styrs via fjärrstyrningen.

- 1 Slå på/av TV-knappen
- 2 På/av-knapp
- 3 Funktionsknappar

Bild 55 Fjärrstyrning

Justera anläggningen:

- Slå på TV-apparaten och receivern.
- Tryck på knappen på/av (Bild 55,2) på fjärrstyrningen. Parabolantennen lämnar viloläget.
- Ställ in den önskade sändaren via funktionsknapparna (Bild 55,3). När anläggningen har hittat satelliten visas valt TV-program automatiskt.

5.8.2 Anläggning med automatisk antennjustering (Oyster)

- ▶ Kontrollera alltid att antennen befinner sig i "viloläge" innan körningen. Risk för olycksfall!

- ▷ Fordonet måste stå helt still under satellitsökningen. Gå inte omkring i fordonet.
- ▷ Satellitmottagningen fungerar endast när antennen riktas direkt i riktningen mot önskad satellit, det får inte finnas några hinder i vägen.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

Satellitsystemet har en automatisk positionsenhet. Den automatiska positionsenheten sørjer för att antennen riktas exakt mot önskad satellit.

Manövreringen görs menystyrt (TV-skärmen) med hjälp av fjärrstyrningen.

Justera anläggningen:

- Slå på TV-apparaten.
- Slå på receivern med nätbrytaren. Receivern är driftklar när den gröna lysdioden på receivers IR-mottagare lyser.
- Slå på receivern med fjärrstyrningen. Parabolantennen lämnar viloläget och växlar till sökläge.

När anläggningen har hittat satelliten visas valt TV-program automatiskt.

Satellitmus

Beroende på modell är satellitanläggningen försedd med en satellitmus. Satellitmusens indikatorer (Bild 56,2) visar den inställda kanalen. Via de båda knapparna kan satellitanläggningens grundläggande funktioner styras (sändarbyte, sätta igång/stänga av).

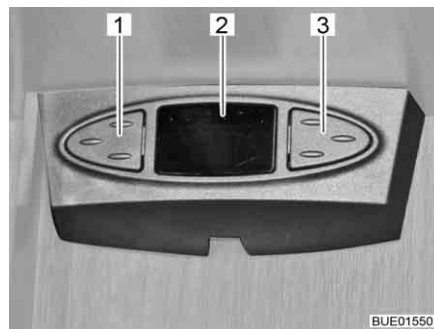

Bild 56 Satellitmus

Använda satellitmusen:

- Välja föregående sändare från sändarlistan: Tryck ner vänster knapp (Bild 56,1).
- Välja nästa sändare från sändarlistan: Tryck ner höger knapp (Bild 56,3).

- Växla mellan radio och tv: Tryck samtidigt kort på knapparna (Bild 56,1 och Bild 56,3).
- Till- och fränkoppling av mottagare: Tryck samtidigt kort på knapparna (Bild 56,1 och Bild 56,3) och håll ner dem.

5.9 Markis (extrautrustning)

- ▷ Kör in markisen vid kraftig blåst, samt vid regn- eller snöväder.
- ▷ Gör ett stödben kortare vid lätt regn så att vattnet kan rinna av markisen.
- ▷ Kör endast in markisen när markisduken är torr. Om markisen måste köras in när markisduken är blöt: Kör ut markisen så snart som markiseduken har torkat.
- ▷ Före inkörning ska löv och grovt smuts avlägsnas från markisen.

- ▷ Använd endast markisen som solskydd.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

Fördelar med en markis

Fördelarna med en markis:

- Markisen ger skugga.
- Markisen gör att man får ett "förrum" med tak och därmed större utrymme.
- Fordonet ser hemtrevligare ut.

Bild 57 Markis

Uppställning av markis:

- Rulla ut markisen (Bild 57,1) med handveven.
- Ställ upp stödarmarna när markisen har fällts ut (Bild 57,2).

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för att bo i fordonet.

Hänvisningarna gäller:

- öppning och stängning av dörrar och luckor
- ljusbrytarna
- ljusstyrningen
- positionering av TV-apparaten
- vädning av fordonet
- öppning och stängning av fönster och rullgardiner
- öppning och stängning av mörkläggningsgardinerna i förarhytten
- öppning och stängning av takluckorna
- ändring av bordsytor
- ombyggnad av bord
- användning av sängar
- användning av ytterduschen

6.1 Centrallås (delvis extrautrustning)

- ▷ Centrallåset låser förardörren, passagerardörren och påbyggnadens ingångsdörr.
- ▷ Centrallåset fungerar inte när batteri-brytaren på el-blocket är fränkopplad.
- ▷ Om ingen dörr öppnas inom 40 sekunder efter en tryckning på upplåsningssknappen låser centrallåset dörrarna igen automatiskt.

Bild 58 Fjärrstyrning centrallås

Låsa upp:

- Tryck en gång kort på knapp (Bild 58,1). Dörrlåsen är upplåsta.

Låsa:

- Tryck en gång kort på knapp (Bild 58,2). Dörrlåsen är låsta.

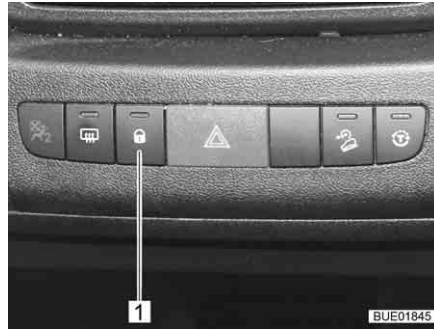

Bild 59 Knapp centrallås (Elegance)

Knappen för centrallåset sitter i mittkonsolen.

Låsa upp: ■ Tryck ner knapp (Bild 59,1). Dörrlåsen är upplåsta.

Låsa: ■ Tryck ner knapp (Bild 59,1). Dörrlåsen är låsta. Kontrollampan på knappen lyser.

6.2 Ingångsdörr och förardörr

► Kör endast med stängda dörrar.

- ▷ Låsning av dörrarna kan förhindra att de öppnas av sig själva, t. ex. vid en olycka.
- ▷ Låsta dörrar förhindrar dessutom att någon kan komma in i fordonet utifrån t. ex. om du måste stanna vid en ljussignal. I en nödsituation kan det emellertid vara ett problem om dörrarna är låsta.
- ▷ Lås alltid dörrarna när du lämnar fordonet.

6.2.1 Förardörr, utsida (delvis extrautrustning)

Bild 60 Dörrlås förardörr, utsida

- Öppna:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 60,1) och vrid den i öppningsriktningen (Bild 60,4) tills dörrlåset har låsts upp.
  - Vrid tillbaka nyckeln till mitten igen och drag ur den.
  - Drag i dörrhandtaget (Bild 60,3). Dörren är öppen.

- Låsa:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 60,1) och vrid den i låsningsriktningen (Bild 60, 2) tills dörrlåset har låsts.
  - Vrid tillbaka nyckeln till mitten igen och drag ur den.

6.2.2 Förråd, insida (delvis extrautrustning)

Bild 61 Dörrlås för förråd, insida (Viseo)

Bild 62 Dörrlås för förråd, insida (Elegance)

- Öppna (Viseo):**
- Dra i dörrhandtaget (Bild 61,1). Låsknappen (Bild 61,2) skjuts då upp automatiskt och dörrlåset är upplåst.

- Öppna (Elegance):**
- Dra i dörrhandtaget (Bild 62,1). Dörrlåset låses upp.

- Låsa (Viseo):**
- Dörren stängs.
  - Tryck ner låsknappen (Bild 61,2).

- Låsa (Elegance):**
- Dörren stängs.
  - Låsa dörren med centrallåset (se avsnitt 6.1).

6.2.3 Ingångsdörr, utsida (Hartal)

Bild 63 Dörrlås ingångsdörr, utsida

- Öppna:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 63,1) och vrid den ända tills dörrlåset har låsts upp.
  - Vrid tillbaka nyckeln till mitten igen och drag ur den.
  - Drag i dörrhandtaget (Bild 63,2). Dörren är öppen.

- Låsa:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 63,1) och vrid den ända tills dörrlåset har låsts.
  - Vrid tillbaka nyckeln till mitten igen och drag ur den.

6.2.4 Ingångsdörr, insida (Hartal)

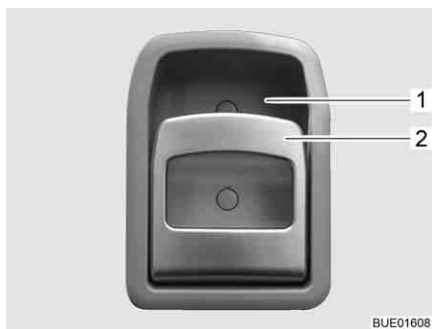

Bild 64 Dörrlås ingångsdörr, insida

- Öppna:** ■ Drag i handtaget (Bild 64,2). Dörrlåset låses upp respektive öppnas.
- Låsa:** ■ Tryck handtagets (Bild 64,2) övre del i riktning mot greppkåpan (Bild 64,1). Dörrlåset låses.

6.2.5 Fönster ingångsdörr (delvis extrautrustning)

Ingångsdörren har ett fönster med plisségardin.

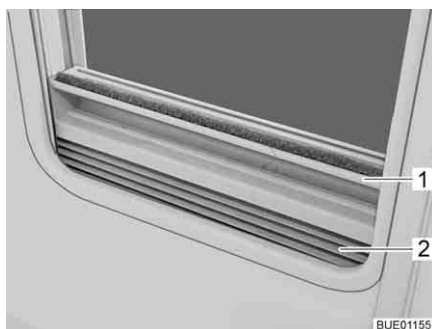

Bild 65 Plisségardin

- Stänga:** ■ Ta tag i mitten på plisségardinens (Bild 65,2) list (Bild 65,1) och drag den nerifrån och upp och släpp loss den vid önskad höjd. Plisségardinen stannar på denna höjd.
- Öppna:** ■ Ta tag på mitten av plisségardinens list och skjut nedåt.

6.2.6 Veckat insektsskydd på ingångsdörren (delvis extrautrustning)

- ▷ Öppna insektsskyddet helt innan ingångsdörren stängs.

Bild 66 Insektsskydd

- Stänga:** ■ Ta tag i listen (Bild 66,1) och drag ut insektsskyddet helt.
- Öppna:** ■ Ta tag i listen (Bild 66,1) och ställ tillbaka insektsskyddet till utgångsläget.

6.3 Utvändiga luckor

- ▷ Stäng och lås alla utvändiga luckor innan du startar.
- ▷ Öppna resp. stäng alla lås på luckan för att öppna och stänga den utvändiga luckan.

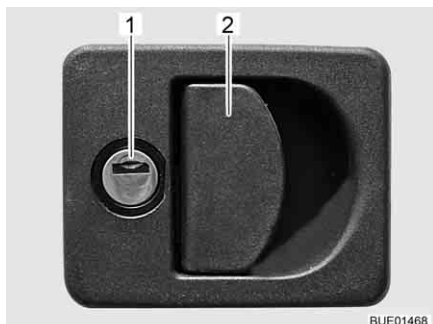
- ▷ Då fordonet lämnas ska samtliga luckor på utsidan stängas.

Luckorna som finns på fordonets utsida har enhetliga låscylindrar. Därför kan man öppna eller låsa dem med en och samma nyckel.

6.3.1 Lucklås med greppkåpa

- ▷ Drag i luckans alla låshandtag samtidigt för att öppna den utvändiga luckan.

- 1 Låscylinder
2 Låshandtag

Bild 67 Lucklås med greppkåpa

- Öppna:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 67,1) och vrid ett kvarts varv. Lucklåset är upplåst.
  - Dra ut nyckeln.
  - Drag i låshandtaget (Bild 67,2). Den utvändiga luckan är öppen.
- Stänga:**
- Stäng utvändiga luckan helt.
  - Stick in nyckeln i låscylindern och vrid ett kvarts varv. Lucklåset är låst.
  - Dra ut nyckeln.

6.3.2 Lucklås, kvadratisk

- 1 Lock
2 Låscylinder

Bild 68 Lucklås, kvadratisk

- Öppna:**
- Öppna locket (Bild 68,1).
  - Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 68,2) och vrid ett kvarts varv.
  - Dra ut nyckeln.
- Stänga:**
- Stäng luckan helt.
  - Stick in nyckeln i låscylindern.
  - Vrid nyckeln ett kvarts varv.
  - Dra ut nyckeln.

6.3.3 Lucklås med tryckknapp

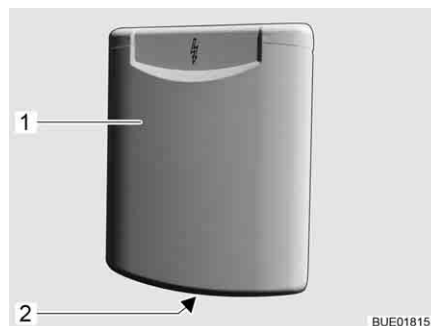
Beroende på luckans storlek är serviceluckan utrustad med ett eller två låsbara trycklås.

Bild 69 Trycklås servicelucka

- Öppna:**
- Stick in nyckeln i låscylindern i trycklåset (Bild 69,1) och vrid ett kvarts varv. Trycklåset är låst.
  - Dra ut nyckeln.
  - Lås ev. även upp det andra låsbara trycklåset.
  - Tryck samtidigt på båda trycklåsets tryckknappar med tummarna och öppna serviceluckan.
- Stänga:**
- Stäng och tryck igen serviceluckan. Trycklåset har nu hakat fast, det är dock inte låst.
  - Stick in nyckeln i låscylindern i trycklåset (Bild 69,1) och vrid ett kvarts varv. Trycklåset är låst.
  - Dra ut nyckeln.
  - Lås ev. även det andra låsbara trycklåset.

6.3.4 Lucka för 230 V-anlutning, kvadratisk

- 1 Utvändig lucka
- 2 Handgrepp

Bild 70 Lucka för 230 V-anlutning

- Öppna:**
- Ta tag i handgreppet (Bild 70,2) på den utvändiga luckan (Bild 70,1) och fäll upp den utvändiga luckan.
- Stänga:**
- Fäll ned den utvändiga luckan och tryck till.

6.3.5 Lock för påfyllningsöppningen för dricksvatten

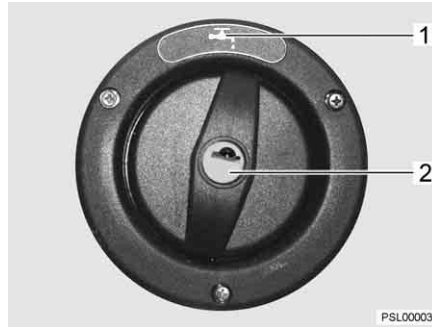

Bild 71 Lock för påfyllningsöppningen för dricksvatten (Viseo)

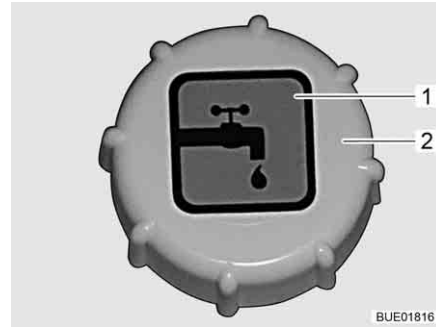

Bild 72 Lock för påfyllningsöppningen för dricksvatten (Elegance)

- Locken för bränslepåfyllningsröret och påfyllningsöppningen för dricksvattnet är ganska lika varandra. Kontrollera märkningen innan du fyller på tanken.

- Påfyllningsöppningen för dricksvatten är märkt med symbolen (Bild 71,1 eller Bild 72,1). Hur man öppnar och stänger locket för påfyllning (Bild 71,2 resp Bild 72,2) beskrivs i avsnitt 10.2.

6.4 Skåpluckor

- Stäng och lås alla skåpluckor och innerdörrar innan du startar.
- Skåpluckorna som visas i det här avsnittet är exempel. Beroende på modell kan lås och handtag på skåpluckorna avvika från det här visade utseendet.

6.4.1 Skåpluckor med tryckknapp

Bild 73 Skåplucka med tryckknapp (rund)

Bild 74 Skåplucka med tryckknapp (fyrkantig)

- Öppna:**
- Tryck på låsets inre del. Tryckknappen skjuts ut (Bild 73 resp. Bild 74).
  - Ta tag i tryckknappen och öppna skåpluckan.
- Stänga:**
- Stäng skåpluckan.
  - Tryck in tryckknappen så att den hakar i. När knappen har hakat i är skåpluckan ordentligt stängd.

6.4.2 Skåpluckor med trycklås

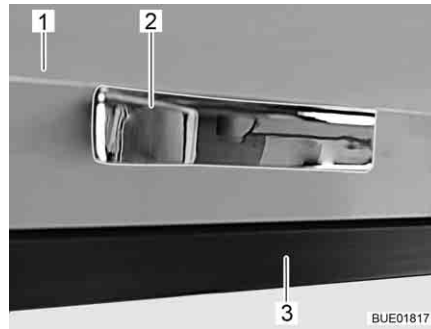

Bild 75 Skåplucka med trycklås

- Öppna:**
- Tryck på skåpluckan (Bild 75,1) vid handtaget (Bild 75,2) mot skåpskroppen (Bild 75,3). Skåpluckan är upplåst.
  - Öppna skåpluckan.
- Stänga:**
- Tryck ned skåpluckan tills att låset hörbart hakar fast.

6.4.3 Skåpluckor med handtag och låslist

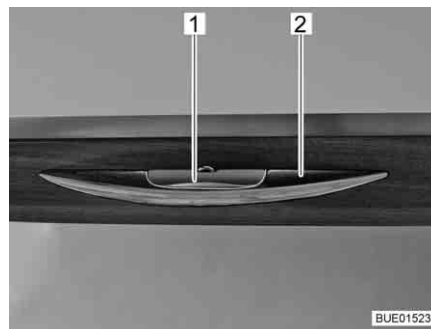

Bild 76 Handtag med låslist

- Öppna:**
- Tryck in låslistan (Bild 76,1) och håll den intryckt.
  - Öppna skåpluckan genom att dra i handtaget (Bild 76,2).
- Stänga:**
- Tryck ned skåpluckan tills det känns att den är stängd och det hörs att den går i lås.

6.4.4 Skåpluckor med låshandtag

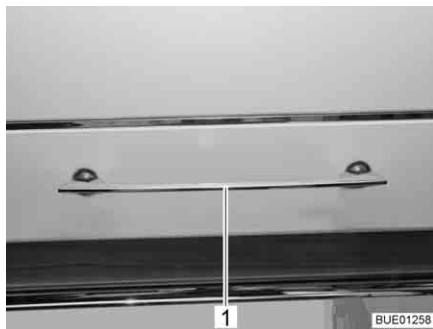

Bild 77 Skåplucka med låshandtag

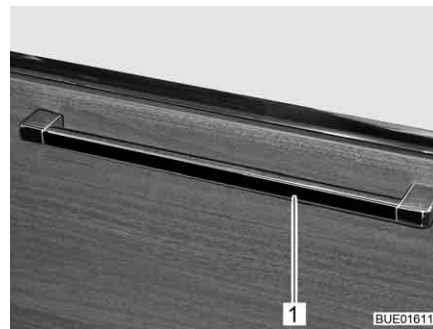

Bild 78 Skåplucka med låshandtag (alternativ)

- Öppna:**
- Tryck låshandtaget (Bild 77,1 resp. Bild 78,1) uppåt, åt sidan eller nedåt, beroende på monteringsläge, och håll det nedtryckt.
  - Öppna skåpluckan genom att dra i låshandtaget.
- Stänga:**
- Tryck ned skåpluckan tills det känns att den är stängd och det hörs att den går i lås.

6.5 Lock för golvfacket

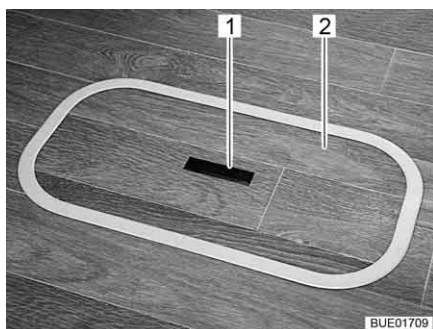

Bild 79 Lock för golvfacket (handtag sänkt)

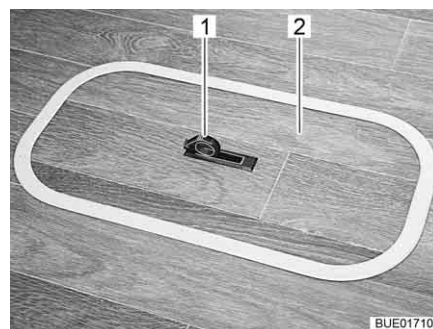

Bild 80 Lock för golvfacket (handtag utsvängd)

- Öppna:**
- Tryck nedåt på ena sidan av gripplattan (Bild 79,1). Handtaget (Bild 80,1) svängs upp.
  - Ta av locket (Bild 79,2 eller Bild 80,2) uppåt.
- Stänga:**
- Sätt i locket i golvet ram.
  - Sväng ner med handtaget.

6.6 Ljusbrytare

6.6.1 Ingång

- ▷ Ljusbrytarna som visas i det här avsnittet är exempel. Beroende på modell kan typ och beläggning för ljusbrytarna avvika från det här visade utseendet.

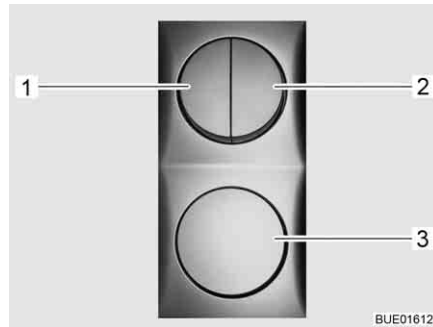

Bild 81 Ljusbrytare

I ingångsområdet finns ljusbrytarna (Bild 81,1-3) för följande lampor:

- Belysning ingång
- Belysning förtält
- Belysning bodel

Bild 82 Förtältsbelysning (Viseo)

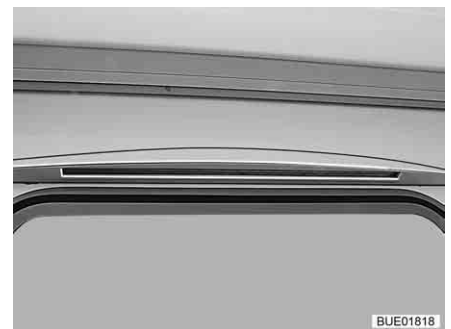

Bild 83 Förtältsbelysning (Elegance)

6.6.2 Invändigt

- ▷ Lamporna som visas i det här avsnittet är exempel. Här illustreras inte alla lampor som används i fordonet. Med hjälp av exemplen tydliggörs det möjliga monteringsstället för ljusbrytarna. Typ av ljusbrytare och utseendet på ljusbrytarna kan avvika från formen som illustreras här.

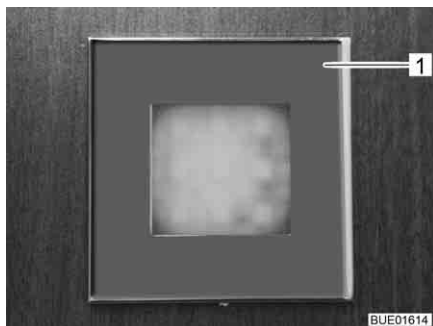

Bild 84 Infälld lampa (exempel)

Bild 85 Ljuslist (Exempel)

Ljusbrytarna sitter, beroende på modell, på olika ställen: Brytaren är placerad frånskild från lampan (Bild 84,1 eller Bild 85,1) på lättåtkomliga ställen (Bild 86,1).

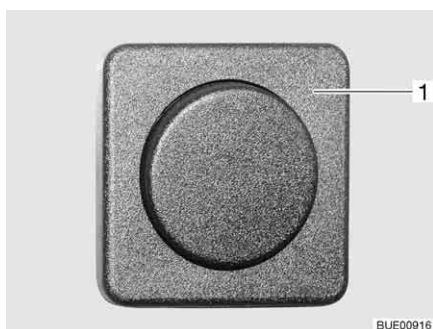

Bild 86 Separat ljusbrytare

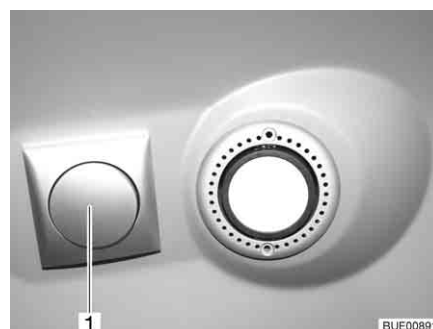

Bild 87 Infälld halogenlampa (exempel)

Ytterligare ljusbrytare i bodelen finns i närheten av lampan (Bild 87,1).

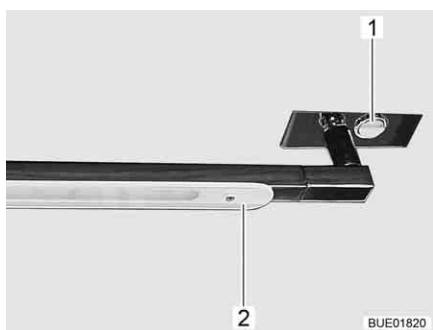

Bild 88 Stavlampa, svängbar

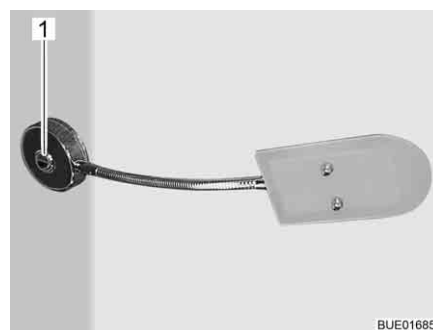

Bild 89 Spotlight

För stavlampor och spotlights finns ljusbrytaren (Bild 88,1 eller Bild 89,1) som regel på lampan.

Stavlampen (Bild 88,2) kan svängas åt sidan.

Bild 90 Infälld lampa, ljusbrytare i lampan

För till- och fränkoppling, tryck på den inre delen av den infällda lampan (Bild 90,1).

6.6.3 Klädsåpslampa

- ▷ Klädsåpslampan kan dras ut från skruvhållaren (Bild 91,1) och användas som ficklampa.
- ▷ När klädsåpsdörren stängs, släcks klädsåpslampan automatiskt.
- ▷ En ljussensor säkerställer att klädsåpslampan endast lyser när det är mörkt. Detta förhindrar att klädsåpslampan kopplas in oavsiktligt vid dagsljus och att batterierna förbrukas i förtid.

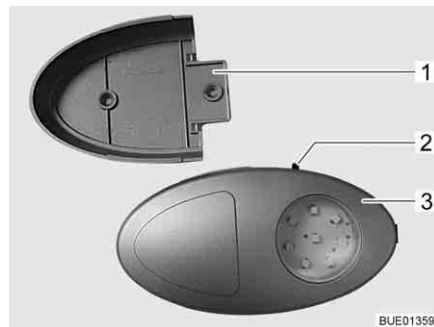

Bild 91 Klädsåpslampa/ficklampa

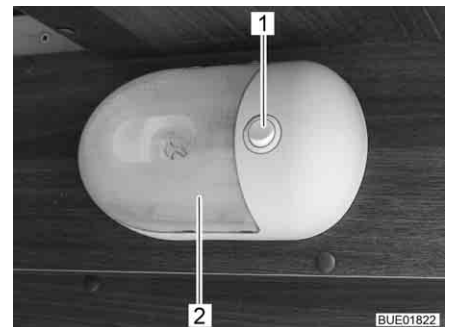

Bild 92 Klädsåpslampa

På-/av-brytaren (Bild 91,2 eller Bild 92,1) sitter direkt på klädsåpslampan (Bild 91,3 eller Bild 92,2).

6.6.4 Stavlampan i bakre lastutrymme

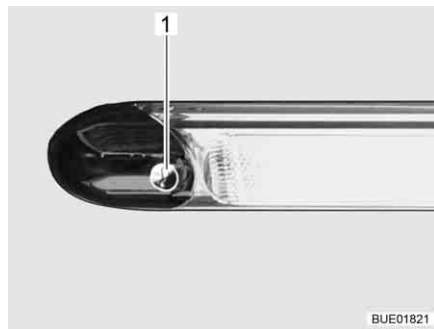

Bild 93 Stavlampan i bakre lastutrymme

För handen över sensorn (Bild 93, 1) på lampan för att slå på eller stänga av den.

6.7 Ljusstyrning (Elegance)

Funktioner Beroende på modell är fordonet utrustat med ett centralt ljussystem. Med detta ljussystem kan enstaka lampor eller lampgrupper, som hör till ljussystemet, kopplas eller dimmas.

Dessutom finns det scenfunktioner integrerade i ljussystemet. Med hjälp av scenfunktionerna kan önskad ljusstyrka för alla lampgrupper sparas och aktiveras.

▷ Lamporna som inte är integrerade i ljussystemet (t.ex. kökslampor, badrumslampor eller läslampor), slås på och av på separata strömbrytare.

Ljusbrytare Lamporna, som är integrerade i ljussystemet, styrs via knappen på panelen (Bild 94) eller via knapparna på de två strömbrytarna (Bild 95 och Bild 96). Strömbrytarna är monterade på olika ställen i fordonet.

Knappar på panelen Alla funktioner till ljusstyrningen finns tillgängliga på panelen.

Bild 94 Panel

Knappar på strömbrytare

På strömbrytarna finns inte alla funktioner till ljusstyrningen tillgängliga.

Bild 95 Knapp i bodelen

Bild 96 Knapp i bo- eller sovdelen

Symboler

Symbolerna som listas upp i följande tabell har alltid samma betydelse.

Symbol	Betydelse
M	Belysning
	Huvudbelysning bodel
	Indirekt belysning bodel
	Huvudbelysning sovrum
	Indirekt belysning sovrum
	Nattljus
	Alla lampor "AV"

Handhavande

Varje knapp har olika funktioner:

Knapp	Tryck ned kort	Håll nedtryckt
Scen	Till- och fränkoppling av en programmerad scen	Spara scenens aktuella inställningar (> 3 sekunder tills alla inkopplade lampor blinkar kort)
Ljus	Till- och fränkoppling av resp. lampa	Dimma resp. lampa (> 1 sekund)

6.8 Fäste för platt bildskärm

- Innan resan påbörjas ska den platta bildskärmen och bildskärmshållaren ställas i grundläget och säkras. Om bildskärmshållaren är inbyggd i ett TV-skåp: Stäng TV-skåpet.

6.8.1 Fäste på pelare

Fästet för den platta bildskärmen är fastsatt på en pelare.

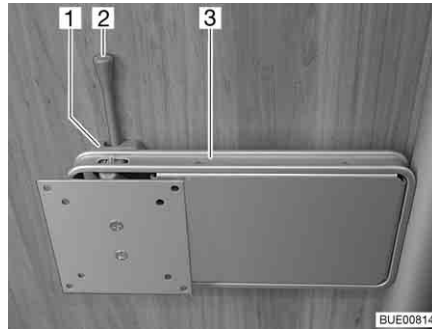

Bild 97 Fäste på pelare

- Justera:*
- Tryck låsspaken (Bild 97,2) åt sidan och sväng fästet (Bild 97,3) med den platta bildskärmen till önskat läge.
  - Tryck den platta bildskärmen lätt uppåt och sväng den till önskat läge. Tre olika lutningsvinklar kan ställas in.
- Förvara:*
- Vrid tillbaka den platta bildskärmen tills fästet (Bild 97,3) hakar fast i låset (Bild 97,1).

6.8.2 Vägghållare

Den platta bildskärmen är fäst på en vägghållare.

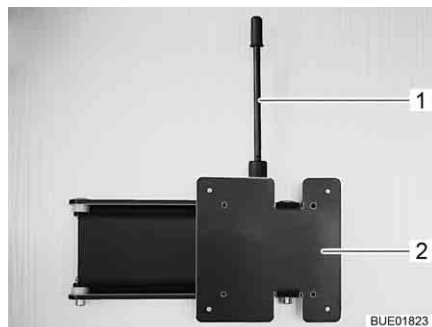

Bild 98 Vägghållare

- Positionera:*
- Dra låsspaken (Bild 98,1) uppåt och sväng fästet (Bild 98,2) med den platta bildskärmen till önskat läge.
- Förvara:*
- Dra låsspaken uppåt och vrid tillbaka den platta bildskärmen tills hållaren hakar i.

6.8.3 Fäste i TV-skåp

Den platta bildskärmen är fäst i TV-skåpet på ett utdrag.

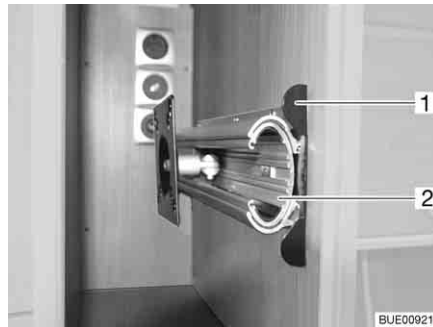

Bild 99 Fäste i TV-skåp

- Justera:**
- Tryck in låslisten (Bild 99,1).
  - Drag ut utdragsanordningen (Bild 99,2) till stoppläget.
  - Sväng den platta bildskärmen till önskat läge.
- Förvara:**
- Sväng tillbaka den platta bildskärmen till utgångsläget.
  - Skjut in utdragsanordningen (Bild 99,2), tills låslisten (Bild 99,1) hakar i.

6.8.4 Fäste med låsspak

Fästet för den platta bildskärmen är fastsatt på väggen.

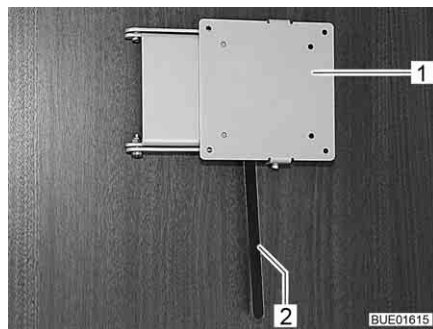

Bild 100 Fäste med låsspak

- Justera:**
- Tryck låsspaken (Bild 100,2) åt sidan och sväng fästet (Bild 100,1) med den platta bildskärmen till önskat läge.
  - Tryck den platta bildskärmen lätt uppåt och sväng den till önskat läge. Tre olika lutningsvinklar kan ställas in.
- Förvara:**
- Vrid tillbaka den platta bildskärmen tills fästet (Bild 100,1) hakar fast i låset.

6.9 Vädra

- ▶ Syret i fordonet förbrukas genom att man andas eller av gasdrivna installerade apparater. Därför måste den förbrukade luften alltid ersättas. För detta finns det ventilationsanordningar i fordonet (t. ex. takluckor med ventilation, takventiler eller golvventilation). Täck aldrig för ventilationerna på in- eller utsidan, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fria från snö och löv. Risk för att kvävas föreligger på grund av den ökade CO₂-halten.

- ▷ I vissa väderleksförhållanden kan kondens bildas på metallföremål trots att man vädrar tillräckligt mycket (t. ex. skruvarna på chassigolvet).
- ▷ Öppningar (t. ex. takventiler, kanterna på takluckor, eluttag, påfyllningsöppningar, luckor osv.) kan vara köldbryggor.

Kondensvatten

Se till att du alltid har en optimal luftcirkulation eller ventilation genom att vädra så ofta som möjligt. Endast om man vädrar tillräckligt mycket kan man förhindra att det bildas kondensvatten och som en konsekvens därav mögel om det är kyligt eller kallt ute. När värmeeffekten, luftspridningen och ventilationen anpassas till varandra fås ett behagligt rumsklimat under den kalla årstiden. För att förhindra drag skall luftmunstyckena på instrumentbrädan stängas och luftspridningen i basfordonet stå på cirkulationsdrift.

Om fordonet står stilla en längre tid bör man vädra regelbundet, bl a för att undvika för kraftig uppvärmning på sommaren. Vädra därvid inte bara rummet utan även de utifrån tillgängliga förvaringsutrymmena. När fordonet ställs upp i ett stängt utrymme (t. ex. garage) ska även uppställningsplatsen vädras. Kondensvatten kan leda till att det bildas mögel.

6.10 Fönster

- ▷ Fönstrena är försedda med mörklägningsrullgardin eller plisségardin och insektsnät eller veckat insektskydd. Mörklägningsrullgardinen och insektsnätet går p.g.a. dragkraften automatiskt tillbaka till sitt utgångsläge igen när man lossar låsanordningen. För att denna fjäderanordning inte ska ta skada bör man alltid låta mörklägningsrullgardinen/insektsnätet långsamt gå tillbaka till utgångsläget. Plisségardinen och det veckade insektskyddet består av tunt material. Dra försiktigt tillbaka plisségardinen eller insektskyddet i handtaget till utgångsläget, håll i handtaget så att plisségardinen eller insektskyddet inte skadas.
- ▷ Ha inte rullgardinerna stängda över en längre tid; materialet slits ut.
- ▷ När mörklägningsrullgardinen eller plisségardinen är helt stängd kan det, vid starkt solljus, bildas värmeansamlingar mellan mörklägningsrullgardinen/plisségardinen och fönstret. Fönstret kan skadas.
Om mörklägningsgardinen är inbyggd i den nedre rullgardinskassetten skall den därför vid starkt solljus bara stängas till 2/3. Då släpps värmen mellan fönstret och mörklägningsgardinen ut.
Om mörklägningsgardinen är inbyggd i den övre rullgardinskassetten ska den stängas helt och öppnas regelbundet.
Ställ dessutom fönstret i läge för "kontinuerlig vädring".
- ▷ Stäng fönstren innan körningen påbörjas.
- ▷ Beroende på vädret ska man alltid stänga fönstrena så mycket att fukt inte kan tränga in.
- ▷ Öppna resp. stäng alla låsarmar på fönstret för att öppna/stänga fönstren.

- ▷ Då fordonet lämnas ska alla fönster vara stängda.
- ▷ Vid extrema väderleksförhållanden eller stora temperaturskillnader kan det bildas lite kondensvatten på insidan av de dubbla akrylglasrutorna. Rutan är så konstruerad, att kondensvattnet kan avdunsta igen om temperaturen ute stiger. Man behöver alltså inte vara rädd att akrylglasrutan tar skada av kondensvattnet.

6.10.1 Överkantshängt fönster

- ▷ Om fönstren är monterade med automatik-spärrar, måste fönstret öppnas helt för att spärren ska frigöras. Om spärren inte frigörs och fönstret trots det stängs finns det risk för att fönstret går sönder p.g.a. stora trycket.
- ▷ När de överkantshängda fönstren öppnas skall det göras utan att vridspänningar uppstår. Fönster skall öppnas och stängas med jämn kraft.
- ▷ Om låsarmen är utrustad med en låsknapp, så måste låsknappen tryckas in varje gång som låsarmen ska manövreras.

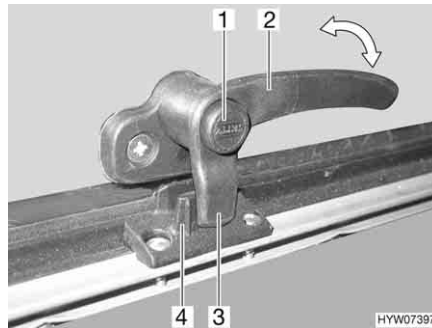

Bild 101 Låsarm med låsknapp i läget "stängd"

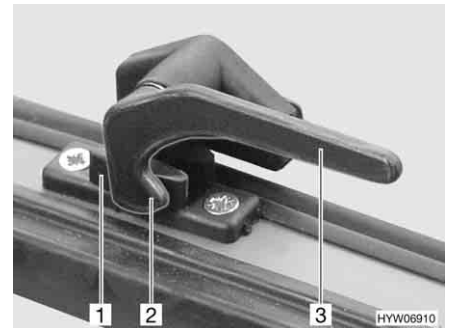

Bild 102 Låsarm i läget "stängd"

Öppna:

- Tryck på låsknappen (Bild 101,1) om sådan finns och håll den nedtryckt.
- Sväng låsarmen (Bild 101,2 eller Bild 102,3) ett kvarts varv mot fönstrets mitt.

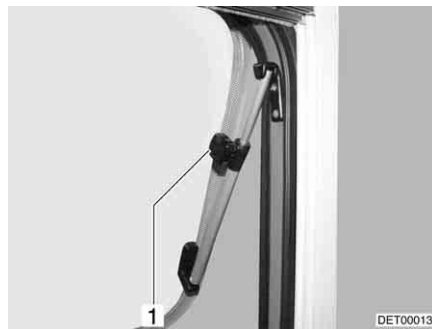

Bild 103 Överkantshängt fönster med vridspärr

Bild 104 Överkantshängt fönster med automatik-spärr

- Överkantshängt fönster med vridspärr: Öppna det överkantshängda fönstret till önskat läge och lås det med den lettrade hylsan (Bild 103,1). Överkantshängt fönster med automatik-spärr: Öppna det överkantshängda fönstret till önskat läge. Automatik-spärren (Bild 104,1) hakar fast automatiskt.

Det överkantshängda fönstret låses i önskat läge.

- Stänga:**
- Överkantshängt fönster med vridspärr: Vrid den lettrade hylsan (Bild 103,1) tills låsningen släpper.
Överkantshängt fönster med automatik-spärr: Öppna det överkantshängda fönstret så mycket att spärren frigges.
  - Stäng det överkantshängda fönstret.
  - Tryck på låsknappen (Bild 101,1) om sådan finns och håll den nedtryckt.
  - Sväng låsarmen (Bild 101,2 eller Bild 102,3) ett kvarts varv mot fönsterkarmen. Låsspaken (Bild 101,3 eller Bild 102,2) på låsarmen sitter helt på fönsterlåsets insida (Bild 101,4 eller Bild 102,1).

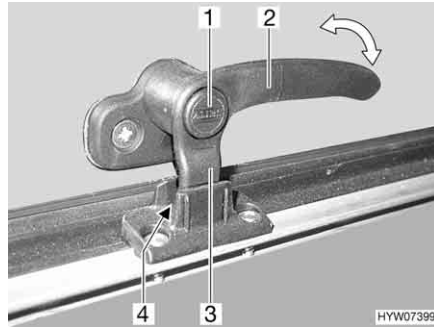

Bild 105 Låsarm med låsknapp i läget "kontinuerlig vädning"

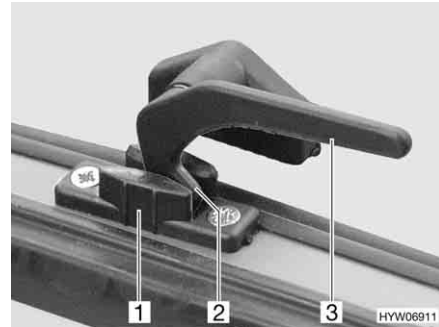

Bild 106 Låsarm i läget "kontinuerlig vädning"

Kontinuerlig vädning

Med hjälp av låsarmen kan man låsa det överkantshängda fönstret i två olika lägen:

- I läget "kontinuerlig vädning" (Bild 105 och Bild 106)
- I läget "helt stängt" (Bild 101 och Bild 102)

För att ställa det överkantshängda fönstret i läge för "kontinuerlig vädning":

- Tryck på låsknappen (Bild 105,1) om sådan finns och håll den nedtryckt.
- Sväng låsarmen (Bild 105,2 eller Bild 106,3) ett kvarts varv mot fönstrets mitt.
- Tryck upp det överkantshängda fönstret något.
- Vrid tillbaka låsarmen. Därvid måste låsarmens låsspak (Bild 105,3 eller Bild 106,2) föras in i spåret på fönsterlåsen (Bild 105,4 eller Bild 106,1).
- Släpp låsknappen (Bild 105,1) om sådan finns.
- Kontrollera att låsknappen inte är intryckt, den ska säkra låsarmen.

Det överkantshängda fönstret får inte stå i läget "kontinuerlig vädning" under körning.

Vid regn kan det komma in vatten i bodelen om det överkantshängda fönstret står i läget "kontinuerlig vädning". Därför bör man stänga fönstret helt när det regnar.

6.10.2 Skjutfönster med trycklås (Elegance)

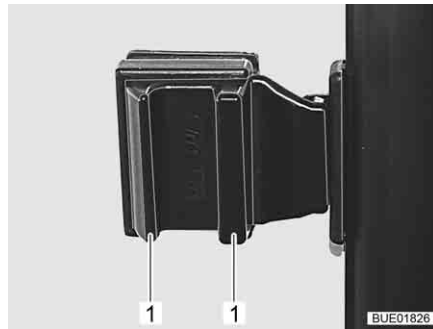

Bild 107 Skjutfönster med trycklås

- Öppna:**
- Tryck ihop handtagen (Bild 107,1) och håll dem intryckta.
  - Öppna ena fönsterhalvan till önskat läge.
- Stänga:**
- Tryck ihop handtagen och håll dem intryckta.
  - Stäng fönstret ända till anslaget.

6.10.3 Skjutfönster med svängspärr (Viseo)

Bild 108 Skjutfönster med svängspärr (låst)

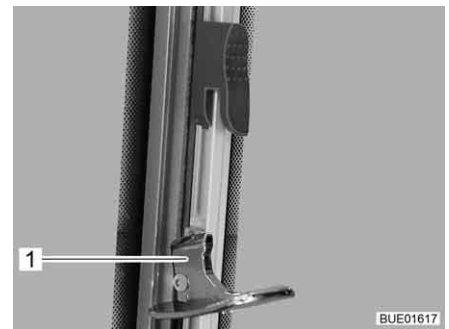

Bild 109 Skjutfönster med svängspärr (upplåst)

- Öppna:**
- Skjut upp låsregeln (Bild 108,1).
  - Sväng in låset (Bild 109,1).
  - Öppna ena fönsterhalvan till önskat läge.
- Stänga:**
- Stäng fönstret ända till anslaget.
  - Sväng ut låset (Bild 109,1).
  - Skjut ned låsregeln (Bild 108,1).

6.10.4 Plisségardin och insektsnät

Fönstren är försedda med plisségardiner och insektsnät. Insektsnätet kan endast förskjutas tillsammans med plisségardinen.

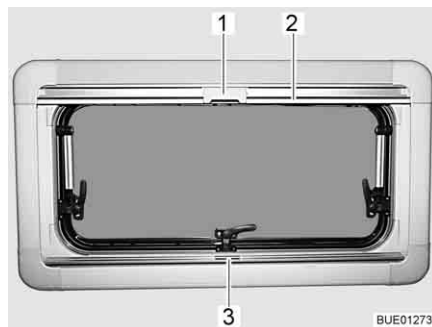

Bild 110 Överkantshängda fönster

Plisségardin Plisségardinen finns i den nedre rullgardinskassetten.

Stänga: ■ Ta tag i mitten på plisségardinens list (Bild 110,3) och drag den nerifrån och uppåt och släpp den vid önskad höjd. Plisségardinen stannar på denna höjd.

Öppna: ■ Ta tag på mitten av plisségardinens list och skjut nedåt.

Insektsnät Insektsnätet finns i den övre rullgardinskassetten.

Stänga: ■ Drag, med listen, (Bild 110,2) ner insektsnätet tills listen stöter mot plisségardinen (Bild 110,3).

■ Lås fast insektsnätets spärr (Bild 110,1) på plisségardinens list.

Öppna: ■ Tryck spärren (Bild 110,1) upptill på insektsnätet bakåt.

■ För långsamt tillbaka insektsnätet med listen (Bild 110,2).

6.10.5 Plisségardiner på vindrutan och på förar-/passagerarfönstren

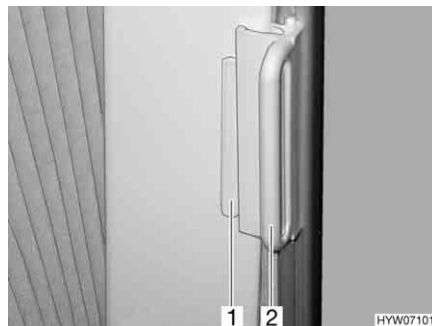

Bild 111 Plisségardin, förarhyttsfönster

Stänga: ■ Håll i plisségardinernas handtag (Bild 111,2) och drag försiktigt för dem tills att magnetlåset håller plisségardinen stängd.

Öppna: ■ Håll i plisségardinernas handtag och drag försiktigt tillbaka dem.

■ Skjut in handtaget (Bild 111,2) över kanten (Bild 111,1). Plisségardinen är säkrad.

6.10.6 Mörkläggningsgardin vindruta (Elegance)

- ▶ Dra ned vindrutans mörkläggningsgardin (nedifrån) helt före färd för att inte begränsa förarens synfält.

- ▷ För att det alltid ska gå att se ut under färd ska mörkläggningsgardinen för vindrutan säkras med två låsreglar innan man startar.

Bredvid förarstolen finns framför förardörren en reglagelist med knappar för mörkläggningsgardinen för vindrutan monterad.

Bild 112 Låsregel mörkläggningsgardin vindruta

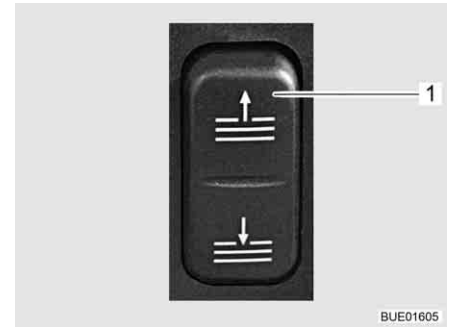

Bild 113 Knapp för mörkläggningsgardin vindruta

- Stänga:**
- Vrid låsreglarna (Bild 112,1) på båda sidor uppåt.
  - Tryck in knappen (Bild 113,1) nedtill och håll den intryckt tills mörkläggningsgardinen för vindrutan har nått önskat läge.
  - Släpp knappen. Mörkläggningsgardinen för vindrutan stannar i den här positionen.
- Öppna:**
- Tryck in knappen (Bild 113,1) uppåt och håll den intryckt tills mörkläggningsgardinen för vindrutan är helt uppdragen.
  - Släpp knappen.
  - Vrid låsreglarna (Bild 112,1) på båda sidor nedåt.

Bild 114 Tapp för handvev

Bild 115 Tapp med handvev

Nöddrift

Om mörkläggningsgardinen för vindrutan inte längre går att manövreras med strömställaren (t. ex. om fordonets elsystem inte fungerar) kan mörkläggningsrullgardinen även manövreras för hand. Gör så här:

- Vrid med tappen av nödläge-stängerna (Bild 114,1) nedåt.
- Sätt den medföljande handveven på tappen (Bild 115).

- Öppna eller stäng mörkläggningsgardinen för vindrutan för hand med handveven.
- Demontera handveven och förvara den.

Om fordonets strömförsörjning inte fungerar medan sängen är upphöjd och mörkläggningsgardinen för vindrutan är i det nedre läget täcker panelen vid den höjbara sängen handveven. Panelen måste då monteras bort.

6.11 Takluckor

Beroende på modell har fordonet takluckor med eller utan inbyggd ventilation. När en taklucka utan inbyggd ventilation är monterad sker ventilationen över takventiler.

- ▶ Ventilationsöppningarna till ventilationssystemet måste alltid vara öppna. Täck aldrig för ventilationerna, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fria från snö och löv.

- ▷ Takluckorna är försedda med mörkläggningsrullgardin eller plisségardin och insektsnät eller veckat insektsskydd. Mörkläggningsrullgardinen och insektsnätet går p.g.a. dragkraften automatiskt tillbaka till sitt utgångsläge igen när man lossar låsanordningen. För att denna fjäderanordning inte ska ta skada bör man alltid låta mörkläggningsrullgardinen/insektsnätet långsamt gå tillbaka till utgångsläget. Plisségardinen och det veckade insektsskyddet består av tunt material. Dra försiktigt tillbaka plisségardinen eller insektsskyddet i handtaget till utgångsläget, håll i handtaget så att plisségardinen eller insektsskyddet inte skadas.
- ▷ Ha inte rullgardinerna stängda över en längre tid; materialet slits ut.
- ▷ När mörkläggningsrullgardinen resp. plisségardinen är helt stängd kan det, vid starkt solljus, bildas värmeansamlingar mellan mörkläggningsrullgardinen/plisségardinen och takluckan. Takluckan kan skadas. Stäng därför mörkläggningsrullgardinen/plisségardinen endast till 2/3 vid starkt solljus. Öppna takluckan något eller ställ den i ventilationsläge.
- ▷ Beroende på vädret ska man alltid stänga takluckorna så mycket att fukt inte kan tränga in.
- ▷ Gå inte på takluckorna.
- ▷ Stäng takluckorna innan körningen påbörjas.
- ▷ Kontrollera låset till takluckorna innan resan påbörjas.
- ▷ Då fordonet lämnas ska alla takluckor vara stängda.

6.11.1 Heki-taklucka (mini och midi)

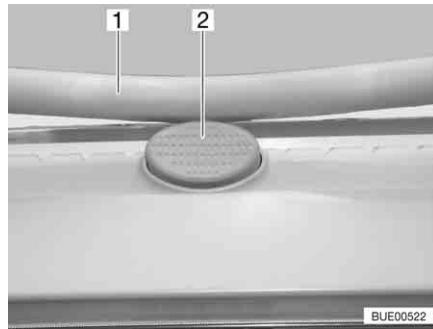

Bild 116 Låsknapp på Heki-takluckan

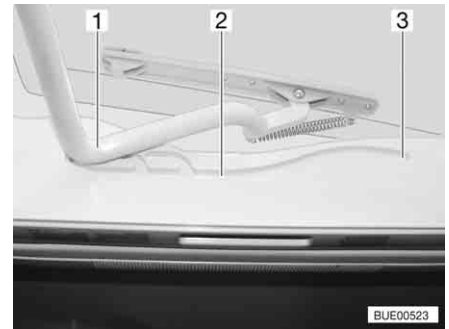

Bild 117 Heki-taklucka, spår

Heki-takluckan öppnas på ena sidan.

- Öppna:**
- Tryck på låsknappen (Bild 116,2) och dra ner bygelns (Bild 116,1) med båda händerna.
  - Dra in bygelns (Bild 117,1) i spåret (Bild 117,2) till den bakre positionen (Bild 117,3).
- Stänga:**
- Tryck bygelns (Bild 117,1) lätt uppåt med båda händerna.
  - Skjut tillbaka bygelns i spåret.
  - Tryck bygelns uppåt med båda händerna tills bygelns ligger ovanför låsknappen (Bild 116,2).

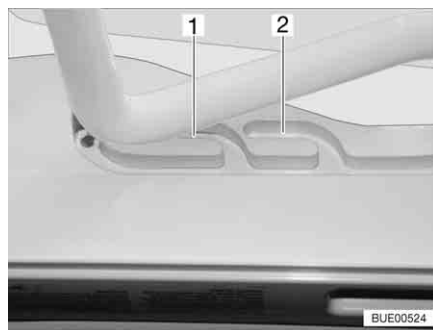

Bild 118 Heki-takluckan i ventilationsläge

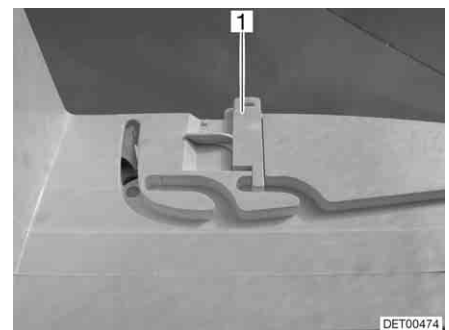

Bild 119 Lås ventilationsläge

Ventilationsläge

Heki-takluckan kan ställas i två ventilationslägen: Läget för dåligt väder (Bild 118,1) och mittläget (Bild 118,2). Beroende på modell kan takluckan låsas i mittläget med de båda spärrarna (Bild 119,1) till höger och vänster om ramen till takluckan.

- Tryck på låsknappen (Bild 116,2) och dra ner bygelns (Bild 116,1) med båda händerna.
- Drag bygelns till önskad position i spåret (Bild 117,2).
- Tryck bygelns lätt uppåt och skjut in den i det valda spåret (Bild 118,1 eller 2) och lås eventuellt.

Plisségardin Stänga och öppna plisségardinen:

Stänga: ■ Drag ut plisségardinen och släpp den i önskad position. Plisségardinen stannar i denna position.

Öppna: ■ För tillbaka plisségardinen långsamt till utgångsläget med handtaget.

Insektsskydd Stänga och öppna insektsskyddet:

Stänga: ■ Drag ut insektsskyddet med handtaget till motstående handtag på plisségardinen.

Öppna: ■ Tryck på handtaget på insektsskyddet baktill. Spärren lossas.
■ Dra långsamt tillbaka insektsskyddet med handtaget.

6.11.2 Taklucka med snäpplås

Bild 120 Taklucka med snäpplås

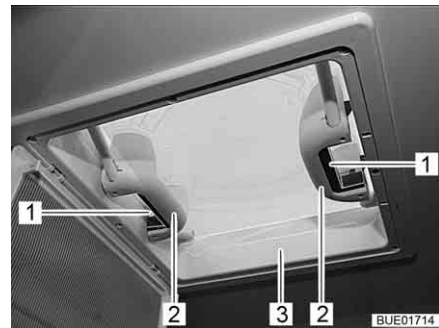

Bild 121 Handtag med snäpplås

Takluckan kan öppnas både på bara ena sidan och på båda sidorna.

Öppna: ■ Sväng ned insektsskyddet (Bild 120,2) med handtaget (Bild 120,1).
■ Tryck snäpplåset (Bild 121,1) mot takluckans insida (Bild 121,3). Tryck samtidigt takluckan uppåt med handtaget (Bild 121,2).
■ Fäll upp insektsskyddet så att det hakar i.

Stänga: ■ Sväng ned insektsskyddet (Bild 120,2) med handtaget (Bild 120,1).
■ Dra kraftigt ned takluckan (Bild 121,3) med de båda handtag (Bild 121,2) tills snäpplåsen (Bild 121,1) hakar i.
■ Fäll upp insektsskyddet så att det hakar i.

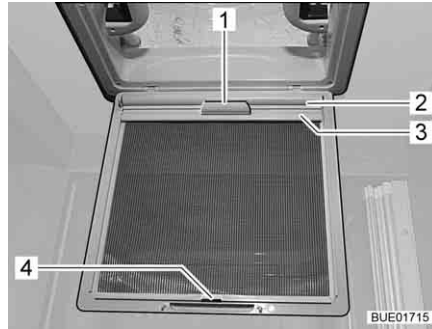

Bild 122 Mörklägningsrullgardin

Mörklägningsrullgardin

Beroende av utrustning finns en mörklägningsrullgardin monterad.

- Stänga:**
- Sväng ned insektsskyddet (Bild 120,2) med handtaget (Bild 120,1).
  - Drag ut mörklägningsrullgardinen (Bild 122,2) med handtaget (Bild 122,1) och haka i fästlisten (Bild 122,3) i kroken (Bild 122,4) på insektsskyddet.
  - Fäll upp insektsskyddet så att det hakar i.
- Öppna:**
- Sväng ned insektsskyddet (Bild 120,2) med handtaget (Bild 120,1).
  - Lossa fästlisten (Bild 122,3) från kroken (Bild 122,4) och dra långsamt tillbaka mörklägningsrullgardinen (Bild 122,2) med handtaget (Bild 122,1).
  - Fäll upp insektsskyddet så att det hakar i.

6.11.3 Vevmanövrerad taklucka (delvis extrautrustning)

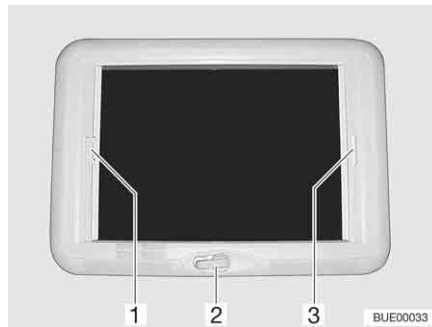

Bild 123 Vevmanövrerad taklucka

Den vevmanövrerade takluckan kan öppnas med hjälp av handveven.

- Öppna:**
- Vrid på handveven (Bild 123,2) tills ett motstånd känns.
- Stänga:**
- Veva med hjälp av handveven tills den vevmanövrerade takluckan är helt stängd. Efter ytterligare två till tre varv kan den vevmanövrerade takluckan låsas.
  - Kontrollera låset. Tryck för detta med handen mot akrylglaset.

Plisségardin Plisségardinen kan stängas på valfritt läge. När plisségardinen är ihoplåst med insektskyddet, följer insektskyddet med när plisségardinen stängs.

Stänga: ■ Drag i plisségardinens handtag (Bild 123,3) och släpp i önskad position. Plisségardinen stannar i denna position.

Öppna: ■ För tillbaka plisségardinen långsamt till utgångsläget med handtaget.

Insektsskydd När insektskyddet är ihoplåst med plisségardinen, följer plisségardinen med när insektskyddet stängs.

Stänga: ■ Drag, med handtaget (Bild 123,1), insektskyddet till plisségardinens handtag (Bild 123,3) på den motsatta sidan, där det hakas i.

Öppna: ■ Tryck insektskyddet handtag (Bild 123,1) bakåt, uppåt och haka av insektskyddet från plisségardinen (Bild 123,3).

■ För tillbaka insektskyddet långsamt till utgångsläget med handtaget.

6.11.4 Taklucka Omni-Vent med fläkt (extrautrustning)

► För att skydda batteriet går fläkten tillbaka till nivå 1 efter en timme på nivå 6.

Takluckan är försedd med insektsnät, mörklägningsrullgardin och en inställningsbar fläkt för ventilation.

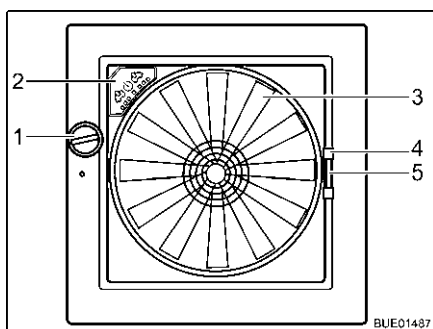

Bild 124 Taklucka Omni-Vent

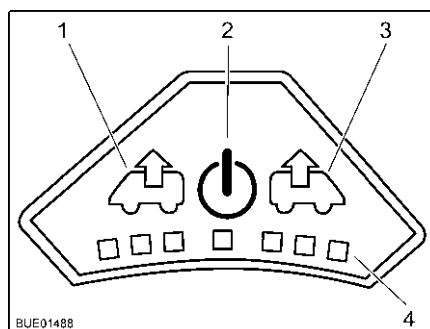

Bild 125 Fläkreglage

Öppna: ■ Vrid på vredet (Bild 124,1) tills önskad öppningsvinkel har nåtts.

Stänga: ■ Vrid på vredet (Bild 124,1) tills takluckan är helt stängd.

Insektsskydd Stänga och öppna insektskyddet:

Stänga: ■ Dra insektskyddet i handtaget (Bild 124,4) till motstående ramsida.

Öppna: ■ Tryck samman handtaget vid insektskyddet. Spärren lossas.

■ För långsamt tillbaka insektskyddet med handtaget.

Mörklägningsgardin Så här stängs och öppnas mörklägningsgardinen:

Stänga: ■ Tryck ihop mörklägningsgardinens handtag (Bild 124,5).

■ Dra ut mörklägningsgardinen till önskat läge och släpp den. Mörklägningsgardinen stannar i den här positionen.

- Öppna:**
- Tryck ihop mörkläggningsgardinens handtag.
  - Skjuta långsamt fram mörkläggningsgardinen till utgångsläget.
- Fläkt** När takluckan är öppen kan kupén ventileras och vädras med fläkten (Bild 124,3) i 6 nivåer. Fläkten regleras via reglagen (Bild 124,2).
- Slå på:**
- Tryck på på/av-knappen (Bild 125,2). Fläkten går i komfortläge (vädring med lägsta fläktvarvtal).
- Avluftning:**
- För att höja fläktvarvtalet: Tryck på vädringsknappen (Bild 125,1). Fläktvarvtalet i vädringsriktningen ökar en nivå. Lampor (Bild 125,4) visar de olika nivåerna.
  - För att minska fläktvarvtalet: Tryck på ventilationsknappen (Bild 125,3). Fläktvarvtalet minskar en nivå.
- Ventilera:**
- För att höja fläktvarvtalet: Tryck på ventilationsknappen (Bild 125,3). Fläktvarvtalet i ventilationsriktningen ökar en nivå. Lampor (Bild 125,4) visar de olika nivåerna.
  - För att minska fläktvarvtalet: Tryck på vädringsknappen (Bild 125,1). Fläktvarvtalet minskar en nivå.
- Förstärkningsfunktion:**
- Tryck på ventilationsknappen i ca 3 sekunder. Fläkten växlar till den högsta ventilationsnivån och går automatiskt tillbaka till den nivå som ställts in sedan tidigare efter ca 5 minuter.
  - Tryck på vädringsknappen i ca 3 sekunder. Fläkten växlar till den högsta vädringsnivån och går automatiskt tillbaka till den nivå som ställts in sedan tidigare efter ca 5 minuter.
- Slå från:**
- Tryck på på/av-knappen (Bild 125,2). Fläkten stannar och lamporna släcks.

6.12 Bord

Beroende på modell och utrustning finns olika bord inbyggda. Borden skiljer sig åt genom följande kännetecken:

	Bordsben	Bordsskiva	Ombyggnad till sängbot- ten
Fast bord	Fastskruvad i golvet	<ul style="list-style-type: none"> ● Förskjutningsbar ● Vridbar 	Ej möjligt
Hängbord	Endels	Förstoringsbar	Ej möjligt

- ▷ Borden har beroende på modell en eller flera av ovan nämnda inställningsmöjligheter och egenskaper.

Nedan beskrivs principerna för hur borden fungerar. Reglagens typ och placering kan avvika något i enstaka fall.

6.12.1 Fast bord

Bordsben Bordsbenet är fastskruvat i golvet.
Ett fast bord kan inte användas som sängbotten.

Bordsskiva Bordsskivan kan förskjutas eller vridas beroende på utförande.

Justera bordsskivan Bordsskivan kan vridas, förskjutas eller förlängas beroende på modell.

Bild 126 Låsning bordsskiva

Bild 127 Låsning bordsben

Förskjuta bordsskivan:

- Fäll ned låsarmen (Bild 126, 1).
- Skjut bordsskivan till önskat läge.
- Fäll upp låsarmen igen.

Vrida bordsskivan:

- Tryck på låsknappen (Bild 127, 1) med foten.
- Vrid bordsskivan på bordsbenet till önskat läge (spärrläget beror på modellen).
- Haka i låsknappen.

Bild 128 Utsvängbar bordsförlängning

Förstora bord:

- Dra knappen (Bild 128, 3) till låset nedåt och fäll ut bordsförlängningen (Bild 128, 2).

Förminska bord:

- Fäll in bordsförlängningen (Bild 128, 2) under bordsskivan (Bild 128, 1) så att det hörs att låset hakar i.

6.12.2 Hängbord

Bordsben Bordsbenet består av en del och kan inte justeras i höjdlid.

Bordsskiva Bordsskivan kan förstoras beroende på utförande.

Bild 129 Utsvängbar bordsförlängning

- Förstora bord:*
- Dra knappen (Bild 129,3) till låset nedåt och fäll ut bordsförlängningen (Bild 129,2).
- Förminska bord:*
- Fäll in bordsförlängningen (Bild 129,2) under bordsskivan (Bild 129,1) så att det hörs att låset hakar i.

6.12.3 Klappbord till köksbänk (avhängig av modell)

- ▷ Klappbordet till köksbänk är enbart avsett för lättare belastning (t. ex. köksredskap). Använd inte klappbordet till köksbänk som avställningsyta för stora tunga föremål.

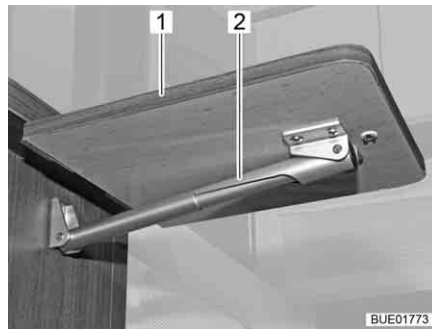

Bild 130 Klappbord till köksbänk, utfällt

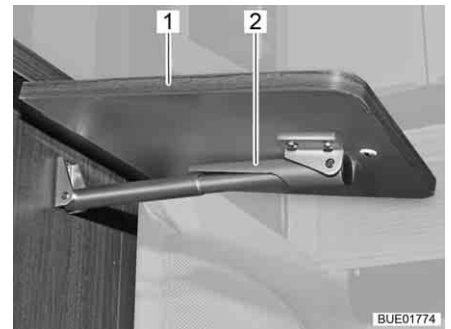

Bild 131 Klappbord till köksbänk, upplåst

För att utöka arbetsytan i köket finns det ett inbyggt klappbord vid sidan av köksbänken som kan fällas upp.

Fälla klappbordet (köksbänk) till arbetsläge:

- Lossa klappbordet till köksbänk (Bild 130,1) från magnethållaren med ett lätt drag.
- Fäll upp bordsskivan tills teleskopfästets (Bild 130,2) fixering aktiveras.

Fälla klappbordet (köksbänk) till färdläge:

- Lyft lätt klappbordet till köksbänk (Bild 131,1). Med den andra handen trycker du fästet (Bild 131,2) vid teleskophållaren uppåt.
- Sväng bordsskivan nedåt, tills den hålls av magnethållaren.

6.12.4 Diskbänksförlängning

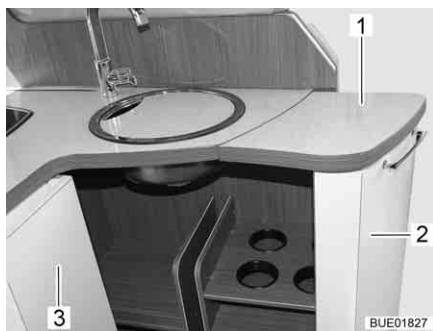

Bild 132 Diskbänk, förlängning

Bild 133 Diskbänksförlängning, på förvaringsplats

Diskbänk förlängd:

- Drag ut utdragsskåpet (Bild 132,2).
- Öppna dörren (Bild 132,3).
- Lägg diskbänksförlängningen (Bild 132,1) på utdragsskåpet.

Placera diskbänksförlängning på förvaringsplatsen:

- Ta bort diskbänksförlängningen (Bild 133,1) och placera i utdragsskåpet (Bild 133,2).
- Dörren (Bild 133,3) stängs.
- Stäng utdragsskåpet.

6.13 Sängar

- ▶ Använd alltid befintliga fallskydd.
- ▶ Befintliga fallskydd får aldrig tas bort eller demonteras.
- ▶ Om det finns instegshjälp (t. ex. infällbara fotsteg) ska dessa användas när en person stiger i eller ur sängen.

6.13.1 Højbar säng, manuell

- ▶ Släck läslamporna i den højbara sängen när sängen ska köras upp. Brandfara!
- ▶ Läslamporna på den højbara sängens undersida ska släckas då den højbara sängen sänks ned. Brandfara!
- ▶ Den højbara sängen får belastas med højst 200 kg.
- ▶ Säkra den højbara sängen före avfärd. Gör detta genom att låsa den højbara sängen.
- ▶ Före användning ska den højbara sängen dras till det nedre ändläget. Se till att den højbara sängen inte vilar på hinder som t. ex. nackstöd, dynor eller liknande.
- ▶ Om det finns ett skyddsnet: Använd endast den højbara sängen när skyddsnetet är upphängt.
- ▶ Småbarn skall aldrig lämnas i den højbara sängen utan tillsyn.
- ▶ Se, speciellt vid småbarn under 6 år, att de inte kan ramla ner från den højbara sängen.
- ▶ Barn skall använda särskilda barn- eller resesängar.

- ▷ Det måste gå att stänga den höjbara sängen utan större ansträngning så att den är fri från spänning i spärrläget. Föremål på den höjbara sängen kan leda till spänningar i mekaniken på ena sidan, vilket kan orsaka skador.

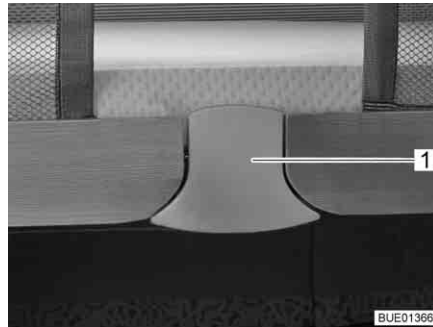

Bild 134 Låsning (Elegance)

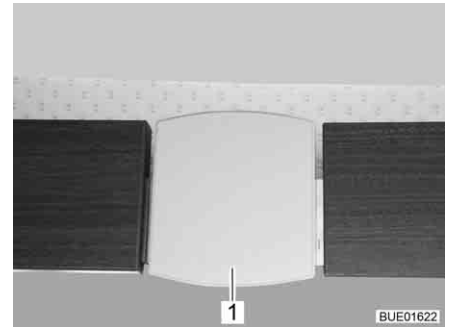

Bild 135 Låsning (Viseo)

Den höjbara sängen finns över sätena i förarhytten.

Sänka ned den höjbara sängen:

- Släcka lamporna under den höjbara sängen.
- Sväng förar- och passagerarstolen i färdriktning, lås dem i detta läge, skjut dem framåt så långt det går och vrid ryggstödet bakåt.
- Stäng mörkläggningsgardinen i förarhytten.
- Dra låsplatta (Bild 134,1 resp. Bild 135,1) nedåt. Låset är upplåst.
- Drag sedan ner den höjbara sängen till stoppläget med båda händerna.
- Se till att den höjbara sängen har dragits ner till det nedre ändläget och inte vilar på hinder som t. ex. nackstöd, dynor eller liknande.

- ▷ När den höjbara sängen stängs ska tygväderna på sidan dras in. Annars kan tyget klämmas fast i den höjbara sängens lås.

Höja den höjbara sängen:

- Släck lamporna i den höjbara sängen.
- Tryck upp den höjbara sängen till stoppläget med båda händerna. Se till att snäpplåset går i lås i låsbygeln.
- Se till att den höjbara sängen är ordentligt låst. Kontrollera genom att dra den höjbara sängen nedåt med kraft.

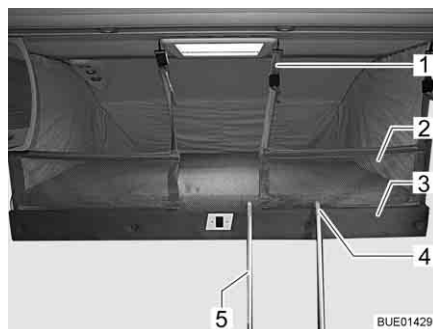

Bild 136 Höjbar säng med uppspant skyddsnet

Skyddsnet

Om det finns ett skyddsnet, ligger skyddsnetet (Bild 136,2) med säkerhetsremmarna befinner sig under madrassen i den höjbara sängen. Skyddsnetet ska först monteras när personerna som ska sova där befinner sig på den höjbara sängen.

Hänga upp: ■ Haka fast säkerhetsremmarna (Bild 136,1) i krokarna i taket.

Stege För att komma upp i den höjbara sängen ska man alltid använda stegen som är standard.

▷ Beroende på modell medföljer olika sorters stegar.

Haka fast fällbar trappstege:

- Haka in trappstegens (Bild 136,5) två byglar (Bild 136,4) på den höjbara sängens list (Bild 136,3).
- Ta tag i den övre delen på den infällda trappstegen och fäll ut den så att alla fyra fötter står stadigt på golvet.

▷ Innan trappstegen tas bort, fäll in fotstegen.

Plisségardin

Plisségardinen är fastsatt i taket. Plisségardinen ska släppas ner först när personerna som ska sova där befinner sig på den höjbara sängen.

Bild 137 Plisségardin höjbar säng

Stänga: ■ Ta loss dragsnöret (Bild 137,2) från fästknappen (Bild 137,3).
 ■ Släpp försiktigt ned plisségardinen (Bild 137,1) med dragsnöret.

Öppna: ■ Dra försiktigt upp plisségardinen (Bild 137,1) med dragsnöret (Bild 137,2).
 ■ Linda dragsnöret flera varv runt fästknappen (Bild 137,3).

6.13.2 Højbar seng, elmanövrerad (delvis extrautrustning)

- ▶ Släck läslamporna i den höjbara sängen när sängen ska köras upp. Brandfara!
- ▶ Läslamporna på den höjbara sängens undersida ska släckas då den höjbara sängen sänks ned. Brandfara!
- ▶ Den höjbara sängen får belastas med högst 200 kg.
- ▶ Se till att barnen inte leker med den höjbara sängen.
- ▶ Fjärrkontrollen skall förvaras utom räckhåll för barn.
- ▶ Småbarn skall aldrig lämnas i den höjbara sängen utan tillsyn.
- ▶ Se, speciellt vid småbarn under 6 år, att de inte kan ramla ner från den höjbara sängen.
- ▶ Barn skall använda särskilda barn- eller resesängar.
- ▶ Om det finns ett skydds nät: Använd endast den höjbara sängen när skydds nätet är upphängt.
- ▶ Stick inte in händerna mellan sängen och väggen vid höjning och ned-sänkning. Risk för klämskador!
- ▶ Det får inte finnas några personer på den höjbara sängen när den höjs och sänks.
- ▶ Sänk bara ned sängen när det är tomt i området under sängen.
- ▶ Före användning ska den höjbara sängen köras till det nedre ändläget. Se till att den höjbara sängen inte vilar på hinder som t. ex. nackstöd, dynor eller liknande.

- ▷ Sänk eller höj den höjbara sängen endast då den har en belastning på max 15 kg. Till denna maxlast räknas även innehållet i hängskåpen nedtill på den höjbara sängen. Om den höjbara sängen är för tungt lastad, kopplar överbelastningsskyddet bort sängmotorn. Lyftmekanismen kan ändå skadas.
- ▷ Innan avfärd ska den höjbara sängen köras till det övre ändläget. Inga föremål får klämmas mellan taket och den höjbara sängen.

- ▷ För att garantera att den höjbara sängen fungerar utan problem måste bodelens temperatur uppgå till minst 5 °C.

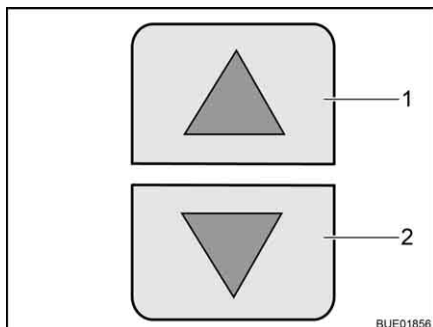

Bild 138 Pilknappar på kontrollenhet

Bild 139 Högbar säng med uppspänt skyddsnet

Kontrollenheten för den höjbara sängen är beroende på modell monterad på den höjbara sängen eller bredvid panelen.

- ▶ Vid förberedelse av driftberedskap fungerar inte överbelastnings-skyddet.

Förberedelse av driftberedskap

Varje gång spänningen har varit avstängd (t. ex. vid avställning under vintern) måste den elektriska drivningen göras driftklar igen. Utför därför en provkörning.

- ▷ Om den höjbara sängen hamnar i en sned position under provkörningen: Avsluta provkörningen omedelbart. Följ instruktionerna under "Nöddrift" (se nedan).

Utför provkörning/återställning:

- Ta kontrollenheten och tryck samtidigt på båda pilknapparna (Bild 138,1 och 2) tills den höjbara sängen har körts ända ned.
- När det hörs ett pip (nedre ändläge har nåtts): Släpp pilknapparna. Den höjbara sängen kan användas igen.

Sänka ned den höjbara sängen:

- Släcka lamporna under den höjbara sängen.
- Tryck på pilknappen (Bild 138,2) på kontrollenheten och håll den intryckt tills den höjbara sängen sänkts till ändläge.
- Se till att den höjbara sängen har körts till det nedre ändläget och inte vilar på hinder som t. ex. nackstöd, dynor eller liknande.

- ▷ När den höjbara sängen stängs ska tygvåderna på sidan dras in. Annars kan tyget klämmas fast i den höjbara sängens lås.

Höja den höjbara sängen:

- Släck läslamporna i taket.
- Tryck på pilknappen (Bild 138,1) på kontrollenheten och håll den intryckt tills den höjbara sängen höjts till ändläge.
- Se till att inga föremål kläms mellan taket och den höjbara sängen.

Överbelastningsskydd

Om den höjbara sängen stöter emot ett hinder (t. ex. en person eller ett nackstöd) när den öppnas eller stängs stoppas rörelsen av överbelastningsskyddet. Kör den höjbara sängen i motsatt riktning med pilknappen för avlastning.

Skyddsnet Om det finns ett skyddsnet, ligger skyddsnetet (Bild 139,2) med säkerhetsremmarna befinner sig under madrassen i den höjbara sängen. Skyddsnetet ska först monteras när personerna som ska sova där befinner sig på den höjbara sängen.

Hänga upp: ■ Haka fast säkerhetsremmarna (Bild 139,1) i krokarna i taket.

Stege Använd endast den medföljande stegen för att komma upp i den höjbara sängen.

Haka fast: ■ Haka in stegens (Bild 139,5) två byglar (Bild 139,4) på den höjbara sängens list (Bild 139,3).
 ■ Ta tag i den övre delen på den infällda stegen och fäll ut den så att alla fyra fötter står stadigt på golvet.

Förvara: ■ Fäll in fotstegen.
 ■ Lossa stegen från den höjbara sängens list.
 ■ Förvara stegen på ett säkert sätt.

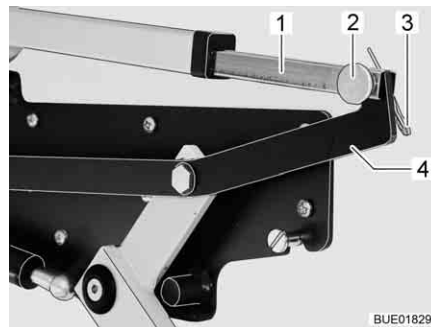

Bild 140 Drivenhet för höjbar säng

Nöddrift Om den höjbara sängen inte längre går att höja eller sänka med kontrollenheten (t. ex. på grund av att fordonets elsystem inte fungerar) måste den höjbara sängen manövreras för hand. Gör så här:

- Ta bort den höjbara sängens madrass och minska förvaringsskåpets belastning så mycket som möjligt (för att undvika att den höjbara sängen svänger ner).
- Lossa forbindelsen mellan skjutstången (Bild 140,1) och spaken (Bild 140,4). Dra ut splint (Bild 140,3) och stift (Bild 140,2).
- Hög den höjbara sängen till det övre läget och säkra provisoriskt.
- Kontakta kundtjänst.

6.13.3 Fast säng (gasfjäder)

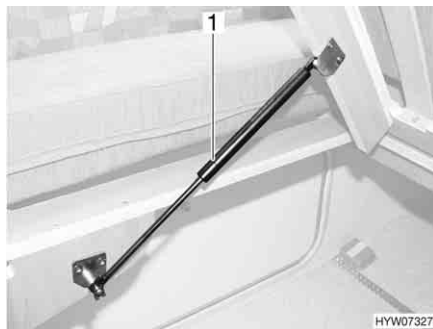

Bild 141 Fast säng

Under sängen finns det ett förvaringsutrymme. Fäll upp sängens ribbotten inifrån för att lägga in eller ta ut sakerna från fordonets förvaringsutrymme.

- Öppna:**
- Lyft upp madrassen framtill.
  - Lyft ribbotten. Gasfjädrarna (Bild 141,1) håller kvar ribbotten i öppet läge.
- Stänga:**
- Tryck ned ribbotten mot gasfjädrarnas motstånd.

6.13.4 Fast säng (justerbar huvudände)

- ▶ Se till att ribbotten inte ramlar ner vid stängningen!

Bild 142 Justerbar huvudände

Beroende på utrustningen kan ribbottens huvudände ställas i olika lägen.

- Höja huvudänden:**
- Hög ribbottens huvudände (Bild 142,2) till önskat läge. Spärren (Bild 142,1) går i lås automatiskt.

Huvudänden låses i önskat läge.

- Sänka huvudänden:**
- Lyft upp ribbottens huvudände (Bild 142,2) så mycket att spärren släpper.
  - Sänk ned huvudänden långsamt.

6.13.5 Fast säng, höjdbar (extrautrustning)

- ▶ Sänk sängen till nedersta position innan sänggående.

Höjden för den fasta sängen kan ställas in med en vev i bakre lastutrymmet. Sängen kan höjas före färd. På så sätt blir förvaringsutrymmet under sängen större.

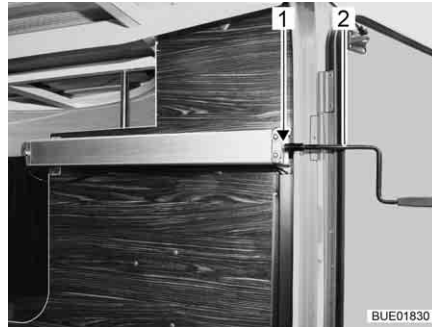

Bild 143 Vev i bakre lastutrymmet

- Sätt veven (Bild 143,2) på tappen (Bild 143,1).
- För att höja sängen: Vrid veven medurs.
För att sänka sängen: Vrid veven moturs.
- Demontera veven och förvara den.

6.13.6 Sängyta för enkelsängar (extrautrustning)

De båda enkelsängarna där bak kan byggas om till en sammanhängande liggyta.

Extra dynorna finns i skåpet under sängen.

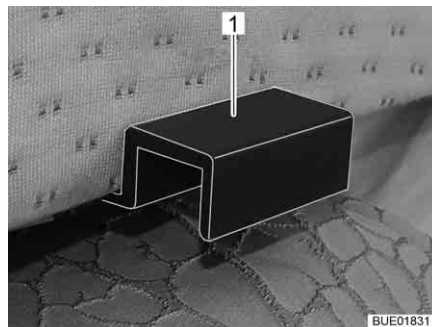

Bild 144 Fästen extra dynor

- Ta extra dynorna från skåpet.
- Häng extra dynan med fästena (Bild 144,1) så att det blir en stängd sängyta i enkelsängarnas öppning.
- Fäst stegen med de båda byglarna på den extra dynan.

6.14 Duschanslutning för yttre dusch (extrautrustning)

- ▶ Använd enbart den yttre duschen när avståndet till närmsta elektriska apparat eller anslutning uppgår till minst 1,20 m. Risk för elstöt!

- ▷ Vid avställning samt risk för frost ska vattenanläggningen tömmas.

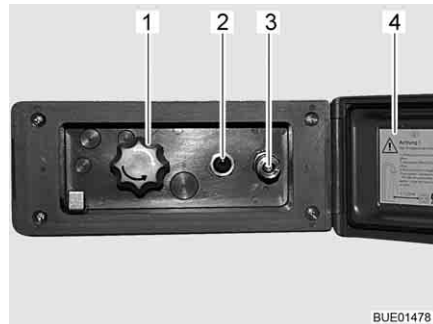

Bild 145 Duschanslutning utsida

Ansluta yttre dusch:

- Lås upp och öppna locket (Bild 145,4).
- Anslut ytterduschens slang med snabbkopplingen (Bild 145,3).

Använda duschen:

- Koppla in vattenpumpen med brytaren (Bild 145,2).
- Ställ in vattentemperaturen enligt önskemål med vredet (Bild 145,1).
- Koppla ur vattenpumpen med brytaren (Bild 145,2).

Stänga duschanslutningen:

- Koppla ur vattenpumpen med brytaren (Bild 145,2).
- Koppla bort slangen från snabbkopplingen. Snabbkopplingen är försedd med en backventil så att inget ytterligare vatten kan tränga ut.
- Stäng locket (Bild 145,4) och lås det med nyckeln.

Tömning:

- Anslut ytterduschens slang med snabbkopplingen. Backventilen öppnas och ledningarna kan tömmas.
- Ställ vredet (Bild 145,1) på mittläget.
- Töm vattensystemet (se avsnitt 10.2.8).

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets gasanläggning.

Hänvisningarna gäller:

- säkerheten
- byte av gasflaskor
- gasavstängningsventil
- extern gasanslutning
- automatisk omkopplingsenhet

Användning av fordonets gasdrivna apparater beskrivs i kapitel 9.

7.1 Allmänt

- ▶ Innan resan påbörjas och innan fordonet lämnas, eller om de gasdrivna apparaterna inte används, ska alla gasavstängningsventiler och huvudavstängningsventilen på gasflaskan alltid stängas.
- ▶ Vid tankning, på färjor eller i garage måste alla apparat som bedrivs med gas vara avstängda (beroende av utrustning värmesystem, spis, ugn, grill, kylskåp). Explosionsrisk!
- ▶ När en apparat drivs med gas får apparaten inte tas i drift i slutna utrymmen (t. ex. garage). Förgiftnings- och kvävningsrisk!
- ▶ Låt endast en auktoriserad fackverkstad underhålla, reparera eller ändra gasanläggningen.
- ▶ Innan gasanläggningen tas i drift skall den kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad enligt de nationella bestämmelserna. Detta gäller även för oregistrerade fordon. Kontakta en auktoriserad fackverkstad för kontroll av ändringar av gasanläggningen.
- ▶ Även gastyckregulatorn och avgasrören ska kontrolleras. Gastyckregulatorn måste bytas senast efter 10 år. Fordonets ägare ansvarar för att detta görs.
- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera inte om gasledande delar och ledningar är täta med öppen flamma.
- ▶ Till de ineliggande anslutningsförbindelserna får du endast ansluta apparat som är avsedda för det. Du får inte använda någon apparat i bilen, om den är ansluten till en av de ineliggande anslutningsförbindelserna.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster eller en taklucka.
- ▶ Använd inte gasspisen eller gasugnen för att öka temperaturen inomhus.
- ▶ Om man har flera gasdrivna apparater krävs en separat gasavstängningsventil för varje apparat. Om enskilda apparater inte används ska respektive gasavstängningsventil stängas.
- ▶ Tändsäkringarna måste stänga inom en minut efter att gaslågan slocknat. När den stängs hör man ett klickande ljud. Kontrollera funktionen regelbundet.

- ▶ De installerade gasapparaterna är endast avsedda för gasol, butangas eller en blandning av dessa. Gastryckregulatorn såväl som alla fast installerade gasapparater är konstruerade för ett drifttryck på 30 mbar.
- ▶ Gasol är förgasbar ned till -42 °C, butangas däremot endast upp till 0 °C. Vid lägre temperaturer existerar inte längre något gastryck. Butangas lämpar sig alltså inte för vinterdrift.
- ▶ Kontrollera regelbundet att gasslangen på gasflaskans anslutningsstycke verkligen är tät. Gasslangen får inte ha några sprickor och inte vara porös. Låt en auktoriserad fackverkstad byta ut gasslangen senast 10 år efter tillverkningsdatum. Den som ansvarar för gasanläggningen måste se till att bytet görs.
- ▶ Gasboxen är på grund av sin funktion och konstruktion ett utåt öppet utrymme. Den seriemässigt inbyggda ventilationen får inte täckas över eller blockeras. Då kan inte läckande gas avledas ut i det fria.
- ▶ Gasboxen får inte användas som förvaringsutrymme.
- ▶ Säkra gasboxen mot obehörig åtkomst. Lås åtkomsten till den.
- ▶ Man måste omedelbart kunna komma åt flaskans huvudavstängningsventil.
- ▶ Gasdrivna apparater (t. ex. gasgrill) som är byggda för annat gastryck än 30 mbar får ej anslutas.
- ▶ Avgasröret måste vara tätt och fast slutet på värmare och kamin. Avgasröret får inte uppvisa några skador.
- ▶ Avgaser måste obehindrat kunna strömma ut i det fria och friskluft måste obehindrat kunna flöda in. Därför ska skorstenen och insugningsöppningarna hållas rena och fria (t. ex. från snö och is). Det får inte ligga några snövallar runt fordonet.

7.2 Gasflaskor

- ▶ Gasflaskor får endast medföras i gasboxen.
- ▶ Ställ upp gasflaskorna lodrätt i gasboxen.
- ▶ Surra fast gasflaskorna så att de varken kan vridas eller välta.
- ▶ Anslut gasslangen utan spänning till gasflaskan.
- ▶ Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gasslangen.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan innan gastryckregulatorn eller gasslangen avlägsnas från gasflaskan.
- ▶ Gastryckregulatorn och gasslangen skruvas fast för hand på gasflaskorna. Inga verktyg används.
- ▶ I fordon får endast speciella gastryckregulatorer med säkerhetsventil användas. Det får inte användas några andra gastryckregulatorer; de uppfyller inte kraven.
- ▶ Vid temperaturer under 5 °C ska en avfrostningsanläggning (antifrost) för gastryckregulatorer användas.
- ▶ Använd enbart 11 kg- eller 6 kg-gasflaskor. Campingflaskor med inbyggd backventil (blå flaskor upp till max. 2,5 resp. 3 kg) får endast användas i kombination med en säkerhetsventil.

- ▶ Slanglängden för yttre gasflaskor skall vara så kort som möjligt (max. 150 cm).
- ▶ Blockera aldrig ventilationsöppningarna i golvet under gasflaskorna.

- ▷ Hos några modeller befinner sig gasboxen direkt bredvid ingångsdörren. På dessa modeller öppna då gasboxen endast när ingångsdörren är stängd. Risk för skador.

- ▷ Skruvkopplingarna på gastryckregulatorn har vänstergänga.
- ▷ Gastrycket för gas-installationer måste reduceras till 30 mbar.
- ▷ Ej justerbar gastryckregulator med säkerhetsventil skall anslutas direkt på flaskventilen.
Gastryckregulatorn reducerar gasflaskans gastryck till gasapparaternas driftstryck.
- ▷ Tillbehörshandeln tillhandahåller lämpliga Euro-fyllset resp. Euro-flaskset för att fylla på och ansluta gasflaskorna i olika europeiska länder.
- ▷ Mer information får du hos din återförsäljare eller ditt serviceställe.
- ▷ Information om gasförsörjning i Europa, se kapitel 17.

7.3 Byta ut gasflaskor

- ▶ Öppna lågor är inte tillåtna när gasflaskorna byts ut, rök inte.
- ▶ Efter byte av gasflaskan skall kontrolleras att anslutningsställena är täta. Anslutningar skall sprayas in med läckagespray. Tillbehörshandeln tillhandahåller dessa medel.

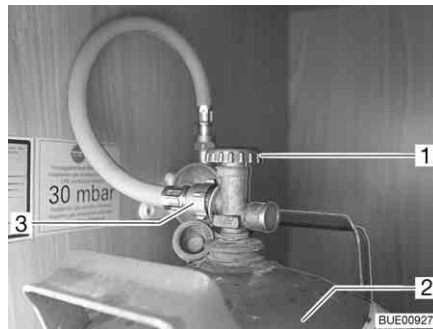
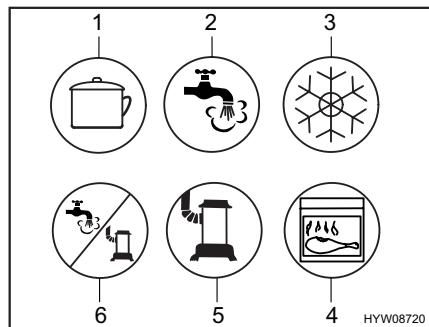

Bild 146 Gasbox

- Öppna gasboxens utvändiga lucka (se kapitel 6).
- Stäng huvudavstängningsventilen (Bild 146,1) på gasflaskan (Bild 146,2). Beakta pilriktningen.
- Skruva för hand bort gasslangen (Bild 146,3) från gasflaskan (vänstergänga).
- Lossa fästremmarna och tag ut gasflaskan.
- Ställ den fulla gasflaskan i gasboxen.
- Fäst gasflaskan med fästremmarna.
- Gasslangen skruvas för hand på gasflaskan (vänstergänga).
- Stäng gasboxens utvändiga lucka.

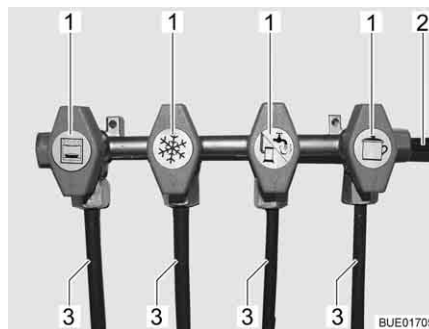
7.4 Gasavstängningsventiler

- 1 Spis
- 2 Varmvatten
- 3 Kylskåp
- 4 Ugn/grill
- 5 Värmesystem
- 6 Varmvatten/värmesystem

Bild 147 Möjliga symboler för gasavstängningsventilerna

I fordonet finns en gasavstängningsventil (Bild 147) för varje gasapparat. Gasavstängningsventilerna sitter på olika ställen i fordonet, de kan även vara separat monterade. Som regel är gasavstängningsventiler tillgänglig i köket efter att en dörr eller låda öppnats.

- 1 Öppen gasavstängningsventil
- 2 Inkommande gasledning
- 3 Ledning till apparaten

Bild 148 Inställning gasavstängningsventil (exempel)

- Öppna:**
- Ställ gasavstängningsventilen för respektive gasapparat parallellt (Bild 148,1) med den ledning (Bild 148,3) som går till apparaten.
- Stänga:**
- Ställ gasavstängningsventilen för respektive gasapparat tvärs mot den ledning som går till gasapparaten.

7.5 Extern gasanslutning (extrautrustning)

- ▶ När den externa gasanslutningen inte används, skall gasavstängningsventilen alltid vara stängd.
- ▶ Endast gasförbrukare som har passande adapter skall anslutas till den externa gasanslutningen.
- ▶ Anslut endast externa gasförbrukare som är konstruerade för ett drifttryck på 30 mbar.
- ▶ Säkerställ att ingen gas läcker ut från anslutningen när anslutningen har gjorts och gasavstängningsventilen har öppnats. Om otäthet föreligger i den externa gasanslutningen strömmar gas ut i det fria. I sådant fall skall gasavstängningsventilen och huvudavstängningsventilen på gasflaskan stängas omedelbart. Den externa gasanslutningen skall kontrolleras av auktoriserad fackverkstad.

- ▶ När en extern gasförbrukare ansluts får ingen gnistbildning förekomma i närheten av gasanslutningen.
- ▶ Använd inte den externa gasanslutningen för att fylla på gasflaskor. Beakta hänvisningarna på märket på det externa gasanslutningen.

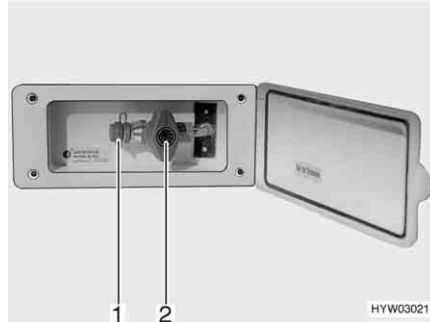

Bild 149 Extern gasanslutning, gasavstängningsventilen stängd

Den externa gasanslutningen (Bild 149) befinner sig, beroende på modell, på fordonets bakdel eller på fordonets vänstra resp. högra sida.

- Anslut den externa gasapparaten till anslutningar (Bild 149,1).
- Öppna gasavstängningsventilen (Bild 149,2).

7.6 Crash-Protection-Unit-omkopplingsenhet (extrautrustning)

- ▶ Omkopplingsenheten får inte användas i slutna rum.

- ▷ När fordonet är utrustat med Crash-Protection-Unit får värmesystemet för bodelen vara tillkopplat.
- ▷ Om fordonet har utrustats med en panel av DT-serien, manövreras omkopplingsenheten via denna panel och kontrollenheten faller bort.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

Crash-Protection-Unit är en automatisk omkopplingsenhet med manöverenhet för gasanläggningar med två flaskor. Omkopplingsenheten kopplar automatiskt om från driftflaskan till reservflaskan om driftflaskan är tom eller inte längre är i driftklart läge. Gasförbrukarna behöver inte tas ur drift. Omkopplingsenheten är avsedd för alla vanliga gasflaskor på 3 kg till 33 kg. Vid olycksfall eller vid om fordonet lutar för kraftigt avbryts automatiskt gasförsörjningen.

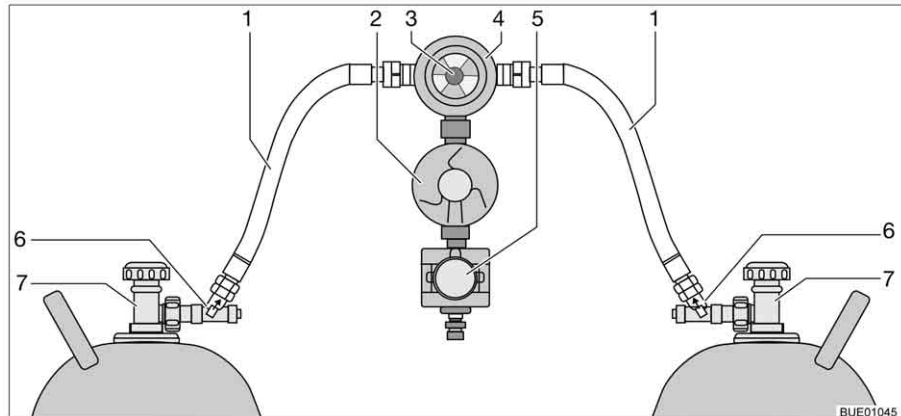

Bild 150 Crash-Protection-Unit-omkopplingsenhet

Anläggningens uppbyggnad

Crash-Protection-Unit består av två genomflödesbegränsare med manuell frigöring (Bild 150,6), en omkopplingsventil (Bild 150,4) med tryckregulator (Bild 150,2), en elventil (Bild 150,5) och kontrollenheten med trefärgad lysdiod. Omkopplingsventilen är monterad mellan de båda gasslangarna (Bild 150,1).

Med vredet (Bild 150,3) på omkopplingsventilen ställer du in vilken gasflaska som ska användas som driftflaska och vilken som ska användas som reservflaska.

Bild 151 Kontrollenhet

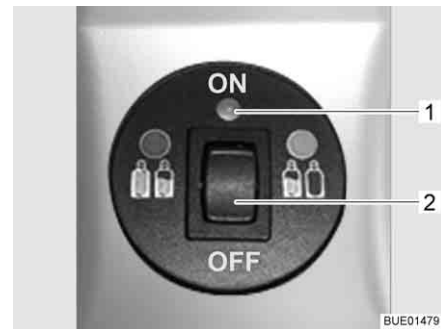

Bild 152 Kontrollenhet med fjärravläsning

Med kontrollenheten (Bild 151) kan endast de elektriska funktionerna styras. Gasflaskornas huvudavstängningsventiler (Bild 150,7) och frigöringarna (Bild 150,6) måste öppnas för hand.

Omkopplingsventilen sørjer för ett konstant gstryck, oberoende vilken gasflaska som används. Indikeringen i omkopplingsventilen visar nivån i driftflaskan. När indikeringen är grön sker gasförsörjningen från driftflaskan. När indikeringen är röd är driftflaskan tom. Gasförsörjningen sker då med reservflaskan.

Utan fjärravläsning

Kontrolllampan på kontrollenheten indikerar gasanläggningens tillstånd. När kontrolllampan (Bild 151,1) lyser grönt är anläggningen OK. När kontrolllampan blinkar rött eller lyser föreligger en störning. Gasförsörjningen har avbrutits.

Med fjärravläsning

Kontrolllampan på kontrollenheten (Bild 152,1) indikerar gasanläggningens tillstånd:

Kontrolllampa	Betydelse
Från	Systemet frånkopplat, gastillförsel frånkopplad
Grön	Systemet tillkopplat, gastillförsel tillkopplad
Röd	Gastillförsel frånkopplad, lutning eller för stort accelerationsvärde har lett till utlösning, t.ex. vid olycka
Gul	Systemet tillkopplat, gastillförsel tillkopplad, driftflaska tom
Blinkar gult	Självkontroll i ca 2 sekunder efter påslagning
Blinkar rött en gång	Ventil ej ansluten till styrenhet eller internt fel
Blinkar rött två gånger	Överspänning konstaterad, gastillförsel avbruten
Blinkar rött tre gånger	Underspänning konstaterad, gastillförsel avbruten

Ta i drift:

- Öppna huvudavstängningsventilerna på gasflaskorna (Bild 150,7).
- Tryck in frigöringarna (Bild 150,6) i tio sekunder efter varandra.
- Med vredet (Bild 150,3) på omkopplingsventilen (Bild 150,4) väljs gasflaskan, som ska prioriteras (driftflaska).
Vrid alltid vredet till stoppläget.
- Koppla till omkopplingsenheten på kontrollenheten.
Ställ för detta vippkontakten (Bild 151,2 eller Bild 152,2) på "ON". Omkopplingsventilen är nu avluftad. Kontrolllampan (Bild 151,1 resp. Bild 152,1) blinkar gult (systemtest) och lyser därefter grönt.

Slå från:

- Ställ vippkontakten (Bild 151,2 eller Bild 152,2) på "OFF". Kontrolllampan (Bild 151,1 resp. Bild 152,1) slocknar.
- Stäng huvudavstängningsventilerna på gasflaskorna (Bild 150,7).

► Öppna lågor är inte tillåtna när gasflaskorna byts ut, rök inte.

Byta ut gasflaskor:

- Vrid på vredet på omkopplingsventilen. Indikeringen blir åter grön.
När indikeringen blir röd är även reservflaskan tom och måste också bytas.
- Stäng huvudavstängningsventilen på den tomma gasflaskan.
- Skruva loss gaslangan från gasflaskan.
- Lossa fästremmarna och tag ut gasflaskan.
- Ställ den nya gasflaskan i gasboxen.
- Fäst gasflaskan med fästremmarna.
- Anslut en full gasflaska till gaslangan.
- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan.
- Tryck in frigöringen i tio sekunder.
- Vrid på vredet på omkopplingsventilen till önskad flaska. När indikeringen är grön är frigöringen öppen.
- Vrid vredet på omkopplingsventilen ett halvt varv så att den nya gasflaskan fungerar som reservflaska.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets elektriska anläggning.

Hänvisningarna gäller:

- säkerheten
- förklaringar av fackbegrepp för batterierna
- USB-uttag
- 12 V-nätet
- radioomkopplaren
- startbatteriet
- bodelsbatteriet
- el-blocket
- panel
- solcellsanläggningen
- 230 V-nätet
- anslutning till 230 V-försörjning
- säkerhetsspak
- uttaget på utsidan
- ledningarnas förlopp

Användning av bodelens eldrivna apparater beskrivs i kapitel 9.

8.1 Allmänna säkerhetsanvisningar

- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Alla elapparater (t. ex. mobiltelefon, kommunikationsradio, TV-apparat eller DVD-spelare) som har installerats i fordonet i efterhand, och används under resan måste ha bestämda egenskaper: Dessa är CE-märke, EMC-provning (elektromagnetisk kompatibilitet) och e-provning. Endast på så sätt kan fordonets funktionssäkerhet garanteras under resan. Annars kan det hända att airbagen aktiveras eller fordonselektroniken störs.

- ▷ Den kan uppstå fördröjningar vid avgivande eller vidarekoppling av elektriska impulser efter fordonets start.
Basfordonets styrning friger signal D+ först när motorn har nått sin fulla effekt. Detta kan dröja upp till 15 sekunder vid exempelvis en kallstart vintertid.
Av denna anledning avges varningssignaler (som varning om att fotsteget är utfällt) ibland med fördröjning.
Även den automatiska infällningen av en SAT-antenn kan fördröjas.
- ▷ Koppla dock för säkerhets skull ifrån 230 V-anslutningen och drag in antennerna som skydd för elapparaterna vid åskväder.

8.2 Begrepp

Vilospänning

Vilospänningen är batteriets spänning i viloläge, d vs att ström ej tas ut och att batteriet ej laddas.

- ▷ För mätningen måste batteriet ha vilat ett tag. Vänta därför ca 2 timmar efter senaste laddningen eller senaste strömottag från förbrukare innan vilospänningen mäts.

Vilostrom Några elektriska förbrukare som t. ex. klocka och kontrollampor behöver ständigt elektrisk ström; det är apparater i standby-läge, som använder vilostrom. Denna vilostrom flyter även när apparaten är fränkopplad.

Djupurladdning Djupurladdning av batteriet sker om batteriet laddas ur fullständigt genom tillkopplade förbrukare och vilostrommen sjunker under 12 V.

▷ Djupurladdning skadar batteriet.

Kapacitet Som kapacitet betecknas den mängd elektricitet som ett batteri kan lagra. Batteriets kapacitet anges i amperetimmar (Ah). I regel används det s.k. K20-värdet.

K20-värdet anger hur mycket ström ett batteri kan ge ifrån sig under en period på 20 timmar utan att det skadas eller hur mycket ström det krävs för att ladda upp ett tomt batteri på 20 timmar.

Om ett batteri t. ex. kan ge 4 ampere i 20 timmar har det en kapacitet på $4 \text{ A} \times 20 \text{ h} = 80 \text{ Ah}$.

När det flyter mer ström, minskas batteriet urladdningstid proportionellt till det. Yttre omständigheter som temperatur och ålder förändrar batteriets lagringskapacitet. Kapacitetsangivelserna gäller nya batterier som drivs i rumstemperatur.

▷ Beroende på batteritypen har kapacitetsangivelserna en omräkningsfaktor på 1,3 till 1,7 (den faktiska kapaciteten reduceras med detta värde).

8.3 USB-uttag

▷ Laddningsströmmen uppgår till maximalt 1 ampere.

Fordonet är utrustat med ett USB-uttag i bodelens främre område. Via detta uttag kan alla USB-apparater anslutas och laddas.

Bild 153 USB-uttag

8.4 12 V-nät

- ▷ Till 12 V-nätets eluttag (Bild 154,1) får endast apparater med maximalt 10 A anslutas.

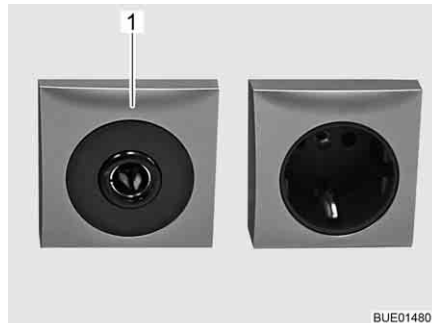

Bild 154 Eluttag 12 V/10 A

8.4.1 Radioomkopplare (extrautrustning)

- ▷ Beroende på utrustning är fordonet försett med en radio med integrerat navigationssystem eller en multimediestation, i det följande för enkelhetens skull kallad radio.
- ▷ Omkopplaren för radion finns monterad i fordon med en Pioneer-LCD-skärm.

Bild 155 Omkopplare för driftsläge

Slå på och av radion med tändningen:

- Ställ omkopplaren i läge "0". Radion slås på och av tillsammans med tändningen.

Driva radion via bodelsbatteriet:

- Ställ omkopplaren i läge "1". Radion försörjs konstant av bodelsbatteriet.

8.4.2 Startbatteri

Startbatteriet tjänar till start av motorn och försörjer basfordonets elektriska förbrukare med spänning. Startbatteriets placering hittar du i basfordonets instruktionsbok.

- ▷ Radion i förarhytten är ansluten till bodelsbatteriet.

Urladdning

I detta avsnitt finns information om startbatteriets urladdning.

- ▷ Djupurladdning skadar batteriet.
- ▷ Om ett batteri med syrafyllning är urladdat kan det frysa vid minusgrader. Då förstörs batteriet.
- ▷ Batteriet skall efterladdas i god tid.

På sikt djupurladdas startbatteriet av viloström (apparater i standby-läge). Apparater i standby-läge är t. ex. extra apparater som radio, larmsystem, navigationssystem eller centrallås. Apparater i standby-läge laddar ur startbatteriet när fordonets motor är avstängd.

Vid låga yttertemperaturer minskar den tillgängliga kapaciteten.

Ladda

I detta avsnitt finns information om startbatteriets laddning.

- ▶ Batterisyran i batteriet är både giftig och frätande. Därför ska all kontakt med hud eller ögon absolut undvikas.
- ▶ Om man laddar batteriet med hjälp av en extern laddare finns risk för explosion. När polklämmorna kläms fast kan det bildas gnistor. Ladda därför batteriet endast i rum med god ventilation och långt borta från öppen eld eller eventuell gnistbildning. När batterierna laddas kan det uppkomma gaser som tränger ut.

- ▷ Före tillfällig avställning ska batteriet laddas upp helt.
- ▷ Batterikabel får inte anslutas med fel pol.
- ▷ Vrid inte på tändningen när startbatteriet eller bodelsbatteriet är frånkopplade. Risk för kortslutning p.g.a. fria kabeländar!
- ▷ Innan batteriet kopplas från och kopplas på skall fordonsmotorn stängas av och 230 V- och 12 V-försörjningen såväl som alla förbrukare kopplas från. Risk för kortslutning!
- ▷ Beakta basfordonets och laddarens instruktionsböcker.

Startbatteriet kan endast laddas fullt med en extern laddare. Då fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen laddar el-blocket endast startbatteriet med underhållsladdning. Även vid körning är en fullständig uppladdning av startbatteriet med fordonsgeneratorn inte alltid möjligt.

När man laddar startbatteriet med hjälp av en extern laddare gör du följande:

- Stäng av bilmotorn.
- Stäng av 12 V-försörjningen på panelen. Kontrolllamporna eller indikeringarna på panelen släcks.
- Stäng av alla gasförbrukare och stäng alla gasavstängningsventiler samt gasflaskans huvudavstängningsventil.

- Frånskilj den elektriska förbindelsen mellan startbatteri och fordon (lossa t. ex. polklämmorna). När man kopplar bort batteripolerna finns risk för kortslutning. Därför ska man först koppla bort minuspolen och sedan pluspolen på startbatteriet.
- Kontrollera om den externa laddaren är frånkopplad.
- Den externa laddaren ansluts till startbatteriet. Observera polerna: Anslut först poltången "+" till startbatteriets pluspol och anslut därefter poltången "-" till startbatteriets minuspol.
- Tillkoppla den externa laddaren.
- Informationer om batteriets laddningstid hittar du i bruksanvisningen för respektive laddare.
- Information om batteriestyrkan finns på batteriet.
- Laddaren frånkopplas i omvänd ordningsföljd (minuspolen först).
- Kläm fast batteripolerna igen (pluspolen först).

8.4.3 Bodelsbatteri

- ▷ För laddning av bodelsbatteriet skall endast det inbyggda el-blocket användas.
- ▷ Efter resan skall bodelsbatteriet laddas upp helt.
- ▷ Före tillfällig avställning ska batteriet laddas upp helt.
- ▷ Vid byte av batteri för bodelen skall endast batterier av samma typ och samma kapacitet användas.
- ▷ Om det finns flera bodelsbatterier skall alla batterier alltid bytas samtidigt. Batterierna måste **alltid** vara lika gamla och ha samma kapacitet.
- ▷ Vid byte av bodelsbatteri ska endast batterier användas som motsvarar laddarens min. kapacitet. Beakta den separata bruksanvisningen till laddaren. Batterier med för låg kapacitet blir mycket varma under laddningen. Explosionsrisk!
- ▷ Om bodelsbatterierna byts ut och laddaren inte ger minst 10 % av det nya batteriets märkkapacitet som laddningsström skall en extra laddare monteras. Exempel: Vid en batterikapacitet på 80 Ah måste laddaren ge minst 8 A laddningsström.
- ▷ Innan batteriet kopplas från och kopplas på skall fordonsmotorn stängas av och 230 V- och 12 V-försörjningen såväl som alla förbrukare kopplas från. Risk för kortslutning!
- ▷ Vrid inte på tändningen när startbatteriet eller bodelsbatteriet är frånkopplade. Risk för kortslutning p.g.a. fria kabeländar!

- ▷ Resan skall om möjligt påbörjas med fulladdat bodelsbatteri. Därför skall bodelsbatteriet laddas upp innan resan påbörjas.
- ▷ Utnyttja varje möjlighet som finns för att ladda bodelsbatteriet medan du är på väg.
- ▷ Radion i förarhytten är ansluten till bodelsbatteriet.

Då fordonet inte är anslutet till en 230 V-försörjning, eller om 230 V-försörjningen är avstängd, försörjer bodelsbatteriet bodelen med 12 V likspänning. Bodelsbatteriet har endast en begränsat energireserv. Därför bör inte elektriska förbrukare som till exempel radio eller lampor drivas under en längre tidsperiod utan 230 V-försörjning.

Monteringsställe Se kapitel 16.

Urladdning

Genom viloströmmen, som ständigt förbrukas av några elektriska förbrukare, urladdas bodelsbatterierna.

- ▷ Djupurladdning skadar batteriet.
- ▷ Batteriet skall efterladdas i god tid.

Även ett helt laddat bodelsbatteri kan efter längre tid djupurladdas genom vilostrom (apparater i standby-läge).

Vid låga yttertemperaturer minskar den tillgängliga kapaciteten.

Batteriets självurladdning beror även på temperaturen. Vid 20 till 25 °C uppgår självurladdningstakten till ca 3 % av kapaciteten/månad. Vid stigande temperatur ökar självurladdningstakten till: Vid 35 °C uppgår självurladdningstakten till ca 20 % av kapaciteten/månad.

Ett äldre batteri har ej längre full kapacitet.

Ju fler elektriska förbrukare som är anslutna desto snabbare förbrukas bodelsbatteriets energireserv.

Ladda

Bodelsbatteriet laddas via el-blocket.

Om fordonets motor inte kör och fordonet är ansluten till en extern 230 V-försörjning, laddas bodelsbatteriet över den externa 230 V-försörjningen.

När fordonsmotorn är igång kopplas bodelsbatteriet och startbatteriet samman via ett relä i el-blocket och laddas av fordonsgeneratorn.

- ▷ Efter en djupurladdning ska batteriet laddas minst 48 timmar.

8.5 El-block EBL 99 (Viseo)

- ▷ Ventilationsspringor får ej övertäckas. Risk för överhettning!

- ▷ Beroende på modell är inte alltid alla platserna i säkringshållaren belagda.
- ▷ Om det finns flera bodelsbatterier skall en extra laddare användas.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

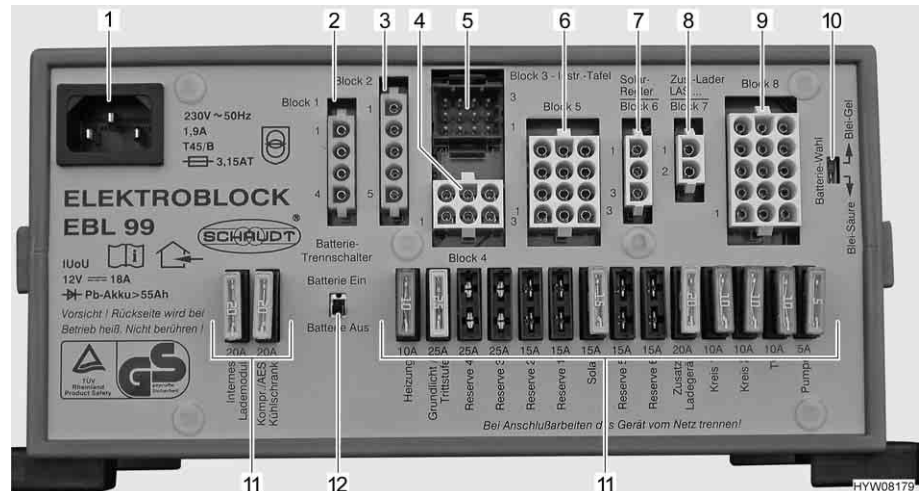

Bild 156 El-block (EBL 99)

- 1 Nätanslutningskontakt 230 V~
- 2 Block 1: Utgång kylskåp (D+, värmepatron)
- 3 Block 2: Ingång kylskåp från startbatteriet, generator D+
- 4 Block 4: Utgång värme, grundbelysning (belysning i ingången), fotsteg
- 5 Block 3: Utgång panel
- 6 Block 5: Utgång reserv 2, reserv 3, reserv 4, förbrukare med konstant plus (t. ex. satellitsystem, avfrostning)
- 7 Block 6: Ingång solpanel (om sådan finns)
- 8 Block 7: Ingång extra laddare, bränslecell
- 9 Block 8: Utgång förbrukarkrets 1, förbrukarkrets 2, TV, vattenpump, reserv 1, reserv 5, reserv 6
- 10 Omkopplare batterival ("Blei-Säure/Blei-Gel" (bly-syra/bly-gel))
- 11 Säkringar
- 12 Batteri-brytare ("Batterie Ein/Aus" (batteri till/från))

Funktioner

El-blocket har följande funktioner:

- El-blocket laddar bodelsbatteriet. Startbatteriet erhåller endast en underhållsladdning genom el-blocket.
- El-blocket övervakar bodelsbatteriets spänning.
- El-blocket fördelar strömmen till 12 V-strömkretsarna och säkrar dessa. Till uttagen kan apparater med maximalt 10 A anslutas.
- El-blocket innehåller anslutningar för en laddningsregulator för solpanel, en extra laddare samt ytterligare styr- och övervakningsfunktioner.
- El-blocket skiljer startbatteriet elektriskt från bodelsbatteriet då fordonets motor är avstängd. Så kan bodelens 12 V-förbrukare inte ladda ur startbatteriet.
- Batteri-brytaren i el-blocket skiljer alla förbrukare från bodelsbatteriet.

El-blocket arbetar endast tillsammans med en panel.

Strömmen som står till förfoganden på el-blocket (> 18 A) delas upp i laddningsström och förbrukarström. Laddningsströmmen är endast den andel som för närvarande inte används av förbrukarna. Om förbrukarströmmen överstiger den ström som står till förfogande laddas bodelsbatteriet ur.

Monteringsställe

Se kapitel 16.

8.5.1 Batteri-brytare

Batteri-brytaren kopplar från **samtliga** förbrukare i bodelen, även apparater i standby-läge. Även förbrukare som fotsteg, grundbelysning och kylskåp upphör då att fungera. Därigenom förhindras långsam urladdning av bodelsbatteriet om fordonet inte används under längre tid (t. ex. tillfällig avställning).

Om fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen kan batterierna fortsätta laddas från el-blocket även om batteri-brytaren är fränkopplad.

Detsamma gäller vid laddning via solcellsanläggning eller bränslecell.

8.5.2 Batteriväljare

- ▶ Om batteriväljaren är felaktigt inställd kan det bildas knallgas. Explosionsrisk!

- ▷ Om batteriväljaren är felinställd kan batteriet för bodelen skadas.
- ▷ Ändra ej den från fabriken inställda batteriväljaren.

8.5.3 Batteriövervakning

- ▷ Ett urladdat batteri för bodelen skall laddas upp fullständigt igen så snart som möjligt.

Batteriövervakningen i el-blocket övervakar spänningen i batteriet för bodelen. Om batterispänningen sjunker under 10,5 V kopplar batteriövervakningen i el-blocket ifrån alla 12 V-förbrukare.

Åtgärder:

- Samtliga elektriska förbrukare som inte är absolut nödvändiga, skall stängas av med tillhörande strömbrytare.
- Om nödvändigt koppla åter på 12 V-försörjningen för kort drift med huvudbrytaren 12 V. Detta är emellertid endast möjligt om batterispänningen ligger över 11 V. Om spänningen ligger under detta värde kan 12 V-försörjningen först upprättas efter att bodelens batteri har laddats.

8.5.4 Batteriladdning

När fordonsmotorn är igång kopplas bodelsbatteriet och startbatteriet samman via ett relä i el-blocket och laddas av fordonsgeneratoren. När fordonsmotorn är avstängd skiljs batterierna automatiskt igen av el-blocket. Det förhindrar att startbatteriet laddas ur av elförbrukarna i bodelen. Därigenom upprätthålls fordonets startfunktion. Bodelsbatteriets polspänning kan avläsas på panelen.

När fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen laddas bodelsbatteriet och startbatteriet av laddningsmodulen i el-blocket. Startbatteriet laddas bara med en underhållsladdning. Laddningsströmmen anpassas automatiskt till batteriets laddningstillstånd. Överladdning kan inte ske.

Stäng av alla elförbrukare under laddningen så att laddningsmodulens fulla kapacitet utnyttjas.

8.6 El-block EBL 220 (Elegance)

▷ Ventilationspringor får ej övertäckas. Risk för överhettning!

- ▷ Beroende på modell är inte alltid alla platserna i säkringshållaren belagda.
- ▷ Om det finns flera bodelsbatterier skall en extra laddare användas.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

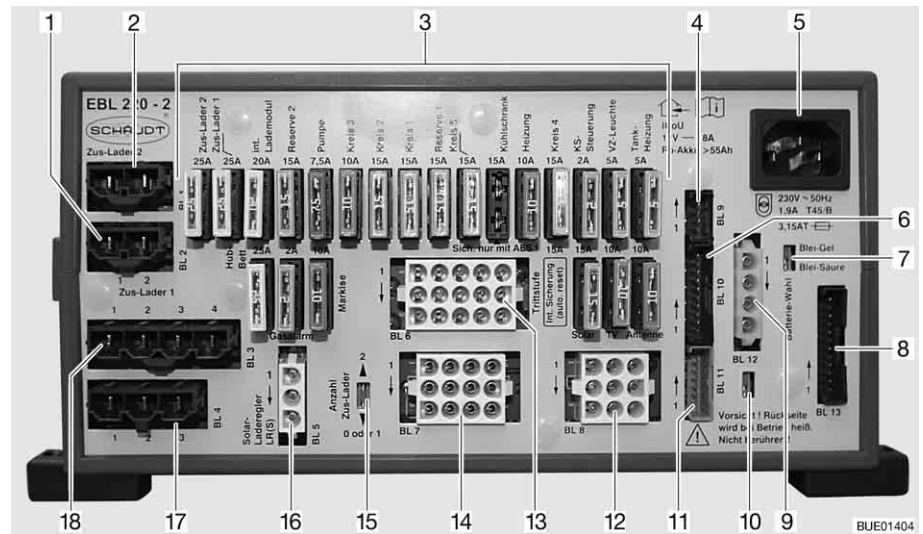

Bild 157 El-block (EBL 220)

- 1 Anslutningar BL 2 - extra laddare 1
- 2 Anslutningar BL 1 - extra laddare 2
- 3 Flatsäkringar
- 4 Anslutningar BL 9 - laddningsregulator för solpanel
- 5 Nätanslutning 230 V
- 6 Anslutningar BL 10 - panel
- 7 Batteriväljare ("Blei-Säure/Blei-Gel" (bly-syra/bly-gel))
- 8 Anslutningar BL 13 - panel
- 9 Anslutningar BL 12 - givare bodelsbatteri D+
- 10 Omkopplare D+ aktiv till +12 V (D+ aktiv till jord (inställt vid fabrik))
- 11 Anslutningar BL 11 - panel
- 12 Anslutningar BL 8 - fotsteg, TV, antenn
- 13 Anslutningar BL 6 - värme, vattenpump, reserv
- 14 Anslutningar BL 7 - markis, tankvärme, förtältsbelysning
- 15 Väljare för antal extra laddare
- 16 Anslutningar BL 5 - laddningsregulator för solpanel
- 17 Anslutningar BL 4 - kylskåp från startbatteri
- 18 Anslutningar BL 3 - kylskåp

Funktioner

El-blocket har följande funktioner:

- El-blocket laddar bodelsbatteriet. Startbatteriet erhåller endast en underhållsladdning genom el-blocket.
- El-blocket övervakar bodelsbatteriets spänning.
- El-blocket fördelar strömmen till 12 V-strömkretsarna och säkrar dessa. Till uttagen kan apparater med maximalt 10 A anslutas.
- El-blocket innehåller anslutningar för en laddningsregulator för solpanel, extra laddare samt ytterligare styr- och övervakningsfunktioner.
- El-blocket skiljer startbatteriet elektriskt från bodelsbatteriet då fordonets motor är avstängd. Så kan bodelens 12 V-förbrukare inte ladda ur startbatteriet.

El-blocket arbetar endast tillsammans med en panel.

Strömmen som står till förfoganden på el-blocket (> 18 A) delas upp i laddningsström och förbrukarström. Laddningsströmmen är endast den andel som för närvarande inte används av förbrukarna. Om förbrukarströmmen överstiger den ström som står till förfogande laddas bodelsbatteriet ur.

Monteringsställe Se kapitel 16.

8.6.1 Batteri-frånkoppling

- ▷ Ett kylskåp med automatiskt energival-system måste stängas av enskilt. Annars kopplar kylskåpet över till gasdrift.
- ▷ Efter avaktivering av batteri-frånkopplingen måste eventuellt datum och tid ställas in på nytt. Övriga inställningar sparas vid aktivering av batteri-frånkopplingen och bibehålls.

Batteri-frånkopplingen kopplar från **samtliga** 12 V-förbrukare i bodelen, även apparater i standby-läge. Även förbrukare som fotsteg, grundbelysning och kylskåp upphör då att fungera. Därigenom förhindras långsam urladdning av bodelsbatteriet om fordonet inte används under längre tid (t. ex. tillfällig avställning).

Om fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen kan batterierna fortsätta laddas från el-blocket även om batteri-frånkopplingen är frånkopplad.

Detsamma gäller vid laddning via solcellsanläggning eller bränslecell.

Aktivera/avaktivera Se avsnittet 8.8.2.

8.6.2 Batteriväljare

- ▶ Om batteriväljaren är felaktigt inställd kan det bildas knallgas. Explosionsrisk!

- ▷ Om batteriväljaren är felinställd kan batteriet för bodelen skadas.
- ▷ Ändra ej den från fabriken inställda batteriväljaren.

8.6.3 Batteriövervakning

- ▷ Ett urladdat batteri för bodelen skall laddas upp fullständigt igen så snart som möjligt.

Batteriövervakningen i el-blocket övervakar spänningen i batteriet för bodelen.

Om batterispänningen sjunker under 10,5 V kopplar batteriövervakningen i el-blocket ifrån alla 12 V-förbrukare.

Åtgärder:

- Samtliga elektriska förbrukare som inte är absolut nödvändiga, skall stängas av med tillhörande strömbrytare.
- Om nödvändigt koppla åter på 12 V-försörjningen för kort drift med huvudbrytaren 12 V. Detta är emellertid endast möjligt om batterispänningen ligger över 11 V. Om spänningen ligger under detta värde kan 12 V-försörjningen först upprättas efter att bodelens batteri har laddats.

8.6.4 Batteriladdning

När fordonsmotorn är igång kopplas bodelsbatteriet och startbatteriet samman via ett relä i el-blocket och laddas av fordonsgeneratoren. När fordonsmotorn är avstängd skiljs batterierna automatiskt igen av el-blocket. Det förhindrar att startbatteriet laddas ur av elförbrukarna i bodelen. Därigenom upprätthålls fordonets startfunktion. Bodelsbatteriets polspänning kan avläsas på panelen.

När fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen laddas bodelsbatteriet och startbatteriet av laddningsmodulen i el-blocket. Startbatteriet laddas bara med en underhållsladdning. Laddningsströmmen anpassas automatiskt till batteriets laddningstillstånd. Överladdning kan inte ske.

Stäng av alla elförbrukare under laddningen så att laddningsmodulens fulla kapacitet utnyttjas.

8.7 Panel IT 96-2 (Viseo)

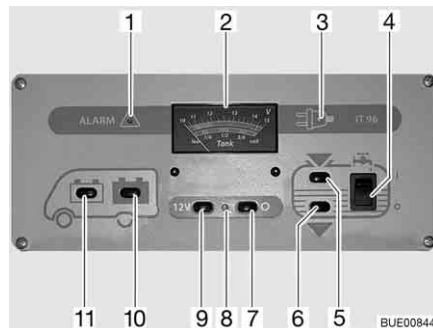

Bild 158 Panel IT 96-2

- 1 Varningslampa "ALARM" för bodelsbatteri
- 2 Instrument V/tank
- 3 230 V-kontrolllampa
- 4 Vippkontakt vattenpump på/av
- 5 Knapp för kontroll av vattennivån i vattentank
- 6 Knapp för kontroll av vattennivån i avloppstank
- 7 12 V-huvudbrytare FRÅN
- 8 12 V-kontrolllampa
- 9 12 V-huvudbrytare TILL
- 10 Knapp för avläsning av batterispänning, bodelsbatteri
- 11 Knapp för avläsning av batterispänning, startbatteri

8.7.1 Huvudbrytare 12 V

Med huvudbrytaren 12 V (Bild 158,7 och 9) kopplas panelen och bodelens 12 V-försörjning till eller från.

Undantag: Beroende på modell förblir värme, grundbelysning (belysning i ingångsområdet), fotsteg, reserv 4 och ett kylskåp med automatiskt energival-system (AES) driftklara.

Slå på: ■ Tryck på knappen (Bild 158,9) "12 V": 12 V-försörjningen för bodelen är påslagen. Kontrolllampan (Bild 158,8) lyser grönt.

Slå från: ■ Tryck på knappen (Bild 158,7) "O": 12 V-försörjningen för bodelen är avstängd. Kontrolllampan (Bild 158,8) slocknar.

- ▷ Slå ifrån 12 V-försörjningen på panelen när fordonet lämnas. Därigenom förhindras en onödig urladdning av bodelsbatteriet.
- ▷ Förbrukare som styrdon (t. ex. laddningsregulator för solpanel, avfrostning och panel) eller fast installerade apparater (t. ex. värme, kylskåp eller fotsteg) tar fortfarande sin ström från batterikapaciteten, även om 12 V-försörjningen på panelen är fränkopplad. Därför ska bodelsbatteriet kopplas bort från 12 V-nätet, när fordonet inte används under en längre tid. Detta görs med brytaren på el-blocket.

8.7.2 Instrument V/tank för batterispänning och vattenvolym eller avloppsvattenvolym

Batterispänning Med instrumentet V/tank kan startbatteriets eller bodelsbatteriets batterispänning avläsas.

Med instrumentet V/tank (Bild 158,2) avläses den övre skalan. Instrumentets belysning tänds automatiskt när en knapp trycks in.

Indikeringar:

- Tryck på knappen (Bild 158,11) "": Startbatteriets spänning visas.
- Tryck på knappen (Bild 158,10) "": Bodelsbatteriets spänning visas.

Följande tabeller är ett hjälpmedel för att tolka spänningen för bodelsbatteriet, som visas på panel IT 96, på rätt sätt.

**Snart djupurladdning
(batterilarm)**

Batterispänning (värden under pågående drift)	Drift under körning (fordonet körs, ingen 230 V-anlutning)	Batteridrift (fordonet står stilla, ingen 230 V-anlutning)	Nät drift (fordonet står stilla, 230 V-anlutning)
11 V eller mindre ¹⁾	12 V-nät överbelastat	Om förbrukarna är avstängda: Batteri tomt	12 V-nät överbelastat
	Batteriet laddas inte genom generatorm, generatorms regulator defekt	Om förbrukarna är påslagna: Batteriet överbelastat	Batteriet laddas inte genom el-blocket, el-blocket defekt
11,5 V till 13,2 V	12 V-nät överbelastat ²⁾	Normalt område	12 V-nät överbelastat ²⁾
	Batteriet laddas inte genom generatorm, generatorms regulator defekt		Batteriet laddas inte genom el-blocket, el-blocket defekt
13,3 V till 13,7 V	Batteriet laddas (huvudladdning)	Förekommer endast kortvarigt efter laddning	Batteriet laddas (huvudladdning)
13,8 V till 14,4 V	Batteriet laddas (underhållsladdning)	–	Batteriet laddas (underhållsladdning)
Över 14,5 V	Batteriet överladdas, generatorms regulator defekt	–	Batteriet överladdas, el-blocket defekt

¹⁾ Batterivakten stänger av alla förbrukare (vid 10,5 V).

²⁾ Om spänningen inte stiger över detta områden under flera timmar.

Värden för vilospänning	Batteriets laddningstillstånd
Mindre än 11 V	Djupurladdat
12,0 V	0 %
12,2 V	25 %
12,3 V	50 %
12,5 V	75 %
Mer än 12,8 V	100 %

- ▷ Vid längre djupurladdning skadas batteriet och går inte reparera.

- ▷ Vilospänningen skall helst mätas flera timmar efter den senaste laddningen (t. ex. på morgonen) och inte direkt efter strömuttaget.

Vattennivå/ avloppsvattennivå

På instrumentet V/tank kan vattennivån och avloppsvattennivån avläsas. På instrumentet V/tank (Bild 158,2) avläses den undre skalan. Instrumentets belysning tänds automatiskt när en knapp trycks in.

Indikeringar:

- Tryck på knappen (Bild 158,5) "": Vattenvolymen visas.
- Tryck på knappen (Bild 158,6) "": Avloppsvattenvolymen visas.

- ▷ Visa tanknivåerna endast en kort stund. Om nivåvisningen är påslagen längre tid kan givarna skadas.

8.7.3 Brytare för vattenpump

Slå på:

- Vippkontakten (Bild 158,4) trycks in upptill "I": Vattenförsörjningen är aktiverad.

Slå från:

- Vippkontakten (Bild 158,4) trycks in nedtill "O": Vattenförsörjningen är avstängd.

- ▷ När fordonet inte är ansluten till 230 V-nätet och vattenpumpen inte ska användas under längre tid: Stäng av strömförsörjningen till vattenpumpen. Pumpreläet förbrukar ca 4 Ah/dag.

8.7.4 Batterilarm för bodelsbatteri

Den röda varningslampan "ALARM" (Bild 158,1) blinkar så snart spänningen i bodelsbatteri har sjunkit till under 11 V (mätning under pågående drift) och risk för djupurladdning föreligger.

- ▷ Djupurladdning skadar batteriet.

- ▷ Om batterispänningen sjunker under 10,5 V kopplar batteriövervakningen i el-blocket ifrån alla 12 V-förbrukare. Batteri-brytaren löser ut.

Åtgärder:

- Vid batterilarm skall förbrukarna stängas av och bodelsbatteriet laddas, antingen genom körning eller genom anslutning till 230 V-försörjning.

8.7.5 12 V-kontrollampa

Kontrollampan 12 V (Bild 158,8) lyser då huvudbrytaren 12 V (Bild 158,9) är inkopplad.

8.7.6 230 V-kontrollampa

Den gula 230 V-kontrollampan (Bild 158,3) lyser när nätspänningen ligger på el-blockets ingång.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

8.8 Panel LT 511 (Elegance)

- ▷ Lysdiodernas och symbolernas ljusstyrka anpassas automatiskt till omgivningens ljus.
- ▷ Indikeringarna kan endast hämtas när 12 V-försörjningen har slagits på.
- ▷ När en knapp tryck in tänds indikeringsinstrumentets belysning. 20 sekunder efter att en knapp tryckts in slocknar indikeringen.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

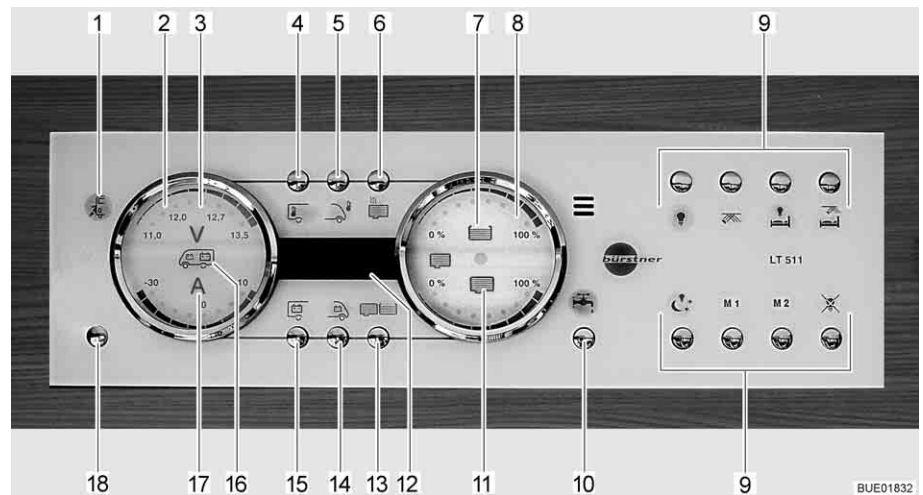

Bild 159 Panel LT 511

- 1 230 V-kontrollampa
- 2 Indikeringsinstrument batterier
- 3 Symbol volt
- 4 Knapp innetemperatur
- 5 Knapp utetemperatur
- 6 används inte/utan funktion
- 7 Symbol vattentank
- 8 Indikeringsinstrument tank
- 9 Knappar för ljusstyrning
- 10 Knapp vattenpump
- 11 Symbol avloppstank
- 12 Digital indikering temperatur
- 13 Knapp tank
- 14 Knapp startbatteri
- 15 Knapp bodelsbatteri
- 16 Symbol startbatteri och bodelsbatteri
- 17 Symbol ampere
- 18 Knapp 12 V-försörjning (12 V-huvudbrytare)

8.8.1 230 V-kontrollampa

230 V-kontrollampan (Bild 159, 1) lyser när nätspänningen ligger på elblockets ingång.

- ▷ 230 V-kontrollampan lyser även när 12 V-huvudbrytaren är avstängd.

8.8.2 Huvudbrytare 12 V

Med huvudbrytaren 12 V (Bild 159,18) kopplas panelen och bodelens 12 V-försörjning till eller från.

Undantag: Värme, grundbelysning (belysning i ingångsområdet) och fotsteg förblir driftklara.

Slå på: ■ Tryck kort på knappen 12 V-försörjning (Bild 159,18). 12 V-försörjningen för bodelen är påslagen. Kontrolllampan "12 V" lyser.

▷ Efter aktivering av försörjningen: om lysdioden "11,0" för voltindikeringen samt symbolen volt "V" (Bild 159,3) på indikeringsinstrumentet för batterierna (Bild 159,2) blinkar är bodelsbatteriets spänning för låg. Ladda batteriet.

▷ Efter aktivering av försörjningen: om kontrolllampan "12 V" och symbolen volt "V" (Bild 159,3) blinkar tre gånger är batterifrånkopplingen aktiverad. Avaktivera batterifrånkopplingen.

Slå från: ■ Tryck kort på knappen 12 V-försörjning (Bild 159,18). 12 V-försörjningen för bodelen är avstängd. Kontrolllampan "12 V-försörjning" slocknar.

Aktivera batterifrånkopplingen (el-block utan batteribrytare):

■ Stäng av 12 V-försörjning.
■ Tryck på knappen bodelsbatteri (Bild 159,15) och håll den intryckt i ca 10 sekunder. Symbolen volt "V" (Bild 159,3) och kontrolllampan "12 V" blinkar tre gånger. Bodelsbatteriet är frånkopplat från 12 V-nätet.

Avaktivera batterifrånkopplingen (el-block utan batteribrytare):

■ Tryck på knappen 12 V-försörjning (Bild 159,18) och håll den intryckt i ca 5 sekunder. Symbolen volt "V" (Bild 159,3) och kontrolllampan "12 V" blinkar tre gånger. Bodelsbatteriet är anslutet till 12 V-nätet. Kontrolllampan tänds efter ca 5 sekunder.

▷ Slå ifrån 12 V-försörjningen på panelen när fordonet lämnas. Därigenom förhindras en onödig urladdning av bodelsbatteriet.

▷ Förbrukare som styrdon (t. ex. laddningsregulator för solpanel, avfrostning och panel) eller fast installerade apparater (t. ex. värme, kylskåp eller fotsteg) tar fortfarande sin ström från batterikapaciteten, även om 12 V-försörjningen på panelen är frånkopplad. Därför ska bodelsbatteriet kopplas bort från 12 V-nätet, när fordonet inte används under en längre tid. Detta görs med brytaren på el-blocket.

8.8.3 Indikeringsinstrument batterier

Med indikeringsinstrumentet för batterierna kan bodelsbatteriets spänning och laddning/urladdning eller startbatteriets spänning visas.

Indikeringar:

- Tryck på knappen bodelsbatteri (Bild 159,15). Symbolen volt "V" (Bild 159,3) lyser. Symbolen ampere "A" (Bild 159,17) lyser vitt eller rött beroende på laddning eller urladdning. Bodelsbatteriets spänning och ström visas via lysdioderna på indikeringsinstrumentet.
- Tryck på knappen startbatteri (Bild 159,14). Symbolen volt "V" (Bild 159,3) lyser. Startbatteriets spänning visas via lysdioderna på indikeringsinstrumentet.

Följande tabeller är ett hjälpmedel för att tolka det som visas på panelen på rätt sätt.

Voltindikering (blå)

1 lysdiod	2 lysdioder	3 lysdioder	4 lysdioder	5 lysdioder	6 lysdioder	7 lysdioder	8 lysdioder
< 11,0 V	11,5 V	12,0 V	12,2 V	12,5 V	12,7 V	13,0 V	> 13,5 V

Snart djupurladdning (batterilarm)

Batterispänning (värden under pågående drift)	Drift under körning (fordonet körs, ingen 230 V-anslutning)	Batteridrift (fordonet står stilla, ingen 230 V-anslutning)	Nät drift (fordonet står stilla, 230 V-anslutning)
11 V eller mindre ¹⁾	12 V-nät överbelastat Batteriet laddas inte genom generatorm, generatorns regulator defekt	Om förbrukarna är avstängda: Batteri tomt Om förbrukarna är påslagna: Batteriet överbelastat	12 V-nät överbelastat Batteriet laddas inte genom elblocket, elblocket defekt
11,5 V till 13 V	12 V-nät överbelastat ²⁾ Batteriet laddas inte genom generatorm, generatorns regulator defekt	Normalt område	12 V-nät överbelastat ²⁾ Batteriet laddas inte genom elblocket, elblocket defekt
Över 13,5 V	Batteriet laddas (huvudladdning)	Förekommer endast kortvarigt efter laddning	Batteriet laddas (huvudladdning)

¹⁾ Batterivakten stänger av alla förbrukare (vid 10,5 V).

²⁾ Om spänningen inte stiger över detta områden under flera timmar.

Värden för vilospänning	Batteriets laddningstillstånd
12,0 V eller mindre	Urladdat eller djupurladdat
12,2 V	25 %
12,3 V	50 %
Mer än 12,8 V	Fullt

▷ Vid längre djupurladdning skadas batteriet och går inte reparera.

▷ Vilospänningen skall helst mätas flera timmar efter den senaste laddningen (t. ex. på morgonen) och inte direkt efter strömuttaget.

Ampere-indikering (blå)

1 lysdiod	2 lysdioder	3 lysdioder	4 lysdioder	5 lysdioder	2 lysdioder	3 lysdioder	4 lysdioder
Urladdning med:					Laddning med:		
Ca 0 A	> 1 A	> 3 A	> 10 A	> 30 A	> 1 A	> 3 A	> 10 A

Indikeringsvärde ström	Systemets status	Symbol ampere "A"
-30 A till -10 A	Batteriet urladdas just nu mycket	Lyser röd
-10 A till -1 A	Batteriet urladdas just nu	Lyser vit
0 A	Batteriströmmen är låg eller 0 A	Lyser vit
+1 A till +10 A	Batteriet laddas just nu	Lyser vit

8.8.4 Indikeringsinstrument tank

Med indikeringsinstrumentet för tanken kan vattennivån och avloppsvattenvolymen avläsas.

- Indikeringar:*
- Tryck på knappen tank (Bild 159,13). Symbolerna vattentank (Bild 159,7) och avloppstank (Bild 159,11) lyser. Nivån i vattentanken (övre skala) och i avloppstanken (nedre skala) visas via lysdioderna på indikeringsinstrumentet.

Följande tabell är ett hjälpmedel för att tolka nivåerna som visas på panelen på rätt sätt.

Nivåindikering (blå)

1 lys-diod	2 lys-dioder	3 lys-dioder	4 lys-dioder	5 lys-dioder	6 lys-dioder	7 lys-dioder	8 lys-dioder
25 %		50 %		75 %		100 %	

8.8.5 Larm

- ▷ Genomför regelbundna kontroller av indikeringsinstrumenten.
- ▷ Genomför kontrollen på morgonen innan 12 V-förbrukare slås på.

Följande tabell är ett hjälpmedel för att tolka larmen som visas på panelen på rätt sätt.

- ▷ Djupurladdning skadar batteriet.

- ▷ Om batterispänningen sjunker under 10,5 V kopplar batteriövervakningen i el-blocket ifrån alla 12 V-förbrukare. Batteri-frånkopplingen löser ut.

Indikering	Betydelse	Åtgärd
Symbolen volt "V" (Bild 159,3) och lysdioden "11,0" blinkar vid avläsning av värdena för bodelsbatteriet	Batteriets spänning har underskridit 11 V. Snart djupurladdning	Stäng av alla 12 V-förbrukare och ladda batteriet, antingen genom körning eller genom anslutning till 230 V-försörjning
Symbolen volt "V" (Bild 159,3) blinkar när 12 V-försörjningen är fränkopplad	12 V-försörjningen kan inte slås på igen	Stäng av alla 12 V-förbrukare och ladda batteriet, antingen genom körning eller genom anslutning till 230 V-försörjning
	Batteriet har överspänning	Kontakta kundtjänst
Symbolen volt "V" (Bild 159,3) och lysdioden "11,0" och "12,0" blinkar vid avläsning av värdena för startbatteriet	Batteriets spänning har underskridit 11 V. Snart djupurladdning	Stäng av alla 12 V-förbrukare och ladda batteriet, antingen genom körning eller genom anslutning till 230 V-försörjning

Tanklarm Symbolen vattentank (Bild 159,7) eller symbolen avloppstank (Bild 159,11) blinkar när vattentanken är tom eller när avloppstanken är full.

▷ Om skalans lysdioder blinkar tillsammans med tanksymbolen vid avläsning av nivåerna har det uppstått ett fel på givarna. Rengör tankgivarna.

Åtgärder: ■ Fyll på vattentanken eller töm avloppstanken.

8.8.6 Temperaturvisning

Via den digitala indikeringen (Bild 159,12) kan innetemperaturen och utetemperaturen avläsas.

Indikeringar: ■ Tryck på knappen innetemperatur (Bild 159,4). Innetemperaturen visas.
 ■ Tryck på knappen utetemperatur (Bild 159,5). Utetemperaturen visas.

8.8.7 Brytare för tankvärme

Med knappen tankvärme (Bild 159,6) kan tankvärmen slås på och av.

Slå på: ■ Tryck på knappen tankvärme (Bild 159,6). Symbolen för tankvärme lyser.

Slå från: ■ Tryck på knappen tankvärme (Bild 159,6). Symbolen för tankvärme slocknar.

▷ Tankvärmen slås inte av när 12 V-försörjningen stängs av. Tankvärmen måste alltid stängas av separat. När 12 V-försörjningen är avstängd kan tankvärmen stängas av men den kan inte slås på igen.

8.8.8 Brytare för vattenpump

Med knappen vattenpump (Bild 159,10) kan vattenpumpen slås på och av.

Slå på: ■ Tryck på knappen vattenpump (Bild 159,10). Symbolen lyser.

Slå från: ■ Tryck på knappen vattenpump (Bild 159,10). Symbolen slocknar.

- ▷ Vattenpumpens kopplingsläge sparas när 12 V-försörjningen stängs av. Det innebär: Om vattenpumpen var aktiverad när 12 V-försörjningen stängdes av är den fortfarande aktiverad när 12 V-försörjningen slås på igen.

8.9 Solcellsanläggning (extrautrustning)

- ▷ Skydda solfångarna (solcellsmodul) mot mekanisk belastning.

- ▷ Vid maximal solinstrålning levererar solcellsanläggningen mest ström.
- ▷ Se till att solljuset träffar solfångarna (solcellsmodul) direkt.
- ▷ Under träd eller broar minskar solinstrålningen.
- ▷ Även folier el.dyl påverkar solinstrålningen negativt.
- ▷ Håll solfångarnas ytor rena.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

Solcellsanläggningen möjliggör miljöskonande och oberoende spänningsförsörjning. Den omvandlar solenergi till elektrisk spänning. Solcellsanläggningen levererar ström för laddning av batteriet och till förbrukarna i fordonet.

I laddningsregulatorn till solpanelen finns ett överladdnings- och ett djupurladdningsskydd.

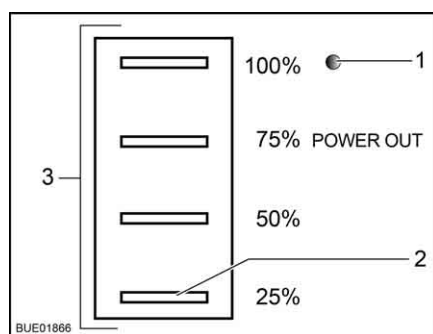

Bild 160 Statusvisning till laddningsregulator för solpanel

Fyra lysdioder (Bild 160,3) visar det aktuella driftsläget. Ytterligare en lysdiod (Bild 160,1) visar om ingångsspänning föreligger.

Lysdiod	Tillstånd	Betydelse
Lysdioder driftsläge (Bild 160,3)	Blinkar cykliskt	Batteriet laddas
	Lyser	Batteriet är fulladdat
Lysdiod 25 % (Bild 160,2)	Blinkar	Batteriet är djupt urladdat
Lysdiod ingångsspänning (Bild 160,1)	Lyser	Ingångsspänning föreligger
	Lyser inte	Ingångsspänning föreligger inte

8.10 230 V-nät

- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Fordonets elektriska anläggning måste kontrolleras minst vart tredje år av utbildade elektriker. Om fordonet används ofta rekommenderas en årlig kontroll.

230 V-nätet försörjer:

- eluttaget med skyddskontakt för apparater med maximalt 16 A
- kylskåpet
- el-blocket
- en extra laddare
- klimatanläggningen

De elektriska förbrukarna som är anslutna till bodelens 12 V-nät förses med spänning från bodelsbatteriet.

Fordonet ska anslutas till en extern 230 V-försörjning så ofta som möjligt. Laddningsmodulen i el-blocket laddar då automatiskt bodelsbatteriet. Dessutom laddas startbatteriet med en underhållsladdning på ca 2 A.

Beroende på utrustning säkras klimatanläggningen och andra extra apparater genom en egen ledningsskyddbrytare (16 A).

8.10.1 230 V-anslutning

Krav på 230 V-anslutningen

- ▷ Överspänningar kan skada de anslutna apparaterna. Orsaker till överspänningar kan vara blixtnedslag, oreglerade spänningskällor (t.ex. bensingeneratorer) eller strömanslutningar på färjor.
- Anslutningskabeln, stickförbindelsen vid försörjningsstället och stickförbindelsen på fordonet måste uppfylla IEC 60309. Den beteckning som är vanlig i handeln för stickförbindelsen är "CEE blå".
- Använd gummislangledning H07RN-F med minst 2,5 mm² ledningsdiameter och maximalt 25 m längd.
- Skyddskontakt-stickförbindelse (schuko) är inte tillåten. Likaså är det inte tillåtet att mellankoppla CEE/Schuko-adaptorn.

8.10.2 Anslut 230 V-försörjningen

- ▶ Den externa 230 V-försörjningen måste säkras med en jordfelsbrytare (FI-brytare, 30 mA).
- ▶ Kabeln måste vara helt borttagen från kabeltrumman, för att förhindra överhettning.
- ▶ I tveksamma fall eller när 230 V-försörjningen inte finns till förfogande eller är felaktig, ta kontakt med den som driver försörjningsanordningen.

- ▷ 230 V-anslutningen är i fordonet utrustat med en jordfelsbrytare (FI-brytare).
- ▷ För anslutningar på campingplatser (campingfördelare) måste jordfelsbrytare (FI-brytare, 30 mA) användas.

Fordonet kan anslutas till en extern 230 V-försörjning.

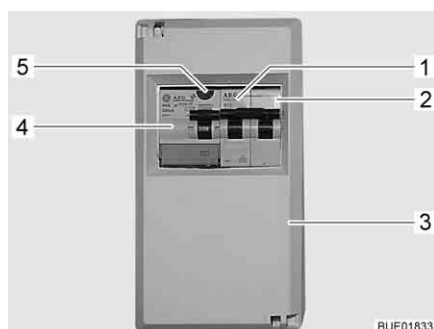

Bild 161 230 V-säkringslåda med ledningsskyddsbrytare och FI-brytare

Bild 162 230 V-anslutning i fordonet

Ansluta fordon:

- Kontrollera om strömförsörjningsanordningen är lämplig vad gäller anslutning, spänning, frekvens och ström.
- Kontrollera om kablarna och anslutningarna är lämpliga.
- Kontrollera stickförbindelsen och kabeln efter synliga skador.
- Koppla från ledningsskyddsbrytare (Bild 161,1 och 2) i säkringslådan (Bild 161,3).
- Öppna höljet på 230 V-anslutningen i fordonet (Bild 162) och stick in stickkopplingen. Kontrollera så att låsklacken i den fjäderspända klapplocket är ikopplad.
- Stick in kontakten på anslutningskabeln i uttaget på strömförsörjningsanordningen. Kontrollera så att låsklacken i den fjäderspända klapplocket är ikopplad.
- Koppla på ledningsskyddsbrytaren i säkringslådan.

Kontrollera jordfelsbrytare:

- När fordonen är anslutet till 230 V-försörjningen, tryck på kontrollknappen (Bild 161,5) på jordfelsbrytaren (FI-brytare) (Bild 161,4) i säkringslådan (Bild 161,3). Jordfelsbrytaren måste lösa ut.
- Slå på jordfelsbrytaren igen.

- Dela förbindelse:*
- Koppla från ledningsskyddsbrytarna (Bild 161,1 och 2) i säkringslådan (Bild 161,3).
  - Lös låsklacken vid strömförsörjningsanordningen och dra anslutningskabens kontakt ur stickuttaget.
  - Lossa låsklacken vid fordonet, dra stickkopplingen och stäng höljet på 230 V-anslutningen.

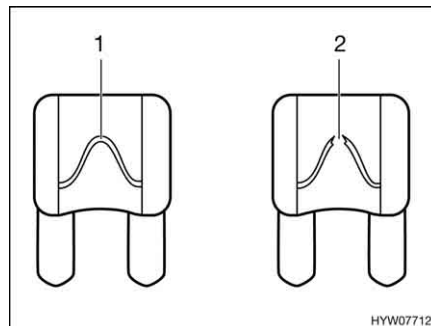
8.11 Säkringar

- ▶ Defekta säkringar skall endast bytas ut om man känner till orsaken och felet har åtgärdats.
- ▶ Defekta säkringar får endast bytas ut när strömförsörjningen är frånslagen.
- ▶ Säkringarna får aldrig förbikopplas eller repareras.
- ▶ Defekta säkringar får endast bytas ut mot nya säkringar med samma säkringsvärde.

8.11.1 12 V-säkringar

De förbrukare som är anslutna till 12 V-försörjningen i bodelen är skyddade via separata säkringar. Säkringarna är tillgängliga i förarhytten, vid batterierna, på eller vid el-blocket och vid de fast installerade apparaterna.

- 1 Oskadat säkringselement
- 2 Avbrutet säkringselement

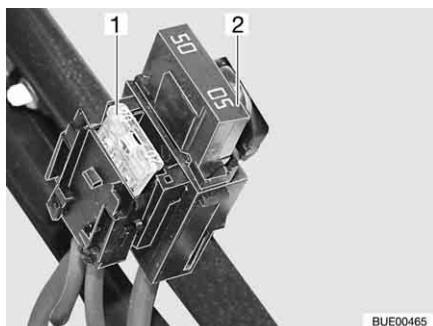
Bild 163 12 V-säkring

En intakt 12 V-säkring känner man igen genom det oskadade säkringselementet (Bild 163,1). Om säkringselementet är avbrutet (Bild 163,2) ska säkringen bytas ut.

För att byta säkringar skall funktion, värde och färg för de enskilda säkringarna avläsas ur efterföljande uppgifter. Om du behöver byta en säkring ska endast flatsäkringar med följande värden användas.

Säkringar vid startbatteriet

Säkringarna är monterade i närheten av startbatteriet. Startbatteriet är åtkomlig under en täckplatta på golvet mellan förarhyttstolarna.

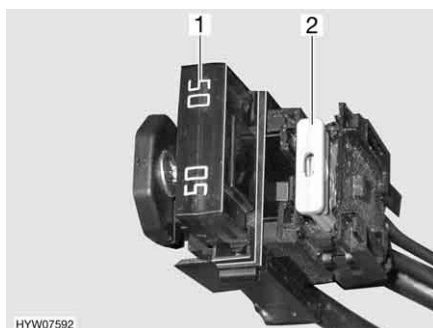

- 1 Flatsäkring 20 A/gul (för kylskåp)
- 2 Jumbo-flatsäkring 50 A/röd

Bild 164 Säkringar vid startbatteriet

Säkringar vid bodelsbatteriet

Säkringarna är monterade bredvid bodelsbatteriet.

- 1 Jumbo-flatsäkring 50 A/röd (för el-block)
- 2 Flatsäkring 2 A/grå (för batterigivare bodelsbatteri)

Bild 165 Säkringar vid bodelsbatteriet

Säkringar på reläbox AD01

I en av de båda stolkonsolearna är en reläbox (AD01) monterad. Reläboxen används till att skapa signalerna för chassi-belysningen, som inte levereras av basfordonet. Reläboxen är universellt användbar.

Kopplingen som används av oss kan avvika från tillverkarens planerade koppling. Därför kan kopplingen även avvika från angivelsen på reläboxens typskylt, som tillverkaren har monterat.

SäNr	Funktion	Värde/färg
B2	Plint 15 (tändning på)	15 A blå
B3	Plint 30 (konstant plus)	15 A blå
B5	D+ signal	Intern polyswitch (2 A)
B6	Reserv	15 A blå
B7	Bredmarkeringslampor fram (vit/röd)	5 A ljusbrun

Säkringar på el-blocket (EBL 99)

Funktion	Värde/färg
Intern laddningsmodul	20 A gul
Kompressor/AES-kylskåp	20 A gul
Värmesystem	10 A röd
Grundbelysning/fotsteg elektriskt/radio	25 A vit
Reserv 4	25 A vit
Reserv 3	25 A vit

Funktion	Värde/färg
Reserv 2	15 A blå
Reserv 1	15 A blå
Solcell	15 A blå
Reserv 5	15 A blå
Reserv 6	15 A blå
Extra laddare	20 A gul
Krets 1	10 A röd
Krets 2	10 A röd
TV	10 A röd
Vattenpump	5 A ljusbrun

**Säkringar på el-blocket
(EBL 220)**

Funktion	Värde/färg
Extra-laddare 2	25 A vit
Extra-laddare 1	25 A vit
Intern laddningsmodul	20 A gul
Reserv 2	15 A blå
Pump (för vatten)	7,5 A brun
Krets 3	10 A röd
Krets 2	15 A blå
Krets 1	15 A blå
Reserv 1	15 A blå
Krets 5	15 A blå
Kylskåp	15 A blå
Värmesystem	10 A röd
Krets 4	15 A blå
Kylskåpsstyrning	2 A grå
Förtältsbelysning	5 A ljusbrun
Atenn	10 A röd
TV	10 A röd
Solcell	15 A blå
Fotsteg	15 A blå
Markis	10 A röd
Gaslarm	2 A grå
Höjbar säng	25 A vit

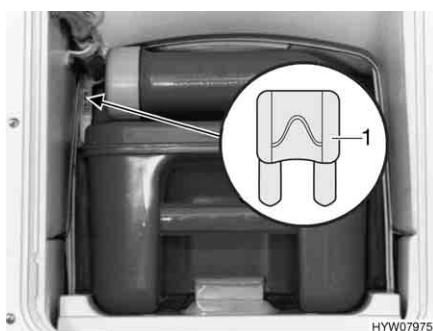
Luftfjädringens säkringar

Säkringarna är monterade i basfordonets säkringslåda.

Funktion	Värde/färg
Styrning	7,5 A brun
Kompressor	40 A grön

Säkring för Thetford-toalett (svängbar toalett)

Säkringen befinner sig i husramen på Thetford-kassetten.

1 Flatsäkring 3 A/violett

Bild 166 Säkring för Thetford-toalett

Byte:

- Öppna luckan till Thetford-kassetten på fordonets utsida.
- Drag ut Thetford-kassetten helt.
- Byt säkring (Bild 166,1).

Säkring för Thetford-toalett (svängbar toalett C-260)

Toaletten har en underhållsfri säkring som återställs automatiskt.

Säkringar för avloppsledningarnas värmesystem

Säkringarna finns på regulatören (Bild 167,1).

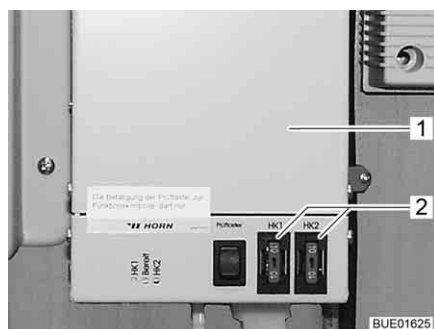

Bild 167 Regulator för avloppsledningarnas värmesystem

Byte:

- Stänga av värmen.
- Byt säkring (Bild 167,2).

8.11.2 230 V-säkring

- ▷ Kontrollera alltid jordfelsbrytaren när anslutningar görs till 230 V-försörjningen, kontrollera den minst en gång var 6:e månad.

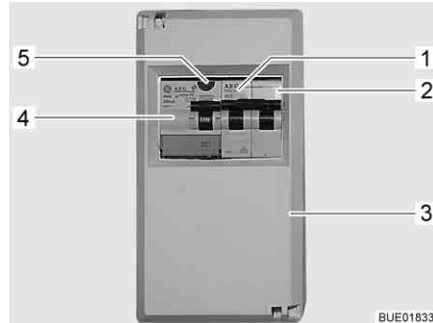

Bild 168 230 V-säkringslåda med ledningsskyddsbrytare och FI-brytare

En jordfelsbrytare (FI-brytare) (Bild 168,4) i säkringslådan (Bild 168,3) skyddar hela fordonet mot läckström (0,03 A).

Den efterkopplade ledningsskyddsbrytaren (10 A) (Bild 168,2) skyddar 230 V-uttagen, strömaggregatet, den extra laddaren och kylskåpet.

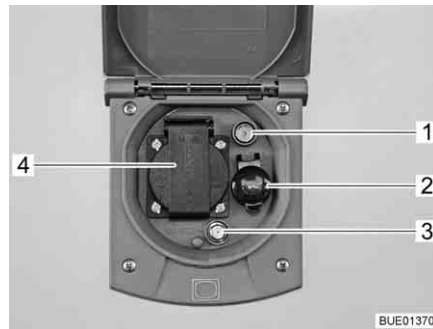
På fordon med extrautrustning t. ex. klimatanläggning skyddas apparaten av en extra ledningsskyddsbrytare (16 A) (Bild 168,1).

Monteringsställe Se kapitel 16.

Kontrollera jordfelsbrytare:

- När fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen: Tryck på kontrollknappen (Bild 168,5). Jordfelsbrytaren (FI) måste lösa ut.

8.12 Uttag på utsidan (extrautrustning)

- 1 TV-uttag
- 2 Eluttag 12 V
- 3 SAT-uttag
- 4 Eluttag 230 V

Bild 169 Uttag på utsidan

Till 230 V-uttaget och 12 V-uttaget kan elektriska apparater anslutas som används i förtältet.

Anslutningsmöjligheter

TV-uttaget och SAT-uttaget ger olika möjligheter för användning av TV-apparater:

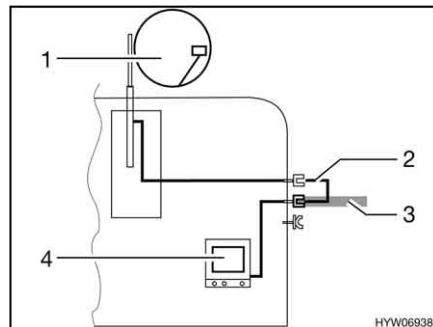

Bild 170 TV i fordonet

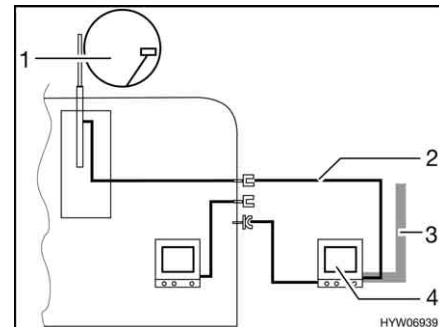

Bild 171 TV i förtältet

- TV i fordonet (Bild 170,4): Anslutning till takantenn (Bild 170,1) med anslutningskabel (Bild 170,2)
- TV i fordonet (Bild 170,4): Anslutning till extern antenn (Bild 170,3)
- TV i förtältet (Bild 171,4): Anslutning till takantenn (Bild 171,1) med anslutningskabel (Bild 171,2)
- TV i förtältet (Bild 171,4): Anslutning till extern antenn (Bild 171,3)

8.13 El-scheman
8.13.1 El-scheman invändigt

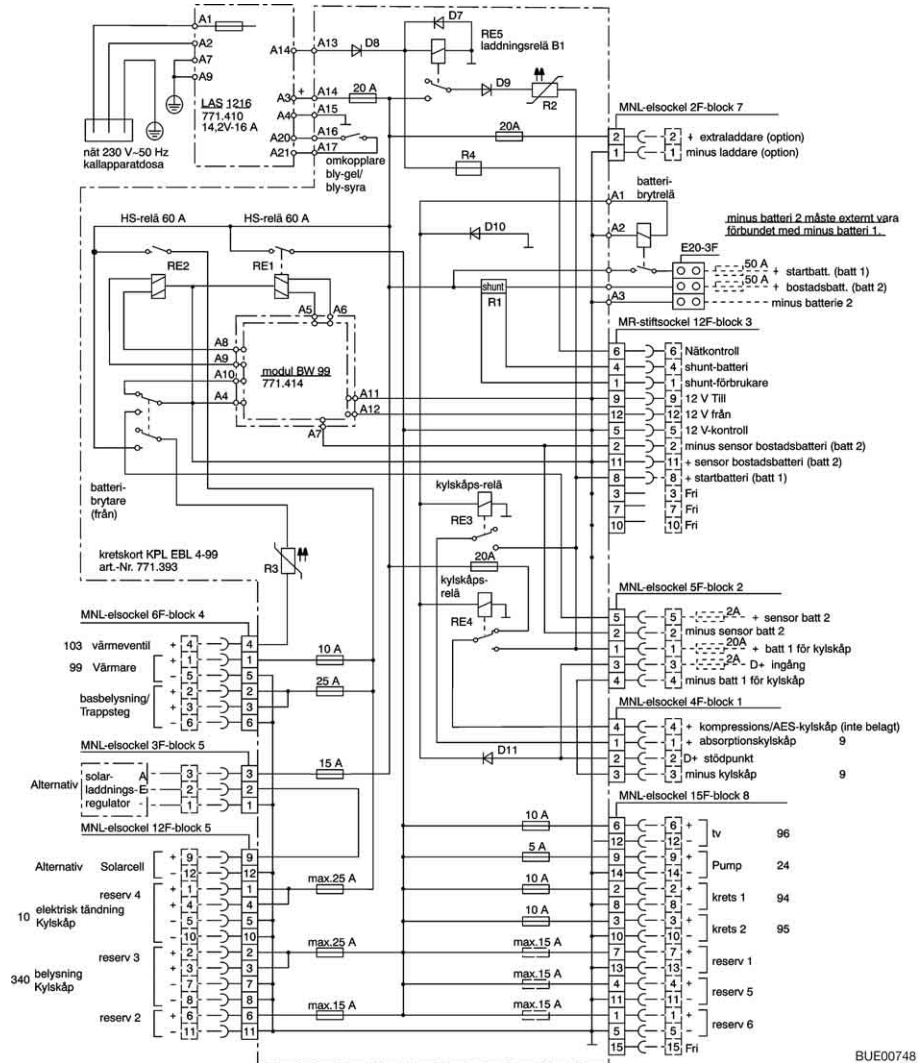
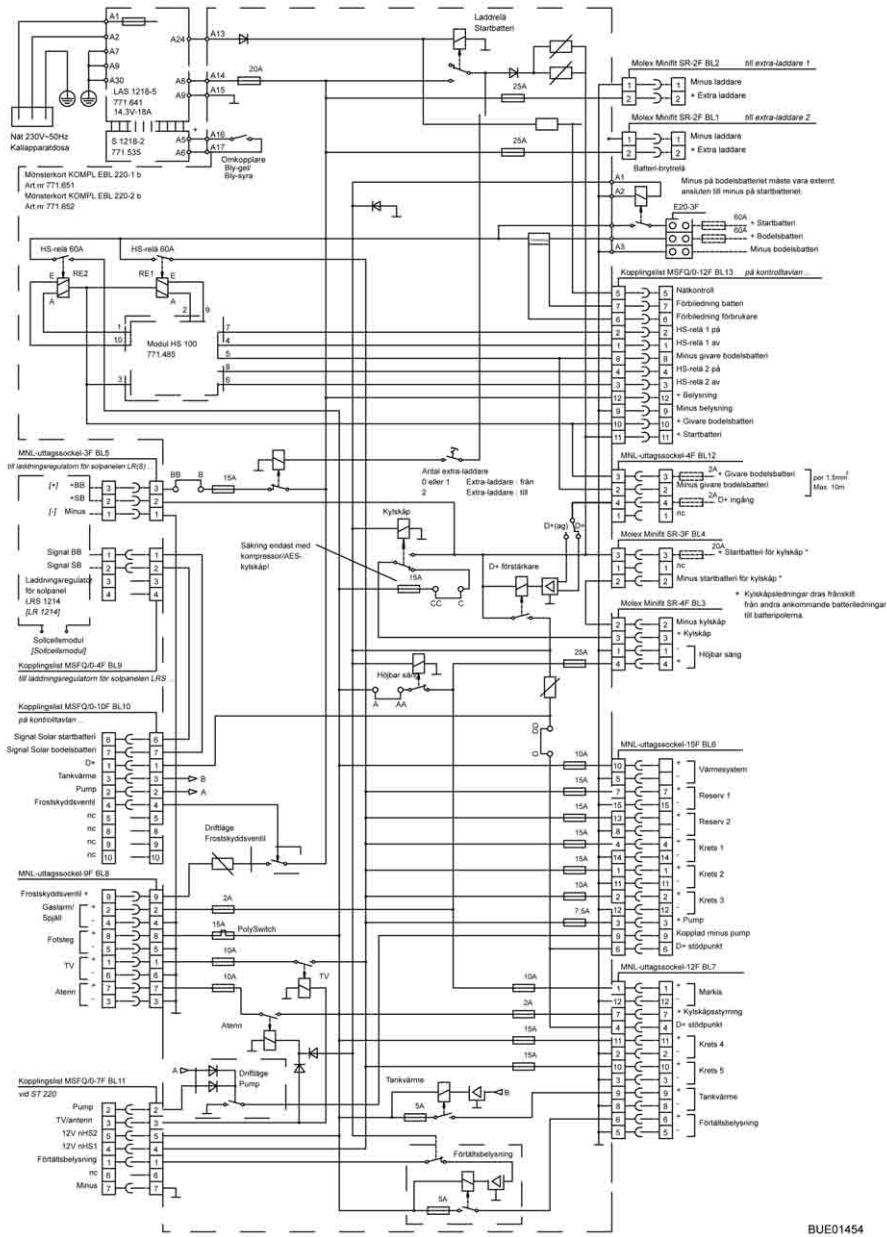

Bild 172 El-schema invändigt (EBL 99)

BUE00748

BUE01454

Bild 173 EI-schema invändigt (EBL 220)

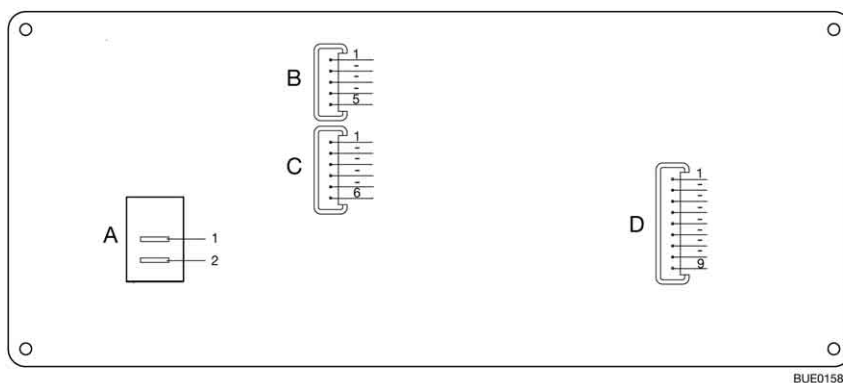

Bild 174 Anslutningsschema, panel (IT 96-2)

A	2 x AMP flatstift 4,8 x 0,8
1	+ 12 V
2	Pump
B	Lumberg MSFQ 5x
1	Fullt
2	3/4
3	1/2
4	1/4
5	Bas avloppstank
C	Lumberg MSFQ 6x
1	Fullt
2	3/4
3	1/2
4	1/4
5	Bas vattentank
6	n. c.
D	Lumberg MSFQ 9x
1	12 V-kontroll
2	Huvudbrytare 12 V från
3	Huvudbrytare 12 V till
4	+ Startbatteri 12 V
5	+ Givare bodelsbatteri
6	Minus givare bodelsbatteri
7	230 V-kontroll
8	n. c.
9	n. c.

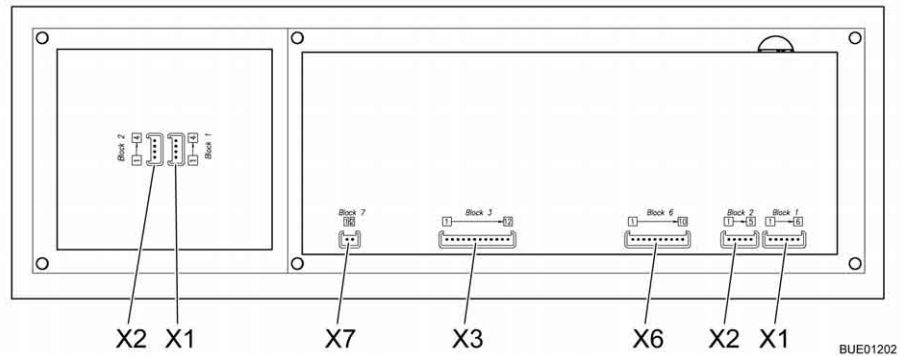

Bild 175 Blockkopplingschema, panel (LT 511)

X1	Lumberg MSFQ 6x
1	Fullt
2	3/4
3	1/2
4	1/4
5	Bas vattentank
6	n. c.
X2	Lumberg MSFQ 5x
1	Fullt
2	3/4
3	1/2
4	1/4
5	Bas avloppstank
X3	Lumberg MSFQ 12x
1	Huvudbrytare-relä 1 av
2	Huvudbrytare-relä 1 på
3	Huvudbrytare-relä 2 av
4	Huvudbrytare-relä 2 på
5	Nätsignal
6	Förbildning förbrukare
7	Förbildning batteri
8	Minus givare bodelsbatteri
9	n. c.
10	+ Givare bodelsbatteri
11	+ Startbatteri 12 V
12	+ Belysning

X6	Lumberg MSFQ 10x
1	D+
2	Pump
3	Tankvärme
4	Frostskyddsmedel
5	n. c.
6	Solpanel startbatteri
7	Solpanel bodelsbatteri
8	n. c.
9	n. c.
10	n. c.
X7	Lumberg MSFQ 2x
1	KTY stift 1
2	KTY stift 2
X1	Lumberg MSFQ 4x
1	ADI1
2	ADI2
3	+12 V
4	GND
X2	Lumberg MSFQ 4x
1	ADI1
2	ADI2
3	+12 V
4	GND

8.13.2 El-schema utvärdigt

Fiat

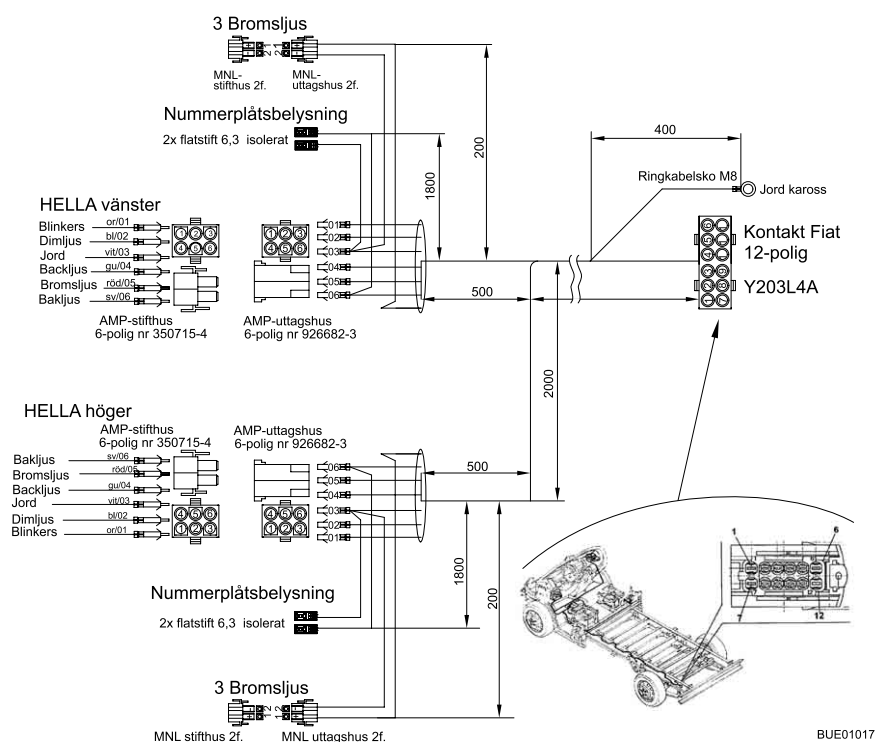

Bild 176 El-schema utvärdigt

Vänster sida

Färger Bürstner	Anslutning
Grå	Körriktningsvisare vänster
Blå	Dimbakljus
Vit	Jord
Grön	Backljus
Röd	Bromsljus
Svart	Bakljus vänster

Höger sida

Grå	Körriktningsvisare höger
Blå	Dimbakljus
Vit	Jord
Grön	Backljus
Röd	Bromsljus
Svart	Bakljus höger

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns anvisningar och information om fordonets fast installerade apparater.

Hänvisningarna refererar endast till användningen av fast installerade apparater.

Vidare information om fast installerade apparater får du i den instruktionsboken för fast installerade apparater som bifogas separat med fordonet.

Hänvisningarna gäller:

- värmesystemet
- varmvattenberedaren
- klimatanläggningen
- gasspisen
- gasugnen
- mikrovågsugnen
- spisfläkten
- kylskåpet

9.1 Allmänt

- ▷ Värmeväxlaren till varmluft-värmesystemet Truma måste bytas ut efter 30 år. Värmeväxlaren till varmvatten-värmesystemet Alde måste bytas ut efter 10 år. Värmeväxlaren får endast bytas ut av värmesystemets tillverkare eller en auktoriserad fackverkstad. Den som ansvarar för värmesystemet måste se till att bytet görs.
- ▷ Av säkerhetstekniska skäl måste reservdelar för respektive apparat/ aggregat stämma överens med tillverkarens uppgifter och tillverkaren måste ha godkänt respektive reservdel. Dessa reservdelar får endast installeras av tillverkaren eller en auktoriserad fackverkstad.

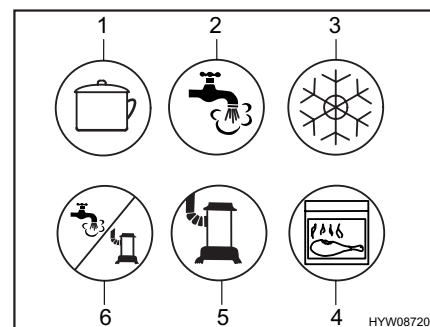

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken för respektive apparat.

I fordonet finns, beroende på utförande, de fast installerade apparaterna värmesystem, klimatanläggning, varmvattenberedare, spis och kylskåp.

I den här instruktionsboken beskrivs endast användningen och egenskaperna för de installerade apparaterna.

Före idrifttagande av en gasdriven installerad apparat öppnas huvudavstängningsventilen på gasflaskan och respektive gasavstängningsventil.

- 1 Spis
- 2 Varmvatten
- 3 Kylskåp
- 4 Ugn/grill
- 5 Värmesystem
- 6 Varmvatten/värmesystem

Bild 177 Symboler för gasavstängningsventilerna

9.2 Värmesystem och varmvattenberedare

Med värmesystemet kan man värma upp både inne i fordonet (genom uppvärmning av rumsluften) och även värma upp varmvatten (varmvattenberedarfunktion). Följande anvisningar gäller även när värmesystemet endast används som varmvattenberedare.

- ▶ Explosionsrisk - låt ej oförbränd gas strömma ut.
- ▶ Vid tankning, på färjor och i garage får värmesystemet aldrig vara påslaget i gasdrift. Explosionsrisk!
- ▶ I slutna utrymmen (t. ex. garage) får värmesystemet aldrig vara påslaget i gasdrift. Förgiftnings- och kvävningsrisk!
- ▶ Skorstenen får inte tillslutas eller byggas på.
- ▶ Utrymmet bakom värmesystemet ska inte användas som förvaringsutrymme.
- ▶ Vattnet i varmvattenberedaren kan värmas upp till 65 °C. Skållningsrisk!

- ▷ Slå aldrig på varmvattenberedaren om det inte finns vatten i den.
- ▷ Varmvattenberedaren ska tömmas om det finns risk för frost och beredaren inte ska användas.
- ▷ Använd endast varmvattenberedaren med max. temperatur när stora varmvattenmängder krävs. Varmvattenberedaren skyddas på så sätt mot kalkavlagringar.
- ▷ Cirkulationsfläkten kopplas automatiskt på när varmluft-värmesystemet sätts igång och förblir kontinuerligt igång. Därigenom belastas bodelsbatteriet extremt om fordonet inte är ansluten till någon extern 230 V-försörjning. Kom ihåg att bodelsbatteriet endast har en begränsad energireserv.

- ▷ Använd inte vattnet från varmvattenberedaren som dricksvatten.
- ▷ Varmluftsuppvärmningen kan användas även med tom varmvattenberedare.
- ▷ Om strömförsörjningen till värmesystemet bryts måste man ställa in tiden på nytt.

Första idrifttagandet

När man sätter på värmen första gången kan man för en kort stund känna en lätt röklukt. Ställ genast värmen på brytaren på högsta nivå. Öppna fönster och dörrar och lufta väl. Rök och lukt försvinner efter kort tid utan åtgärd.

9.2.1 Modeller med avgaskanal på höger fordonssida

- ▶ Om förtältet är uppställt och värmesystemet eller varmvattenberedaren är påslagen i gasdrift kan dess avgaser samlas i förtältsrummet. Kvävningsrisk! Se till att du alltid har en god ventilation.

9.2.2 Uppvärmning på rätt sätt

Bild 178 Utmatningsmunstycke för varmluft

Varmluftspredning

I fordonet finns flera luftmunstycken (Bild 178) monterade. Rör leder varmluften till luftmunstyckena. Luftmunstyckena kan ställas in så att varmluften kommer ut precis där man vill ha den. För att förhindra drag skall luftmunstyckena på instrumentbrädan stängas och luftspredningen i basfordonet stå på cirkulationsdrift.

Inställning av luftmunstyckena

- Helt öppna: Kraftig varmluftström
- Halvt eller delvis öppen: Reducerad varmluftström

När 5 luftmunstycken är fullständigt öppna kommer mindre varmluft ut ur varje enskild luftmunstycke. Om bara 3 luftmunstycken öppnas strömmar dock mer varmluft ut ur varje enskild luftmunstycke.

9.2.3 Varmluft-värmesystem och varmvattenberedare med digital kontrollenhet CP plus

- ▷ När värmesystemet är fränkopplad på grund av risk för frost ska varmvattenberedaren tömmas.

Kontrollenhet

Kontrollenheten delas in i två områden:

- Display
- Manöverknappar

- 1 Display
- 2 Vrid-/tryckknapp
- 3 Tillbakaknapp

Bild 179 Kontrollenhet

När den har slagits på aktiveras de senast inställda värdena/driftparametrarna.

Kontrollenheten växlar till ett standby-läge om inga knappar används under ett par minuter.

När tiden är inställd växlar indikeringen på displayen mellan tiden och inställd rumstemperatur i standby-läge.

Efter avstängning kan kontrollenhetens indikering vara aktiv ytterligare ett par minuter på grund av att värmesystemet fortsätter att gå en stund.

Manöverknappar

Manöverknapparna har följande funktioner:

Knapp	Knappmanövrering	Funktion
Vrid-/tryckknapp (Bild 179,2)	Vrid åt höger	Man går igenom menyn från vänster till höger
		Värden ökas
	Vrid åt vänster	Man går igenom menyn från höger till vänster
		Värden minskas
Tryck kort	Tryck kort	Valt värde sparas
		Menypunkten väljs för ändring av värdet (vald menypunkt blinkar)
Tryck (3 sekunder)	Tryck (3 sekunder)	Slå på eller från
Tillbakaknapp (Bild 179,3)	Tryck	Gå tillbaka från en menypunkt utan att spara värdet

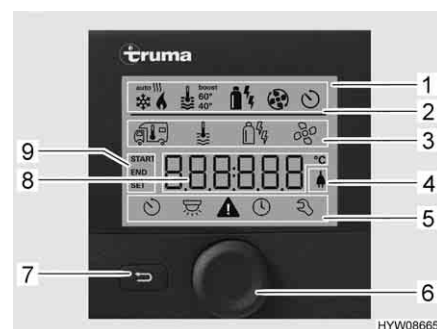

Bild 180 Kontrollenhet med indikeringar

- 1 Indikering
- 2 Statusrad
- 3 Övre menyrad
- 4 Indikering nätspänning 230 V
- 5 Nedre menyrad
- 6 Vrid-/tryckknapp
- 7 Tillbakaknapp
- 8 Indikeringsområde inställningar och värden
- 9 Indikering timer

Display

Displayen delas in i fyra områden:

- Statusrad (Bild 180,2)
- Övre menyrad (Bild 180,3)
- Indikeringsområde (Bild 180,8)
- Nedre menyrad (Bild 180,5)

Till- och fränkoppling av kontrollenhet:

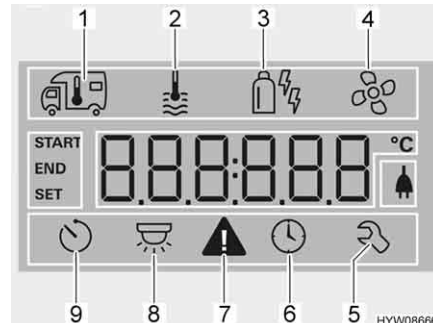

- Tryck ned vrid-/tryckknappen (Bild 180,6) i ca. 3 sekunder. De båda menyraderna (Bild 180,3 och Bild 180,5) visas. Den första symbolen blinkar.
- ▷ Till- och fränkoppling av kontrollenheten betyder egentligen att man byter mellan standby-läge och inställningsläge. I standby-läget visas växelvis den inställda rumstemperaturen och tiden.

Utföra inställningar:

- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 180,6) tills den önskade menysymbolen blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.

- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas.
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 180,7).

- 1 Värmesystem
- 2 Varmvatten
- 3 Driftläge
- 4 Fläkt
- 5 Servicemeny
- 6 Timer
- 7 Varningssymbol
- 8 Belysning (används inte här)
- 9 Inställning av tid

Bild 181 Display

Slå på värmen:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen för "värmesystem/varmvattenberedare".
- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 180,6) tills menysymbolen värmesystem (Bild 181,1) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas.
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Symbolen i statusraden (Bild 180,2) blinkar tills den inställda rumstemperaturen är uppnådd. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 180,7).

Stänga av värmen:

- Vrid tillbaka temperaturvärdet tills OFF visas. Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara.
- ▷ Man kan även ändra önskad rumstemperatur i standby-läge genom att vrida på vrid-/tryckknappen.

Slå på varmvattenberedningen:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen för "värmesystem/varmvattenberedare".
- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 180,6) tills menysymbolen varmvatten (Bild 181,2) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas:
  - OFF: Varmvattenberedningen är avstängd.
  - 40°: Varmvattnet värms upp till 40 °C.
  - 60°: Varmvattnet värms upp till 60 °C.
  - BOOST: Snabb uppvärmning av varmvatten (prioriterad varmvattenberedare) i max. 40 minuter. Därefter hålls vattentemperaturen på den högre nivån (ca. 62 °C) i två eftervärmningscykler.
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Symbolen i statusraden (Bild 180,2) blinkar tills den inställda varmvattentemperaturen är uppnådd. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 180,7).

Stänga av
varmvattenberedningen:

- Vrid på vrid-/tryckknappen tills OFF visas. Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara.

Säkerhets-/ avtappningsventil

Varmvattenberedaren är utrustad med en säkerhets-/avtappningsventil (Bild 182). Säkerhets-/avtappningsventilen gör så att vattnet i varmvattenberedaren inte kallnar när det är frost och värmen inte är påslagen.

- ▷ Öppna säkerhets-/avtappningsventilen och töm varmvattenberedaren om fordonet inte ska användas under en längre tid.
- ▷ Vid temperaturer under 2 °C öppnar säkerhets-/avtappningsventilen automatiskt. Säkerhets-/avtappningsventilen kan inte stängas förrän temperaturen vid den ligger över 6 °C.
- ▷ Vattenpumpen och vattenarmaturerna skyddas inte mot frost genom säkerhets-/avtappningsventilen.

- ▷ Säkerhets-/avtappningsventilens tömningsrör måste alltid vara fritt från smuts (t. ex. löv, is).

Bild 182 Varmvattenberedarens säkerhets-/avtappningsventil

Monteringsställe

Se kapitel 16.

Fylla på/tömma varmvattenberedaren

Varmvattenberedaren försörjs med vatten från vattentanken.

Fyll varmvattenberedaren
med vatten:

- Koppla på 12 V-försörjningen på panelen.
- Säkerhets-/avtappningsventilen stängs. Ställ vredet (Bild 182,1) diagonalt mot säkerhets-/avtappningsventilen och tryck in tryckknappen (Bild 182,2).
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas. Vattenpumpen startar. Varmvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor. Endast därigenom säkerställs att varmvattenberedaren är vattenfylld.
- Samtliga vattenkranar stängs.

Tömma
varmvattenberedaren:

- Stänga av varmvattenberedningen.
- Öppna säkerhets-/avtappningsventil. Vrid då vredet (Bild 182,1) mot säkerhets-/avtappningsventilen. Tryckknappen (Bild 182,2) skjuts ut. Nu töms varmvattenberedaren via säkerhets-/avtappningsventilen utomhus.
- Kontrollera att varmvattenberedaren är helt tömd (ca 10 liter).

Välj driftläge:

- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 180,6) tills menysymbolen driftläge (Bild 181,3) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat driftläge visas:
  - Gasdrift
  - Eldrift (900 W)
  - Eldrift (1800 W)
  - Gas- och eldrift (900 W)
  - Gas- och eldrift (1800 W)
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda driftläget. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 180,7).

- ▷ 230 V-eldrift är endast möjlig när fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen.
- ▷ Välj effekten för 230 V-eldrift i enlighet med säkringen för 230 V-anslutningen (900 W vid 3,9 A-säkring, 1800 W vid 7,8 A-säkring).

Kombinationen gasdrift och 230 V-eldrift kortar uppvärmningstiden för fordonet.

Ställa in fläkt:

- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 180,6) tills menysymbolen fläkt (Bild 181,4) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas:
  - OFF: Fläkten är avstängd.
  - VENT: Cirkulation
  - ECO: Låg fläktnivå
  - HIGH: Hög fläktnivå
  - BOOST: Snabb rumsuppvärmning. Boost finns tillgänglig om den aktuella rumstemperaturen ligger minst 10 °C under vald rumstemperatur.
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 180,7).

Ställa in timern:

- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 180,6) tills menysymbolen timer (Bild 181,6) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen. Starttiden visas och timindikeringen blinkar.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills den önskade starttidens timmar visas.
- Tryck på vrid-/tryckknappen. Minutindikeringen blinkar.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills den önskade starttidens minuter visas.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Ställ sedan in avstängningstiden, den önskade rumstemperaturen, varmvattennivån och fläktnivån efter varandra på samma sätt.
- Tryck på vrid-/tryckknappen. Timern är aktiverad. Symbolen timer (Bild 181,6) blinkar när timern är programmerad och aktiv.

- ▷ Servicemenyn innehåller punkter som oftast bara måste ställas in en gång (språk, bakgrundsbelysning, kalibrering), samt uppgifter för serviceställen (versionsnummer).

Felindikering

Vid en varning blinkar varningssymbolen (Bild 181,7). Värmesystemet fortsätter att vara igång. Om de bara rör sig om ett temporärt fel så släcks varningssymbolen av sig själv.

Vid ett fel visar kontrollenheten direkt felets felkod. Värmesystemet stängs av. Tryck på vrid-/tryckknappen för starta om värmesystemet.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

9.2.4 Varmvatten-värmesystem och varmvattenberedare Alde (delvis extrautrustning)

- ▷ Varmvatten-värmesystemet får aldrig sättas på om värmevätska saknas. Hänvisningarna i kapitel 12 skall beaktas.
- ▷ Borra aldrig hål i golvet. Varmvattenledningarna skulle kunna skadas.

- ▷ När varmvatten-värmesystemet är i gång måste alltid cirkulationspumpen vara tillkopplad.
- ▷ Efter första värmedriften rekommenderar vi att avlufta värmesystemet och att kontrollera glykolhalten. Hänvisningarna i kapitel 12 skall beaktas.
- ▷ När värmen slås på startar den med de senast används inställningarna.
- ▷ Beroende på modell är förarhytten utrustat med en uppvärmd golvmatta.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren och beakta underhållsanvisningarna i kapitel 12.

Monteringsställe för Alde-värmesystemet se kapitel 16.

Kontrollenhet

Kontrollenheten delas in i två områden:

- Display (peksskärm)
- Manöverknappar

- 1 Display (peksskärm)
- 2 Knapp "MENU" (meny)
- 3 På/av-knapp

Bild 183 Kontrollenhet för varmvatten-
värmesystem

- ▷ Kontrollenheten växlar automatiskt till viloläge om inga knappar används under två minuter.
- ▷ Ändringar av inställningarna sparas automatiskt efter 10 sekunder.

Manöverknappar Manöverknapparna har följande funktioner:

Pos. i Bild 183	Knapp	Funktion
2	MENU	Öppna inställningsmenyn
3		Aktivera värmesystemet

Display Displayen (Bild 183,1) är konstruerad som en pekskärm (touchscreen). Genom att beröra symbolerna utförs tillhörande funktion.

Bild 184 Startbild

Startbild När värmesystemet har slagits på visas startbilden på displayen. På startbilden visas följande information:

Symbol	Betydelse
	Denna symbol visas när cirkulationspumpen är aktiverad
	Denna symbol visas när en omkopplingsenhet för gasflaskor är aktiverad
	Denna symbol visas när spänningen till värmesystemet är 230 V
	Bredvid denna symbol visas innetemperaturen
	Bredvid denna symbol visas utetemperaturen, såvida en utetemperaturgivare är monterad

Inställningsmeny Inställningsmenyn öppnas när man trycker på knappen "MENU". De enskilda symbolernas betydelse beskrivs i följande tabell.

Bild 185 Inställningsmeny

Värdena ökas eller minskas med symbolerna "+" eller "-".

Symbol	Betydelse
	Ställa in önskad temperatur från +5 °C till +30 °C
	Ställa in vattentemperatur i varmvattenberedaren
	Ställa in värmeeffekten vid eldrift
	Knapp "Uppvärmning i gasläge till/från"
	Knapp "Verktöymeny"
	Knapp "AC" för att sätta på klimatautomatiken (endast synlig när klimatanläggningen Truma Aventa finns närvarande)
	Knapp för aktiverade funktioner

Verktöymenyer Värmesystemets olika funktioner öppnas och ställs in via verktöymenyerna. Med pilsymbolerna växlar man mellan menyerna. De enskilda funktionernas betydelse beskrivs i tillverkarens bruksanvisning.

Välja driftläge Varmvatten-värmesystemet kan drivas med följande energikällor:

- Gasdrift
- 230 V-eldrift
- Gas- och 230 V-eldrift

Driftläget väljs med kontrollenheten.

Välja gasdrift:

- Tryck på knappen "". Knappen lyser grönt. Gasdrift aktiveras.
- Tryck på knappen "" igen. Knappen lyser blått. Gasläget är avstängt.

Välja 230 V-eldrift:

- Tryck på knappen "+" bredvid symbolen " " tills önskad värmeeffekt har nåtts.

- ▷ Välj effektnivå för 230 V-eldrift i enlighet med säkringen för 230 V-anslutningen:

- Nivå 1 (1 kW) vid 6 A
- Nivå 2 (2 kW) vid 10 A
- Nivå 3 (3 kW) vid 16 A

Välja gas och 230 V-eldrift:

- Välj både gasdrift och 230 V-eldrift på kontrollenheten.
- ▷ När gas- och 230 V-eldrift väljs och fordonet ansluts till 230 V-försörjningen, arbetar varmvatten-värmesystemet först endast med 230 V-eldrift. Först när värmeeffekten inte räcker till längre, kopplas gasdriften till automatiskt.
- ▷ Gasdrift är endast möjligt när huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen är öppna.
- ▷ 230 V-eldrift är endast möjlig när fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen.

När värmen slås på startar den med det senast inställda driftläget.

Slå på värmen:

- Tryck ner knapp "☺". Startbilden visas på displayen. Värmesystemet startar automatiskt.

Stänga av värmen:

- Tryck ner knapp "☹". Värmesystemet stängs av.

**Ställa in
cirkulationspumpens
varvtal**

- ▷ Varmvatten-värmesystemet har en mycket kraftig pump. Låt endast pumpen gå 5 minuter på full effekt, när anläggningen har tömts eller rörledningarna har luftats. Annars får man ökat slitage och pumpen går med högre ljud.

Bild 186 Varvtalsreducering

Med vridregulatorn (Bild 186,2) kan cirkulationspumpens varvtal ställas in. Vid lägre varvtal går pumpen tystare.

Vridregulatorn sitter på cirkulationspumpen (Bild 186,1).

Ställa in effekten:

- Vrid vridregulatorn (Bild 186,2) moturs. Effekten reduceras.
- Vrid vridregulatorn medurs. Effekten höjs.

- 3-vägsventil** Vid modeller med bakre säng är en 3-vägsventil ansluten till varmvatten-värmesystemets kretslopp. 3-vägsventilen är inbyggd i det bakre lastutrymmet. 3-vägsventilen är åtkomlig via en utvändig lucka.

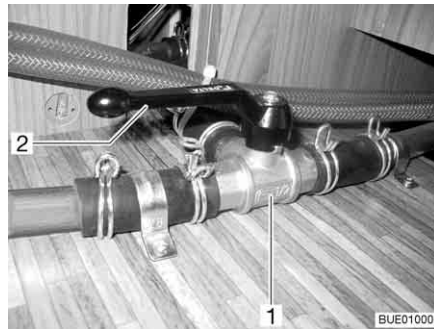

Bild 187 3-vägsventil

Öppna värmekretslopp i bakkdelen:

- Ställ spaken (Bild 187,2) till 3-vägsventilen (Bild 187,1) parallellt med den raka genomflödesriktningen (Bild 187).

Spärra värmekretsloppet i bakkdelen:

- Ställ spaken (Bild 187,2) till 3-vägsventilen (Bild 187,1) tvärs mot den raka genomflödesriktningen.

Värmeväxlare Alde (extrautrustning)

- ▷ Värmeväxlaren fungerar endast när bilmotorn är igång.
- ▷ Stäng av värmeväxlaren med avstängningsventilen när värmeväxlaren inte ska användas (t. ex. på sommaren).

Med värmeväxlaren kan fordonets bodel värmas upp under körningen utan att bodelens varmvatten-värmesystem behöver användas.

Värmeväxlaren är ansluten till bilmotorns kylning och har samma funktion som fordonets värmesystem.

Värmeeffekten ställs in via bodelens värmereglering.

Avstängningsventilen till värmeväxlaren sitter direkt på värmeväxlaren.

Koppla in bodelsvärmen via värmeväxlaren:

- Se till att avstängningsventilen till värmeväxlaren är öppen.
- Tryck ned knappen "☺" (Bild 183,3) på kontrollenheten (Bild 183). Startbilden visas på displayen. Värmeökningen är därmed inkopplad och cirkulationspumpen startas.
- Tryck på knappen "MENU" (Bild 183,2).
- Koppla ur gasdriften eller 230 V-eldriften (om den är inkopplad).
- Ställ in önskad rumstemperatur. Tryck på knappen "+" eller "-" bredvid symbolen "🏠".

Koppla ur bodelsvärmen via värmeväxlaren:

- Tryck ned knappen "☺" (Bild 183,3) på kontrollenheten (Bild 183).

Bild 188 Värmeväxlare Alde

Slå på: ■ Ställ avstängningsventilens handtag (Bild 188,1) parallellt med röret.

Slå från: ■ Ställ avstängningsventilens handtag (Bild 188,1) diagonalt mot röret.

Monteringsställe

Värmeväxlaren har monterats i den mellersta sittgruppens sittbänk.

Extra cirkulationspump Alde (extrautrustning)

▷ Den extra cirkulationspumpen fungerar endast när en värmeväxlare är monterad och påslagen och när varmvatten-värmesystemet är igång.

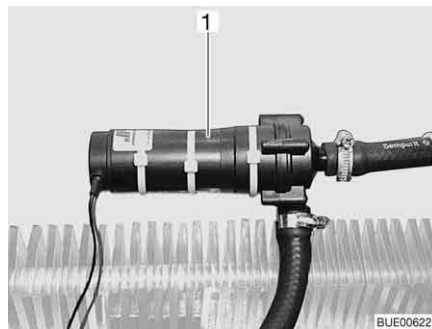

Bild 189 Extra cirkulationspump

Genom en extra cirkulationspump (Bild 189,1) kan fordonets värmas upp med motorvärme.

Den extra cirkulationspumpen är ansluten till bilmotorns kylning och har samma funktion som normal motorvärme.

Bild 190 Brytare extra cirkulationspump

Brytaren (Bild 190) till den extra cirkulationspumpen sitter bredvid kontrollenheten till varmvatten-värmesystemet. Den gula kontrollampen lyser när pumpen är i drift.

Fylla på/tömma varmvattenberedaren

Varmvattenberedaren försörjs med vatten från vattentanken.

- ▷ Beroende på modell är fordonet utrustat med en eller två avtappningskranar.

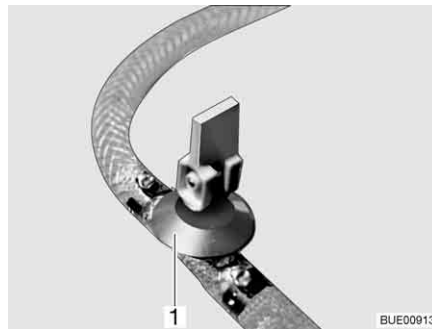

Bild 191 Avtappningskran

Fyll varmvattenberedaren med vatten:

- Stäng avtappningskranen/avtappningskranarna. Ställ vipparmen (Bild 191, 1) i vågrätt läge.
- Koppla på 12 V-försörjningen på panelen.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas. Vattenpumpen startar. Varmvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor. Endast därigenom säkerställs att varmvattenberedaren är vattenfylld.
- Samtliga vattenkranar stängs.

*Tömma
varmvattenberedaren:*

- Stäng av varmvattenberedaren.
  - Öppna alla vattenkranar och ställ dem i mittläge.
  - Öppna avtappningskranen/avtappningskranarna (Bild 191). Ställ vipparmen (Bild 191,1) i lodrätt läge. Varmvattenberedaren töms utåt.
  - Kontrollera att varmvattenberedaren är helt tömd (ca 10 liter).
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren och beakta underhållsanvisningarna i kapitel 12.

**Monteringsställe för
avtappningskranen/
avtappningskranarna**

Se kapitel 16.

9.2.5 Extra värmeväxlare (delvis extrautrustning)

- ▷ Den extra värmeväxlarens fläkt kan användas som ventilation.
- ▷ Värmeeffekten ställs in steglöst.

Den extra värmeväxlaren är inbyggd i sittbänken.

Med den extra värmeväxlaren kan fordonets bodel värmas upp ytterligare under körningen.

Den extra värmeväxlaren är integrerad i basfordonets värmekretslopp och är därför endast i drift när fordonsmotorn kör.

Bild 192 Reglage, knappar extra värmeväxlare

- Slå på:*
- Skjut skjutreglaget (Bild 192,1) på flödesregulatorn nedåt till önskad position. Vattenkretsloppet är öppet.
  - Vrid fläktknappen (Bild 192,2) till cirkulationsfläkten medurs.
- Slå från:*
- Ställ fläktbrytaren (Bild 192,2) på "O".
  - Skjut upp skjutreglaget (Bild 192,1) på flödesregulatorn helt.

9.2.6 Elektrisk golvvärme (extrautrustning)

- ▶ För modeller med elektrisk golvvärme: Borra aldrig hål i eller skruva in skruvar i golvet. Var försiktig med vassa föremål. Värmetrådarna kan skadas - risk för elektrisk stöt eller kortslutning.

- ▷ Transformatorn får inte täckas över. Risk för överhettning!

- ▷ Den elektriska golvvärmen fungerar endast när fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen.
- ▷ Den elektriska golvvärmen kan inte värma upp hela bodelen.

Bild 193 Transformator för elektrisk golvvärme

Bild 194 Brytare för elektrisk golvvärme

Transformatorn (Bild 193,1) för den elektriska golvvärmen finns, beroende på modell, i sittbänken, i sänglådadan eller i det bakre lastutrymmet.

- Slå på:**
- Anslut fordonet till 230 V-försörjningen (se kapitel 8).
  - Tryck på vipkontakten (Bild 194,2). Kontrollampan på brytaren (Bild 194,1) lyser.

- Slå från:**
- Tryck på vipkontakten (Bild 194,2). Kontrollampan på brytaren (Bild 194,1) slocknar.

När golvvärmen har stängts av stannar värmen kvar ett tag i golvet (restvärme).

Om transformatorn överbelastas aktiveras överbelastningsskyddet. Stiftet (Bild 193,2) skjuts ut.

Slå på överbelastningsskyddet:

- Tryck in stiftet (Bild 193,2) på överbelastningsskyddet igen när transformatorn har svalnat.

9.3 Klimatanläggning (extrautrustning)

9.3.1 Dometic

▷ När apparaten är i drift ska alltid minst ett ventilationsspjäll vara öppet.

▷ På vintern kan klimatanläggningen stödja, men inte ersätta, värmesystemet.

▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

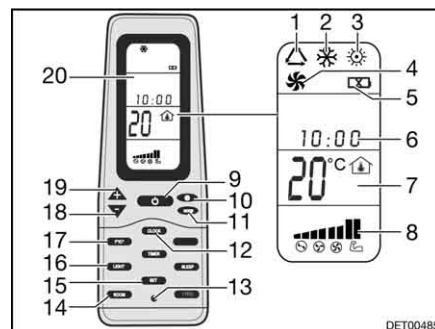

Bild 195 Fjärrstyrning

- 1 Symbol för driftsläge automatik
- 2 Symbol för driftsläge kallt
- 3 Symbol för driftsläge varmt
- 4 Symbol för driftsläge ventilation
- 5 Symbol för att batt. är urladdade
- 6 Tid
- 7 Temperaturvisning
- 8 Visning av fläkthastighet
- 9 Knapp ON/OFF
- 10 Knapp för fläkthastighet
- 11 Knapp för driftsläge "MODE"
- 12 Knapp för tid "CLOCK"
- 13 Återställningsknapp
- 14 Knapp för visning av innetemperaturen "ROOM"
- 15 Knapp för att spara "SET"
- 16 Knapp för belysning "LIGHT" (tillval)
- 17 Knapp för byte av temperaturenhet "F/C"
- 18 Knapp för temperatursänkning "-"
- 19 Knapp för temperaturökning "+"
- 20 Display

För att kommandona ska kunna utföras måste fjärrstyrningen riktas mot takenheten.

Driftlägen Klimatanläggningen har följande driftlägen:

- Automatik
- Ventilation, manuell
- Kylning, manuell
- Värme, manuell

- Slå på:**
- Tryck på knappen ON/OFF (Bild 195,9).
  - Tryck på knappen "Mode" (Bild 195,11) tills önskad driftsläget (Bild 195,1, 2, 3 eller 4) visas på displayen (Bild 195,20).
  - Ställ in önskad temperatur med knapparna "+" (Bild 195,19) och "-" (Bild 195,18).
  - Med knappen för fläkthastighet (Bild 195,10) väljs önskad fläktkapacitet.

- Slå från:**
- Tryck på knappen ON/OFF (Bild 195,9).

Bild 196 Klimatanläggning (Dometic)

Lysdiod Lysdioden (LED) (Bild 196,4) på takenheten (Bild 196,1) visar klimatanläggningens driftstillstånd:

Tillstånd lysdiod	Betydelse
Från	Klimatanläggning från
Orange	Klimatanläggning driftsredo
Grön	Klimatanläggning i drift
Röd (kontinuerlig)	230 V-strömanslutning saknas
Röd (blinker en gång)	Störning på temperatursonden, inne
Röd (blinker två gånger)	Störning på temperatursonden, ute

Luftström Luftströmmen kan styras i olika riktningar. Fördelningen av luftström framåt eller bakåt kan ställas in steglöst.

Ställa in luftström:

- Ställ in de båda omriktarna (Bild 196,3 och 5) i önskat läge.
- Vrid vredet (Bild 196,2) på skjutreglaget moturs. Skjutreglaget för luftfördelningen är lossat.
- Skjut skjutreglaget framåt eller bakåt till önskad position. Den sidan, på vilken skjutreglaget finns, stängs.
- Vrid fast vredet medurs.

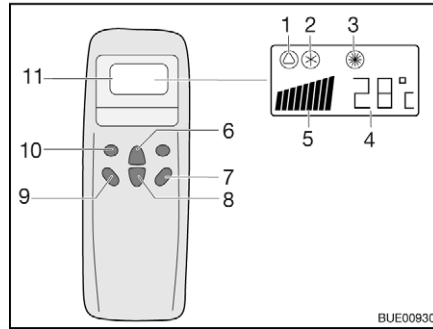
9.3.2 Telair

- ▷ Mellan frånslagning och åter tillslagning ska man alltid vänta minst 2 minuter. Annars skadas kompressorn.
- ▷ När apparaten är i drift ska alltid minst ett ventilationsspjäll vara öppet.

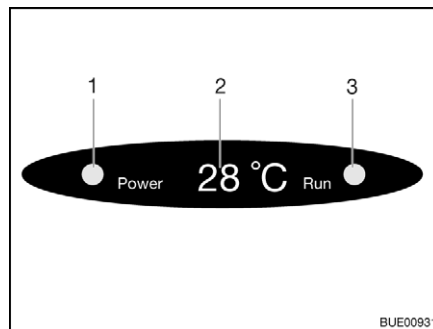

- ▷ Klimatanläggningen fungerar endast när fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen.
- ▷ På vintern kan klimatanläggningen stödja, men inte ersätta, värmesystemet.
- ▷ Efter tillslagning behöver klimatanläggningen ca 3 minuter tills kompressorn startar och kall- eller varmluft avges.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

- 1 Symbol för automatik
- 2 Symbol för kylning
- 3 Symbol för värmesystem
- 4 Temperaturvisning (inställd)
- 5 Visning av fläktvarvtal
- 6 Knapp för temperaturökning
- 7 Knapp "ON/OFF"
- 8 Knapp för temperatursänkning
- 9 Knapp för fläktvarvtal
- 10 Knapp för driftstyp ("Mode")
- 11 Display

Bild 197 Fjärrstyrning

- 1 Kontrollampa nätanslutning
- 2 Temperaturvisning (aktuell)
- 3 Kontrollampa driftstyp
- Grön: Kylning
- Röd: Värmesystem

Bild 198 Diffusörens display

För att kommandona ska kunna utföras måste fjärrstyrningen riktas mot mottagaren.

Driftlägen

- Automatik
- Kylning
- Värmesystem

Slå på:

- Tryck på knappen "ON/OFF" (Bild 197,7).
- Tryck så många gånger på knappen "Mode" (Bild 197,10) tills önskad driftstyp (Bild 197,1, 2 eller 3) visas på displayen. Motsvarande kontrollampa tänds på diffusörens display (Bild 198,3).
- Ställ in önskad temperatur med knappen Temperaturökning (Bild 197,6) eller Temperatursänkning (Bild 197,8).
- Med knappen Fläktvarvtal (Bild 197,9) väljs önskad fläktkapacitet.

Slå från:

- Tryck på knappen "ON/OFF" (Bild 197,7).

- ▷ När klimatanläggningen körs i värmedrift fortsätter fläkten att köra ytterligare några minuter för att fullständigt leda ut värmen.

9.4 Spis

- ▶ Explosionsrisk - låt ej oförbränd gas strömma ut.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster eller en taklucka.
- ▶ Gasspisen och gasugnen får ej användas för uppvärmning.
- ▶ Häng inte upp några gardiner eller förhängen direkt vid kokvrån. Brandfara!
- ▶ Använd grytlappar eller grytvantar vid hantering med varma kastruller, stekpannor el. dyl. Risk för skador!

9.4.1 Gasspis

- ▶ När man använder gasspisen, dvs när gaslågan brinner, får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som t. ex. kökshanddukar, servetter, i närheten av gasspisen. Brandfara!
- ▶ Den kompletta tändningsproceduren måste vara synlig uppifrån, ställ inte kastruller och liknande i vägen.
- ▶ Om det finns flamskydd: Ställ alltid upp flamskyddet när du använder spisen.
- ▶ Gasspisens lock stängs, beroende på modell, med hjälp av fjäderspänning. Risk att skada sig när locket stängs!

- ▷ Ställ aldrig heta föremål, till exempel kastruller, på locket till diskhon. Plastmaterialet kan deformeras.
- ▷ Gasspisens lock av glas kan ej användas som kokplatta.
- ▷ Gasspisens lock får aldrig stängas när spisen är i bruk.
- ▷ Gasspisens lock får ej belastas tungt när det är stängt.
- ▷ Ställ aldrig heta kastruller på gasspisens lock.
- ▷ Låt gasspisens lock vara öppet tills brännaren inte avger någon värme längre. Glasplattan kan annars spricka.

- ▷ Använd endast kastruller och stekpannor vars diameter passar till gasspisen.
- ▷ När flamman slocknar spärrar tändsäkringen automatiskt gastillförseln.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Fordonets kök har en gasspis med 3 lågor.

Reglagen för gasspisen finns precis intill gasspisen.

Automattändning (med tändknapp)

Gasspisen är utrustad med en elektronisk tändning.

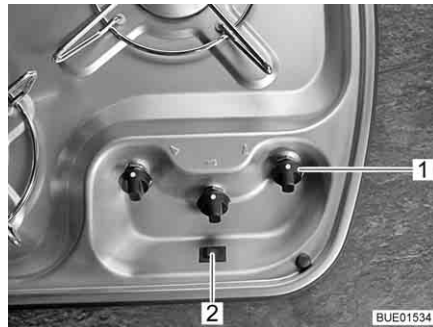

Bild 199 Reglage, knappar för gasspis (Viseo)

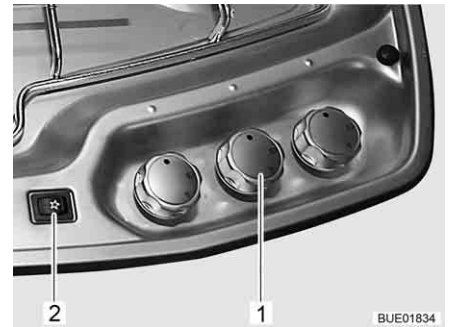

Bild 200 Reglage, knappar för gasspis (Elegance)

Slå på:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "spis".
- Öppna gasspisens lock.
- Fäll upp och lås fast flamskyddet, beroende på modell.
- Vrid vridregulatorn (Bild 199,1 resp. Bild 200,1) till önskad låga till tändningsläge (stor låga).
- Tryck in vridregulatorn och håll den intryckt.
- Tryck på tändknappen (Bild 199,2 resp. Bild 200,2). Nu bildas tändgnistor vid brännaren.
- När flammen brinner ska man hålla vridregulatorn nedtryckt i ytterligare 10 till 15 sekunder, tills tändsäkringen håller gastillförseln öppen.
- Släpp vridregulatorn och vrid den till önskad inställning.

Slå från:

- Ställ vridregulatorn på 0-läget. Flammen slocknar.
- Stäng gasavstängningsventilen "spis" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

9.4.2 Gasugn (Dometic) (extrautrustning)

- ▶ Ventilationsöppningarna på gasugnen måste alltid vara öppna.
- ▶ När man tänder och använder ugnen får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som kökshanddukar, kläder eller liknande, i närheten av gasugnen. Brandfara!
- ▶ Upprepa proceduren om lågan inte tänds. Kontrollera vid behov om det finns gas och/eller ström till gasugnen.
- ▶ Om gasugnen fortfarande inte fungerar: Stäng gasavstängningsventilen och kontakta servicestället.
- ▶ Om lågan släcks av misstag: Vrid vridregulatorn till läget "O" och låt brännaren vara avstängd minst 1 minut. Tänd sedan på nytt.
- ▶ Delar av gasugnen blir mycket varma vid användning. Vidrör inte heta delar med bara händer.
- ▶ Ställ in gallret och bakplåten i ugnen på så sätt att de inte kommer i kontakt med lågan.

- ▶ Tänd enbart ugnen och grillen om ugnsluckan är öppen.
- ▶ Låt alltid ugnsluckan stå halvöppen vid grillning.
- ▶ Använd inte grillen längre än 25 minuter.

- ▷ Beroende på modell används två olika utföranden av gasugnen. Manövreringen är identiskt lika för båda gasugnarna, det är endast utseendet som skiljer sig.
- ▷ Vissa modeller har gasugnen med grill.
- ▷ Före första användningen skall gasugnen sättas på i högsta temperatur i 30 minuter utan att ha något i den.
- ▷ När flammen slocknar spärrar tändsäkringen automatiskt gastillförseln.
- ▷ En säkerhetsbrytare hindrar antändning när ugnsluckan är stängd.
- ▷ Om tändningen misslyckas upprepade gånger, vrid vridregulatorn till "0". Tänd gasugnen för hand efter minst 1 minuts väntetid. Kontrollera vid behov om det finns gas och/eller ström till gasugnen. Om gasugnen fortfarande inte fungerar: Stäng gasavstängningsventilen och kontakta service-stället.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Gasugnen är utrustad med en elektronisk tändning.

Bild 201 Gasugn (Dometic TecTower)

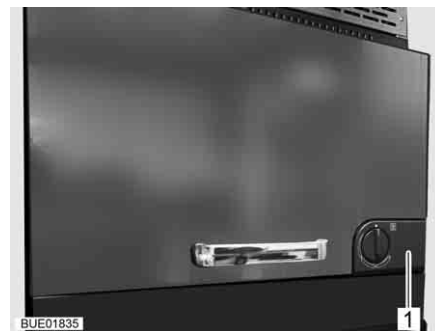

Bild 202 Gasugn (Dometic)

Betydelsen för symbolerna på vridregulatorerna (Bild 201,1 och Bild 202,1) på båda gasugnarna är identiskt lika:

- och står för ugn
- och står för grill.

Slå på ugnen:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "ugn".
- Öppna ugnsluckan helt. Då tillåter säkerhetsbrytaren tändning.
- Tryck på vridregulatorn, håll den nedtryckt och vrid åt vänster tills önskad inställning. Håll vridregulatorn nedtryckt i ytterligare 5 till 10 sekunder. Tändning sker automatiskt.
- Släpp vridregulatorn.
- Stäng ugnsluckan.

Slå på grillen:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "ugn".
  - Öppna ugnsluckan tills första läget (ca 45°).
  - Tryck på vridregulatorn, håll den nedtryckt och vrid åt höger till grillsymbolen. Håll vridregulatorn nedtryckt i ytterligare 5 till 10 sekunder. Tändning sker automatiskt.
  - Släpp vridregulatorn.
- ▷ Stäng inte ugnsluckan vid grilldrift.

Slå från:

- Vrid vridregulatorn till "O". Flamman slocknar.
- Stäng gasavstängningsventilen "ugn" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

9.4.3 Mikrovågsugn (extrautrustning)

- ▶ Reparationer av mikrovågsugn får endast utföras av fackpersonal. Ej korrekt utförda reparationer kan resultera i avsevärd fara för användaren.
- ▶ Skyddsanordningen som förhindrar mikrovågor att komma utanför, får aldrig avlägsnas.
- ▶ Mikrovågsugnen får bara användas när den har installerats enligt föreskrift.
- ▶ Mikrovågsugnen får inte användas om luckans tätning är skadad.
- ▶ Låt inte mikrovågsugnen vara på utan uppsikt.
- ▶ Vid rökbildning: Låt mikrovågsugnen vara stängd, stäng av den och bryt strömmen.

- ▷ Använd endast mikrovågsugnen med insatt vridtallrik och vridkors.
- ▷ Endast porslin lämpligt för mikrovågor skall användas.
- ▷ Använd aldrig mikrovågsugnen tom, utan enbart med lämpligt innehåll.

- ▷ För tillagningstider under 2 minuter: Vrid sedan vridreglaget för tillagningssid förbi "2" och sedan tillbaka till önskad tillagningstid.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Bild 203 Reglage, knappar för mikrovågsugn

- Slå på:**
- Tryck in knappen (Bild 203,3) för att öppna luckan och ställ in livsmedlet.
  - Dörren stängs. Vid stängning hörs ett klickande ljud.
  - Välj effekt med vridregulatorn (Bild 203,1).
  - Välj tiden med vridregulatorn (Bild 203,2). Processen startar.

Koktidens slut signaleras genom en signalton. Mikrovågsugnen stängs av automatiskt.

- Slå från:**
- Tryck in knappen (Bild 203,3) för att öppna luckan och ta ut livsmedlet.

9.4.4 Spisfläkt (extrautrustning)

Bild 204 Spisfläkt

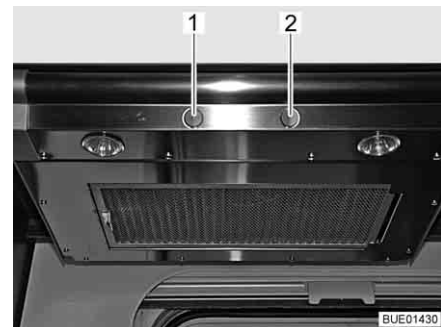

Bild 205 Spisfläkt (alternativ)

Spisen är försedd med spisfläkt. Spisen är utrustad med en kraftig fläkt som transporterar ut ångor och lukt på direkt väg. För till- och frångkoppling av spisfläkten, tryck på den högra vippknappen (Bild 204,2 eller Bild 205,2).

Med den vänstra vippknappen (Bild 204,1 eller Bild 205,1) kan de två lamporna till spisfläkten slås på.

9.5 Kylskåp

Medan man kör får kylskåpet endast vara i drift via 12 V-nätet. Vid höga omgivningstemperaturer uppnår kylskåpet inte längre full kyleffekt.

- ▷ Montera alltid kylskåpets ventilationsgaller innan fordonet lämnas. Annars kan det komma in vatten om det regnar.
- ▷ Kylskåpets kyleffekt beror på hur fordonet står. Kyleffekten kan sjunka vid så liten lutning som 5°. Ställ därför alltid fordonet på en horisontell plats.
- ▷ Absorptionskylskåp arbetar vid normal rumstemperatur (ca 21 °C) i det angivna temperaturområdet. Om omgivningstemperaturen är betydligt högre (> 30 °C) minskar kyleffekten. Anledningen till detta är att köldmediets "förångningstemperatur" på absorptionskylskåp är lägre än på kompressorkylskåp.

9.5.1 Kylskåpets ventilationsgaller

Vid höga utetemperaturer säkerställs kylaggregatets fulla kyleffekt endast när kylskåpet ventileras tillräckligt. För att få en ännu bättre ventilation kan man ta av kylskåpets ventilationsgaller.

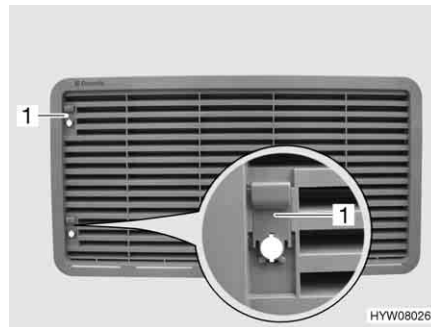

Bild 206 Kylskåpets ventilationsgaller (med spjäll)

Bild 207 Kylskåpets ventilationsgaller (med skruv)

- Ta av:**
- Beroende på utförande: Skjut spjället (Bild 206, 1) uppåt eller vrid skruven (Bild 207, 1) ett kvarts varv med ett mynt.
  - Ta av kylskåpets ventilationsgaller.

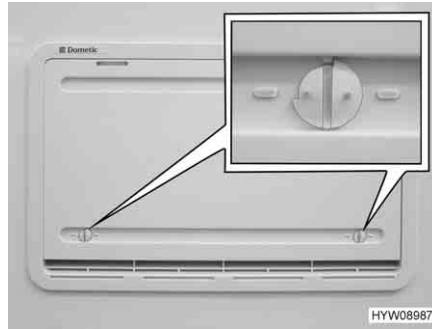

Bild 208 Vinterskydd

Vinterskydd

När kylskåpet ska vara i drift vid låga utetertemperaturer, rekommenderar tillverkaren användning av ett vinterskydd (Bild 208) för kylskåpets ventilationsgaller.

I följande tabell anges de temperaturerna då vinterskyddet eller det isolerande vinterskyddet får användas.

Temperatur	Täckplatta
Under 10 °C	Vinterskydd (vid kylskåp med en volymen under 130 liter: montera endast på nedre ventilationsgallret)
Under -5 °C	Isolerat vinterskydd (montera endast på nedre ventilationsgallret)

- ▷ Om temperaturerna ligger ovanför de angivna gränserna, skall vinterlocket oundgängligt tas bort. Annars kan fordonet skadas.

Montering:

- Öppna båda lås (Bild 208) (noten står horisontellt).
- Sätt vinterskyddet framför ventilationsgallret.
- Lås låset med ett litet mynt (noten står lodrätt).

Ta av:

- Öppna båda lås (Bild 208) (noten står horisontellt).
- Ta bort vinterskyddet från ventilationsgallret.

- ▷ Vinterskyddet kan monteras medan färden.

9.5.2 Drift (Dometic med manuellt energival-system MES)

Driftlägen Kylskåpet har 3 driftlägen:

- Gasdrift
- 230 V växelspanning
- 12 V likspänning

Driftläget ställer man in med reglagen på kylskåpets front.

- ▷ Välj endast en energikälla.
- ▷ Kylskåpet behöver alltid 12 V-styrspänning, oberoende av vilken energikälla som väljs. Styrspänningen aktiveras så fort el-blocket slås på. Därför flödar viloströmmen alltid, även när kylskåpet är avstängt. Stäng alltid av el-blocket om vid tillfällig avställning.

Gasdrift

- ▶ Explosionsrisk - låt ej oförbränd gas strömma ut.

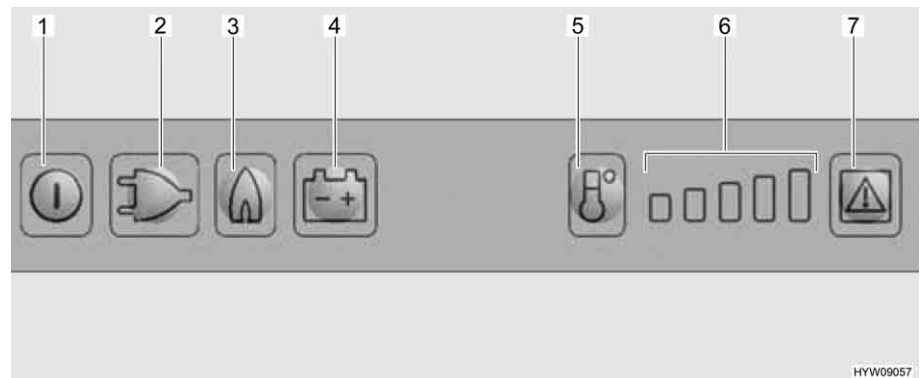

Bild 209 Reglage, knappar för kylskåpet

- 1 På/av-knapp
- 2 Ljusknapp för driftläget "230 V"
- 3 Ljusknapp för driftläget "Gas"
- 4 Ljusknapp för driftläget "12 V"
- 5 Knapp temperaturstegsval
- 6 Visning av temperaturnivåer
- 7 Ljusknapp "Störning"

- Slå på:**
- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "kylskåp".
  - Tryck på på/av-knappen (Bild 209,1) i cirka 2 sekunder. Kylskåpet slår på sig. Knappen för senast valda driftläge tänds.
  - Tryck eventuellt på knappen för driftläge "Gas" (Bild 209,3). Knappen tänds. Nu är gastillförseln öppen. Tändning sker automatiskt. Ett tickande ljud hörs tills tändningsproceduren är klar.
  - Ställ in kyltemperaturen med knappen temperaturstegsval (Bild 209,5).

- Slå från:**
- Tryck på på/av-knappen i cirka 2 sekunder. Kylskåpet är avstängt.
  - Stäng gasavstängningsventilen "kylskåp" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

Eldrifft

- ▷ Stäng gasavstängningsventilen "kylskåp" då kylskåpet drivs elektriskt.

Kylskåpet kan drivas med följande energikällor:

- 230 V växelspanning
- 12 V likspanning

Slå på 230 V-drift:

- Tryck på på/av-knappen (Bild 209,1) i cirka 2 sekunder. Kylskåpet slår på sig. Knappen för senast valda driftläge tänds.
- Tryck eventuellt på knappen för driftläge "230 V" (Bild 209,2). Knappen tänds.
- Ställ in kyltemperaturen med knappen temperaturstegsval (Bild 209,5).

Slå från 230 V-drift:

- Tryck på på/av-knappen i cirka 2 sekunder. Kylskåpet är avstängt.

Slå på 12 V-drift:

- Tryck på på/av-knappen (Bild 209,1) i cirka 2 sekunder. Kylskåpet slår på sig. Knappen för senast valda driftläge tänds.
- Tryck eventuellt på knappen för driftläge "12 V" (Bild 209,4). Knappen tänds.
- Ställ in kyltemperaturen med knappen temperaturstegsval (Bild 209,5).

Slå från 12 V-drift:

- Tryck på på/av-knappen i cirka 2 sekunder. Kylskåpet är avstängt.

Vid 12 V-drift försörjs kylskåpet endast med spänning från fordonets startbatteri. Startbatteriet försörjer dock endast kylskåpet med 12 V när fordonsmotorn är igång. Om bilmotorn är avstängd skiljs kylskåpet elektriskt från strömförsörjningen i bodelen. Ställ därför om till gasdrift vid längre avbrott.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken "Kylskåp".

9.5.3 Drift (Dometic RDM med automatiskt energival-system)

Driftlägen

Kylskåpet är utrustat med ett automatiskt energival-system (AES). När väljaren står på "AES", väljer AES automatiskt optimal energikälla och reglerar kylskåpsdriften. Manuella ingrepp vid val av energikälla behövs ej, men är möjliga.

AES väljer en av följande energikällor:

- 12 V solar (extrautrustning)
- 230 V växelspanning
- Gas
- 12 V likspanning

Energikällan prioriteras enligt denna ordningsföljd.

- ▷ Kylskåpet behöver alltid 12 V-styrspänning, oberoende av vilken energikälla som väljs. Styrspänningen levereras av bodelsbatteriet. Därför flödar viloströmmen alltid, även när kylskåpet är avstängt. Koppla alltid bort kylskåpet från batteriet vid tillfällig avställning.

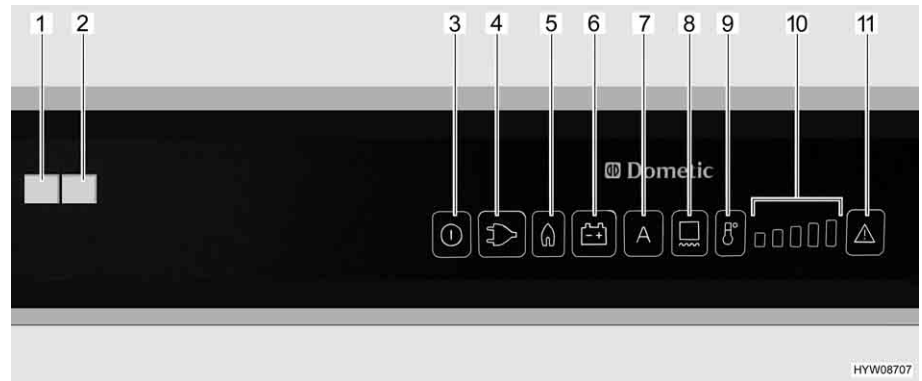

Bild 210 Reglage, knappar för kylskåpet (Dometic RMD)

- 1 Kontrollampa "Störning" (synlig vid stängd kylskåpsdörr)
- 2 Kontrollampa "Drift" (synlig vid stängd kylskåpsdörr)
- 3 På/av-knapp
- 4 Ljusknapp för driftläget "230 V"
- 5 Ljusknapp för driftläget "Gas"
- 6 Ljusknapp för driftläget "12 V"
- 7 Ljusknapp för driftläget "AES" (automatiskt energival-system)
- 8 Ljusknapp för ramvärme
- 9 Knapp temperaturnivåval
- 10 Visning av temperaturnivåer
- 11 Ljusknapp för "Störning"/"Återställ" vid gasdrift

230 V-drift När driftläget står på "AES" och 230 V-försörjning är ansluten väljer AES i första hand denna energikälla.

12 V-drift När väljaren står på "AES", väljer AES endast 12 V-drift när fordonets motor är igång (generatorsignal D+).

Gasdrift

► Explosionsrisk - låt ej oförbränd gas strömma ut.

- ▷ Vid användning av autogas måste gasbrännaren rengöras oftare.
- ▷ Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "kylskåp".

När väljaren står på "AES", **ingen** 230 V-försörjning är ansluten och fordonsmotorn är **avstängd**, väljer AES gasdrift. När gasdriften väljs öppnas tändsäkringen automatiskt så att gas kan strömma till brännaren. Samtidigt tillkopplas den elektroniska tändaren. Om gaslågan skulle slockna, t. ex. på grund av att det blåser, aktiveras tändaren direkt igen och tänder gasen. Vid en störning under gasdrift blinkar ljusknapparna "Gas" (Bild 210,5) respektive "Störning" (Bild 210,11). Kontrollampan "Störning" (Bild 210,1) tänds och ett akustiskt larm ljuder i 20 sekunder.

Omkoppling mellan energikällorna

- ▶ På bensinstationer och i deras omedelbara närhet är öppen eld absolut förbjuden. Om man uppehåller sig där längre än 15 minuter måste man stänga av kylskåpet med energiväljaren.

När man byter mellan energikällorna 230 V eller 12 V till gas finns det en inbyggd omkopplingsfördröjning i AES. Vid omkoppling från t. ex. 12 V-drift till gasdrift ligger en 15-minuters fördröjning inmatad i AES. Därigenom förhindras omkoppling till gasdrift vid kortare fordonsuppehåll med avstängd motor (t. ex. vid tankning).

Kyltemperaturreglering

När kylskåpet sätts på väljs automatiskt en termostatinställning i mittläge. Denna inställning kan ändras manuellt med knappen temperaturnivåval (Bild 210,9). Kontrolllamporna (Bild 210,10) visar den valda termostatinställningen. Med hjälp av knappen temperaturnivåval ställs kyltemperaturen in för alla tre energikällorna. Det tar alltid några timmar innan man har en normal drifttemperatur i kylskåpet. Om en omkoppling sker till ett andra driftläge förändras termostatinställningen inte. Kyltemperaturen bibehålls oberoende av den valda energikällan.

Ramvärme (RV)

- ▷ När ramvärmern är påslagen förbrukar den ungefär 4 Watt, även under gasdrift. För att undvika urladdning av bodelsbatteriet ska ramvärmern inte vara igång kontinuerligt under gasdrift, alternativt kopplas ur.

För ramvärmern kan följande värde för drifttid väljas:

- 2 timmar
- 5 timmar
- Kontinuerlig drift (inkopplat i 30 minuter, och sedan växelvis inkopplat i 5 minuter respektive frånkopplat i 5 minuter)

Ställa in drifttiden:

- Koppla in ramvärmern under 2 timmar: Tryck på knappen (Bild 210,8) en gång. En stapel i temperaturnivåvisningen (Bild 210,10) tänds.
- Koppla in ramvärmern under 5 timmar: Tryck på knappen (Bild 210,8) två gånger. Två staplar i temperaturnivåvisningen (Bild 210,10) tänds.
- Ställa in ramvärmern på kontinuerlig drift: Tryck på knappen (Bild 210,8) tre gånger. Tre staplar i temperaturnivåvisningen (Bild 210,10) tänds.

Temperaturnivåvisningen (Bild 210,10) visar under några sekunder ramvärmerns driftslängd.

Vid höga utetemperaturer och hög luftfuktighet kan det bildas vattendroppar på metallramen. Därför har kylskåpet ramvärme för frysfacket. Slå på ramvärmern med knappen (Bild 210,8) vid höga temperaturer och hög luftfuktighet. Detta förhindrar korrosion. När ramvärmern är påslagen tänds ljuslampan (Bild 210,8).

Manuellt handhavande

- Slå på:*
- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "kylskåp".
  - Tryck på på/av-knappen (Bild 210,3) i cirka 2 sekunder. Kylskåpet slår på sig, den senast inställda energisorten eller "AES" indikeras.
  - Tryck på knappen för önskad energisort eller automatikläget "AES".
  - Ställ in kyltemperaturen med knappen temperaturnivåval (Bild 210,9). Kontrolllamporna (Bild 210,10) visar den valda termostatinställningen.

Vid 12 V-drift försörjs kylskåpet endast med bodelsbatteriets spänning.

- ▷ När kylskåpet har ställts in manuellt på "12 V" förbrukar den ständigt ström. Växla därför till gasdrift när fordonsmotorn **inte** är igång och fordonet **inte** är anslutet till 230 V-försörjningen.

- Slå från:*
- Tryck på på/av-knappen (Bild 210,3) i cirka 2 sekunder. Kylskåpet slår från, inga indikatorer lyser längre.
  - Stäng gasavstängningsventilen "kylskåp" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

Extrafunktioner

I det automatiska läget indikeras "AES" och den energityp som används för närvarande visas. Indikatorns ljushet minskar efter några sekunder om ingen ytterligare knapp trycks ned. När dörren är öppnats, slocknar inbelysningen efter 2 minuter. Om dörren står öppen längre än 2 minuter, blinkar kontrolllamporna drift och en akustisk varningssignal ljuder.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken "Kylskåp".

9.5.4 Lås till kylskåpsdörr

Beroende på modell har kylskåpet ett separat frysfack. Uppgifterna i detta avsnitt gäller även för frysfackets dörr.

- ▷ Under färd skall kylskåpsdörren alltid vara stängd och spärrad i det stängda läget.

- ▷ När kylskåpet är avstängt ska kylskåpsdörren låsas i ventilationsläget. På så sätt förhindrar man mögelbildning.

Kylskåpsdörren kan låsas i två lägen:

- Stängd kylskåpsdörr under resa och när kylskåpet används
- Lätt öppnad kylskåpsdörr som ventilationsläge då kylskåpet är avstängt

Dometic 8-serie

Bild 211 Frigöringsknapp till kylskåpsdörr (Dometic 8-serie)

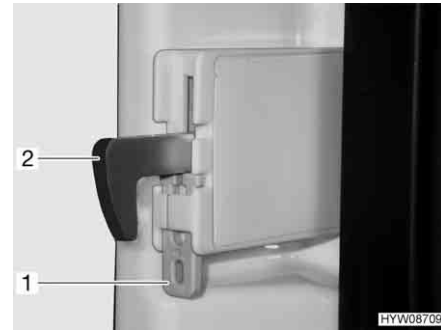

Bild 212 Fixering låskrok

Öppna: ■ Tryck på frigöringsknappen (Bild 211,1) och öppna kylskåpsdörren.

Stänga: ■ Stänga kylskåpsdörren. Låskroken snäpper hörbart fast.

När fordonet är uppställt kan låskroken fixeras. Kylskåpsdörren kan därefter öppnas utan att man måste trycka på frigöringsknappen.

Fixera låskroken: ■ Tryck upp fixeringen (Bild 212,1). Låskroken (Bild 212,2) trycks upp och är ur funktion.

Lossa låskroken: ■ Tryck ned låskroken (Bild 212,2). Låskroken är åter i funktion.

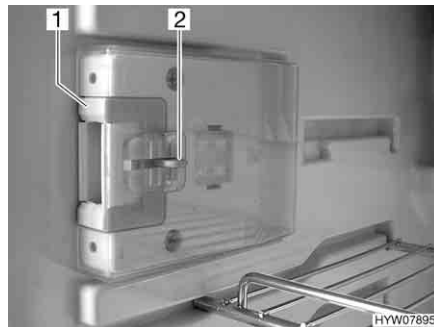

Bild 213 Låsanordning i normaläge

Bild 214 Låsanordning i ventilationsläge

Låsa i ventilationsläge: ■ Öppna kylskåpsdörren.
 ■ Tryck in frigöringen (Bild 213,2).
 ■ Skjut låsanordningen (Bild 213,1) framåt (Bild 214).

När kylskåpsdörren stängs är den öppen en liten springa.

Dometic 9-serie Kylskåpet öppnas och stängs med handtaget (Bild 215,1) på dörren.

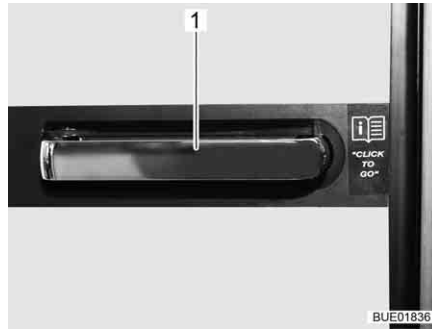

Bild 215 Dörrhandtag kylskåp

Ventilationsläge Kylskåpsdörren kan sedan låsas i ventilationsläge med en svängbar bygel.

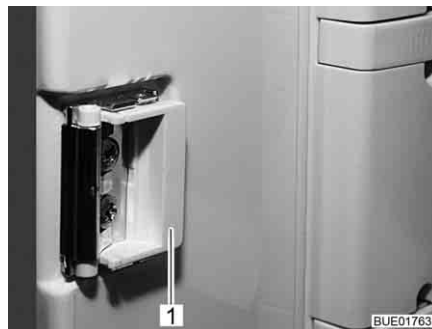

Bild 216 Låsanordning i normalläge

Bild 217 Låsanordning i ventilationsläge

- Spärra:**
- Öppna kylskåpsdörren.
  - Sväng med bygeln (Bild 216,1) framåt (Bild 217).

När kylskåpsdörren stängs är den öppen en liten springa.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets sanitetssystem.

Hänvisningarna gäller:

- komplett vattensystem
- vattentanken
- påfyllningsöppningen för dricksvatten
- avloppsvattenanläggning
- uppvärmningen av avloppstanken
- värmesystemet för avloppsledningar
- toaletterummet
- toaletten

10.1 Vattenförsörjning, allmänt

- ▶ Fyll endast på vattentanken från försörjningsledning som har dricksvattenskvalitet.
- ▶ Vid påfyllning får endast slangar eller behållare användas som är godkända för dricksvatten.
- ▶ Påfyllningsslang eller behållare ska före användning spolats noga med dricksvatten (två till tre gånger tankens volym).
- ▶ Töm påfyllningsslang eller behållare fullständigt efter användning och stäng öppningar till påfyllningsslang eller behållare.
- ▶ Vatten som blir stående i vattentanken eller i vattenledningarna blir oanvändbart efter kort tid. Därför är det viktigt att man grundligt rengör vattenledningar och vattentank före varje användning av fordonet. När man ställer undan fordonet, d.v.s. när det inte ska användas på ett tag skall vattentanken och vattenledningarna tömmas helt och hållet.
- ▶ Vid avställning under längre tid än en vecka ska vattensystemet desinficeras innan man använder fordonet (se kapitel 11).

- ▷ När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att vattenpumpen är avstängd på panelen. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt säkerhets-/avtappningsventilen (i förekommande fall) och alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter.
- ▷ Utan vatten blir vattenpumpen het och kan ta skada. Vattenpumpen får aldrig användas då vattentanken är tom.

Fordonet är utrustat med inbyggd vattentank. En elektrisk vattenpump pumpar vattnet till olika ställen där man kan ta vatten. Vattenpumpen startar automatiskt och pumpar vatten när en vattenkran öppnas.

Det smutsiga vattnet samlas i avloppstanken. På panelen kan avläsas hur full vattentanken eller avloppstanken är.

- ▷ Innan man kan öppna någon vattenkran måste 12 V-försörjningen och vattenpumpen tillkopplas på panelen. Vattenpumpen arbetar inte annars.
- ▷ I samband med att man fyller på nytt vatten kan en luftblåsa bildas på pumpens botten. Luftblåsan förhindrar att vatten sugas in i pumpen. Rör vattenpumpen mycket kraftigt upp och ner i vattnet.

10.2 Vattensystem

10.2.1 Vattentank

- ▷ Vattentanken har en volym på 120 l (Viseo) resp 140 l (Elegance). Volymen är dock begränsad till 60 liter (Viseo) resp. 20 liter (Elegance) av lastskäl (installerat utlopp). Panelen är inte anpassad till denna volym. Nivåindikatorn på panelen visar den faktiska volymen i vattentanken. Vid behov, resp. om man har tillräckligt stort belastningsutrymme kvar, kan vattentanken fyllas till den verkliga volymen. Stäng utloppet. Ratten sitter på vattentanken.

10.2.2 Påfyllningsöppning för dricksvatten, med lock (Viseo)

- ▶ Locken för bränslepåfyllningsröret och påfyllningsöppningen för dricksvattnet är ganska lika varandra. Kontrollera märkningen innan du fyller på tanken.

Bild 218 Lock för påfyllningsöppningen för dricksvatten

Påfyllningsöppningen för dricksvatten finns på vänster sida av fordonet.

Påfyllningsöppningen för dricksvatten är märkt med symbolen (Bild 218,1). Locket låses och låses upp med nyckeln till de utvändiga låsen (utvändiga luckorna).

- Öppna:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 218,2) och vrid ett kvarts varv moturs.
  - Locket tas av.
- Stänga:**
- Skruva på locket till påfyllningsöppningen för dricksvatten.
  - Vrid nyckeln ett kvarts varv medurs.
  - Dra ut nyckeln.
  - Kontrollera att locket sitter ordentligt fast på påfyllningsöppningen för dricksvatten.

10.2.3 Påfyllningsöppning för dricksvatten, med lock (Elegance)

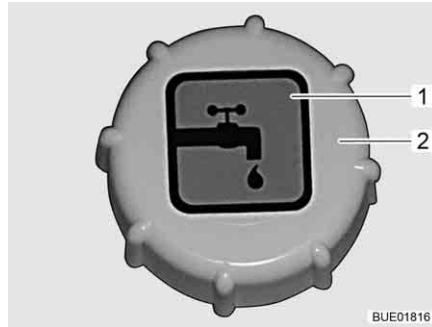

Bild 219 Lock för påfyllningsöppningen för dricksvatten

Påfyllningsöppningen för dricksvattnet sitter i serviceenheten.

Påfyllningsöppningen för dricksvatten är märkt med symbolen "🔑" (Bild 219,1).

- Öppna:**
- Öppna serviceenhetens lucka.
  - Vrid locket (Bild 219,2) moturs och tag bort det.
- Stänga:**
- Sätt locket på påfyllningsöppningen för dricksvatten och vrid medurs.
  - Stäng serviceenhetens lucka.

10.2.4 Påfyllning av vattensystem

- ▶ Beakta fordonets tekniskt tillåtna totalvikt när vattentanken fylls. När vattentanken är full måste bagaget reduceras i enlighet med detta.

- ▷ Utan vatten blir vattenpumpen het och kan ta skada. Vattenpumpen får aldrig användas då vattentanken är tom.

- ▷ Truma-anläggningen (värmesystem/varmvattenberedare) har en säkerhets-/avtappningsventil och, beroende på modell, en eller två avtappningskranar för tömning.
- ▷ Alde-anläggningen (värmesystem/varmvattenberedare) har, beroende på modell, en eller två avtappningskranar för tömning.
- ▷ När vattentanken fylls på kan vattenmängden avläsas på panelen.

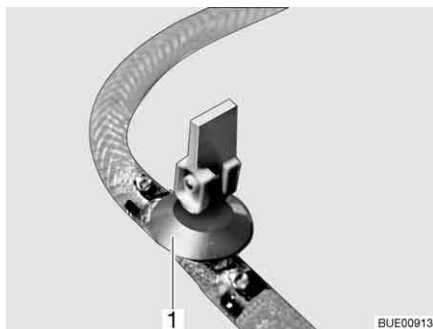

Bild 220 Avtappningskran (med vipparm)

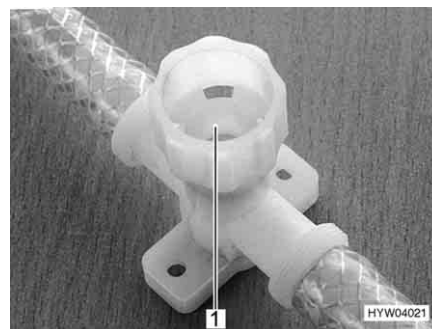

Bild 221 Avtappningskran (med vred)

- Ställ fordonet vågrätt.
- Koppla på 12 V-försörjningen på panelen.
- Slå ev. på vattenpumpen på panelen.
- Rengör resp. desinficera vattensystemet.
- Säkerhets-/avtappningsventilen (Truma) stängs. Ställ vredet diagonalt mot säkerhets-/avtappningsventilen och tryck in tryckknappen. Vid temperaturen under 6 °C kan säkerhets-/avtappningsventilen inte stängas. Slå därför på bodelens värme och vänta tills temperaturen på säkerhets-/avtappningsventilen stiger till över 6 °C.
- Stäng alla avtappningskranar. Ställ för detta avtappningskranens vipparm (Bild 220,1) vågrätt eller vrid avtappningskranens kran (Bild 221,1) medurs.
- Stäng vattentankens utloppsöppning.
- Samtliga vattenkranar stängs.
- Öppna påfyllningsöppningen för dricksvatten på fordonets utsida.
- Fyll på vattentanken med dricksvatten. För fyllnig används vattenslang, vattendunk med tratt eller liknande.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas. Vattenpumpen startar. Varmvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor. Endast därigenom säkerställs att varmvattenberedaren är vattenfylld.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "kallt" och öppnas. Kallvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor.
- Samtliga vattenkranar stängs.
- Stänga påfyllningsöppningen för dricksvatten.
- Kontrollera att vattentankens lock är tätt.

**Monteringsställe för
avtappningskranarna och
säkerhets-/
avtappningsventilen**

Se kapitel 16.

10.2.5 Fylla på vatten efteråt

- ▶ Beakta fordonets tekniskt tillåtna totalvikt när vattentanken fylls. När vattentanken är full måste bagaget reduceras i enlighet med detta.

- Öppna påfyllningsöppningen för dricksvatten.
- Fyll på vattentanken med dricksvatten. För fyllning används vattenslang, vattendunk med trätt eller liknande.
- Stänga påfyllningsöppningen för dricksvatten.

10.2.6 Stänga/öppna utloppet

- ▶ Beakta fordonets tekniskt tillåtna totalvikt när vattentanken fylls. När vattentanken är full måste bagaget reduceras i enlighet med detta.

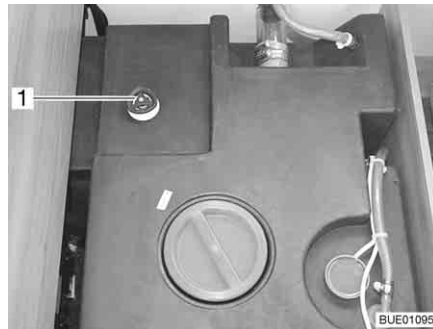

Bild 222 Vattentank med ratt (Viseo)

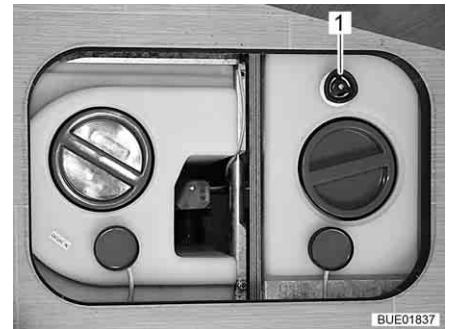

Bild 223 Vattentank med ratt (Elegance)

- Stänga:**
- Vrid ratten (Bild 222,1 resp. Bild 223,1) på vattentanken medurs till stoppläget.
  - Fyll på vattentanken med dricksvatten.
- Öppna:**
- Vrid ratten (Bild 222,1 resp. Bild 223,1) på vattentanken moturs till motståndet. Vattnet rinner ut tills en restvolym är kvar (Restvolym för Viseo: 60 l, Restvolym för Elegance: 20 l).

10.2.7 Tappa av vatten (ratt med utlopp)

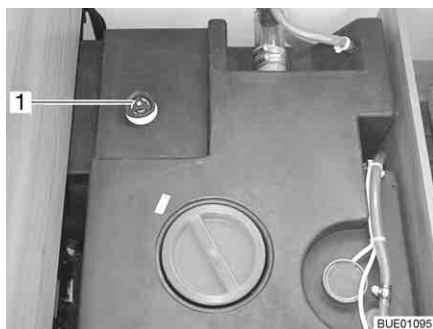

Bild 224 Vattentank med ratt (Viseo)

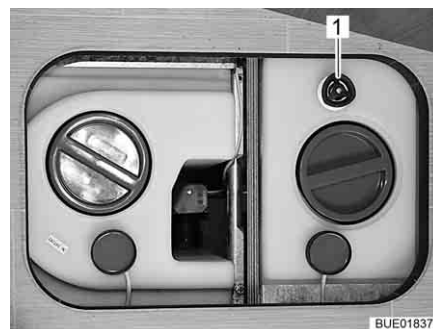

Bild 225 Vattentank med ratt (Elegance)

- Vrid ratten (Bild 224,1 resp. Bild 225,1) på vattentanken moturs mot motståndet till stoppläget för att öppna utloppsöppningen helt.

10.2.8 Tömma vattensystemet

- ▷ När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att vattenpumpen är avstängd på panelen. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt säkerhets-/avtappningsventilen (i förekommande fall) och alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter.
- ▷ Om vattenpumpen kan stängas av på panelen ska vattenpumpen alltid stängas av på panelen innan vattensystemet töms. Vattenpumpen fortsätter annars att gå till den överhettas eller tills batteriet blir tomt.

- ▷ Truma-anläggningen (värmesystem/varmvattenberedare) har en säkerhets-/avtappningsventil och, beroende på modell, en eller två avtappningskranar för tömning.
- ▷ Alde-anläggningen (värmesystem/varmvattenberedare) har, beroende på modell, en eller två avtappningskranar för tömning.

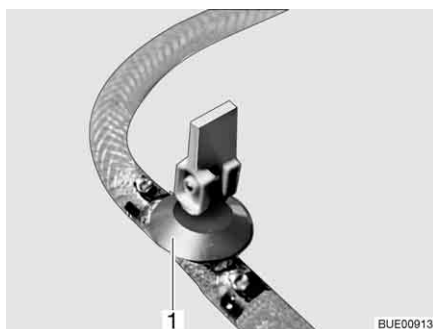

Bild 226 Avtappningskran (med vipparm)

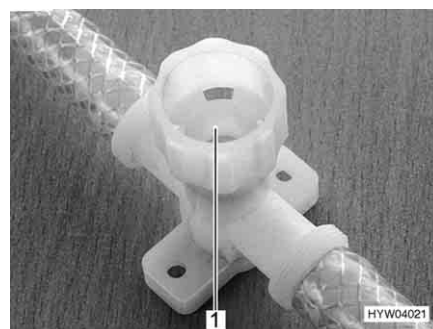

Bild 227 Avtappningskran (med vred)

Töm och lufta vattensystemet enligt följande. Frostsador undviks så här:

- Ställ fordonet vågrätt.
- Slå av vattenpumpen på panelen.
- Stäng av 12 V-försörjningen på panelen.

- Ta varmvattenberedaren ur funktion (se avsnitt 9.2).
- Öppna alla avtappningskranar. Ställ för detta avtappningskranens vipparm (Bild 226,1) lodrätt eller vrid avtappningskranens kran (Bild 227,1) moturs.
- Öppna säkerhets-/avtappningsventilen (Truma). Vrid då vredet mot säkerhets-/avtappningsventilen. Tryckknappen skjuts ut.
- Öppna vattentankens utlopp.
- Öppna alla vattenkranar och ställ dem i mittläge.
- Fäst handduschen upptill i duschläge.
- Kontrollera att vattentanken verkligen har tömts helt.
- Blås ut vattnet som är kvar i vattenledningarna (max. 0,5 bar). Drag då bort slangen från vattenpumpen och blås in i slangen.
- Töm avloppstanken. Beakta miljöhänvisningarna i detta kapitel.
- Töm toalett-kassetten eller latrintanken. Beakta miljöhänvisningarna i detta kapitel.
- Rengör vattentanken och skölj den noga.
- Låt vattensystemet torka så länge som möjligt.
- När systemet har tömts ska alla vattenkranar vara öppna i mittläge.
- Låt alla avtappningskranar vara öppna.

**Monteringsställe för
avtappningskranarna och
säkerhets-/
avtappningsventilen**

Se kapitel 16.

10.3 Avloppsvattenanläggning

- ▷ Kokande vatten får aldrig hällas direkt i fatutloppet. Kokande vatten kan leda till deformationer och otäthet i avloppsvattensystemet.

- ▷ Avloppstanken får endast tömmas på speciella hanteringsanläggningar t. ex. på campingplatser eller andra ställplatser.

10.3.1 Avtappningskran under fordonet (Viseo)

- ▷ Tillsätt så mycket frostskyddsmedel i avloppstanken (t. ex. koksalt) att avloppsvattnet inte kan frysa.

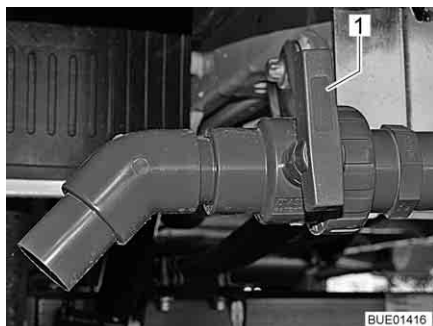

Bild 228 Avtappningskran (Viseo)

Avloppstanken befinner sig i fordonets bakdel. Den sitter på undersidan av fordonet.

Avloppsvattnet från köket och tvättrummet leds in i avloppstanken genom plaströr.

Avtappningskranen och rengöringsöppningen sitter på avloppstankens undersida.

Avloppstanken rymmer 90 l.

Tömning:

- Sätt fast avloppsslangen på avloppsröret.
- Vrid utloppsventilens handtag (Bild 228,1) i flödesriktningen.
- Avloppstanken töms helt.
- Ställ avtappningskranens handtag diagonalt mot flödesriktningen.
- Dra bort avloppsslangen.

10.3.2 Avtappningskran i fordonet (Elegance)

- ▷ Om värmesystemet för bodelen inte är i drift är avloppstanken inte längre skyddad mot frost. Vid risk för frost måste avloppstanken därför tömmas och avstängningskranen öppnas, alternativt fyller man på så mycket frostskyddsmedel (t. ex. koksalt) i avloppstanken att avloppsvattnet inte kan frysa.

Avloppstanken befinner sig i fordonets mellangolv. Avloppstanken är tillgänglig via en lucka eller ett lock.

Avloppsvattnet från köket och tvättrummet leds in i avloppstanken genom plaströr.

Avtappningskranen och rengöringsöppningen sitter på avloppstankens undersida.

Avloppstanken rymmer 90 l.

Fordonet är utrustat med en elmanövrerad avtappningskran.

Bild 229 Symbol avloppsrör

Avloppsrörets position markeras med en symbol (Bild 229).

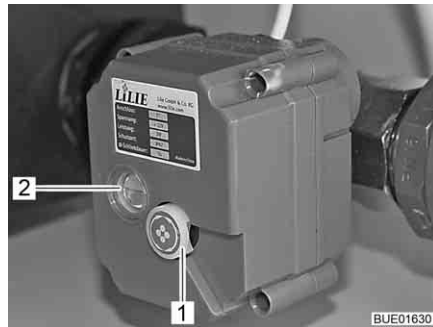

Bild 230 Elmanövrerad avtappningskran

Bild 231 Brytare för elmanövrerad avtappningskran (delvis extra-utrustning)

En röd linje i fönstret (Bild 230,2) på den elmanövrerade avtappningskranen visar kranens läge:

- Horisontell linje = kranen öppen
- Vertikal linje = kranen stängd

Tömning:

- Sätt fast avloppsslangen på avloppsröret.
- Tryck upp till på brytaren (Bild 231). Avloppsvattnet tappas ur.
- Avloppstanken töms helt.
- Tryck ned till på brytaren (Bild 231) när avloppsvattnet runnit ut helt.
- Dra bort avloppsslangen.

Nödtömning (elmanövrerad avtappningskran):

- Ställ brytaren (Bild 231) i läge "0" (strömlös).
- Dra vredet (Bild 230,1) på den elmanövrerade avtappningskranen utåt och vrid (i valfri riktning).

10.3.3 Värmesystem för avloppstank och avloppsledningar (extrautrustning)

Som frostskydd för avloppsanläggningen kan avloppstanken och avloppsledningarna värmas upp elektriskt och oberoende av varandra.

När värmesystemet är påslaget övervakas yttemperaturen på avloppstanken och omgivningstemperaturen vid avloppsledningarna av temperaturgivare. När temperaturen sjunker under 5 °C slås värmeelementen på och avloppstanken och avloppsledningarna värms upp. När temperaturen stiger över ett visst värde stängs värmeelementen av igen. För avloppsledningar uppgår detta värde till 7 °C, vid avloppstanken 30 °C.

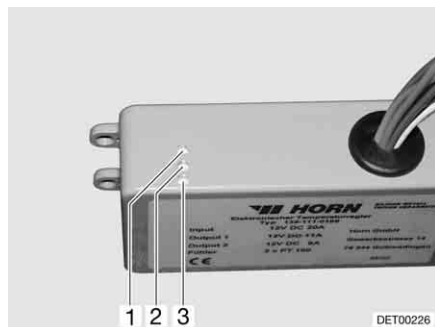

Bild 232 Regulator

Bild 233 Knapp kontrollampor

Regulatorn (Bild 232) är monterad i klädskaftet eller i en sittbänk. Kontrollamporna på reglerdonet har följande betydelse:

- Kontrollampan (Bild 232,2) lyser grönt: Regulator aktiv.
- Kontrollampan (Bild 232,1) lyser rött: Avloppstanken värms upp.
- Kontrollampan (Bild 232,3) lyser rött: Avloppsledningarna värms upp.

Brytaren (Bild 233) för till- och frånkoppling finns på bänkens framsida eller sängens framsida. Tryck på brytaren upp till för att slå på och ned till för att stänga av.

10.3.4 Uppvärmning av avloppsledningar (extrautrustning)

- ▷ Tryck alltid endast kort på den återfjädrande kontrollknappen.

- ▷ Uppvärmningen fungerar endast när fordonet ansluts till en 230 V-försörjning.

Som frostskydd för avloppsledningarna kan de värmas upp elektriskt.

När uppvärmningen är påslagen övervakas temperaturen på avloppsledningarna av temperaturgivare. När temperaturen sjunker under 5 °C slås värmeelementen på och avloppsledningarna värms upp. När temperaturen stiger över 7 °C stängs värmeelementen av igen.

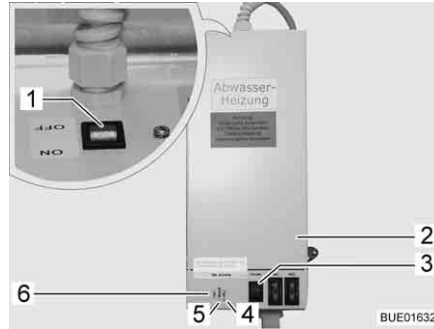

Bild 234 Transformator med regulator

Transformatorn 230 V AC/12 V DC (Bild 234,2) är beroende på modell monterad i klädskåpet eller i den främre bänken på sittgruppen.

Regulatorn sitter i transformatorhuset. Kontrolllamporna på regulatorn har följande betydelse:

- Kontrollampa (Bild 234,5) lyser grönt: Regulator aktiv.
- Kontrollamporna (Bild 234,4 och 6) lyser rött: Avloppsledningarna värms upp.

I huset sitter en återfjädrande kontrollknapp (Bild 234,3) med vilken regulatorn kan tas i drift under en kort tid. Genom att trycka på den återfjädrande kontrollknappen låter sig uppvärmningen testas, även när omgivningstemperaturen ligger över 5 °C.

- Slå på:**
- Anslut fordonet till 230 V-försörjningen (se avsnitt 8.10.1).
  - Ställ brytaren (Bild 234,1) på transformatorn (Bild 234,2) på "ON".

- Slå från:**
- Ställ brytaren (Bild 234,1) på transformatorn (Bild 234,2) på "OFF".

10.4 Toaletterum

- ▷ Transportera ingen last i duschkaret. Duschkaret eller andra inredningsföremål i toaletterummet kan skadas.

- ▷ För att ventiler under eller efter duschning resp. för att torka blöta kläder skall toalettdörren stängas och toalettens taklucka eller fönster öppnas. Luften kan då cirkulera bättre.
- ▷ Stäng duschraperiet helt för att undvika att vatten tränger in mellan badrumsväggen och duschkaret.
- ▷ Ta bort tvålrester efter duschen, annars kan det bildas sprickor i duschkaret.
- ▷ Duschen bör torkas upp efter användning för att förhindra fuktangrepp.
- ▷ Ytterligare information om rengöring av toaletterummet finns i avsnittet 11.2.

10.5 Toalett

- ▷ Töm latrintanken (kassett) när risk för frost föreligger och fordonet inte är uppvärmd.
- ▷ Att sätta sig på toalettens lock är ej tillåtet. Locket tål ej vikten av personer och kan gå sönder.
- ▷ Lämplig kemikalie används till toaletten. Ventilationen tar bort alla odörer, dock ej smuts och gaser. Smuts och gaser angriper gummipackningarna.
- ▷ Häll inte i sanitetsvätska direkt i toalettstolen.
- ▷ Kör inte när latrintanken (kassetten) är fylld till mer än tre fjärdedelar, eftersom det kan tränga ut vätska via ventilationssystemet ur latrintanken.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

- ▷ Latrintanken (kassett) får endast tömmas på speciella hanteringsanläggningar t. ex. på campingplatser eller andra ställplatser.

Toaletten spolas direkt via fordonets vattensystem.

10.5.1 Förbered toaletten

- ▷ Latrintanken (kassett) kan endast tas ut när spjället är stängt.

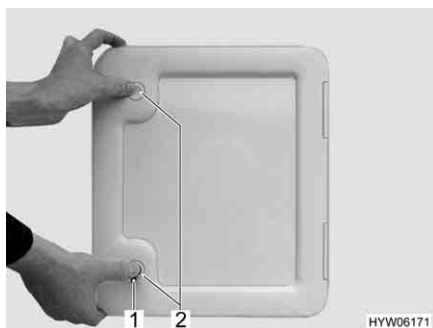

Bild 235 Lucka för latrintank

Bild 236 Lucka för latrintank (alternativ)

- Öppna luckan till latrintanken på fordonets utsida. Stick för detta in nyckeln i låscylindern i låset (Bild 235,1 resp. Bild 236,1) och vrid den ett kvarts varv.
- Dra ut nyckeln.
- I förekommande fall: Tryck samtidigt in de två trycklåsen (Bild 235,2) med tummarna och öppna luckan.

Bild 237 Latrintank (exempel)

- Dra upp fästbygeln (Bild 237,1) och dra latrintanken (Bild 237,2) rakt ut i till stopp.
- Tippa latrintanken lätt och ta därefter ut den helt.

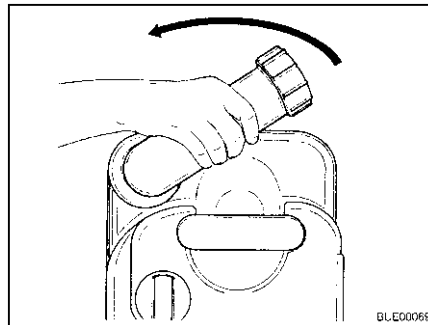

Bild 238 Vrid tömningsröret

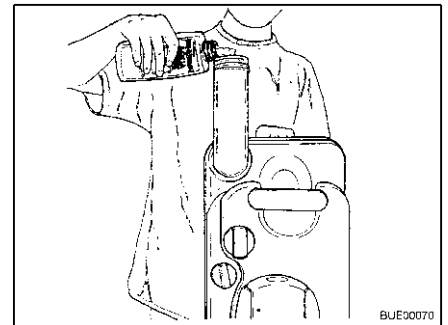

Bild 239 Fylla på sanitetsvätska

- Ställ latrintanken lodrätt.
- Vrid tömningsröret uppåt.
- Ta bort tömningsrörets lock.
- Fyll på angiven mängd sanitetsvätska i latrintanken.
- Fyll sedan i så mycket vatten att latrintankens botten täcks helt i vågrätt läge.
- Stäng tömningsröret med locket.
- Vrid tillbaka tömningsröret.
- Skjut tillbaka latrintanken utan att använda våld på sin plats.
- Se till att latrintanken säkras av fästbygeln.
- Stäng luckan till latrintanken.

10.5.2 Svängbar toalett

Thetford-toaletten spolas direkt via fordonets vattensystem. Om det skulle behövas kan man svänga toalettskålen i önskad position.

Bild 240 Thetford-toalettskål, svängbar

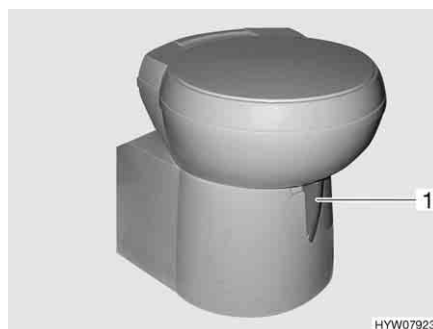

Bild 241 Thetford-toalettskål, svängbar (alternativ)

Kontrollenheten finns i närheten av toalettskålen.

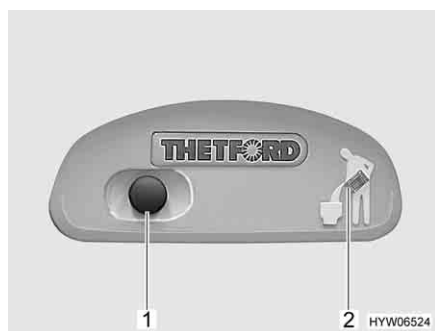

Bild 242 Spolknapp/kontrollampa Thetford-toalett

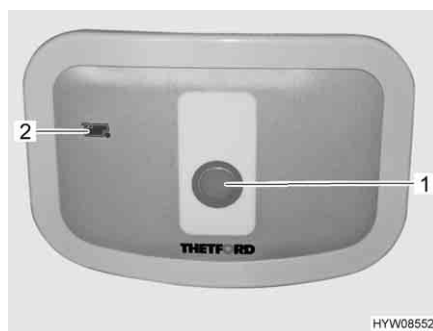

Bild 243 Spolknapp/kontrollampa Thetford-toalett (alternativ)

- Spola:*
- Öppna spjället på Thetford-toaletten före spolning. Skjut för detta spjällspaken (Bild 240,1 resp. Bild 241,1) moturs.
  - För att spola, tryck på den blå spolknappen (Bild 242,1 resp. Bild 243,1).
  - Efter spolning stängs spjället. Skjut för detta spjällspaken medurs.

Kontrollampan (Bild 242,2 resp. Bild 243,2) lyser när latrintanken måste tömmas.

10.5.3 Tömning av latrintank

▷ Latrintanken kan endast tas ut när spjället är stängt.

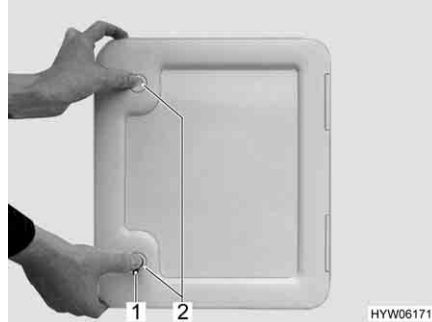

Bild 244 Lucka för latrintank

Bild 245 Lucka för latrintank (alternativ)

- Skjut spjällspaken på toalettskålen medurs. Spjället stängs.
- Öppna luckan till latrintanken på fordonets utsida. Stick för detta in nyckeln i låscylindern i låset (Bild 244,1 resp. Bild 245,1) och vrid den medurs ett kvarts varv.
- Dra ut nyckeln.
- I förekommande fall: Tryck samtidigt in de två trycklåsen (Bild 244,2) med tummarna och öppna luckan för latrintanken.

Bild 246 Latrintank (exempel)

- Dra upp fästbygeln (Bild 246,1) och dra latrintanken (Bild 246,2) rakt ut i till stopp.
- Transportera latrintanken till en därför avsedd tömningsanläggning och töm den helt.

▷ Tryck med tummen på luftningsknappen för att tömma latrintanken helt.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets skötsel.

Hänvisningarna gäller:

- fordonets yttre
- fordonets inre
- vattensystemet
- spisfläkten
- klimatanläggningen
- vinterunderhåll

I slutet av detta kapitel hittar du kontrollistor med åtgärder som måste utföras om fordonet inte används under en längre tid.

Kontrollistorna gäller:

- avställning för en kortare tid
- vinteravställning
- idrifttagande efter avställning

11.1 Utvändig skötsel

11.1.1 Allmänt

Den normala utvändiga skötseln består av regelbunden tvätt. Hur ofta fordonet behöver tvättas beror på hur det används och under vilka omständigheter. I områden med kraftigt förorenad luft eller vid körning på saltade vägar måste fordonet tvättas oftare. Om fordonet utsätts för salthaltig och fuktig luft (kustområden, varmt och fuktigt klimat) skall fordonet också tvättas oftare.

Parkera helst inte under träd. De kådaliknande utsöndringarna som droppar ned från vissa träd gör att lacken mattas och kan påskynda eventuell korrosionsprocess.

Fågelspillning skall tvättas bort ordentligt med en gång eftersom syran i spillningen har en frätande effekt.

11.1.2 Tvätta med högtryckstvätt

- ▷ Däcken får aldrig rengöras med högtryckstvätt. Däcken kan skadas.
- ▷ Spruta inte direkt på utvändiga applikationer (dekorfilm) med högtryckstvätt. De utvändiga applikationerna kan lossna.

Innan man tvättar fordonet med en högtryckstvätt är det viktigt att man läser igenom bruksanvisningen till högtryckstvätten.

När man tvättar fordonet med ett runt munstycke ska avståndet mellan fordonet och munstycket vara minst ca 700 mm.

Tänk på att vattenstrålen har ett högt tryck när den kommer ut ur munstycket. Om man inte följer alla anvisningar och använder högtryckstvätten på felaktigt sätt kan detta leda till skador på fordonet. Vattentemperaturen får inte överstiga 60 °C. Flytta vattenstrålen hela tiden, rikta den alltså inte en längre tid på ett och samma ställe. Rikta inte vattenstrålen direkt mot dörrspalter, elektriska komponenter, kontakter, tätningar, ventilationsgaller eller takluckor. Fordonet kan skadas eller vatten kan tränga in i de inre utrymmena.

11.1.3 Tvättning av fordonet

- ▷ Tvätta aldrig fordonet på en tvättgata. Det kan komma in vatten i kylskåpslamellerna, skorstenen, avluftningsöppningarna till spisfläktarna eller ventilationen. Fordonet kan skadas.
- Rengör endast fordonet på en tvättplats som är avsedd för tvätt av fordon. Undvik direkt solljus. Ta hänsyn till miljöaspekter.
- Rengör utvändig utrustning och plastkomponenter endast med en riklig mängd varmt vatten, diskmedel och en mjuk trasa.
- Tvätta fordonet med så riklig mängd vatten som möjligt och med hjälp av en tvättsvamp eller mjuk borste. Om smutsavlagringarna är svåra att avlägsna använd diskmedel.
- Lackerade yttre väggar kan även rengöras med rengöringsmedel för husbil.
- Efterbehandla regelbundet komponenter gjorda av glasfiberförstärkt plast med polermedel. Därvid elimineras risken att de glasfiberförstärkta plastkomponenterna gulnar och de utvändiga lackytorna får ett skyddande skikt.
- Gnid in gummitätningar vid dörrar och luckor till lastutrymmen med talk.
- Behandla låscylindrar i dörrar och luckor till lastutrymmen med grafitpulver.

11.1.4 Fönsterrutor av akrylglas

Akrylglasrutorna måste man vara mycket försiktig med, eftersom de är relativt känsliga.

- ▷ Torka aldrig av torra akrylglasrutor eftersom dammkorn då kan skada ytan.
- ▷ Akrylglasrutor får endast rengöras med en stor mängd varmt vatten, diskmedel och en mjuk trasa.
- ▷ Använd aldrig fönsterputs med tillsatser av kemiska, polerande eller alkoholhaltiga ämnen. Detta leder till att fönstren åldras i förtid så att sprickor kan uppstå.
- ▷ Rengöringsmedel som används till bilkarosser (t. ex. för att avlägsna tjära eller silikon), får ej komma i beröring med akrylglas.
- ▷ Kör ej på tvättgator.
- ▷ Klistra inte fast dekaler på akrylglasrutorna.
- ▷ Efter rengöring av fordonets fönsterrutor av akrylglas skölj ordentligt ytterligare en gång med rent vatten.
- ▷ Gnid in gummitätningarna med talk.

- ▷ Som efterbehandling efter rengöringen rekommenderas akrylglasrengöringsmedel med antistatisk verkan. Mindre repor försvinner vid polering med akrylglaspolish. Tillbehörshandeln tillhandahåller dessa medel.

11.1.5 Underrede

Underredet på fordonet har delvis en beläggning av åldringsbeständigt underredsskydd. Om detta underredsskydd tar skada skall skadan omgående åtgärdas. Ytor som har en sådan beläggning ska inte behandlas med oljespray.

- ▷ Använd endast produkter som har godkänts av tillverkaren. Våra auktoriserade återförsäljare och serviceställen hjälper dig gärna.

11.1.6 Fotsteg

När fotsteget smörjs kan grova smutspartiklar fastna under resan och därmed störa fotstegets funktion eller skada fotsteget. Fotstegets rörliga delar får därför inte smörjas varken med fett eller olja.

11.1.7 Luftfjädring

- ▷ Rengör aldrig luftfjädringens enskilda delar med ång- eller högtryckstvätt, slipmedel eller organiska lösningsmedel.

Rengör luftfjädringsbälgen, luftledningarna och stötdämpare regelbundet. Använd tvållösning, metanol, etanol eller isopropylalkohol för rengöringen.

11.2 Invändig skötsel

- ▷ Behandla om möjligt genast fläckar.
- ▷ Akrylglasrutorna måste man vara mycket försiktig med, eftersom de är relativt känsliga (se avsnitt 11.1.4).
- ▷ Plastdetaljerna i toalett- och bodelsutrymmen kräver på grund av sin känslighet en mycket noggrann behandling. Lösningsmedel eller rengöringsmedel som innehåller alkohol, samt skurmedel, får ej användas. På så sätt undviks försprödning och sprickbildning.
- ▷ Hårfärgningsmedel, nagellack, cigarettaska och liknande substanser kan ge fläckar eller missfärgningar på plastdetaljer som inte går bort. Därför ska det undvikas att dessa substanser kommer i kontakt med plastdetaljer. Om dessa substanser ändå kommer i kontakt med plastdetaljer ska de omedelbart avlägsnas.
- ▷ Inga frätande medel får hällas i avloppsöppningarna. Kokande vatten får ej hällas i avloppsöppningarna. Frätande medel eller kokande vatten skadar avloppsrör och vattenlås.
- ▷ För rengöring av toaletten och vattensystemet samt för avkalkning av vattensystemet får ättika ej användas. Ättika kan skada tätningar eller delar av anläggningen. Vid avkalkning använd konventionella avkalkningsmedel.
- ▷ Var sparsam med vattnet. Torka upp utspillt vatten.
- ▷ Dammsug mattor och stoppningar regelbundet med en lämpligt dammsugborste.

▷ För information om användningen av underhållsmedel står våra agenturer och serviceställen till förfogande.

- Rengör möbelytor, skåphandtag, lampor och samtliga plastdetaljer i toalett-och bodel med vatten och en mjuk tygtrasa. Ett mildt rengöringsmedel kan tillsättas vattnet. Använd vid behov möbelpolish för att behandla lackytorna.
- Tyget till dynorna kan rengöras med skumtvätt eller med skummet från ett mildt tvättmedel. Tyget till dynorna ska inte tvättas, bara göras rent. Skydda dynorna för direkt sol så att tyget inte bleknar.
- Tyg till dynorna av novalife® får endast göras rent med vatten.
- Rengör skinnöverdrag med en bomullsduk eller mild tvållösning (rengöringssåpa). Observera att skinn inte får bli för fuktigt och hantera inte vatten i närheten av skinnklädseln så att vatten inte kan tränga in i sömmarna.
- Tvätta ytförhängen och hissullgardiner. Vid tvätt skall du observera tvättanvisningen på produkten. Stavarna kan tas bort för tvätt.
- Heltäckningsmattan skall vid behov rengöras med mattrengörare och dammsugas.
- Rengör PVC-golvbeläggning med ett mildt, såpa-rengöringsmedel avsett för PVC-golv. Heltäckningsmattan får ej läggas på det våta PVC-golvet. Heltäckningsmatta och PVC-golvbeläggning kan klibba fast vid varandra.
- Rengör diskholcket för hand med vatten och diskmedel. Rengör inte locket i diskmaskinen.
- Skura aldrig diskhon och gasspisen med skurpulver. Undvik allt som skulle kunna leda till repor i plastmaterialet.
- Rengör endast gasspisens brännare med en fuktig trasa. Det får inte komma in vatten i brännarlockens öppningar. Vattnet kan skada gasspisens brännare.
- Borsta rent insektsskydd i dörrar, fönster och takluckor med en mjuk borste eller dammsug med borstillsatsen till dammsugaren.
- Mörkläggningsrullgardinerna borstas av med mjuk borste eller dammsugs med borstillsats. Avlägsna fett eller hårt inbiten smuts med en 30 °C varm tvållösning (rengöringssåpa).
- Plisségardinerna borstas av med mjuk borste eller dammsugs med borstillsats. Avlägsna fett eller hårt inbiten smuts med en 30 °C varm tvållösning (rengöringssåpa).
- Säkerhetsbältena kan i utrullat läge rengöras med en varm tvållösning. Innan de rullas upp måste säkerhetsbältena ha torkat helt.

11.3 Vattensystem

11.3.1 Rengöra avloppstanken

Avloppstanken ska rengöras efter varje användning.

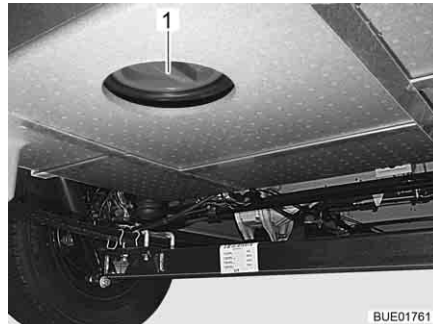

Bild 247 Rengöringsöppning avloppstank

- Tömma avloppstanken.
- Öppna avloppstankens rengöringsöppning (Bild 247,1) och avtappningskranen.
- Spola avloppstanken ordentligt med färskvatten.
- Rengör, om möjligt, avloppsvattensonderna för hand genom rengöringsöppningen.

11.3.2 Rengöra vattentanken

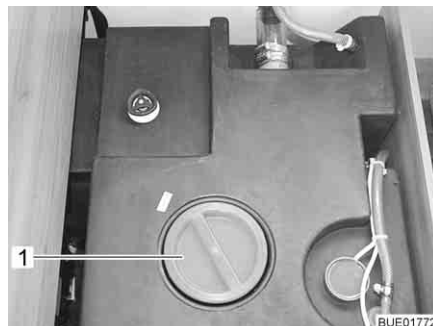

Bild 248 Vattentank med ratt (Viseo)

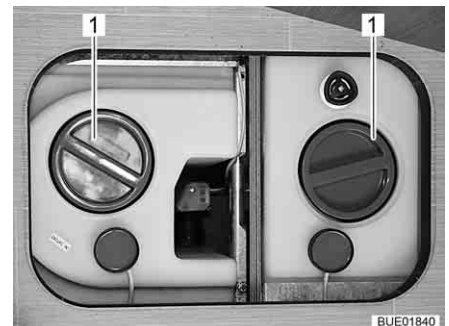

Bild 249 Vattentank med ratt (Elegance)

- Tömma vattentanken och stäng utloppsöppningen.
- Tag av vattentankens lock (Bild 248,1 resp. Bild 249,1).
- Fyll på vatten med lite diskmedel i vattentanken (använd inte skurmedel).
- Borsta vattentanken med en vanlig diskborste, tills det inte längre finns någon synlig beläggning.
- Rengör om möjligt färskvattensonderna för hand genom rengöringsöppningarna.
- Spola vattentanken med rikligt med dricksvatten.

11.3.3 Rengöra vattenledningar

- ▷ Använd endast lämpligt rengöringsmedel från fackhandeln.
- ▷ Rengöringsmedlet måste motsvara nationella bestämmelser och (vid behov) vara godkänt.

- ▷ Samla upp blandningen av vatten och rengöringsmedel som rinner ut och avfallshanterar på fackmannamässigt sätt.

- Tömma vattensystemet.
- Stäng alla utloppsöppningarna och avtappningskranar.
- Fyll på en blandning av vatten och rengöringsmedel i vattentanken. Följ tillverkarens anvisningar om blandningsförhållande.
- Öppna avtappningskranarna en åt gången.
- Låt avtappningskranarna vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.
- Stäng avtappningskranarna igen.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas.
- Låt vattenkranarna vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "kallt" och öppnas.
- Låt vattenkranarna vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.
- Samtliga vattenkranar stängs.
- Spola flera gånger på toaletten.
- Låt rengöringsmedlet verka enligt tillverkarens anvisningar.
- Tömma vattensystemet. Samla då upp blandningen av vatten och rengöringsmedel som rinner ut och avfallshanterar på fackmannamässigt sätt.
- Fyll och töm hela vattensystemet flera gånger med dricksvatten för att spola ur det.

11.3.4 Desinficera vattensystemet

- ▷ Använd endast lämpligt desinfektionsmedel från fackhandeln.
- ▷ Desinfektionsmedlet måste motsvara nationella bestämmelser och (vid behov) vara godkänt.

- ▷ Samla upp blandningen av vatten och desinfektionsmedel som rinner ut och avfallshanterar på fackmannamässigt sätt.

Vid desinficering av vattensystemet gör du på samma sätt som vid rengöring av vattenledningarna (se avsnitt 11.3.3). Använd desinfektionsmedel i stället för rengöringsmedel.

11.4 Spisfläkt

Rengör spisfläktens filter då och då. Hur ofta rengöringen måste göras beror på hur ofta spisfläkten används. Vänta inte med att rengöra filtret tills spisfläkten inte längre fungerar effektivt.

Rengöra filtret: ■ Tvätta filtret med varmt vatten och lite diskmedel.

11.5 Klimatanläggning

11.5.1 Dometic

Bild 250 Klimatanläggning (Dometic)

I den nedre delen av klimatanläggningens takenhet (Bild 250,2) finns ett luddfilter och ett aktivt kolfilter bakom ventilationsgallret (Bild 250,1 och 3). Luddfiltret måste rengöras regelbundet och bytas vid behov. Tillverkaren rekommenderar att byta aktiv kol-filtret varje år.

På vänster sida av takenheten (utanför fordonet) finns avtappningsöppningarna för kondensvatten. Håll avtappningsöppningen fri från smuts, löv o.dyl. så att kondensvattnet kan rinna ut fritt.

11.5.2 Telair

Rengör filter och ventilationsgaller utvändigt på huset då och då. Hur ofta rengöringen måste göras beror på hur ofta klimatanläggningen används. Vänta inte med att rengöra filtret och ventilationsgallret tills klimatanläggningen inte längre fungerar effektivt.

▷ Använd uteslutande milda rengöringslösningar, aldrig bensin eller lösningsmedel.

Rengöra filtret: ■ Tvätta filtret med varmt vatten och lite diskmedel.
■ Låt filtret torka ordentligt innan det åter monteras.

Rengöra ventilationsgaller: ■ Borsta av grovt smuts eller avlagringar från det utvändiga ventilationsgallret med en borste. Om rengöringslösning används ska det beaktas att inget vatten får tränga in i det inre av huset.

11.6 Vinterskötsel

Saltet på vägarna leder till skador på underredet och de delar som utsätts för sprutvatten. Vi rekommenderar att tvätta fordonet oftare på vintern för att skölja bort saltet. Speciellt viktigt är det att rengöra mekaniska komponenter och delar som har ytbehandlats och naturligtvis även hela undersidan av fordonet.

- ▷ Vid risk för frost skall värmen alltid vara på med min 15 °C. Ställ in cirkulationsfläkten (i förekommande fall) på automatik. Vid extrema utetemperaturer bör man även lätt öppna alla skåpluckor och möbeldörrar inomhus. Den inströmmande varmluften kan förhindra frysning t. ex. av vattenledningar och bildning av kondensvatten i förvaringsutrymmena.
- ▷ Om det är risk för frost ska fönsterna på fordonet skyddas utifrån med isoleringsmattor.
- ▷ Håll skorsten och ventilationer fria från snö. Använd ev. en skorstensförlängning.

11.6.1 Förberedelser

- Kontrollera fordonet med avseende på lackskador och rost. Åtgärda skadorna vid behov.
- Se till att det inte kan komma in vatten i ventilationsöppningarna på golvet eller i värmesystemet.
- Skydda underredets metalldelar mot rost med ett skyddsmedel med vaxbas.
- Konservera lackerade ytterväggar med lämpligt medel.

11.6.2 Vinterdrift

Under användning på vintern uppstår det kondensvatten i fordonet vid låga temperaturer. För att få en god rumsluftkvalitet och förhindra skador p.g.a. kondensvatten, måste man lufta fordonet ordentligt.

- Ställ vämen på högsta effekt under fordonets uppvärmningsfas och öppna takförvaringsskåp, gardiner och rullgardiner. Därigenom får man optimal luftning.
- Låt endast värmen vara på när fläktanläggningen är igång.
- Ta bort alla täcken och kuddar på mönarna, lufta förvaringsboxarna och torka fuktiga ställen.

- ▷ Torka bort kondensvatten, om det trots detta bildas något.
- ▷ Obegränsad vinterfunktion garanteras endast för modeller utan dubbelgolv i samband med "vinterpaketet" från grundutrustningen.

11.6.3 Efter vintern

- Tvätta underredet och motorn noga. Därigenom avlägsnas tömedel (salt, lutrester), som kan orsaka korrosion.
- Tvätta fordonets utsida och konservera plåten med vanligt bilvax.

11.7 Avställning

11.7.1 Tillfällig avställning

- ▶ Om fordonet har stått länge utan att användas (ca 10 månader) ska bromssystemet och gasanläggningen kontrolleras på en auktoriserad fackverkstad.
- ▶ Tänk på att vattnet blir dåligt redan efter relativt kort tid.
- ▶ Kabelskador orsakade av djur kan leda till kortslutning. Brandfara!

Innan avställning skall checklistan gås igenom:

	Åtgärder	Utförd
Basfordon	Tanka bränsletanken helt full. Därigenom kan korrosionsskador i bränslesystemet förhindras	
	Fordonet ställs på bockar för att avlasta hjulen, alternativt kan fordonet förflyttas lite var 4:e vecka. Där igenom förhindras "fyrcantiga" hjul och skador på lagren	
	Skydda däcken mot direkt solljus. Risk för sprickbildning!	
	Pumpa däcken till rekommenderat max. tryck	
	Fordonets underrede skall kunna ventileras fritt	
	 ▷ Fukt eller syrebrist, orsakad av t. ex. övertäckning med plastfolie kan förorsaka optiska förändringar på underredet.	
	Dessutom måste anvisningarna i bruksanvisningen till basfordonet beaktas	
Påbyggnad	Förslut alla skorstenar med passande lock och täta alla andra öppningar (utom inbyggda ventilationer). På så sätt förhindrar man att djur (t. ex. möss) kommer in	
	För att undvika att det bildas kondensvatten, och till följd därav mögel, ska innerrummet, alla utifrån tillgängliga förvaringsutrymmen och uppställningsplatsen (t. ex. garage) vädras var 3:e vecka	
Invändigt	Dynorna ställs upp för ventilering och täcks över	
	Kylskåpet rengörs	
	Kylskåpsdörren och frysfacket hålls något öppna	
	Leta efter spår av djur i fordonet	
	Koppla bort den platta bildskärmen från elnätet och ta ev. ut den ur fordonet	
Gasanläggning	Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan	
	Stäng alla gasavstängningsventiler	
	Gasflaskorna skall alltid tas ut ur gasboxen, även om de är tomma	

	Åtgärder	Utförd
Elektrisk anläggning	Bodels- och startbatteri laddas fulla	
	 ▷ Före tillfällig avställning skall batteriet laddas minst 20 timmar. Koppla från bodelsbatteriet från 12 V-nätet. Koppla från batteri-brytaren på el-blocket eller aktivera batteri-frånkoppling via panelen (se kapitel 8)	

Vattensystem	Tömma hela vattensystemet. Restvatten i vattenledningarna blåses ut (max. 0,5 bar). Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt säkerhets-/avtappningsventil (i förekommande fall) och alla avtappningskranar vara öppna. Hänvisningarna i kapitel 10 skall beaktas	
--------------	---	--

11.7.2 Avställning över vintern

Kompletterande åtgärder är erforderliga vid avställning över vintern:

	Åtgärder	Utförd
Basfordon	Rengör karossen och fordonet noga och spruta på varmvax eller konservera med lackmedel	
	Bränsletanken fylls med vinterdiesel	
	Frostskyddet i kylvattnet kontrolleras	
	Åtgärda lackskador	
	Fyll frostskydd i rengöringsvattnet för vindrutor	

Påbyggnad	Tvätta fordonets utsida noga	
	Håll ventilationen öppen	
	Rengör och smörj de inbyggda stöden	
	Rengör och smörj alla gångjärn på dörrar och luckor	
	Spärrar penslas med olja eller glycerin	
	Behandla alla tätningsgummin med talk	
Låscylindrar smörjes med grafitpulver		

Invändigt	Ställ in avfuktare	
	Tag ut dynorna ur fordonet och förvara dem på ett torrt ställe	
	Vädra fordonets inre ungefär var 3:e vecka	
	Töm alla skåp och förvaringsutrymmen och öppna alla luckor dörror och lådor	
	Rengör fordonets inre grundligt	
	Vid risk för frost ska den platta bildskärmen tas ut ur fordonet	

Elektrisk anläggning	Ta ut startbatteri och bodelsbatteri och förvara dem frostfritt (se kapitel 8) samt anslut fordonet till en 230 V-försörjning	
----------------------	---	--

	Åtgärder	Utförd
Vattensystem	Rengör vattensystemet med speciella rengöringsmedel från fackhandeln	
Fordonet i sin helhet	Lägg upp skyddspresenningarna så att ventilationöppningarna inte täcks eller använd luftgenomträngbara presenningar	

11.7.3 Idrifttagande av fordonet efter tillfällig avställning eller vinteravställning

Innan idrifttagande skall checklistan gås igenom:

	Åtgärder	Utförd
Basfordon	Däcktryck kontrolleras Kontrollera reservhjulets däcktryck	
Påbyggnad	Fotstegets vridlager rengörs Kontrollera de inbyggda stödens funktion Kontrollera dörrarnas, fönstrens och takluckans funktion Funktionskontroll av samtliga utvändiga lås, som t. ex. luckor till last-/förvaringsutrymmen, påfyllningslock och ingångsdörr Ta bort övertäckning från skorstenen (i förekommande fall) Ta bort vinterövertäckning på kylskåpets lameller (i förekommande fall)	
Gasanläggning	Gasflaskorna ställs i gasboxen, späns fast och ansluts till gastryckregulatorn	
Elektrisk anläggning	Anslut 230 V-försörjning via uttaget på utsidan Bodels- och startbatteri laddas fulla ▷ Ladda batteriet minst 20 timmar efter avställning. Anslut bodelsbatteriet till 12 V-nätet. Koppla till batteri-brytaren på elblocket eller upphäv batteri-frånkoppling via panelen (se kapitel 8) Kontroller att den elektriska anläggningen fungerar t. ex. inomhusbelysning, vägguttag och elektriska apparater	
Vattensystem	Desinficera vattenledningar och vattentank Funktionen av avloppstankens manöverspak kontrolleras Stäng säkerhets-/avtappningsventilen (i förekommande fall), avtappningskranar och vattenkranar Kontrollera vattensystemet på täthet	
Fast installerade apparater	Kontrollera funktionen hos fast installerade apparater Värmevätskan i varmvatten-värmesystemet skall bytas vartannat år	

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du anvisningar för inspektion och underhåll på fordonet. Underhållsanvisningarna gäller:

- dörrarna
- bodelsbatteriet
- varmvatten-värmesystemet Alde
- byte av glödlampor
- AL-KO bakaxeln

I slutet av kapitlet finns viktiga anvisningar för reservdelsanskaffning.

12.1 Inspektion

Som alla tekniska apparater och maskiner måste fordonet undersökas med jämna mellanrum.

Dessa inspektioner måste utföras av fackpersonal.

För dessa arbeten krävs speciella fackkunskaper som inte kan förmedlas inom ramen för denna instruktionsbok. Dessa fackkunskaper står till förfogande hos våra serviceställen. Erfarenheter samt de råd och anvisningar om installationer och verktyg som regelbundet lämnas av fabriken borgar för en fackmannamässig inspektion av fordonet enligt senaste rön.

Genomför den "första schemalagda inspektionen" på ett av våra serviceställen 12 månader efter den första registreringen.

Genomför påföljande inspektioner en gång om året.

Servicestället som utför arbetet bekräftar de genomförda arbetena.

Inspektion av chassi bekräftas i chassitillverkarens kundservicehäfte.

- ▷ Beakta inspektionerna som anges av tillverkaren och genomför inspektioner med föreskrivna intervall. Därigenom upprätthålls fordonets värde.
- ▷ Bekräftelsen av genomförda inspektioner gäller även som bevis vid ev. skador och garantiärenden.

12.2 Underhållsarbeten

Som alla tekniska apparater och maskiner kräver även ett fordon underhåll. Omfattningen och intervallerna står i förhållande till i vilken miljö och hur ofta fordonet används. Om fordonet utsätts för krävande situationerna ökar naturligtvis underhållets omfattning och intervallerna blir kortare.

På basfordonet och de fast installerade apparaterna ska underhållet utföras i den intervall som anges i resp. instruktionsbok.

12.3 Dörrar

Smörj gångjärnen på ingångsdörren då och då så att glideegenskaperna mellan gångjärn och fjäder inte försämras.

- ▷ Vi rekommenderar Molykote PG 65 eller vaselin.

12.4 Bodelsbatteri

- ▷ Använd endast samma typ av batteri vid batteribyte (samma kapacitet, spänning, tålighet).
- ▷ Använd aldrig vanliga bilbatterier (startbatterier). Ett bly-syra-batteri får inte bytas ut mot ett bly-gel-batteri.
- ▷ Använd inga s.k. förstärkningsmedel.

Beakta följande anvisningar för att förlänga batteriets livslängd:

- Håll batteriets yta torr och ren.
- Kontrollera syranivån regelbundet och fyll på avsaltat eller destillerat vatten vid behov. Fyll aldrig på syra.
- Låt en fackverkstad kontrollera regulatorspänningen vid stora vattenförluster.
- Kontrollera batteriets laddning genom mätning av syradensiteten.

Syradensitet

- Batteriet måste laddas om syradensiteten är under 1,21 kg/l. Om syra med en densitet på 1,23 kg/l används, måste batteriet laddas när syradensiteten ligger under 1,18 kg/l.
- Vid en syradensitet på 1,21 kg/l är batteriet frostskyddat till -15 °C (vid 1,28 kg/l till -70 °C).

Batteriet är tåligt mot på- och fränkopplingar och lämpar sig speciellt för fordonsnätet. Tålighet mot på- och fränkopplingar betyder att flera urladdnings-/laddningsprocesser är möjliga.

12.5 Varmvatten-värmesystem Alde

- ▷ Värmevätskenivån ska kontrolleras regelbundet på expansionsbehållaren.
- ▷ Under eller efter varmvatten-värmesystemets första drifttimmar kan nivån i systemet sjunka under miniminivån. I detta fall skall värmevätska fyllas på.
- ▷ Efter första värmedriften rekommenderar vi att avlufta värmesystemet och att kontrollera glykolhalten.
- ▷ Värmevätskan skall bytas ungefär vartannat år av din auktoriserade återförsäljare eller serviceställe, eftersom rostskyddet försämras med tiden.
- ▷ Påfyllning av värmesystemet får endast göras med en vatten-glykolblandning (60 : 40). En sådan blandning ger ett frostskydd ned till ca -25 °C. Beakta uppgifterna i instruktionsboken från tillverkaren vid påfyllning av varmvatten-värmesystem som är anslutna till fordonsmotorns kylkrestlopp.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.
- ▷ Beroende på modell är förarhytten utrustad med en uppvärmd golvmatta. Vid skiljning av snappkopplingar kan en liten mängd värmningsvätska komma ut.

12.5.1 Kontroll av vätskenivå

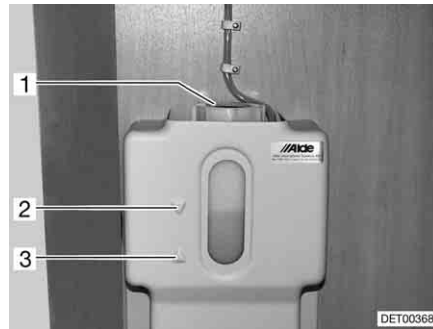

Bild 251 Expansionsbehållare med kåpa

Bild 252 Expansionsbehållare utan kåpa

- Slå av varmvatten-värmesystemet och låt värmesystemet svalna.
- Kontroll av vätskenivå utförs på expansionsbehållaren (Bild 251 resp. Bild 252), nivån skall ligga mellan markeringarna "MIN" (Bild 251,3 resp. Bild 252,3) och "MAX" (Bild 251,2 resp. Bild 252,2).

12.5.2 Påfyllning av värmevätska

- Ställ fordonet vågrätt. Detta förhindrar blåsbildning.
  - Slå av varmvatten-värmesystemet och låt värmesystemet svalna.
  - Skruva av eller ta loss eventuell kåpa (beroende på modell).
  - Vredet på expansionsbehållaren (Bild 251,1 resp. Bild 252,1) öppnas.
  - Ta av locket.
  - Frostskyddet kontrolleras med frostskyddsmätare. Frostskyddshalten måste vara 40 % eller motsvara ett frostskydd av -25 °C.
  - Fyll långsamt på vatten-frostskyddsblandningen i expansionsbehållaren.
- ▷ Den optimala vätskenivån är nådd när vätskan i expansionsbehållaren når upp till 1 cm ovanför markeringen "MIN" i avsvältnat tillstånd.

12.5.3 Avluftning av värmeanläggning

Bild 253 Avluftningsventil varmvatten-värmesystem

Avluftningsventilerna är monterade vid värmeelementen.

Avluftningsventilernas monteringsställe, se även tabell "Avluftningsventilernas läge".

- Slå av varmvatten-värmesystemet och låt värmesystemet svalna.
- Öppna avluftningsventilen (Bild 253, 1) och låt den vara öppen så länge det kommer ut luft.
- Stäng avluftningsventilen.
- Upprepa detta med alla avluftningsventiler.
- Kontrollera om varmvatten-värmesystemet blir varmt.

12.5.4 Avluftningsventilernas läge

I 695 (Elegance)

Avluftningsventilernas läge	
	Komplett tömning under fordonet under serviceenheten
	På extra värmväxlare i serviceenheten
	I den mellersta sittgruppens främre bänk
	Bakom ryggstödet på den längsgående sittbänken i L-sittgruppen till vänster och höger
	Under förarstolen och passagerarstolen
	I passagerardörrens hölje fram och bak
	I sittbänken till höger bredvid ingångsdörren
	Under kylskåpet
	I garageluckan till höger om öppningen
	På det platta värmeelementet i duschen

I 728 (Elegance)

	Komplett tömning under fordonet under serviceenheten
	På extra värmväxlare i serviceenheten
	I den mellersta sittgruppens främre bänk
	Bakom ryggstödet på den längsgående sittbänken i L-sittgruppen till vänster och höger
	Under förarstolen och passagerarstolen
	I passagerardörrens hölje fram och bak

Avluftningsventilernas läge

I sittbänken till höger bredvid ingångsdörren
Under kylskåpet
Vid fotändan av den bakre sängen till vänster och höger
På 3-vägsventilen under sängen till höger
På platt värmeelementet i badet
I trappan till den bakre sängen bakom en öppning

I 745 (Elegance)

Komplett tömning under fordonet under serviceenheten
På extra värmeväxlare i serviceenheten
I den mellersta sittgruppens främre bänk
Bakom ryggstödet på den längsgående sittbänken i L-sittgruppen till vänster och höger
Under förarstolen och passagerarstolen
I passagerardörrens hölje fram och bak
I sittbänken till höger bredvid ingångsdörren
Under kylskåpet
I garageluckan till höger om öppningen
På den bakre sängen under fönstret

I 840 (Elegance)

Komplett tömning under fordonet under serviceenheten
På extra värmeväxlare i serviceenheten
I den mellersta sittgruppens främre bänk
Bakom ryggstödet på den längsgående sittbänken i L-sittgruppen till vänster och höger
Under förarstolen och passagerarstolen
I passagerardörrens hölje fram och bak
I sittbänken till höger bredvid ingångsdörren
Under kylskåpet
Vid fotändan av den bakre sängen till vänster och höger
På 3-vägsventilen under sängen till höger
I klädsåpet bredvid duschen till höger
I trappan till den bakre sängen bakom en öppning
Bredvid tvättstället till höger

12.6 Byte av glödlampor, utvändigt

- ▶ Glödlampor och ljusarmaturer kan bli väldigt heta. Innan lampan byts, skall den därför först kylas ner.
- ▶ Glödlampor skall förvaras utom räckhåll för barn.
- ▶ Glödlampor som har fallit ner eller har repor i glaset skall ej användas. Glödlampan kan explodera.

- ▷ Ta aldrig tag i en ny glödlampa med bara fingrarna. Skydda glödlampan med en tygtrasa när du sätter i den.
- ▷ Använd endast glödlampor av samma typ och med rätt wattal (se avsnitt 12.6.5 "Glödlamptyper för ytterbelysning").
- ▷ Om lampornas lysdioder är defekta ska en auktoriserad återförsäljare eller serviceställe uppsökas.

Glödlamptyper

I fordonet används olika typer av glödlampor. Nedan beskrivs bytet av de olika typerna av glödlampor.

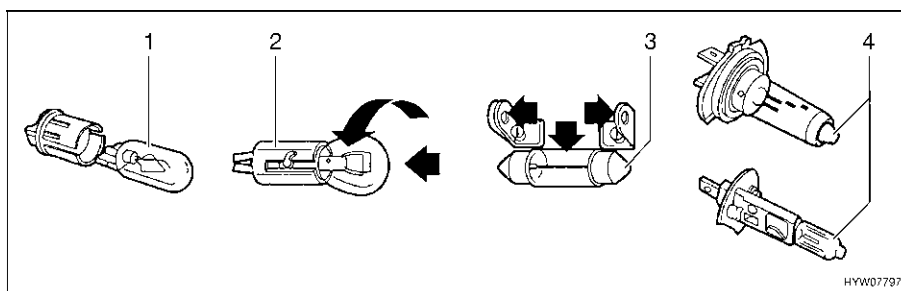
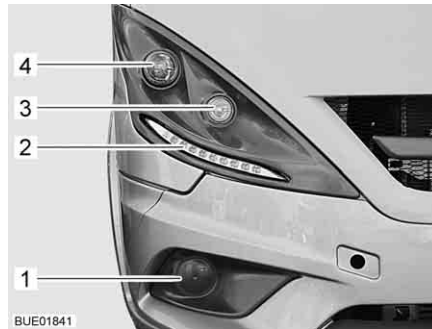

Bild 254 Glödlamptyper

Pos. i Bild 254	Sockettyp/lamptyp	Byta
1	Instickssocket	Dra ut för att ta ut glödlampan
		Skjut in i hållaren med lätt tryck för att sätta in glödlampan
2	Bajonettsocket	Tryck ned och vrid moturs för att ta ut glödlampan
		Sätt in i hållaren och vrid medurs för att sätta in glödlampan
3	Cylindriska glödlampor	Bøj försiktigt ut lamphållarens kontakter för att ta ut och sätta in den
4	Halogenglödlampa	Lossa hållfjädrarna för att ta ut den
		Haka fast hållfjädrarna igen när lampan har satts in

12.6.1 Belysning front (Elegance)

- 1 Dimljus (tillval)
- 2 Varselljus (lysdiod)
- 3 Körriktningsvisare
- 4 Halvljus/helljus

Bild 255 Belysning front

Halvljus/helljus

Glödlampsbyte utförs från motorrummet.

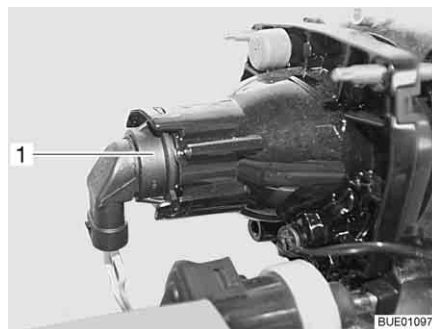

Bild 256 Halvljus/helljus/parkeringsljus

- Motorhuven öppnas (se kapitel 4).
- Greppa tag bakom lampfästet (Bild 256,1).
- Vrid lamphållaren med lampan moturs och tag bort den.
- Vrid glödlampen moturs och tag ut den ur lamphållaren.
- Sätt in en ny glödlampa.

Körriktningsvisare

Glödlampsbyte utförs från motorrummet.

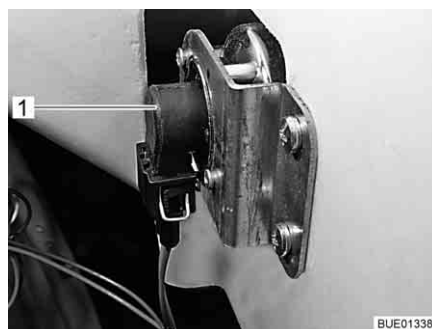

Bild 257 Körriktningsvisare

- Motorhuven öppnas (se kapitel 4).
- Greppa tag bakom lamphållaren (Bild 257,1).
- Vrid lamphållaren med lampan moturs och tag bort den.
- Tag ut glödlampen.
- Sätt in en ny glödlampa.
- Montera körriktningsvisaren i omvänd ordningsföljd.

Varselljus Lamporna är utrustade med lysdioder. Besök en återförsäljare eller ett serviceställe för att byta LEDs.

Dimljus Glödlampsbyte utförs från motorrummet.

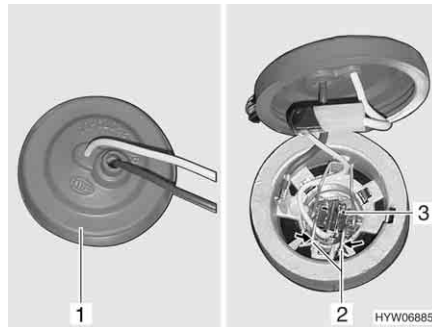

Bild 258 Dimljus

- Motorhuven öppnas (se kapitel 4).
- Handen förs in bakom dimljuset och gummi hatten (Bild 258,1) tas av från lamphuset.
- Metallbygeln (Bild 258,2) trycks ihop och tas ur hållaren.
- Ta ut glödlampen (Bild 258,3) med kabel ur lamphuset.
- Sätt in en ny glödlampa.
- Montera ljuset i omvänd ordningsföljd.

12.6.2 Belysning front (Viseo)

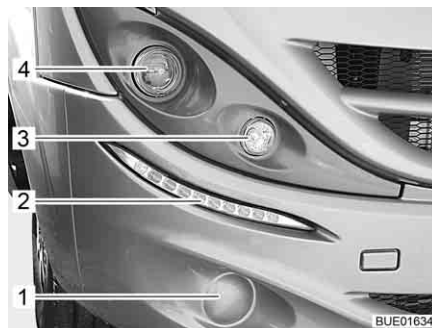

Bild 259 Belysning front

- 1 Dimljus (tillval)
- 2 Varselljus (lysdiod)
- 3 Körriktningsvisare
- 4 Helljus/Halvljus

Halvljus/helljus Glödlampsbyte utförs från motorrummet.

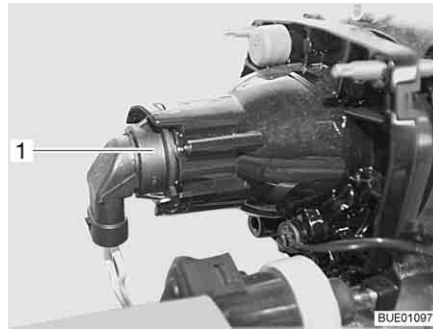

Bild 260 Halvljus/helljus/parkeringsljus

- Motorhuvens öppnas (se kapitel 4).
- Greppa tag bakom lampfästet (Bild 256,1).
- Vrid lamphållaren med lampan moturs och tag bort den.
- Vrid glödlampan moturs och tag ut den ur lamphållaren.
- Sätt in en ny glödlampa.

Varselljus Lamporna är utrustade med lysdioder. Besök en återförsäljare eller ett servicecenter för att byta LEDs.

Körriktningsvisare Glödlampsbyte utförs från motorrummet.

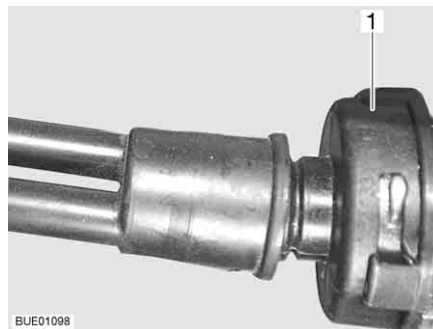

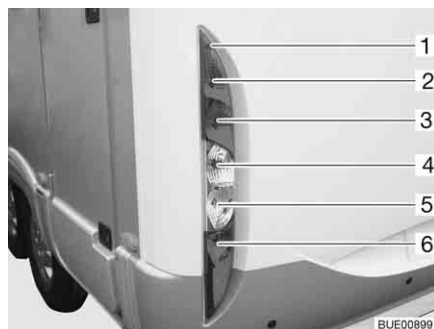
Bild 261 Körriktningsvisare

- Motorhuvens öppnas (se kapitel 4).
- Greppa tag bakom lampfästet (Bild 257,1).
- Vrid lamphållaren med lampan moturs och tag bort den.
- Tag ut glödlampan.
- Sätt in en ny glödlampa.
- Montera körriktningsvisaren i omvänd ordningsföljd.

Dimljus

- Greppa tag bakom lamphållaren och ta loss skyddskåpan.
- Metallbygeln trycks ihop och vrids ur hållaren.
- Avlägsna glödlampan med kabel ur lamphuset.
- Sätt in en ny glödlampa.
- Montera dimljuset i omvänd ordningsföljd.

12.6.3 Belysning bak

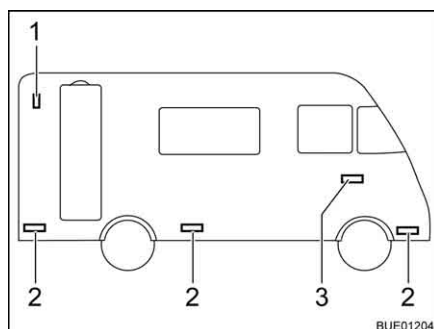

- 1 Lamphuskskruvar
- 2 Bakljus
- 3 Bromsljus
- 4 Körriktningsvisare
- 5 Backljus
- 6 Dimbakljus

Bild 262 Belysning bak

- Lossa lamphusets skruvar (Bild 262,1).
- Ta av lamphuset.
- Tag ut glödlampan.
- Sätt in en ny glödlampa.
- Montera ljuset i omvänd ordningsföljd.

12.6.4 Belysning sida

- 1 Breddmarkeringslampa
- 2 Markeringslampa
- 3 Körriktningsvisare

Bild 263 Belysning sida

Positions-lampa

Positions-lampor (Bild 263,1) sitter baktill upptill.

- ▷ För byte av lysdioder i positions-lamporna, v.g. kontakta ett service-ställe.

Körrikt-ningsvisare

Lampor är inklistrad. Om glödlampa är defekt, kontakta en auktoriserad åter-försäljare eller ett service-ställe.

Markerings-lampor

Markerings-lamporna (Bild 263,2) sitter nedtill på fordonet.

- ▷ Lamporna är utrustade med lysdioder. Besök en återförsäljare eller ett service-ställe för att byta LEDs.

12.6.5 Glödlamptyper för ytterbelysning

	Ytterbelysning	Glödlamptyp
Front	Helljus	H7 12 V 55 W
	Halvljus	H7 12 V 55 W
	Körriktningsvisare	Bay 9s 12 V 21 W
	Dimljus	H3 12 V 55 W
Bak	Bakljus	Ba15s 12 V 5 W
	Bromsljus	Ba15s 12 V 21 W
	Körriktningsvisare	Ba15s 12 V 21 W
	Dimbakljus	Ba15s 12 V 21 W
	Backljus	Ba15s 12 V 21 W
	Tredje bromsljus	Lysdiod

12.7 Byte av glödlampor, invändigt

- ▶ Glödlampor och ljusarmaturer kan bli väldigt heta. Innan lampan byts, skall den därför först kylas ner.
- ▶ Slå från strömmen med ledningskyddsbrytaren i 230 V-säkringslådan innan glödlampan byts ut.
- ▶ Glödlampor skall förvaras utom räckhåll för barn.
- ▶ Glödlampor som har fallit ner eller har repor i glaset skall ej användas. Glödlampan kan explodera.
- ▶ Halogenlampor kan bli mycket varma. När lampan är påslagen måste avståndet till brännbara föremål alltid vara minst 30 cm. Brandfara!
- ▶ Byt inte ut lysdioderna i lamporna mot vanliga glödlampor. Brandrisk på grund av stark värme.

- ▷ Ta aldrig tag i en ny glödlampa med bara fingrarna. Skydda glödlampan med en tygrasa när du sätter i den.
- ▷ Endast glödlampor av samma typ och med rätt Watt-tal skall användas.
- ▷ Om lampornas lysdioder är defekta ska en auktoriserad återförsäljare eller serviceställe uppsökas.

12.7.1 Lampa med lysdiod

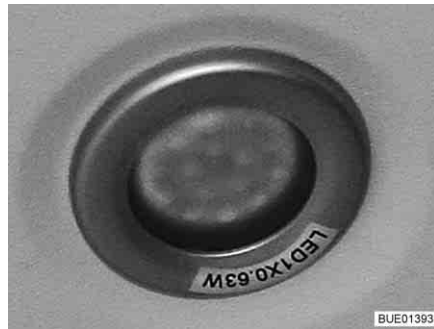

Bild 264 Infälld lampa (exempel)

▷ LED-lamporna har mycket lång livslängd. De behöver normalt inte bytas ut.

Lampbyte: ■ Kontakta en återförsäljare eller ett serviceställe.

12.7.2 Påbyggnadslampa

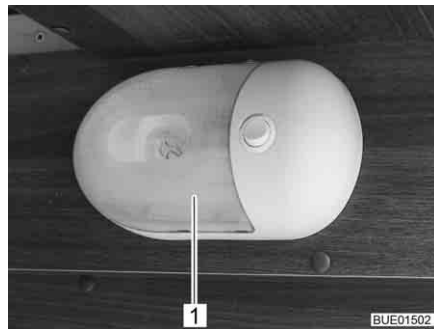

Bild 265 Påbyggnadslampa

Halogenglödlampa 12 V/16 W

Lampbyte: ■ Tryck försiktigt samman den transparenta kåpan (Bild 265,1) på båda sidor, dra lätt bort den från brytaren och ta bort den framifrån.
■ Tag ut halogenglödlampans.
■ Sätt in en ny halogenglödlampa.
■ Montera ljuset i omvänd ordningsföljd.

12.8 AL-KO bakaxel

Fiat fordon med AL-KO bakaxel utan luftfjädring

Förutom åtgärderna som beskrivs i basfordonets instruktionsbok och underhållsbok måste bakaxeln smörjas var 2000:e mil, eller minst en gång om året.

▷ Bakaxeln måste vara avlastad när den smörjs.

▷ Välj ett av nedanstående smörjmedel:

Costrac GL 1501, Klüber

Cardex 3746 SP, CONDA

▷ Fordon, som är utrustade med en underhållsfri torsionsfjädrad axel eller en bakaxel med luftfjädring har inte de här två smörjniplarna.

Bild 266 AL-KO bakaxel

Smörjniplarna (Bild 266, pil) sitter på axelrörets undersida.

12.9 Reservdelar

- ▶ Varje förändring som utförs på fordonet efter leveransen kan påverka körförhållandet och trafiksäkerheten.
- ▶ Den extrautrustning och de originalreservdelar som vi rekommenderar är speciellt konstruerade och godkända för fordonet. Auktoriserad återförsäljare eller serviceställe säljer dessa produkter. De auktoriserade återförsäljarna eller serviceställena är väl informerade om tekniska detaljer och utför fackmannamässiga arbeten.
- ▶ Tillbehör, påbyggnadskomponenter, delar för ombyggnader etc, som inte har godkänts av oss, kan leda till skador på fordonet eller påverka trafiksäkerheten. Även om komponenter som vi inte har godkänt är registrerade i fordonshandlingarna eller som du har ett expertutlåtande för, betyder inte att produkten stämmer överens med våra garantivillkor.
- ▶ Garantin gäller inte för skador som orsakas av produkter som inte har godkänts av oss. Detta gäller även för otillåtna ändringar på fordonet.

Av säkerhetstekniska skäl måste reservdelar för respektive apparat/aggregat stämma överens med tillverkarens uppgifter och tillverkaren måste ha godkänt respektive reservdel. Dessa reservdelar får endast installeras av tillverkaren eller en auktoriserad fackverkstad. Reservdelar tillhandahålls hos auktoriserade återförsäljare och serviceställena.

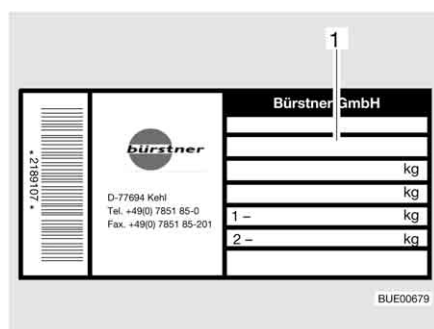
Följande reservdelar är viktiga, d.v.s. man bör ha dem i reserv:

- Säkringar
- Fläktrem
- Blad för vindrutetorkare
- Glödlampor
- Vattenpump (dränkbar pump)

Ange chassinummer och fordonstyp vid beställning av reservdelar hos återförsäljaren.

Fordonet som beskrivs i denna instruktionsbok är konstruerat och utrustat enligt vår fabriksstandard. Beroende på hur och var du vill använda fordonet har vi intressant extrautrustning i vårt program att erbjuda. Vid montering av specialtillbehör, kontrollera om dessa skall registreras i fordonshandlingarna. Den tekniskt tillåtna totalvikten skall beaktas. Kontakta en auktoriserad återförsäljare eller ditt serviceställe om du har några frågor.

12.10 Typskylt

1 Chassinummer

Bild 267 Typskylt

Typskylten (Bild 267) med chassinumret sitter inne i påstigningsområdet. Typskylten får ej avlägsnas. Typskylten:

- Identifierar fordonet
- Är ett redskap vid beställning av reservdelar
- Dokumenterar fordonshållaren tillsammans med fordonshandlingarna

- ▷ V.g. ange alltid **chassinumret** när du kontaktar kundservice.
- ▷ Chassinumret på basfordonet finns vid fordon med passagerardörr under en kåpa i ingången på passagerarsidan, vid fordon utan passagerardörr under en kåpa tull höger bredvid passagerarsätet.

12.11 Varnings- och hänvisningsetikett

På och i fordonet finns varnings- och hänvisningsetiketter. Varnings- och hänvisningsetiketterna är till för säkerheten och får ej avlägsnas.

- ▷ Extra etiketter kan beställas hos auktoriserad återförsäljare eller hos servicestället.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets däck.

Hänvisningarna gäller:

- däckurval
- användning av däcken
- byte av däck
- reservhjulshållaren

I slutet av kapitlet finner du en tabell där du kan se det rätta däcktrycket för ditt fordon.

13.1 Allmänt

- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge (se avsnitt 13.7).

- ▷ Kontrollera däcktrycket när däcken är kalla. Minska inte ett förhöjt däcktryck till följd av varma däck.
- ▷ Fordonet har slanglösa däck. Sätt aldrig in slangar i dessa däck.
- ▷ Beakta basfordonets instruktionsbok.

- ▷ Beroende på basfordon och utförande är fordonen som standard endast utrustade med en däckreparationssats.
- ▷ Om du har fått en punktering ska du ställa fordonet på höger väggkant. Ställ upp en varningstriangel vid fordonet. Varningsblinkers sätts på.
- ▷ Om man har ett fordon med tandemaxel kan däcken slitas något mer än vanligt.
- ▷ Däcken bör ej vara äldre än 6 år, då gummit torkar med åren. Kontrollera däcken efter 6 år. Det fyrsiffriga DOT-numret på däcksidan anger tillverkningsdatum. De första två siffrorna står för veckan de andra två för tillverkningsåret.

Exempel: (0115) Vecka 01, år 2015.

Beakta:

- Kontrollera regelbundet (varannan vecka) däckens slitage, mönsterdjup och eventuella yttre skador.
- Observera det lagligt föreskrivna mönsterdjupet.
- Vi rekommenderar att man alltid använder däck av samma konstruktion, fabrikat och utförande (sommardäck eller vinterdäck).
- Endast däck som är tillåtna för fälgtypen får användas. De tillåtna fälg- och däcktyperna för fordonet finns i fordonets fordonshandlingar, men även de auktoriserade återförsäljarna eller serviceställena står gärna till tjänst.
- Om du har nya däck bör du köra de första 10 milen med relativt låg hastighet, eftersom däcken behöver en viss körsträcka för att "greppa" ordentligt.

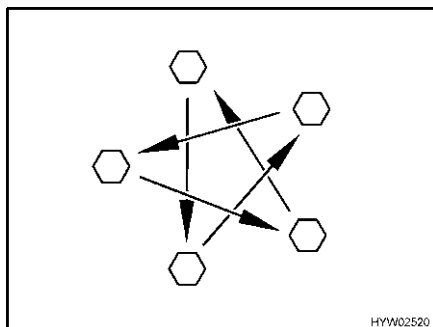

Bild 268 Dra åt hjulmuttrarna eller hjulbultarna korsvis

- Kontrollera regelbundet att hjulmuttrarna eller hjulbultarna är ordentligt åtdragna. Om du har bytt däck ska hjulmuttrarna eller hjulbultarna dras åt korsvis efter 5 mils körning (Bild 268). Åtdragningsmoment se avsnitt 13.5.2.
- Då nya eller nylackerade fälgar används bör hjulmuttrarna eller hjulbultarna dras åt efter ca 100 till 500 mil.
- Vid avställning av fordonet eller under längre stillastående undvik att däcken plattas till och får skador på hjullagren: Palla upp fordonet så att hjulen avlastas, eller flytta fordonet var fjärde vecka för att förändra hjulens läge.

13.2 Däckurval

- ▶ Fel däck kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras under körning.

- ▷ Om däck används som inte är godkända för fordonet kan körtillståndet bli ogiltigt och försäkringen upphöra att gälla. Kontakta en auktoriserad återförsäljare eller ditt serviceställe om du har några frågor.

De däckstorlekar som godkänts för ditt fordon står i fordonshandlingarna, uppgifter om detta erhålls även hos de auktoriserade återförsäljarna eller serviceställena. Varje däck bör passa det fordon som det ska användas för. Detta gäller framför allt för dess yttre mått (diameter, bredd), vilka visas i den omnämnda storleksbeteckningen. Vidare bör däcken uppfylla kraven för varje fordon vad gäller vikt och hastighet.

Vikten utgår från den tillåtna maximala axelbelastningen fördelad mellan två däck. Den maximala lastkapaciteten för ett däck visas genom dess lastindex (= LI, referens för lastkapacitet).

Även ett fordon's axelgeometri, som lutning och kurs, är viktiga vid val av däck. Maximal tillåten hastighet för ett däck (med maximal lastkapacitet) bestäms genom dess hastighetsindex (= GSY, symbol för hastighet). Lastindex och hastighetsindex bestämmer däckets användaregenskaper. Detta utgör en del av den fullständiga, normaliserade dimensionsbeteckningen för varje däck. Dessa däckuppgifter bör överensstämma med dem i fordonshandlingarna.

13.3 Beteckningar på däcken

215/70 R 15C 109/107 Q
(exempel)

Beteckning	Förklaring
215	Däckens bredd i mm
70	Däckens förhållande höjd till bredd i procent
R	Typ av däck (R = radial)
15	Fälgarnas cirkeldiameter
C	Commercial (transport)
109	Referens för lastkapacitet av enkeldäcken
107	Referens för lastkapacitet av tvillingdäcken
Q	Hastighetssymbol (Q = 160 km/h)

13.4 Användning av däcken

- Köra över kantsten i trubbig vinkel. Däcken slits annars i vissa fall på sidorna. Om man kör över ett kantsten i spetsig vinkel kan detta skada däcken och dessa kan som följd gå sönder.
- Kör långsamt över uppstående brunnslöck. Annars kan däcken i vissa fall klämmas. Om man kör över ett brunnslöck i hög hastighet kan detta skada däcken och dessa kan som följd gå sönder.
- Stötdämparen bör regelbundet kontrolleras. Att resa med stötdämparna i dåligt skick orsakar tydligt ökat slitage.
- Om ett ojämnt slitage av däckmönstret förekommer bör du kontrollera lutning och främre kurs. Körning med felaktigt inställd främre kurs eller en ensidig lutning orsakar tydligt ökat slitage.
- Undvik blockering av bromsarna. Vid blockerade bromsar deformeras däcken mer eller mindre starkt. Detta inverkar negativt på körkomforten. Det kan även leda till att däcken går sönder.
- Däcken får aldrig rengöras med högtryckstvätt. Däcken kan inom några få sekunder skadas och som följd explodera.
- Se till att körsättet skonar däcken. Undvik kraftiga bromsningar, rivstarter och långa körningar på dåliga vägar.

13.5 Hjulbyte

13.5.1 Allmänna anvisningar

- ▶ Ställ fordonet på jämn, stabil och halkfri mark.
- ▶ Lagg i ettans växel. Automatväxellåda: Ställ in läge "P".
- ▶ Dra åt parkeringsbromsen innan fordonet lyfts upp.
- ▶ Säkra fordonet med stoppklossar så att den inte kan rulla iväg.
- ▶ Lyft aldrig upp fordonet med hjälp av de fast monterade stöden.
- ▶ Om ett släp är påkopplat: Koppla av släpet innan fordonet lyfts upp.
- ▶ Sätt aldrig domkraften mot påbyggnaden, utan under axeln.
- ▶ Överbelasta aldrig domkraften. Maximalt tillåten last anges på domkraftens typskylt.

- ▶ Använd endast domkraften för att kortvarigt lyfta upp fordonet för däckbyte.
- ▶ Medan fordonet är upplyft får inga personer uppehålla sig i fordonet.
- ▶ Starta aldrig motorn när fordonet är upphissat.
- ▶ Personer får aldrig ligga under det upplyfta fordonet.

- ▷ Se till att inte skada sprintarnas gänga och hjulbulten när du byter hjul.
- ▷ Dra åt hjulmuttrarna eller hjulbultarna korsvis (Bild 268).
- ▷ Om man byter till andra fälgar (t. ex. lättmetallfälgar eller hjul med vinterdäck) måste man använda tillhörande hjulbultar med rätt längd och form. Om hjulen sitter fast ordentligt och bromssystemets funktion beror på detta.
- ▷ Fälgar och däck som inte är godkända för fordonet av kan påverka trafik-säkerheten negativt och måste därför testas och godkännas av ett auktoriserat provningsställe.
- ▷ Byt inte ut däcken korsvis.

- ▷ Säkra fordonet enligt gällande bestämmelser, t. ex. med en varningstriangel.
- ▷ Innan man byter ett hjul ska man kontrollera om fälg- och däckstorleken samt däckets bärförmåga och hastighetsindex stämmer. Använd endast de fälg- och däckdimensioner som står i fordonshandlingarna.
- ▷ Ytterligare information hittar du i basfordonets instruktionsbok.

13.5.2 Åtdragningsmoment

Beroende på fälgtyp och fälg tillverkare måste hjulen dras åt med olika åtdragningsmoment.

Stålfälgar

Beteckning	Åtdragningsmoment
15"	160 Nm
16" Fiat X250 Light	160 Nm
16" Fiat X250 Heavy	180 Nm

Bild 269 Stålfälg (serie)

Lättmetallfälgar

Beteckning	Åtdragningsmoment
15" Tomason TN3F-6515	180 Nm
16" Tomason TN3F-6516	180 Nm
15" Irmischer IC-Line	180 Nm
16" Irmischer IC-Line	180 Nm
16" Fiat X250 Light	160 Nm
16" Fiat X250 Heavy	180 Nm

Bild 270 Tomason

Bild 271 Irmischer IC-Line

Bild 272 Fiat Light

Bild 273 Fiat Heavy

13.5.3 Byta hjul

- ▶ Domkraftens fotplatta måste stå plant på golvet.
- ▶ Snedställ inte domkraften.

- ▷ Se till att det utbytta hjulet genast lagas.
- ▷ Beakta de allmänna anvisningarna i detta kapitel.

Bild 274 Säkra fordonet

- Parkera fordonet på så jämn och fast mark som möjligt.
- Stäng av motorn och säkra riskområdet.
- Växla till första växeln eller till bakväxeln.
- Drag åt parkeringsbromsen.
- Använd stoppklossar eller liknande lämpliga föremål på det motsatta hjulet för att säkra fordonet (Bild 274).
- Ta loss reservhjulet från reservhjulshållaren.
- Lägg ett stabilt underlag under domkraften om fordonet står på mjuk mark, t. ex. en träbräda.
- Sätt domkraften mot härför avsedda fästpunkter (se instruktionsboken för basfordonet).
- Skruva loss hjulbultarna några varv med hjulnyckeln, skruva inte ut dem helt.
- Höj fordonet tills hjulet sitter 2 till 3 cm över marken.
- Skruva ut hjulbultarna och tag bort hjulet.
- Sätt reservhjulet på navet och rikta det.
- Skruva in hjulbultarna, drag åt dem lätt korsvis.
- Veva ned domkraften och tag bort den.
- Drag jämnt åt hjulbultarna med hjulnyckeln (åtdragningsmoment se avsnitt 13.5.2).
- Låt endast auktoriserad fackverkstad kontrollera åtdragningsmomentet.

13.6 Reservhjulshållare (extrautrustning)

Beroende på modell befinner sig reservhjulet på fordonets undersida eller i det bakre lastutrymmet.

13.6.1 Reservhjulshållare under fordonet (metallbyglar)

- ▶ P.g.a. reservhjulets stora vikt och dess inbyggnadssätt kan det lyftas av/lyftas upp endast av en mycket stark person. Hjälp bör alltid tas av en andra person.

Bild 275 Reservhjulshållare

Ta ut reservhjulet:

- Lossa muttrarna (Bild 275,1) lite på vänster och höger krok (Bild 275,2) på reservhjulshållaren.
- Skruva ut muttrarna ca 3 till 4 cm.
- Tryck bygel (Bild 275,3) lite uppåt. Dra samtidigt kroken nedåt och lossa bygel.
- Sänk ned reservhjulshållaren och tag ut hjulet.

13.6.2 Reservhjulshållare i det bakre lastutrymmet

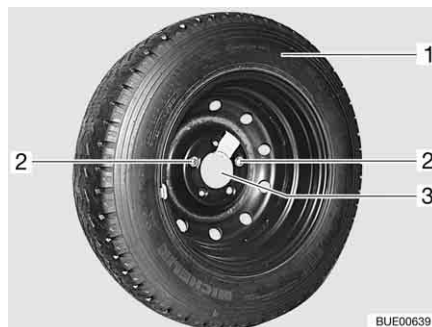

Bild 276 Reservhjulshållare i det bakre lastutrymmet

Ta ut reservhjulet:

- Öppna lastutrymmets utvändiga lucka.
- Skruva ut och ta bort de båda fästskruvarna (Bild 276,2) med fordonsverktyget.
- Ta av reservhjulet (Bild 276,1) från hållaren (Bild 276,3).

13.7 Däcktryck

- ▶ För lågt däcktryck leder till att däckets överhettas. Däckets kan skadas.
- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge.
- ▶ Använd endast ventiler som är godkända för föreskrivet däcktryck.

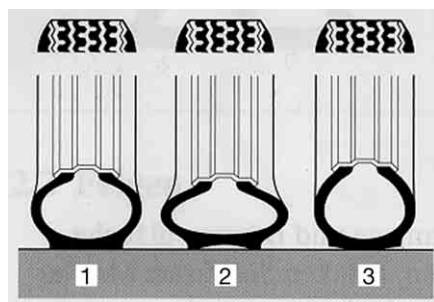

- ▷ Kontrollera däcktrycket när däcken är kalla. Minska inte ett förhöjt däcktryck till följd av varma däck.

Däckens bärighet och därmed hållfastheten hänger direkt samman med däcktrycket. Luft är ett flyktigt medium som även släpps ut ur däck.

Som tumregel gäller att tryckförlusten för ett fullpumpat däck är 0,1 bar/två månader. Kontrollera däcktrycket regelbundet för att undvika att däcken skadas eller punkteras.

Däckets kontaktyta varierar beroende på däcktrycket.

- 1 Rätt däcktryck
- 2 För lågt däcktryck
- 3 För högt däcktryck

BUE00098

Bild 277 Däckets kontaktyta

- ▷ Uppgifterna om respektive lufttrycksvärde gäller för lastade fordon kalla däck.
- ▷ På varma däck ska trycket vara 0,3 bar högre än på kalla däck. Kontrollera däcktrycket igen när däcken är kalla.
- ▷ Lufttrycket anges i bar.
- ▷ Toleransen för däcktrycket är +/- 0,05 bar.

Typ	Däcksdimension	Lyfttryck fram i bar	Lyfttryck bak i bar
Alla typer	215/70 R 15 C (109/107) Q	4,1	4,5
Alla typer med husbilsdäck	215/70 R 15 CP (109/107) Q	5,0	5,5
Alla typer med vinterdäck (M+S)	215/70 R 15 C (109/107) Q eller 215/70 R 15 CP (109/107) Q	4,3	4,75
Alla typer	225/70 R 15 C (109/107) Q	4,1	4,5
Alla typer med husbilsdäck	225/70 R 15 CP (109/107) Q	5,0	5,5
Alla typer med vinterdäck (M+S)	225/70 R 15 C (109/107) Q eller 225/70 R 15 CP (109/107) Q	4,3	4,75
Alla typer	225/75 R 16 C (116/114) Q	4,5	5,0
Alla typer med husbilsdäck	225/75 R 16 CP (116/114) Q	5,5	5,5
Alla typer med vinterdäck (M+S)	225/75 R 16 C (116/114) Q eller 225/75 R 16 CP (116/114) Q	5,2	5,2
Alla typer	225/75 R 16 C (116/114) Q (tandemaxel)	4,5	3,8
Alla typer med husbilsdäck	225/75 R 16 CP (116/114) Q (tandemaxel)	5,5	3,8
Alla typer med vinterdäck (M+S)	225/75 R 16 C (116/114) Q (tandemaxel) eller 225/75 R 16 CP (116/114) Q (tandemaxel)	5,2	3,8

Fordonen anpassas kontinuerlig till senast kända teknik. Därför kan det vara möjligt att vi ännu ej har kunnat tagit hänsyn till en ny däcksdimension i denna tabell. Fråga din återförsäljare eller servicestället - där får du alltid aktuell information.

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för eventuella störningar och fel på ditt fordon.

Störningarna är listade med sina möjliga orsaker och förslag till åtgärder.

Hänvisningarna gäller:

- bromssystemet
- luftfjädringen
- elektriska anläggningen
- gasanläggningen
- värmesystemet
- varmvattenberedaren
- klimatanläggningen
- gasspisen
- gasugnen
- mikrovågsugnen
- kylskåpet
- vattenförsörjningen
- påbyggnad

Nämna störningar kan åtgärdas utan större fackkunskaper och med mindre ingrepp. Om den hjälp som står i denna instruktionsbok inte skulle räcka, måste en auktoriserad fackverkstad undersöka och åtgärda störningsorsaken.

14.1 Bromssystem

- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid minsta lilla fel på bromssystemet.

14.2 Luftfjädring

- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid minsta lilla fel på luftfjädringen.

Störning	Orsak	Åtgärd
Fordonet står snett	Belastningsändring efter luftfjädringen har stängts av	Slå på luftfjädringen, sänk och ställ in körnivån igen
Fjärrstyrningen reagerar inte	Tändningen är frånslagen	Slå på tändningen
	Säkring 7,5 A defekt	Byt säkring 7,5 A
	Driftspänning för låg	Ladda fordonsbatteriet
Kompressorn är inte igång	Tändningen är frånslagen	Slå på tändningen
	Säkring 40 A defekt	Byt säkring
	Driftspänning för låg	Ladda startbatteriet
Kompressorn stängs inte av	Kompressorreläet defekt	Ta bort säkring 40 A
	Lufförlust	Kontakta fackverkstad

Störning	Orsak	Åtgärd
Luftfjädringen sänker sig inte	För hög körhastighet	Beakta gränshastigheten
	Säkring defekt	Byt säkring 7,5 A
Luftfjädringen höjer sig inte	Fordonet är för tungt lastat	Minska lasten

- ▷ Om systemet fastställer en störning blinkar kontrolllamporna. Med stoppknappen kan man då anropa en störningskod.
Se tillverkarens bruksanvisning för de enskilda störningskodernas betydelse.

14.3 Elektrisk anläggning

- ▷ Vid byte av batteri för bodelen skall endast batterier av samma typ och samma kapacitet användas.

- ▷ Byte av säkringar, se kapitel 8.

Störning	Orsak	Åtgärd
Belysningsystemet fungerar inte längre fullständigt	Glödlampan trasig	Byt glödlampan. Beakta därvid korrekt Volt- och Watt-tal
Innebelysningen fungerar inte längre fullständigt	Glödlampan trasig	Byt glödlampan. Beakta därvid korrekt Volt- och Watt-tal
	Fel på stickförbindelse eller kablar	Kontakta kundtjänst
	Säkring på el-blocket defekt	Byt säkring på el-blocket
En eller flera ljuskretsar går inte att koppla in	En av spänningsingångarna försörjs inte	Kontrollera försörjning av el-blocket/från 12 V-försörjning: <ul style="list-style-type: none"> ● Om en säkring är defekt: Byt ut säkringen ● Om försörjningsapparatens är urkopplad: Koppla in försörjningsapparatens ● Om försörjningsapparatens är defekt: Kontakta kundtjänst
	Kabelfel	Kontrollera och byt vid behov ut anslutningskabeln och stickkontakten
	Ljusstyrning defekt	Kontakta kundtjänst
Ingen belysningskrets går att koppla in	Batteriet är urladdat	Ladda batteriet
	Ljusstyrning defekt	Kontakta kundtjänst

Störning	Orsak	Åtgärd
Belysningsscenen går inte att spara	Ljusstyrning defekt	Kontakta kundtjänst
Elektriskt fotsteg kan varken dras in eller köras ut	Säkring på el-blocket defekt	Byt säkring på el-blocket
När temperaturvisning väljs blinkar "-40" eller "60"	Yttertemperaturgivaren eller anslutningskabeln till yttertemperaturgivaren är defekt	Kontakta kundtjänst
230 V-kontrollampa tänds inte, trots att 230 V-nätspänningen är ansluten	Nätanslutning är spänningslös	Kontrollera nätanslutningen (t. ex. campingplats)
Ingen 230 V-försörjning trots anslutning	230 V-automatsäkringen har löst ut	230 V-automatsäkringen kopplas på
	Nätanslutning är spänningslös	Kontrollera nätanslutningen
Startbatteriet eller bodelsbatteri laddas ej vid 230 V-drift	Jumbo-flatsäkring (50 A) på startbatteri eller bodelsbatteri defekt	Byt jumbo-flatsäkring (50 A) på startbatteri eller bodelsbatteri
	Laddningsmodul i el-blocket defekt	Kontakta kundtjänst
Bodelsbatteri laddas ej av fordonet	Säkring på generator D+ defekt	Byt säkring
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
Bodelsbatteri överbelastas ("kockar")	Batterivalsbrytare fel inställd	Ändra inställning
	Laddningsgivare eller relä defekt	Kontakta kundtjänst
12 V-försörjning fungerar ej	12 V-försörjning frånkopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Batteri-brytare frånslagen på el-blocket eller batterifrånkoppling aktiverad	Slå till batteri-brytaren eller upphäv batterifrånkopplingen på panelen
	Bodelsbatteriet är urladdat	Ladda bodelsbatteri
	Jumbo-flatsäkring (50 A) på bodelsbatteri defekt	Byt jumbo-flatsäkring (50 A) på bodelsbatteri
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
12 V-försörjning fungerar ej vid 230 V-drift	12 V-försörjning frånkopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Batteri-brytare frånslagen på el-blocket eller batterifrånkoppling aktiverad	Slå till batteri-brytaren eller upphäv batterifrånkopplingen på panelen
	Laddningsmodul i el-blocket defekt	Kontakta kundtjänst
	230 V-automatsäkringen har löst ut	Kontakta kundtjänst
	Jumbo-flatsäkring (50 A) på bodelsbatteri defekt	Byt jumbo-flatsäkring (50 A) på bodelsbatteri

Störning	Orsak	Åtgärd
Startbatteri laddas ur vid 12 V-drift	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
	Batteri-brytare frånslagen på el-blocket eller batterifrånkoppling aktiverad	Slå till batteri-brytaren eller upphäv batterifrånkopplingen på panelen
Ingen spänning från bodelsbatteri	Bodelsbatteriet är urladdat	Bodelsbatteriet laddas omgående ▷ Djupurladdning skadar batteriet. Fulladda bodelsbatteriet innan fordonet ska stå stilla en längre tid och aktivera sedan batterifrånkoppling/avställning Urladdning sker genom komponenter i standbyläge t. ex. frostskyddsventilen till varmvattenvärmesystemet (se kapitel 8)
Störningsnumret visas på displayen när panelen har kopplats in	Olika störningar i elsyste- met	Ringa in störningsorsaken enligt felkodslistan i tillverkarens bruksanvisning
		Kontakta kundtjänst
12 V-kontrolllampan lyser inte, eller ingen indikering på panelen	12 V-försörjning från-kopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Batteri-brytare frånslagen på el-blocket eller batterifrånkoppling aktiverad	Slå till batteri-brytaren eller upphäv batterifrånkopplingen på panelen
	Start- eller bodelsbatteriet är ej laddat	Ladda startbatteri eller bodelsbatteri
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
	Flatsäkring (2 A) på bodelsbatteri defekt	Byt flatsäkring (2 A) på bodelsbatteri
Spisfläkten fungerar inte	230 V-automatsäkring frånkopplad	230 V-automatsäkringen kopplas på
	Säkring (15 A) på el-blocket defekt	Byt säkring (15 A)
	Spisfläkt defekt	Kontakta kundtjänst

14.4 Gasanläggning

- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera inte om gasledande delar och ledningar är täta med öppen flamma.
- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid fel på gasanläggningen.

Störning	Orsak	Åtgärd
Ingen gas	Gasflaska tom	Byt gasflaska
	Stängd gasavstängningsventil	Öppna gasavstängningsventil
	Huvudavstängningsventilen på gasflaskan stängd	Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan
	Utetemperatur för låg (-42 °C vid gasol, 0 °C vid butangas)	Högre utetemperatur skall avvaktas
	Installation defekt	Kontakta kundtjänst

14.5 Värmesystem/varmvattenberedare

Vid defekt anmäl detta hos närmaste serviceverkstad för motsvarande apparat. Adresslistor finns i dokumenten som följer med apparaten. Endast auktoriserad fackpersonal får reparera apparaten.

14.5.1 Värmesystem/varmvattenberedare Truma med digital kontrollenhet CP plus

Störning	Orsak	Åtgärd
Värmesystemet tändar inte	Temperatursensor på kontrollenheten eller fjärrgivare defekt	Drag ut stickkontakten på kontrollenheten. Värmesystemet fungerar då utan termostat. Kontakta kundtjänst så fort som möjligt
Ingen indikering på kontrollenheten	Säkring på el-blocket defekt	Byt säkring på el-blocket
	Säkring i den elektroniska styrenheten har löst ut	Kontakta kundtjänst
	Bodelsbatteri defekt	Ladda (låt verkstad ladda) eller byt bodelsbatteri
Fel med felkod visas	Se tabell "Felsökningsanvisning"	Se tabell "Felsökningsanvisning"
Varmvattenberedaren töms, säkerhets-/avtappningsventilen har öppnats	Innetemperatur under 8 °C	Värmen sätts på
Säkerhets-/avtappningsventilen går inte att stänga	Temperatur vid säkerhets-/avtappningsventilen under 8 °C	Värmen sätts på
Fläkthjul låter högt eller går ojämnt	Fläkthjul smutsigt	Truma-service uppsöks

Felsökningsanvisning

Felkod	Orsak	Åtgärd
# 17	Sommardrift med tom vattenbehållare	Stäng av apparaten och låt den svalna. Fyll varmvattenberedaren med vatten
	Varmluftsutgångarna blockerade	Kontrollera utgångsöppningarna
	Insugning för cirkulationsluft blockerad	Åtgärda tilltappningen av cirkulationsluftinsuget
# 18	Gastryckregulator nedisad	Använd regulatorvärmning (EisEx) (om sådan finns)
	Andelen butangas i gasflaskan är för hög	Använd gasol (särskilt vid temperaturer under 10 °C är butangas inte lämplig för uppvärmning)
# 21	Rumstemperaturgivare eller kabel är defekt	Kontakta kundtjänst
# 24	Hotande underspänning Batterispänningen är för låg < 10,4 V	Ladda batteriet
# 29	Kortslutning i värmeelementet för FrostControl	Dra ur värmeelementets kontakt från den elektroniska styrenheten. Byt ut värmeelementet
# 41	Spärrad elektronik	Kontakta kundtjänst
# 42	Säkerhetsbrytaren har utlöst	(Används inte här)
# 43	Överspänning > 16,4 V	Kontrollera batterispänning och spänningskällor (t.ex. laddaren)
# 44	Underspänning Batterispänningen är för låg < 10,0 V	Ladda batteriet. Ersätt eventuellt det föräldrade batteriet
# 45	Ingen 230 V-försörjning	Kontrollera den externa nätan slutningen
	230 V-automatsäkringen har löst ut	230 V-automatsäkringen kopplas på
	Överhettningsskyddet har utlöst	Återställ överhettningsskyddet. Låt värmesystemet svalna, ta bort anslutningslocket och tryck på Reset-knappen
#112, #202, #121, #211	Gasbrist	Öppna huvudavstängningsventil och gasavstängningsventil
		Full gasflaska ansluts
#122, #212	Stängd förbränningslufttillförsel eller gasutblås	Kontrollera om öppningarna är nedsmutsade (snömodd, is, löv etc.) och rengör vid behov
#255	Ingen förbindelse mellan värmesystem och kontrollenhet	Kontakta kundtjänst
	Trasig kabel	Kontakta kundtjänst

14.5.2 Värmesystem/varmvattenberedare Alde

▷ Om ett fel uppstår i systemet visas orsaken på displayet.

Störning	Orsak	Åtgärd
Värmesystemet tändes inte vid gasdrift	Gasbrist	Öppna huvudavstängningsventil och gasavstängningsventil
		Full gasflaska ansluts
Värmesystemet tändes inte	För låg batterispänning	Ladda batteriet. Om batterispänningen överstiger 11 V startar värmesystemet automatiskt
Värmesystemet tändes inte vid 230 V-eldrift	Ingen 230 V-försörjning	230 V-automatsäkring kopplas på
		Anslut 230 V-försörjningen
Värmesystemet stängs av	Överhettning	Låt värmesystemet svalna. Koppla ifrån och åter till 12 V-strömförsörjningen för att återställa displayet
Värmen är igång men ingen värme på konvektorerna	Cirkulationspumpen fungerar inte	Slå på rumstermostaten
		Kontakta kundtjänst
Värmen och cirkulationspumpen är igång, men ingen värme på konvektorerna	Luft i värmesystemet	Avlufta varmvatten-varmesystemet

14.6 Klimatanläggning

14.6.1 Dometic

Störning	Orsak	Åtgärd
Klimatanläggningen startar inte	Ingen 230 V-försörjning	Anslut fordonet till den lokala strömförsörjningen
	230 V-automatsäkring har löst ut	230 V-automatsäkring kopplas på
	Fjärrstyrningens batterier tomma	Byt batterier till fjärrstyrningen
Klimatanläggningen kyls inte	Temperatur under 16 °C	–
	Temperaturen fel inställd	Ställ in temperaturen
	Termostat defekt	Kontakta kundtjänst
Klimatanläggningen värms inte	Temperatur över 30 °C	–
	Temperaturen fel inställd	Ställ in temperaturen
	Termostat defekt	Kontakta kundtjänst

Störning	Orsak	Åtgärd
Vatten kommer in i fordonet	Hålen för kondensvatten tilltäppta	Rengör klimatanläggningen
	Tätning trasig	Kontakta kundtjänst
Ingen luftcirkulation	Lufffiltret igensatt	Rengör lufffiltret
	Fläkthjulet defekt	Kontakta kundtjänst

14.6.2 Telair

Störning	Orsak	Åtgärd
Klimatanläggningen startar inte	Ingen 230 V-försörjning	Anslut 230 V-försörjningen
	230 V-automatsäkring har löst ut	230 V-automatsäkring kopplas på
	Batteriet i fjärrstyrningen är tomt	Byt batterier (2 x AAA)
Klimatanläggningen kyler inte	Rumstemperatur lägre än inställd temperatur	Ställ in temperaturen på nytt
Klimatanläggningen värmer inte	Rumstemperatur högre än inställd temperatur	Ställ in temperaturen på nytt
Inte tillräcklig ventilationseffekt	Ventilationsspjällen stängda	Öppna minst ett ventilationsspjäll
	Filter smutsigt	Rengör filtret
Vatten kommer in i fordonet	Hålen för kondensvatten tilltäppta	Rengör klimatanläggningen

14.7 Spis

14.7.1 Gasspis/gasugn

Störning	Orsak	Åtgärd
Tändsäkringen går ej igång (flamman brinner ej efter att regulatören släppts)	För kort upphettningstid	Efter tändning hålls regulatorknappen intryckt i 15 till 20 sekunder
	Tändsäkring defekt	Kontakta kundtjänst
Flamman slocknar vid lågt läge	Tändsäkringsgivare står fel	Tändsäkringsavkännare ställs rätt (böjs ej). Avkännarens spets skall inte ligga högre än 5 mm ovanför brännaren. Avståndet mellan givarens hals och brännarkransen ska inte vara större än 3 mm; kontakta kundtjänst vid behov

14.7.2 Mikrovågsugn

- Reparationer av mikrovågsugn får endast utföras av fackpersonal. Ej korrekt utförda reparationer kan resultera i avsevärd fara för användaren.

Störning	Orsak	Åtgärd
Mikrovågsugn sätts inte på	Säkring defekt	Byt säkring
	Dörren till mikrovågsugnen är inte riktigt stängd	Ta bort okända element som sitter fast i dörren på mikrovågsugnen och stäng dörren riktigt

14.8 Kylskåp

Vid defekt anmäl detta hos närmaste serviceverkstad för motsvarande apparat. Adresslistor finns i dokumenten som följer med apparaten. Endast auktoriserad fackpersonal får reparera apparaten.

- Vid en störning tänds alltid också kontrollampn "Störning" och en akustisk signal hörs i ungefär 20 sekunder.

Störning	Orsak	Åtgärd
Lysdiod "" blinkar	Ingen 230 V-försörjning	Anslut 230 V-försörjningen
	230 V-automatsäkringen har löst ut	230 V-automatsäkringen kopplas på
	För låg driftspänning 230 V	Låt en fackverkstad prova 230 V-försörjningen
Lysdiod "" blinkar	Säkring på el-blocket defekt	Byt säkring på el-blocket
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
	För låg driftspänning 12 V	Låt en fackverkstad prova 12 V-försörjningen
Lysdiod "" blinkar ¹⁾	Ingen signal D+	Kontakta kundtjänst
	Gasbrist	Öppna huvudavstängningsventil och gasavstängningsventil Full gasflaska ansluts
	Spindelväv eller förbränningsrester i brännkammaren	Ta bort ventilationsgallret på fordonets utsida och rengör brännkammaren
Lysdioder för visning av temperatursteg blinkar	Temperatursensor defekt	Kontakta kundtjänst
Lysdiod "" och lysdioder för visning av temperatursteget blinkar	230 V-värmeelement defekt	Kontakta kundtjänst
Lysdiod "" och lysdioder för visning av temperatursteget blinkar	12 V-värmeelement defekt	Kontakta kundtjänst

Störning	Orsak	Åtgärd
Lysdiod " " och lysdioder för visning av temperatursteget blinkar Kylskåpet kylar inte tillräckligt	Brännare eller aggregat defekt	Kontakta kundtjänst
	Ventilationen av aggregatet är otillräcklig	Kontrollera om ventilationsgallret är övertäckt och ta vid behov bort hindret Ta bort ventilationsgallret och rengör utrymmet bakom (t. ex. från löv)
	För hög omgivningstemperatur	Ta bort ventilationsgallret då och då

1) När störningen har avhjälpits trycker du på ljusknappen "Störning"/"Återställ".

14.9 Vattenförsörjning

Störning	Orsak	Åtgärd
Läckagevatten i fordonet	Otätt ställe	Det otäta stället skall lokaliseraras, vattenledningarna skall kopplas in på nytt
Inget vatten	Vattentank tom	Fyll på dricksvatten
	Avtappningskran inte stängd	Stäng avtappningskranen
	12 V-försörjning från-kopplad	Koppla på 12 V-försörjningen
	Säkring för vattenpumpen defekt	Byt säkring på el-blocket
	Vattenpump defekt	Byt (låt en verkstad byta) vattenpump
	Vattenledningen bockad	Räta ut vattenledningen, byt ut den vid behov
	El-block defekt	Kontakta kundtjänst
Toaletten har inget spolvatten	Vattentank tom	Fyll på dricksvatten
	Säkring för toaletten defekt	Byt säkring
Indikeringarna för avloppsvatten och vatten visar fel mängd	Mätsond i avloppstanken eller vattentanken smutsig	Avloppstanken/vattentanken rengörs
	Mätsond defekt	Byt mätsond
Avloppstank kan ej tömmas	Avtappningskran igensatt	Öppna rengöringslock på avloppstanken och töm ut avloppsvatten. Spola avloppstanken

Störning	Orsak	Åtgärd
Utlopp på enarmsväxlaren igensatt	Kranfiltret är förkalkat	Tag ut kranfiltret och lägg det i ättiksvatten (endast för produkter av metall)
Hålen på vattenspridaren är förstoppade	Hålen förkalkade	Lägg vattenspridaren i ättiksvatten (endast för produkter av metall) eller rengör försiktigt hålen
Vattnet rinner inte ut ur duschkaret, eller rinner ut för sakta	Fordonet står inte vågrätt	Ställ fordonet vågrätt
Vattnet är grumligt	Smutsigt vatten påfyllt	Rengör vattentanken mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
	Bottensats i vattentanken eller i vattensystemet	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
Smak- eller luktförändring av vattnet	Smutsigt vatten påfyllt	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
	Av misstag har bränsle fyllts på i vattentanken	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten. Om det inte lyckas: Kontakta fackverkstad
	Mikrobiologiska avlagringar i vattensystemet	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
Avlagringar i vattentanken och/eller i vattenförande komponenter	Vattnet har varit för länge i vattentanken och i de vattenförande komponenterna	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten

14.10 Påbyggnad

Störning	Orsak	Åtgärd
Luck-/dörrgångjärn svårmanövrerade	Luck-/dörrgångjärn är inte/för lite smörjda	Luck-/dörrgångjärn smörjes med syra- och hartsfritt fett
Gångjärn/leder i våtutrymmet/badrummet svårmanövrerade/gnäller	Gångjärn/leder ej/för lite smörjda	Gångjärn/leder smörjes med lösningsmedels- och syrafri olja ▷ I sprayflaskor finns det ofta lösningsmedel
Gångjärn i stuvutrymme svårmanövrerade/gnäller	Gångjärn i stuvutrymme ej/för lite smörjda	Gångjärn i stuvutrymme smörjes med lösningsmedels- och syrefri olja
Motorhuvens stödbenssystem går tungt	Motorhuvens stödbenssystem är inte/för lite smörjt	Motorhuvens stödbenssystem smörjes med syra- och hartsfritt fett
Vevmanövrerad taklucka är svårmanövrerad	Den gängade spindeln är inte insmörjd	Smörj in den gängade spindeln
	Den gängade spindeln defekt	Installera ny gängad spindel
Den elektriska höjbara säng rör sig inte	Säkring på el-blocket defekt	Byt säkring
	Bodelsbatteri tomt, eller också har el-blocket stängts av på grund av underspänning	Ladda bodelsbatteri
	Drivenhet trasig	Manövrera sängen manuellt i nöddriftsläget och kontakta sedan kundtjänst

- ▷ Reservdelar tillhandahålls hos auktoriserade återförsäljare och service-ställen.

15.1 Vikter av extrautrustningar

- ▶ Tillbehör, påbyggnadskomponenter, delar för ombyggnader etc, som inte har godkänts av oss, kan leda till skador på fordonet eller påverka trafiksäkerheten. Även om komponenter som vi inte har godkänt är registrerade i fordonshandlingarna eller som du har ett expertutlåtande för, betyder inte att produkten stämmer överens med våra garantivillkor.
- ▶ Varje förändring som utförs på fordonet efter leveransen kan påverka körförhållandet och trafiksäkerheten.
- ▶ Garantin gäller inte för skador som orsakas av produkter som inte har godkänts av oss. Detta gäller även för otillåtna ändringar på fordonet.

I tabellen visas viktuppgifter för fabriksinstallerade extrautrustningar. Om dessa föremål medförs i eller på fordonet och ej tillhör standardutrustningen, måste man ta hänsyn till dessa föremål vid beräkningen av lasten.

Samtliga viktsangivelser är "cirka" vikter.

Den tekniskt tillåtna totalvikten skall beaktas.

Artikelbeteckning	Extra vikt (kg)
Avloppstank och tömning isolerad och uppvärmd	6
Airbag (förare/passagerare)	3
Släpvagnskoppling	50
Täckplatta, instrumentbräda	2
Yttre dusch	1
Uttag på utsidan	1
Automatväxellåda	17
Bilradio med CD	1-2
Taklucka Heki midi	5
Taklucka Omni-Vent	4
Spisfläkt	4
Elektroniskt stabilitetsprogram (ESP)	1
Reservhjul med hållare 15" (bakre lastutrymme)	22
Reservhjul med hållare 15" (under fordonet)	28
Reservhjul med hållare 16" (bakre lastutrymme)	22
Reservhjul med hållare 16" (under fordonet)	28
Extern gasanslutning	1
Mörkläggningsgardin vindruta, elektrisk	8
Cykelställ för 2 cyklar	9
Cykelställ för 2 cyklar, nedsänkbar	18
Cykelställ för 3 cyklar	11
Cykelställ för 3 cyklar, nedsänkbar	19
Cykelställ för elcykel	25
Fjärravläsningsprocessor	1
Golvvärme	8
Garagedörr, vänster	8

Artikelbeteckning	Extra vikt (kg)
Gasugn/grill	14
Gasflaska (11 kg) av aluminium	11
Gasvarnare	1
Hållare för platt bildskär, extra i bakdelen	4
Värmesystem Truma Combi 6 E	5
Höjbar säng, elektriskt justerbar	5
Klimatanläggning (Dometic)	35
Klimatanläggning förarhytt	19
Klimatanläggning (Telair)	34
Bränsletank 120 l	28
Kylskåp (Tec-Tower)	25
Luffjädring (2 axlar)	55
Luffjädring (3 axlar)	80
Luffjädring, bak (2 axlar)	45
Luffjädring, bak (3 axlar)	79
Markis 400 cm	49
Markis 450 cm	65
Markis 500 cm	70
Markis 600 cm	72
Mikrovågsugn	13
Minikassaskåp	5
Motorcykelhållare	75
Motorcykelhållare i bakre lastutrymme	15
Multimediasystem Pioneer inkl. backningskamera	5
Navigationssystem Zenec inkl. backningskamera	6
Backningskamera	2
Satellitsystem	16
Solcellsanläggning 1 x 100 W	11
Solcellsanläggning 2 x 100 W	20
Ljudanläggning Premium	3
Stödben, elektriskt	20
Stöd, fram	11
Stöd, bak	6
Överkast	2
Teleskopstege	10
Tempomat	1
Heltäckningsmatta i förarhytt	3

Artikelbeteckning	Extra vikt (kg)
Heltäckningsmatta i bodel och förarhytt	14
Vattentank, 130 liter extra	14
Isoleringsmatta, utsidan	7
Centrallås förardörr och passagerardörr	2
Extrabatteri	26

Motorvarianter

Lasten i körklart tillstånd är utgående från basmodellen av fordonet. Om en starkare motor är monterad ökar lasten i körklart tillstånd.

Motorvarianter	Extra vikt (kg)
2,3 Mjet	15
3,0 Mjet	50
2,3 Mjet Maxi	55
3,0 Mjet Maxi	90

Utrustningspaket

Utrustningspaketen är beroende av modell. För att beräkna den extra vilken lägger du till extravikten hos de olika extrautrustningarna per paket.

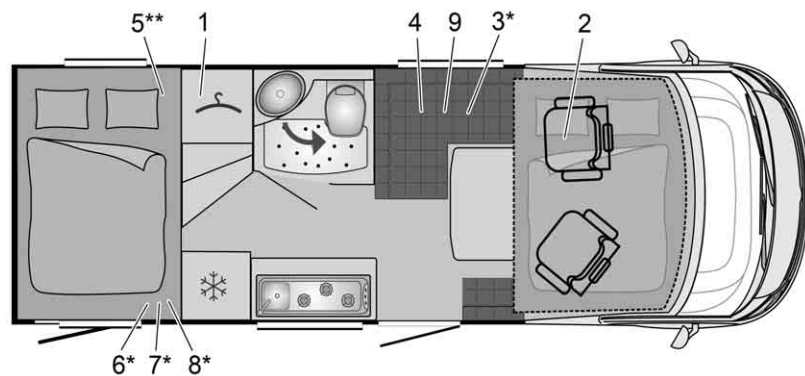

16.1 Illustration planritningar

Förklaringar

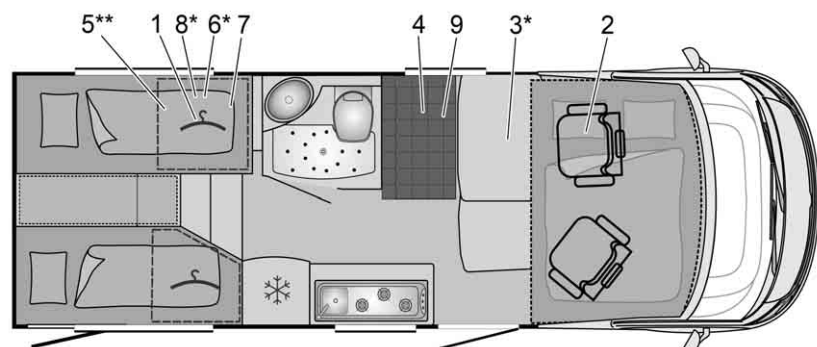
- (1) 230 V-säkring
- (2) EI-block med 12 V-säkringar
- (3) Bodelsbatteri med huvudsäkring
- (4) Vattenpump
- (5) Avtappningskran avloppstank
- (6) Säkerhets-/avtappningsventil
- (7) Varmvattenberedare/värme
- (8) Avtappningskran vatten - gul
- (9) Vattentank
- (10) Utgå
- (11) Varmvatten-värmesystem Alde (endast vid extrautrustning varmvatten-värmesystem Alde)
- (12) Expansionsbehållare för varmvatten-värmesystem Alde (endast vid extrautrustning varmvatten-värmesystem Alde)
- (13) Extra värmeväxlare Alde (endast vid extrautrustning varmvatten-värmesystem Alde)
- (14) Utgå
- (15) Strömbrytare för elektrisk avtappningskran avloppstank
- * Åtkomst över serviceluckan
- ** Under fordonet
- *** Åtkomst via köksunderskåp

Ansvar tas ej för uppgifternas riktighet

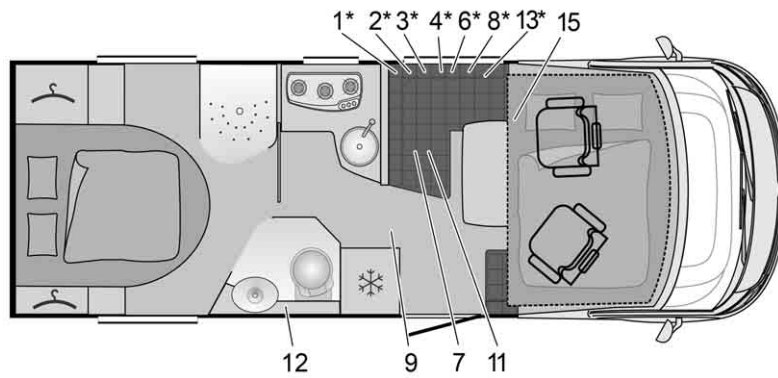
BUE01859

Bild 278 Planritning I 670 G Viseo

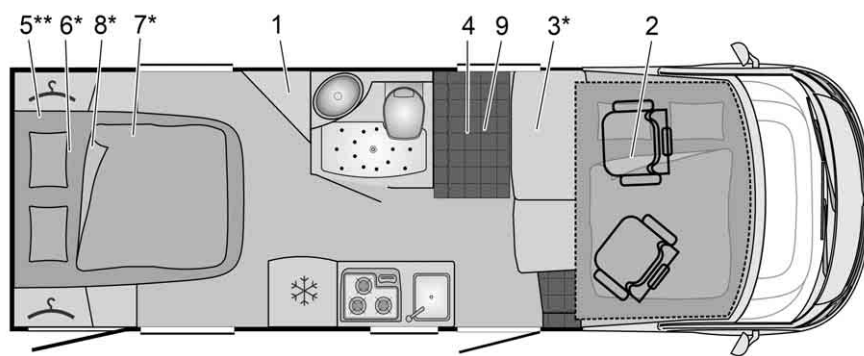
BUE01860

Bild 279 Planritning I 690 G Viseo

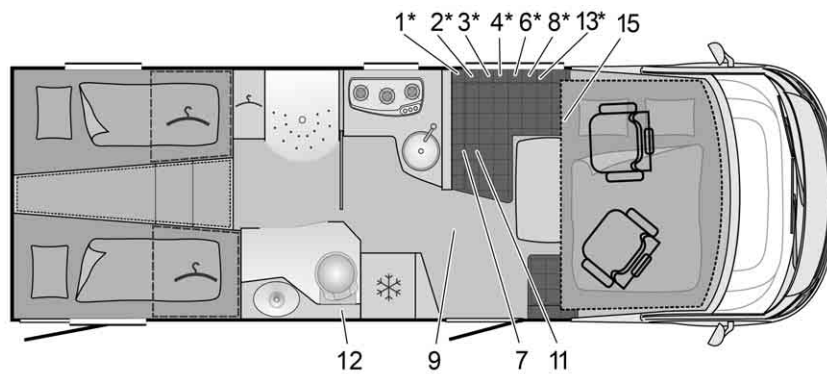
BUE01861

Bild 280 Planritning I 695 Elegance

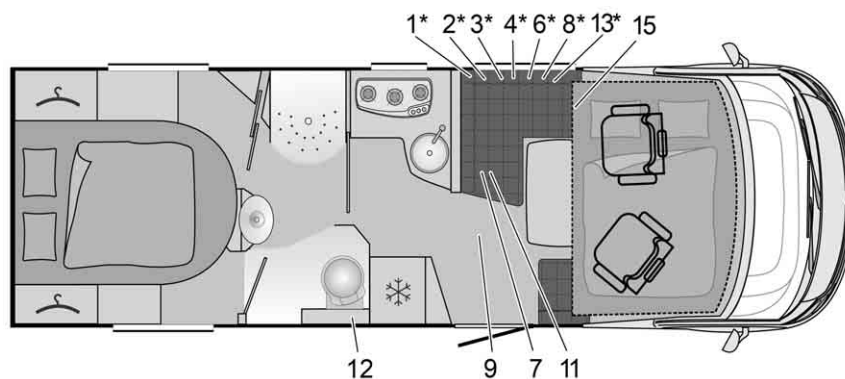
BUE01862

Bild 281 Planritning I 720 G Viseo

BUE01863

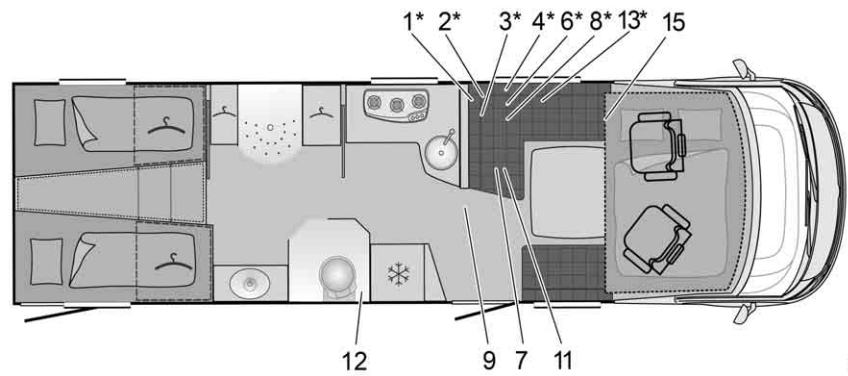
Bild 282 Planritning I 728 G Elegance

BUE01864

Bild 283 Planritning I 745 Elegance

BUE01865

Bild 284 Planritning I 840 G Elegance

16.2 Längdmått tabell

Typ	Påbyggnadsbredd yttre	Total längd utan steg	Axelavstånd	Total höjd utan antenn
I 670 G	2300	6820	3800	2750
I 690 G	2300	6960	3800	2750
I 695	2300	7560	3835	3000
I 720 G	2300	7250	4035	2750
I 728 G	2300	7560	4400	3000
I 745	2300	7560	4400	3000
I 840 G	2300	8610	4700	3000

16.3 Strömförsörjning

Nätanslutning	Skyddsklass I	230 V ($\pm 10\%$), 47 - 63 Hz
Nätanslutningsvärde		400 VA
Lämpliga batterier	Bly-syra- och bly-gel-batterier med 6 celler, fr.o.m. 55 Ah	
Laddningskurva	IUoU	
Laddningsslutspänning		14,3 V
Laddningsström	18 A i hela nätspänningsområdet, begränsas elektroniskt	18 A
Spänning för att bibehålla laddning	Automatisk omkoppling	13,8 V
Ny laddningscykel (omkoppling till "huvudladdning")	Vid < ca 13,8 V batt.-spänning (med ca 5 sek. fördröjning)	
Backström (utan nät och med anslutet batteri)	Efter ca 3 minuter "nät av"	< 0,3 mA
Skyddskopplingar	Kortslutningsskydd genom inbyggd fordonssäkring (FKS)	
	Smältsäkring 3,15 AT i nät-ingång	
	Övertemperaturskydd	
Laddningsströmfördelning vid nätanslutning	Underhållsladdning startbatteri med max. 2 A eller 6 A	Max. 2 A (EBL 99) eller max. 6 A (EBL 220)
	Laddning bodelsbatteri med max. 18 A	Max. 18 A
Laddningsströmfördelning under körning	Samtidig laddning av start- och bodelsbatteriet genom generatorn	50 A
	Parallellkoppling av batterierna över brytrelä	
	Maximalt tillåten generatorladdningsström för bodelsbatteriet: 50 A (se blockkopplingschema)	
Batteriövervakning	Frånslagning	10,5 V $\pm$ 0,1 V
Batteriövervakning	Min spänning för tillkoppling	11,0 V $\pm$ 0,1 V

Kapitelöversikt

I detta kapitel finner du användbara tips för resan.

Hänvisningarna gäller:

- hjälp i europeiska länder
- trafikbestämmelser i europeiska länder
- gasförsörjningen i de europeiska länderna
- bestämmelser om vägavgifter i de europeiska länderna
- säker övernattnings under resan
- vintercamping

I slutet av kapitlet finner du en checklista där du kan se de viktigaste utrustningen och föremålen för resa.

17.1 Trafikbestämmelser i utlandet

- ▷ Föraren av fordonet är skyldig att innan utlandsresan påbörjas informera sig om trafikbestämmelserna i det eller de länder resan avser. Information erhålls från bilklubbar eller resp. lands representationer.
- ▷ I en del europeiska länder måste varningsväst användas om man lämnar fordonet utanför ett samhälle vid olyckor eller fel på fordonet.
- ▷ I många länder gäller särskilda och delvis annorlunda föreskrifter och regler (t. ex. olika varningsskyltar för bakräcke, skyldighet att medföra alkoholprovör, reservlampor, varningsvästar, tillåten storlek på reservdunk). Fordonets förare måste informera sig kring dessa regler före färd.
- ▷ Aktuell information finns vanligtvis på webbplatsen hos den nationella bilföreningen.

Informationen om trafikbestämmelser är särskilt viktig eftersom resp. nationella bestämmelser gäller vid ev. försäkringsfall. Beakta, för din egen säkerhets skull, alltid följande punkter vid resor till utlandet:

- Tag med dig ett försäkringsbevis.
- Anmäl alltid ev. olyckor till polisen.
- Skriv inte under några dokument om du inte förstår hela texten; läs igenom hela texten innan du skriver under.

17.2 Hjälp på Europavägarna

Land	+ Räddning ★ Polis	Hjälp vid motorhaveri
Belgien	+ 112 ★ 112	TCB Bryssel (02) 2 33 22 11 RACB Bryssel (02) 2 87 09 11
Bosnien-Hercegovina	+ 124 ★ 122	BI HAMK 33 21 27 72
Bulgarien	+ 112 ★ 112	UAB (02) 9 35 79 35 UAB (02) 9 11 46/146 ¹⁾
Danmark	+ 112 Avgiftsfri ★ 112 Avgiftsfri	FDM 45 27 07 07
Tyskland	+ 112 ★ 110	ADAC München (01 80) 2 22 22 22 ADAC 22 22 22 ¹⁾
Estland	+ 112 ★ 112	EAK 69 79 10 0 EESTI (0) 6 97 91 88/18 88 ¹⁾
Finland	+ 112 ★ 112	ATCF Helsingfors (09) 77 47 64 00
Frankrike	+ 15/112 ★ 17	AIT-Assistance (08 00) 08 92 22
Grekland	+ 112 ★ 112	ELPA (021) 06 06 88 00
Storbritannien	+ 112 ★ 112	AA (0 87 05) 44 88 66
Irland	+ 112 ★ 112	AA Dublin (0) 16 17 99 99
Island	+ 112 ★ 112	F.I.B 414 99 99
Italien	+ 112 ★ 112	TC1 (0 02) 8 52 61 (0 06) 4 99 81
Kroatien	+ 112 ★ 112	HAK (01) 6 61 19 99
Lettland	+ 112 ★ 112	LAMB (0 67) 56 62 22
Litauen	+ 112 ★ 112	LAS (0 52) 10 44 33
Luxemburg	+ 112 ★ 112	ACL (04) 50 04 51
Makedonien	+ 194 ★ 192	AMSM (02) 3 18 11 81
Montenegro	+ 112 ★ 112	AMS CG (0 20) 23 49 99

Land	+ Räddning ★ Polis	Hjälp vid motorhaveri
Nederländerna	+ 112 ★ 112	ANWB (0 88) 2 69 71 47 KNAC (0 70) 3 83 16 12
Norge	+ 113 ★ 112	NAF (092) 60 85 05 KNA (0 21) 60 49 00
Österrike	+ 112 ★ 112	ÖAMTC (01) 71 19 90
Polen	+ 112 ★ 112	PZM (0 22) 8 49 93 61
Portugal	+ 112 ★ 112	ACP (02 13) 18 01 00
Rumänien	+ 112 ★ 112	ACR (0 21) 3 15 55 10
Ryssland	+ 03 ★ 02	RAS (04 95) 6 29 07 07 ACAR (04 95) 9 25 50 00
Sverige	+ 112 ★ 112	M Stockholm (08) 6 90 38 00
Schweiz	+ 144 ★ 112	TCS (0 22) 4 17 27 27 ACS (0 31) 3 28 31 11
Serbien	+ 112 ★ 112	AMSS (0 11) 3 33 11 00
Slovakien	+ 112 ★ 112	SATC (02) 68 24 92 11
Slovenien	+ 112 ★ 112	AMZS (01) 5 30 51 00
Spanien	+ 112 ★ 112	RACE 9 02 40 45 45
Tjeckien	+ 112 ★ 112	UAMK (02 61) 10 41 11
Turkiet	+ 112 ★ 155	TTOK (02 12) 2 82 81 40
Ukraina	+ 112 ★ 112	112 UA (0 32) 2 97 01 12
Ungern	+ 112 ★ 112	MAK (01) 3 45 18 00
Cypern	+ 112 ★ 112	CAA (0 22) 31 32 33

¹⁾ I mobiltelefonnätet

Läge 07/2014

Ansvar tas ej för uppgifternas riktighet

17.3 Trafikbestämmelser för husbilar

Information om hastighetsbegränsningar (km/h), promillegränser och lampbestämmelser inom de mest besökta staterna:

Semesterland	Hastighetsbegränsning i km/h					Promillegränser	Obligatorisk belysning på dagen
	I tätorter	På landsväg		På motorvägar			
		Upp till/över 3,5 t ¹⁾	Upp till 3,5 t	Över 3,5 t ¹⁾	Upp till 3,5 t		
Belgien	50	90	90	120	90	0,5	Nej
Bosnien-Hercegovina	50	80	80	130	80	0,3	Ja
Bulgarien	50	90	70	130/ 140	100	0,5	Ja
Danmark	50	80	70	130	80	0,5	Ja
Tyskland	50	100	80	130 ²⁾	100	0,5	Nej
Estland	50	90	70	110	90	0,2	Ja
Finland	50	80/ 100 ³⁾	80/ 100 ³⁾	80/ 100 ³⁾	80/ 100 ³⁾	0,5	Ja
Frankrike	50	90 ⁴⁾	80	130 ⁴⁾	110	0,5	Nej
Grekland	50	90- 110 ⁵⁾	80	130	80	0,5	Nej
Storbritannien	48	96	80	112	112	0,8	Nej
Irland	50	60- 80 ⁵⁾	60- 80 ⁵⁾	120	80	0,5	Nej
Italien	50	90	80	130 ⁶⁾	100 ⁷⁾	0,5 ⁸⁾	Ja
Kroatien	50	90 ⁹⁾	90 ⁹⁾	130 ¹⁰⁾	90	0,5 ¹¹⁾	Ja ¹²⁾
Lettland	50 ¹³⁾	90	90	90 ⁵⁾	90 ⁵⁾	0,5 ¹⁴⁾	Ja
Litauen	50	90 ⁵⁾ 15)	80 ¹⁵⁾ 5)	110	90	0,4 ¹⁴⁾	Ja
Luxemburg	50	90	75	130 ¹⁶⁾	90	0,5 ¹⁴⁾	Nej
Makedonien	50 ⁵⁾	80	80	80	80	0,5 ¹⁷⁾	Ja
Montenegro	50	80	80	100 ¹⁸⁾	80 ¹⁸⁾	0,3	Ja
Nederländerna	50	80- 100 ¹⁸⁾	80	130	80	0,5 ¹⁹⁾	Nej
Norge	50	80- 100 ¹⁸⁾	80	90- 110 ⁵⁾	80	0,2	Ja
Österrike	50	100	70	110- 130 ⁵⁾	80	0,5 ²⁰⁾	Nej

Semesterland	Hastighetsbegränsning i km/h					Promillegräns	Obligatorisk belysning på dagen
	I tätorter	På landsväg		På motorvägar			
	Upp till/över 3,5 t ¹⁾	Upp till 3,5 t	Över 3,5 t ¹⁾	Upp till 3,5 t	Över 3,5 t ¹⁾		
Polen	50 ²¹⁾	90-100 ⁵⁾ 18)	70-80 ⁵⁾	140	80	0,2	Ja
Portugal	50	90-100 ⁵⁾	70-90 ⁵⁾	120	110	0,5 ²²⁾	Nej
Rumänien	50	80-90 ¹⁸⁾ 23)	80-90 ¹⁸⁾ 23)	120 ²³⁾	110 ²³⁾	0,0	Ja
Sverige	_ ⁵⁾	_ ⁵⁾	_ ⁵⁾	_ ⁵⁾	_ ⁵⁾	0,2	Ja
Schweiz	50	80-100 ¹⁸⁾	80-100 ¹⁸⁾	120	100	0,5	Ja
Serbien	50	80	80	80	80	0,3 ²⁴⁾	Ja
Slovakien	50	90	80	130	90 ²⁵⁾	0,0	Ja
Slovenien	50	90-100 ¹⁸⁾	80	100	80	0,5 ²⁶⁾	Ja
Spanien	50	80-90 ¹⁸⁾	80-90 ¹⁸⁾	100 ²⁷⁾	90 ²⁷⁾	0,5 ²⁸⁾	Nej
Tjeckien	50	90-130 ¹⁸⁾	80	130	80	0,0	Ja
Turkiet	50	80	80	90	90	0,0	Nej
Ukraina	60 ¹³⁾	80 ²⁹⁾	80 ²⁹⁾	80 ²⁹⁾	80 ²⁹⁾	0,0	Ja ³⁰⁾
Ungern	50	90-110 ¹⁸⁾	70	130	80	0,0	utanför staden, på motorvägar
Cypern	50	65-80 ¹⁸⁾	68-80 ¹⁸⁾	100	100	0,5	Nej

- 1) Husbil upp till 7,5 t totalvikt
- 2) Rekommenderad hösta hastighet
- 3) Första registrering från den 01.01.1995 och tjänstevikt upp till 1875 kg, husbil upp till 3,5 t tillåten totalvikt med följande utrustning: ABS-bromsar, förarairbag, säkerhetsbälten på alla säten, registrerad från tillverkaren för hastighet 100 km/h.
- 4) Vid våta vägar utanför staden 80, på motorvägar 110 km/h
- 5) Beroende på skyltar
- 6) Vid regn eller snö på motortrafikleder 90 km/h, på motorväg 110 km/h
- 7) På motorvägar med gröna skyltar
- 8) För förare med mindre än 3 år körpraxis är promille-gränsen 0,0.
- 9) För förare under 25 år gäller generellt 80 km/h.

- 10) För förare under 25 år gäller generellt 120 km/h.
- 11) För förare under 25 år, förare av fordon över 3,5 t och hos yrkesförare gäller 0,0-promille-gränsen.
- 12) Från och med sista söndagen i oktober till och med sista söndagen i mars
- 13) I bostadsområden 20 km/h
- 14) För förare som inte har körkortet mer än 2 år, gäller 0,2-promille-gränsen.
- 15) På ej asfalterade vägar 70 km/h
- 16) Vid våta vägar 110 km/h
- 17) För förare som inte har körkortet mer än 2 år, gäller 0,0-promille-gränsen.
- 18) På motortrafikleder
- 19) För förare som inte har körkortet mer än 5 år, gäller 0,2-promille-gränsen.
- 20) För förare som inte har körkortet mer än 2 år, gäller 0,1-promille-gränsen.
- 21) Mellan klockan 23 och 5 60 km/h
- 22) För förare som inte har körkortet mer än 3 år gäller 0,2-promille-gränsen.
- 23) För förare so inte har körkortet längre än ett år gäller vid 20 km/h minskade högsta hastigheter utanför staden, på motortrafikleder och motorvägar.
- 24) För förare som inte har körkortet längre än ett år, gäller 0,0-promille-gränsen.
- 25) På motorvägar i staden 80 km/h
- 26) För förare som inte har körkortet längre än 2 år och är yngre än 21 år gäller 0,0-promille-gränsen.
- 27) På motorvägsliknande vägar. I en del länder gäller särskilda regler för nya förare.
- 28) För förare som inte har körkortet mer än 2 år gäller 0,3-promille-gränsen.
- 29) För förare som inte har körkortet längre än 2 år gäller en högsta hastighet på 70 km/h.
- 30) Från 1. oktober till 30. april

Läge 08/2014

Källa: ADAC

Ansvar tas ej för uppgifternas riktighet

17.4 Övernatta i fordonet utanför campingplatser

Land	Övernatta på gator och torg		Övernatta på privata områden		Anmärkningar
	Ja	Nej	Ja	Nej	
Belgien		X	X		På motorvägsrastställen tillåtet högst 24 timmar
Bulgarien		X		X	
Danmark		X	X		
Tyskland	X		X		Det är tillåtet att övernatta en natt för att återfå körförmågan. Regionala och lokala begränsningar är möjliga
Finland		X		X	Möjligt med tillåtelse från markägaren
Frankrike	(X)		X		Tillstånd från lokala myndigheter eller markägare är nödvändigt. Det är förbjudet att uppehålla sig och övernatta på allmän plats

Land	Övernatta på gator och torg		Övernatta på privata områden		Anmärkningar
	Ja	Nej	Ja	Nej	
Grekland		X		X	En övernattning på markerade platser tillåtet
Storbritan-nien		X	X		Regleras av lokala föreskrifter
Irland		X	X		Regleras av lokala föreskrifter
Italien	X		X		En övernattning på parkerings- och rastplatser tillåtet. Beakta lokala begränsningar. Det är förbjudet att uppehålla sig och övernatta på allmän plats
Kroatien		X		X	
Luxemburg		X		X	
Makedonien		X		X	
Nederländerna		X		X	Övernattning på gator och torg är tillåtet i en del kommuner
Norge	X		X		Officiellt förbud på rastplatser och odlade marker. Förbud att köra på småvägar; iaktta lokala föreskrifter
Österrike		X		X	Det är tillåtet att övernatta en natt för att återta körförmågan men dock ej i skyddade områden. Beakta regionala och lokala begränsningar. Generellt förbjudet i Tyrolen
Polen		X	X		Markägarens tillåtelse krävs
Portugal		X		X	En övernattning på motorvägsrastplatser och parkeringsplatser, högst 10 timmar, tolereras
Rumänien		X		X	
Ryssland		X		X	
Sverige	X		X		Inte i odlade områden och inte heller i närheten av bostäder. Det är förbjudet att köra på allmän plats; iaktta lokala föreskrifter
Schweiz		X	X		En övernattning accepteras på motorvägsrastställen såväl som i några kantonen
Serbien och Montenegro		X		X	
Slovakien		X	X		Övernattning på privat område endast tillåtet om det finns toalett
Slovenien		X		X	
Spanien	X		X		Det finns regionala förbud, speciellt på stränder

Land	Övernatta på gator och torg		Övernatta på privata områden		Anmärkningar
	Ja	Nej	Ja	Nej	
Tjeckien		X	X		Övernattning på privat område endast tillåtet om det finns toalett
Turkiet	X		X		
Ukraina	X		X		
Ungern		X	X		Övernattning på privat egendom godkänns endast med polistillstånd

Ansvar tas ej för uppgifternas riktighet

17.5 Gasförsörjningen i de europeiska länderna

- ▷ I Europa finns det olika anslutningssystem för gasflaskor. Påfyllning eller byte av egna gasflaskor är inte alltid möjligt i utlandet. Ta reda på vad som gäller för anslutningssystem i det land du ska besöka före resan, t. ex. hos en motorklubb eller i en motortidning.

Allmänna tips

Beakta alltid följande anvisningar:

- Res alltid med fulla gasflaskor på semestern.
- Utnyttja gasflaskornas maximala möjliga kapacitet.
- Glöm inte att ta med en adaptersats (finns i specialcampingaffärer) för att fylla på gasflaskorna med nationell gas såväl som för att ansluta den nationella gstryckregulatorn till utländska gasflaskor.
- Uppmärksamma fyllningen med gasol under den kalla årstiden (butan för-gasas inte under 0 °C).
- Använd blå flaskor från företaget Campingaz (säljs i hela världen). Använd endast gasflaskor med säkerhetsventil.
- Om en annan typ av gasflaskor används i utlandet, prova om flaskorna går in i gasboxen. Utländska gaskflaskor har inte alltid samma storlek som gasflaskor med nationella normer.
- En översikt över gasdistributörer i Europa finns på webbsidan www.mylpg.eu.

17.6 Bestämmelser om vägavgifter i de europeiska länderna

I många europeiska länder finns det numera obligatoriska vägavgifter. Bestämmelserna om vägavgifterna och betalningssätten är dock mycket olika i olika länder. Ovetskap är dock inget skydd mot straff, och straffen kan vara ganska höga.

Föraren av fordonet är skyldig att informera sig om bestämmelserna om vägavgifter och övriga trafikbestämmelser innan resan påbörjas. I Österrike räcker det t. ex. inte längre att köpa en vinjett för motorfordon med en totalvikt på över 3,5 ton. Man måste istället köpa och ladda en s.k. "Go-Box".

Information erhålls från alla bilklubbar och på Internet.

- ▷ Vindrutor med solskyddsfilm kan leda till att automatiska registrerings-system (t. ex. Go-Box) inte fungerar riktigt. Tänk på detta när du köper systemet (t. ex. Split-Go-Box).

17.7 Tips för en säkrare övernattnig på resan

Ett ordentligt uppförande är den bästa skyddsåtgärden för en säker natt i husbilen.

Risken för inbrott minimeras om följande grundregler beaktas:

- Stäng och lås alla fönster, dörrar och takluckor.
- Övernatta inte på motorvägsrasställen och motorvägsparkeringsplatser som ligger vid typiska semesterstråk under högsäsong.
- Att det finns fler fordon på samma ställe innebär inte nödvändigtvis ett bättre skydd mot inbrott. Låt din känsla av hållplatsen avgöra.
- Även om det bara gäller övernattnig för en natt bör du leta upp en campingplats.
- Se till att du har flyktmöjligheter när fordonet ställs upp i det fria. Vägen till förarstolen bör vara fri. Ha tändnyckeln inom räckhåll.
- Ta bara med de värdesaker som du verkligen behöver. Förvara om möjligt värdesaker i ett litet kassaskåp; lägg dem inte i närheten av fönster eller dörrar.
- Lås fordonet grundligt.

17.8 Tips för vintercampare

Följande råd hjälper för att din vintercamping ska bli oförglömlig.

- Boka plats i tid. De flesta bra vintercampingplatser bokas ofta tidigt.
- Res inte utan vinterdäck.
- Ta med snökedjor.
- Välj en lämplig plats. Tänk på underlaget. Det kan eventuellt uppkomma snö och is.
- Då fordonet är avställt släpp parkeringsbromsen för att undvika att den fryser fast.
- Ventilationer får aldrig täckas över av snömurar.
- Håll ventilationer fria från snö och is.
- Tänk på att en god luftcirkulation bör upprätthållas. På detta sätt undviks fukt och bodelen värms upp lättare.
- Täck över enkelglasade fönster i förarhytten med isoleringsmattor för att undvika köldbryggor.
- Beakta hänvisningarna ur avsnittet "gasförsörjning i europeiska stater".
- Använd för gasanläggningen ett tvåflasksystem med omkopplingsautomatik för att gasreserven ska vara hela natten.
- Använd endast gasol till gasanläggningen.
- Utrymmet bakom värmen bör ej användas som förvaringsutrymme.
- Använd aldrig katalytiska ugnar och infraröd gasstrålare, då dessa förbrukar syret som avsetts för förbränning inne i fordonet.
- Placera 230 V-försörjningsledningen på så sätt att kablarna inte kan frysas eller skadas (t. ex. vid snöborttagning).
- Rengör regelbundet fordonets tak efter stora snöfall. Några centimeter pulversnö fungerar som isolering men blötare snö blir snabbt en mycket tung belastning.
- Innan hemresan påbörjas ta bort all snö från taket för att inte störa de fordon som kör efter dig med en "snöstorm".

17.9 Checklister

Använd checklistorna för att kontrollera att du inte har glömt något viktigt.

- ▷ Kontrollera resehandlingarna (t. ex. pass/dokument och information) samt fordonets tekniska skick i god tid före resan. Tidig planering och kontroll av handlingarna gör att du kan börja semestern avslappnat.

✓	Föremål	✓	Föremål	✓	Föremål
	Skurtrasa		Diskmedel		Salladsbestick
	Bestick		Diskhandukar		Skärbräda
	Stekspade		Glas		Diskborste
	Konservöppnare		Grillbestick		Disktrasor
	Isbehållare		Korkskruv		Tändstickor
	Cigarettändare		Hushållspapper		Termoskanna
	Flasköppnare		Soppåsar		Kastruller
	Förvaringsboxar för livsmedel		Stekpannor		
	Hushållsartiklar		Slevar		

Kök

Bad/toalett

	Handdukar		Rengöringsmedel		Toalettpapper
	Hygienartikel		Toalettborste		Tandborstmuggar

Bodel

	Skräphink		Kortspel		Ryggsäckar
	Bilatlas		Sopkvast		Sovsäckar
	Badhanddukar		Sopskyffel		Papper och pennor
	Badskor		Stearinljus		Skor
	Batterier		Galgar		Skoputs
	Sängkläder		Klädborste		Sportutrustning
	Påse för smutstvätt		Kuddar		Dammsugare
	Böcker		Kartor		Ficklampa
	Campingguide/förteckning över parkeringsplatser		Medikament		Fickkniv
	Kikare		Mobiltelefon		Bordsdukar
	Brandsläckare		Sybehör		Flaska
	Gasflaska		Regnkläder		Klädnypor
	Insektslampa		Reseapotek		Tvättlina
	Insektsmedel		Reseguide		

Fordon/verktyg

✓	Föremål	✓	Föremål	✓	Föremål
	Spillvattendunk		Gasslang		Snökedjor (vinter)
	Adapterkontakt		Vävband		Skruvmejslar
	CEE-adapter		Kanna för dricks- vatten		Voltmeter
	(Stål)tråd		Kabeltrumma		Fotsteg
	Reservhjul		Fläktrem		Stoppklossar
	Reservlampor		Lim		Förbandslåda
	Reservsäkringar		Kombitång		Domkraft
	Reservvattenpump		Kompressor		Varningstriangel
	Hammare		Öglor		Varningsskylt
	Nycklar		Slangadapter		Varningsväst(ar)
	Gaspåfyllnings- adapter		Slangklämmor		Varningslykta

Ute

	Spännlina		Campingbord		Lås
	Blåsbälg		Bagagehållare		Snöre
	Campingstolar		Grill		Tältpinnar/spännli- nor

Dokument

	Adresslista		Fordonshandlingar		Pass
	Persondokument		Körkort		Försäkringsbrev
	Allergiintyg		Vaccinationsintyg		Försäkringsdoku- ment
	Instruktionsböcker		Kreditkort		Vinjett/vägavgifts- kort
	Bipacksedlar till medicinerna		ID-kort		Visum

Pos.	Komponent	Åtgärd	Intervall
1	Extra stöd	Smörjning	En gång om året
2	Däck och fälgar	Kontrollera lufttryck (se avsnitt 13.7). Visuell kontroll med avseende på skador	En gång om året
3	Belysning utvändigt	Funktionskontroll	En gång om året
4	Leder, gångjärn	Smörjning	En gång om året
5	Kylskåp, värmesystem, varmvattenberedare, spis, belysning, lås till luckor och dörrar, toalett, säkerhetsbälten	Funktionskontroll	En gång om året
6	Fönster, takluckor	Funktionskontroll, täthetskontroll	En gång om året
7	Dynor, gardiner, rullgardiner	Visuell kontroll	En gång om året
8	Tätninglistor, -kanter, -gummi	Kontroll med avseende på skador	En gång om året
9	Vattenförsörjning	Täthetskontroll	En gång om året
10	Varmluftsanläggning	Funktionskontroll, ev. rengöring av fläkthjul	En gång om året
11	Underrederbehandling, fastsättning av golvbeklädnad	Visuell kontroll	En gång om året
12	Höjbar säng, upphängning	Funktionskontroll	En gång om året
13	Elinstallation	Funktionskontroll	En gång om året
14	Gasanläggning	Obligatorisk gasprovning	Vartannat år
15	Skarvar/fogar mellan chassi och påbyggnad	Kontroll	Vartannat år
16	Underrede	Visuell kontroll, ev underrederbehandling	Vartannat år

Överlåtelse _____	Pos. 1-13
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

1:a året _____	Pos. 1-13
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

2:a året _____	Pos. 1-16
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

3:e året _____	Pos. 1-13
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

4:a året _____	Pos. 1-16
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

5:a året _____	Pos. 1-13
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

6:a året _____	Pos. 1-16
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

7:a året _____	Pos. 1-13
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

8:a året _____	Pos. 1-16
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

12 V-försörjning	
Koppla på	121, 126
Störningsorsaker	233
12 V-kontrollampa	124
12 V-nät	113
12 V-säkringar	133
För avloppsledningarnas	
värmesystem	136
För Thetford-toalett	136
På el-blocket	134, 135
På reläbox AD01	134
Vid bodelsbatteriet	134
Vid startbatteriet	134
230 V-anslutning	60, 131, 132
Störningsorsaker	233
Utvändig lucka	69
230 V-kontrollampa	124, 125
230 V-nät	131
230 V-säkring	137
Monteringsställe	247
230 V-säkringslåda	137
230 V-försörjning, se 230 V-anslutning	131
3-vägsventil	156

A

AL-KO bakaxel	219
Allmänna anvisningar	8
Anslutningsledning se 230 V-försörjning	132
Anslutningsschema, panel (IT 96)	141
Antennjustering	61
Automatisk	60
Användning av däck	223
Armstöd, ställa in	46
Åtdragningsmoment, hjul	224
Automatisk omkoppling, gasanläggning	107
Automatiskt energival-system (AES)	172
Avfallshantering	
Avloppsvatten	8
Hushållssopor	8
Latrin	8
Avgaskanal på höger fordonssida	146
Avloppsslang	186, 187
Avloppstank	186
Nivå, visa	123, 128
Rengöra	199
Rengöringsöppning	186
Skötsel	199

Störningsorsaker	240
Tömning	186, 187
Värmesystem	188
Avloppsvattennivå, visning	123, 128
Avställning	
Över vintern	204
Tillfällig	203
Avtappningskran, avloppstank	186
Monteringsställe	247
Avtappningskranar, monteringsställe	159, 247

B

Backningskamera	36
Bakaxellast	27
Bakre bagageutrymme	21
Bakre lastutrymme	21
Barnsängar	94, 97
Batteri se startbatteri	
eller bodelsbatteri	114, 115
Batteri-brytare	118
Batteri-frånkoppling	120
Batterilarm	124, 128
Batteriövervakning	118, 120
Batterispänning, visning	122, 126
Batteriväljare	118, 120
Belastning	19
Bakre bagageutrymme	21
Bakre lastutrymme	21
Cykelställ	21
Cykelställ cykel/elcykel	23
Dubbelgolv	21
Belastning se även last	19
Belysning	
Bak	216
Front	213, 214
Lampor, rengöra	198
Sida	216
Störningsorsaker	232
Bestämmelser om vägavgifter i	
de europeiska länderna	258
Beteckningar på däck	223
Bilbarnskydd	43
Blinkers se körriktningvisare	216
Blockkopplingschema, panel (LT 511)	142
Bodelsbatteri	115
Anvisningar	115
Batterilarm	124, 128
Ladda	116
Monteringsställe	247

Alfabetisk förteckning

Säkringar	134
Spänning, visning	122, 126
Störningsorsaker	233, 234
Underhållsarbeten	208
Bogsering	54
Bogserögla, montera	54
Bord	91
Brand	
Bekämpning	9
Förhållningssätt vid	9
Brandrisker, undvika	9
Brandskydd	9
Bränslepåfyllningsrör	52
Öppna	53
Stänga	53
Bromsar	37
Kontrollera	37, 231
Bromssystem, störningsorsaker	231
Butangas	13, 104

C

Campingflaskor, använda	14, 104
Centrallås	63
Fjärrstyrning	63
Låsa	63
Låsa upp	63
Chassinummer	220
Checklista	
För avställning över vintern	204
För idrifttagande efter avställning	205
För resan	260
För tillfällig avställning	203
Innan resan börjar	32
Trafiksäkerhet	32
Cirkulationsfläkt	146
Cirkulationspump, ställa in varvtalet	155
Cykelställ	
Belastning	21
Cyklar, lasta	22, 23
Ej nedsänkbar	22
Körning med lastat cykelställ	21
Nedsänkbar	23
Cykelställ cykel/elcykel	
Belastning	23
Körning med lastat cykelställ	23

D

Däck	221
Allmänna anvisningar	221
Användning av däcken	223
Beteckningar	223
Däcktryck	228
Däckurval	222
Lastkapacitet	224
Onödigt slitage	11, 32, 221, 228
Däckbyte se hjulbyte	223
Dimljus	214, 215
Diskbänk, kök	
diskbänksförlängning, förvaring	94
förlänga	94
Diskhon, rengöra	198
Djupurladdning	112
Dörr med myggnät	
Öppna	67
Stänga	67
Dörrar	
Förardörr	64
Ingångsdörr	64
Lås	64, 65
Störningsorsaker	242
Underhållsarbeten	207
Dörrlås	64, 65
Draperier, rengöra	198
Driftlägen, klimatanläggning (Dometic)	161
Driftlägen, klimatanläggning (Telair)	163
Driftlägen, kylskåp (Dometic)	171, 172
Driftlägen, varmvatten-värmesystem	154
Dubbelgolv, belastning	21
Dusch	189
Duschanslutning, yttre dusch	102
Duschvägg, fastsättning	30

E

EI-block (EBL 220)	119
EI-schema	140
Funktioner	119
Monteringsställe	120
EI-block (EBL 99)	116
EI-schema	139
Funktioner	117
Monteringsställe	117
EI-block, monteringsställe	247

Elektrisk anläggning	111	Fjärrstyrning, elektriska stödben	58
230 V-anslutning, störningsorsaker	233	Fjärrstyrning, luftfjädring	38, 40
Begreppsförklaringar	111	Fönster	80
Belysning, störningsorsaker	232	Insektsnät	84
Fotsteg, störningsorsaker	233	Plisségardin	84
Säkerhetsanvisningar	14	Fönster, ingångsdörr	
Störningsorsaker	232	Plisségardin, öppna	66
Elektriska stödben		Plisségardin, stänga	66
Fjärrstyrning	58	Fönster, rengöra	196
Varningssignal	58	Fönsterhiss, elmanövrerad	48
El-schema		Förardörr	64
Invändigt	139	Förardörr, insida	
Utvändigt	144	Låsa	65
Enkelsängar, sängytor	101	Öppna	65
Extern gasanslutning	106	Förardörr, utsida	
Extra hjul se reservhjul	227	Låsa	65
Extra värmeväxlare		Öppna	64
Slå från	159	Förarstol	45
Slå på	159	Armstöd, ställa in	46
Extrautrustningar	10, 17, 243	Justera sätet i längdriktning	45
Beskrivning	7	Ryggstöd, justera	46
Märkning	7	Sätets lutning, justera	45
Säkerhetsanvisningar	10	Stol, vrida	45
Vikt	243	Fordon, tvätta	196
		Fordonsbelysning se ytterbelysning	212
		Fordonsregistreringen	15
		Fotsteg	28, 55
		Kontrollampa	29
		Köra in	29
		Köra ut	29
		Skötsel	197
		Störningsorsaker	233
		Frostrisk	14, 179, 184
		G	
		Garantikort	1
		Gardiner, rengöra	198
		Gasanläggning	103
		Allmänna anvisningar	12
		Automatisk omkoppling	107
		Defekt	12, 103, 234
		Inget gas	235
		Säkerhetsanvisningar	12, 103
		Störningsorsaker	234
		Gasanslutning, extern	106
		Gasavstängningsventiler	106
		Symboler	106, 145
		Gasbox	13, 104

Alfabetisk förteckning

Gasflaskor		Heki-taklucka	87
Byte	105	Insektsskydd	88
Säkerhetsanvisningar	13, 104	Öppna	87
Gasförsörjningen i de		Plisségardin	88
europeiska länderna	258	Stänga	87
Gaslukt	12, 103, 234	Ventilationsläge	87
Gasol	13, 104	Helljus	213, 215
Gaslang, kontrollera	13, 104	Heltäckningsmatta, rengöra	198
Gasspis		Hjälp på Europavägarna	252
Rengöra	198	Hjälp vid motorhaveri	252
Slå från	165	Hjul	221
Slå på	165	Hjulbyte	223
Störningsorsaker	238	Åtdragningsmoment	224
Gasträckregulator, skruvkopplingar	105	Hög gasförbrukning	12, 103, 234
Gasugn	165	Högtryckstvätt, tvätta med	195
Slå från	167	Höjbar säng	
Slå på	166	Höja	95
Störningsorsaker	238	Plisségardin	96
Glödlampa, växla påbyggnadslampan	218	Sänka	95
Glödlampor, byte		Skyddsnät	95
Belysning bak	216	Stege	96, 99
Belysning front	213, 214	Höjbar säng, elmanövrerad	97
Belysning sida	216	Förbereda driftberedskap	98
Glödlamptyper, utvändigt	217	Höja	98
Halogenlampa	218	Nöddrift	99
Innebelysning	217	Överbelastningsskydd	98
Ytterbelysning	212	Sänka	98
Golvfack	72	Skyddsnät	99
Öppna	72	Huvudbrytare 12 V	121, 126
stänga	72	Hylla, instrumentbräda	49
Golvvärme, elektrisk			
Överbelastningsskydd	160		
Slå från	160		
Slå på	160		
		I	
H		Idrifttagande	
Halvljus	213, 215	Efter avställning över vintern	205
Handbroms se parkeringsbroms	55	Efter tillfällig avställning	205
Hängbord		Indikeringar	
Bordsben	93	Batterispänning	122, 126
Bordsskiva	93	Nivå avloppstank	123, 128
Förkorta	93	Nivå vattentank	123, 128
Förstora	93	Temperatur	129
Hänvisningsetiketter	220	Information om miljöskydd	8
Hastighetsbegränsningar	254	Ingångsdörr	64, 66
		Plisségardin, öppna	66
		Plisségardin, stänga	66
		Ingångsdörr, insida	
		Låsa	66
		Öppna	66

Ingångsdörr, utsida			
Låsa	65	Slå från	163
Öppna	65	Slå på	163
Innan resan börjar	15	Störningsorsaker	238
Innebelysning		Ventilationsgaller, rengöra	201
Glödlampor, byte	217	Kondensvatten	80, 81
Störningsorsaker	232	På akrylglasrutan	81
Innerdörr, störningsorsaker	242	På chassigolvets skruvar	80
Insektsnät, fönster		Kontrollampa, 12 V-försörjning	124
Öppna	84	Kontrollampa, 230 V-försörjning	124, 125
Stänga	84	Kontrollampa, fotsteg	29
Insektsnät, rengöra	198	Kontrollampa, toalett	192
Insektsskydd, Heki-taklucka		Kontrollenhet, varmluft-värmesystem	147
Öppna	88	Kontroller se checklista	32, 203
Stänga	88	Konventionell belastning	17
Insektsskydd, rengöra	198	Köra husbilen	35
Insektsskydd, taklucka Omni-Vent		Körhastighet	37
Öppna	90	Körriktningsvisare	213, 215, 216
Stänga	90	Kultryck	27
Insektsskydd, vevmanövrerad taklucka		Kvävningsrisk	10, 80
Öppna	90	Kylskåp	60, 169
Stänga	90	12 V-drift, slå på/från	172
Inspektion	207	230 V-drift, slå på/från	172
Inspektioner	207	Driftlägen	171, 172
Inspektionsschema	263	Gasdrift, slå från	171
Invändig skötsel	197	Gasdrift, slå på	171
		Handhavande	175
		Kyltemperaturreglering	174
		Lås	175
		Omkoppling mellan energikällorna	174
		Ramvärme	174
		Slå från	175
		Slå på	175
		Störningsorsaker	239
		Ventilationsgaller, ta av	169
		Kylskåpets ventilationsgaller, ta av	169
		Kylskåpsdörr	
		Låsa i ventilationsläge	177
		Öppna	177
		L	
		Läckagevatten i fordonet	240
		Laddningsregulator för solpanel	130
		Laddningstillstånd, visa	
		Bodelsbatteri	122
		Startbatteri	122
		Lampa se glödlampor, byte	212
		Lampor	217
		Rengöra	198
		Längdmått tabell	249

Alfabetisk förteckning

Lås	
Förardörr	64
Ingångsdörr	65
Skåplucka	70
Utvändig lucka	68, 69
Lås till kylskåpsdörr	
Låsa i ventilationsläge	176
Öppna	176
Stänga	176
Låsknapp, överkantshängt fönster	81
Last	15, 16
Beräkning	18
Beräkningsexempel	17, 18
Sammansättning	17
Last se även belastning	15
Lasthållare	25, 26
Latrintank	
Fästbygel	193
Ta ut	193
Tömning	193
Ledningskydds brytare	137
Ljusbrytare	76
Bodel	74
Kök	74
Toalettrum	74
Ljusstyrning	76
Lock, påfyllningsöppningen för dricksvatten	70
Lös inredning, fastsättning	30
Lucklås	
Kvadratisk	68
Med greppkåpa	68
Öppna	68, 69
Servicelucka	69
Stänga	68, 69
Luftfjädring	37, 38
Fjärrstyrning	38, 40
Fram- och bakaxel	40
Funktioner	39, 41
Säkerhetsanvisningar	37
Skötsel	197
Störningsorsaker	231
Luftmunstycken, inställning	147
M	
Markeringslampa	216
Markis	62
Mått se längdmått tabell	249
Mått, tillåtna	254
Mekaniska stödben	
Köra in	57
Köra ut	56, 57
Längd, justera	56, 57
Mikrovågsugn	
Slå från	168
Slå på	168
Störningsorsaker	239
Möbelytor, rengöra	198
Monitor, backningskamera	36
Mörkläggningsgardin vindruta	85
fastsättning	31
Nöddrift	85
öppna	85
Stänga	85
Mörkläggningsgardin, taklucka Omni-Vent	
Öppna	91
Stänga	90
Mörkläggningsgardiner för vindrutan, förarfönstret och passagerarfönstret	50
Mörkläggningsrullgardin, rengöra	198
Mörkläggningsrullgardin, taklucka med snäpplås	
Öppna	89
Stänga	89
Motorhuv	51
Öppna	51
Stänga	51
Störningsorsaker	242
N	
Nackstöd	47
Nivå i avloppstanken, visning	123
Nivå i vattentanken, visning	123
Nivåklossar	55
Nycklar	15

O

Ombyggnader för sänggående, sängyta för enkelsängar	101
Överkantshängt fönster	
Insektsnät	84
Kontinuerlig vädring	82
Öppna	81
Plisségardin	84
Stänga	82
Överlast	19
Övernatta	
Under resan	259
Utanför campingplatser	256

P

På väg	35
Påbyggnadslampa	218
Påfyllningsöppning för dricksvatten	180, 181
Öppna	180, 181
Stänga	180, 181
Panel (IT 96)	121
12 V-kontrollampa	124
230 V-kontrollampa	124
Anslutningsschema	141
Batterispänning, visning	122
Brytare för vattenpump	123
Huvudbrytare 12 V	121
Nivå i avloppstanken, visning	123
Nivå i vattentanken, visning	123
Panel (ljusstyrning)	76
Panel (LT 511)	125
230 V-kontrollampa	125
Batterivisningar	126
Blockkopplingsschema	142
Brytare tankvärme	129
Brytare vattenpump	130
Huvudbrytare 12 V	126
Larm	128
Tankvisning	128
Temperaturvisning	129
Panel se även indikeringar	121
Parkeringsbromsen	55
Drag åt	10
Passagerarstol	45
Armstöd, ställa in	46
Justera sätet i längdriktning	45
Ryggstöd, justera	46
Sätets lutning, justera	45
Stol, vrida	45

Personlig utrustning	18
Pilotsäte se förarstol och passagerarstol	45
Planritningar	247
Plasdelarna i toalett- och bodelen, rengöra	198
Platt bildskärm	
Förvara	78
Positionera	78
Plisségardin, fönster	
Öppna	84
Stänga	84
Plisségardin, fönster ingångsdörr	
Öppna	66
Stänga	66
Plisségardin, förarhytt	
Öppna	84
Stänga	84
Plisségardin, Heki-taklucka	
Öppna	88
Stänga	88
Plisségardin, höjbar säng	
Öppna	96
Stänga	96
Plisségardin, rengöra	198
Plisségardin, vevmanövrerad taklucka	
Öppna	90
Stänga	90
Positionslampa	216
PVC-golvbeläggning, rengöra	198

R

Radio	113
Radioomkopplare	113
Rengöra	
Avloppstank	199
Vattentank	199
Rengöring se skötsel	195
Reservdelar	219
Reservhjul	227
Reservhjulshållare	227
Resesängar	94, 97

S

Säkerhets-/avtappningsventil varmvattenberedare	150
Monteringsställe	150, 247
Säkerhetsanvisningar	9
Brandskydd	9
Elektrisk anläggning	14
Gasanläggning	12, 103

Alfabetisk förteckning

Gasflaskor	104	Draperier	198
Hjulbyte	223	Fönsterrutor	196
Släpvagnskörning	12	Fotsteg	197
Spis	164	Gardiner	198
Trafiksäkerhet	11	Gasspis	198
Värmesystem	152	Heltäckningsmatta	198
Varmvattenberedare	152	Högtryckstvätt, tvätta med	195
Vattensystem	14	Insektsnät	198
Säkerhetsbälten	43	Insektskydd	198
Använda på rätt sätt	43	Invändig skötsel	197
Rengöra	198	Klimatanläggning (Dometic)	201
Säkringar		Klimatanläggning (Telair)	201
12 V-säkringar	133	Lampor	198
230 V-säkring	131, 137	Luftfjädring	197
För avloppsledningarnas		Möbelytor	198
värmesystem	136	Mörklägningsrullgardin	198
För Thetford-toalett	136	På vintern	202
På el-blocket EBL 220	135	Plastdelar, invändigt	198
På el-blocket EBL 99	134	Plisségardin	198
På reläbox AD01	134	PVC-golvbeläggning	198
Vid bodelsbatteriet	134	Säkerhetsbälte	198
Vid startbatteriet	134	Skinnöverdrag	198
Säkringar se 12 V-säkringar		Spisfläkt	201
och 230 V-säkring	133	Tvättning	196
Säkringslåda	137	Tyget till dynorna	198
Sängar	94	Underrede	197
Sängbreddning		Utvändig skötsel	195
Enkelsängar	101	Varmvatten-värmesystem	208
fastsättning	30	Vattenledningar	200
Sanitetssystem	179	Vattensystem	199
Satellitmus	61	Vid tillfällig avställning	203
Satellitesystem	60, 61	Skyddsnät	
Med automatisk antenjustering	60, 61	Höjbar säng	95
Satellitmus	61	Höjbar säng, elmanövrerad	99
Sätta	31	Släpvagnskoppling	28
SAT-uttag	138	Kulhuvud	27
Serienummer	220	Med avtagbar kulhals	27
Sittplatsernas placering	47	Släpvagnskörning	12
Skåpluckor		Allmänna anvisningar	27
Öppna	70, 71, 72	Säkerhetsanvisningar	12
Stänga	70, 71, 72	Snökedjor	32
Skåpluckor, störningsorsaker	242	Solcellsanläggning	130
Skinnöverdrag, rengöra	198	Spis	164
Skjutfönster		Störningsorsaker	238
Öppna	83	Spis se gasspis eller gasugn	164
Stänga	83	Spisfläkt	168
Skötsel	195	Filter, rengöra	201
Avloppstank	199	Skötsel	201
Avställning över vintern	204	Spolarmunstycken, ställa in	51
Diskhon	198		

Spolarvätska, fylla på	52	Varmvattenberedare (Truma)	235
Spotlight	218	Varmvatten-värmesystem	237
Standardutrustning	17	Vattenförsörjning	240
Startbatteri	114	Strömförsörjning	250
Batterilarm	128	Symboler	
Hänvisningar	114	För anvisningar	7
Ladda	114	Gasavstängningsventiler	106, 145
Säkringar	134		
Spänning, visning	122, 126	T	
Störningsorsaker	233	Taklucka med snäpplås	
Urladdning	114	Mörkläggningsrullgardin	89
Stavlampan i bakre lastutrymme	76	Öppna	88
Stödben	56, 57	Stänga	88
Köra in	57	Taklucka Omni-Vent	90
Köra ut	56, 57	Fläkt, stänga av	91
Längd, justera	56, 57	Förstärkningsfunktion	91
Stolsvärme		Öppna	90
Slå från	46	Stänga	90
Slå på	46	Vädra	91
Ställa in	46	Ventilera	91
Stoppklossar	55	Takluckor	86
Störningsorsaker	231	Störningsorsaker	242
12 V-försörjning	233	Tanklarm	128
230 V-anslutning	233	Tanklock, se bränslepåfyllningsrör	52
Batteri	233	Tankning	52
Belysning	232	Tankvärme, slå på och av	129
Bodelsbatteri	233	Teknisk data	
Bromssystem	231	Mått	249
Elektrisk anläggning	232	Strömförsörjning	250
Fotsteg	233	Tekniskt tillåten totalvikt	16, 18
Gasanläggning	234	Temperaturvisning	129
Gasspis	238	Tillåten totalvikt se tekniskt	
Gasugn	238	tillåten totalvikt	16
Innerdörr	242	Tillbehör, extra	10
Klimatanläggning (Dometic)	237	Tips	251
Klimatanläggning (Telair)	238	Tjänstevikt	16
Kylskåp	239	Toalett	190
Luftfjädring	231	Föbereda	190
Mikrovågsugn	239	Kontrollampa	192
Motorhuv	242	Säkring	136
Påbyggnad	242	Spola	192
Skåpluckor	242	Störningsorsaker	240
Spis	238	Toalettrum	189
Spisfläkt	234	Ljusbrytare	74
Startbatteri	233	Vädra	189
Toalett	240	Trafikbestämmelser i utlandet	251
Värmesystem	235	Trafiksäkerhet	32
Varmluft-värmesystem	235	Anvisningar	11
Varmvattenberedare (Alde)	237	Checklista	32

Alfabetisk förteckning

TV-apparat	29
TV-apparaten med platt bildskärm och fäste	78
Förvara	78, 79
Positionera	78, 79
Tvätta med högtrycksvätt	195
TV-uttag	138
Tyget till dynorna, rengöra	198
Typskylt	220

U

Ugn se gasugn	165
Underhåll	207
Underhållsarbeten	207
AL-KO bakaxel	219
Bodelsbatteri	208
Dörrar	207
Klimatanläggning (Dometic)	201
Klimatanläggning (Telair)	201
Varmvatten-värmesystem	208
Underrede, skötsel	197
USB-uttag	112
Uttag	
SAT-uttag	138
TV-uttag	138
USB-uttag	112
Uttag på utsidan	138
Uttag på utsidan	138
Utvändig skötsel	195
Utvändiga luckor	67
Lucklås	67, 68, 69

V

Vädra	80
Toaletttrum	189
Värmesystem	146
Cirkulationsfläkt	146
Första idrifttagandet	146
Luftmunstycken, inställning	147
Störningsorsaker	235
Värmekretslopp, reglerar	156
Värmeväxlare, byte	145
Varmluftspridning	147
Värmesystem för avloppsledningar, säkringar	136
Värmesystem för avloppstank och avloppsledningar	188

Värmeväxlare	
Slå från	159
Slå på	159
Värmeväxlare (Alde)	
Monteringsställe	157
Slå från	157
Slå på	157
Värmeväxlare, värmesystemet, byte	145
Varmluftspridning	147
Varmluft-värmesystem	147
Cirkulationsfläkt	146
Kontrollenhet	147
Monteringsställe	247
Störningsorsaker	235
Varmvattenberedare	146, 147
Varmvattenberedare (Alde)	
Monteringsställe	247
Säkerhetsanvisningar	152
Störningsorsaker	237
Tömning	158
Vatten, fylla på	158
Varmvattenberedare (Truma)	
Monteringsställe	247
Säkerhets-/avtappningsventil	150
Störningsorsaker	235
Tömning	150
Vatten, fylla på	150
Varmvatten-värmesystem	
230 V-eldrift, välja	154
3-vägsventil	156
Driftlägen	154
Extra cirkulationspump	157
Gas och 230 V-eldrift, välja	155
Gasdrift, välja	154
Inställningsmeny	154
Kontrollenhet	152
Monteringsställe	247
Säkerhetsanvisningar	152
Skötsel	208
Startbild	153
Störningsorsaker	237
Underhållsarbeten	208
Värmesystem, avlufta	210
Värmesystem, slå på	155
Värmesystem, stänga av	155
Värmevätska, fylla på	209
Värmeväxlare	156

Varvtal, cirkulationspump	155
Vätskenivå, kontroll	209
Verktygsmenyer	154
Varningsetiketter	220
Varningssignal, elektriska stödben	58
Varselljus	214, 215
Vattenförsörjning	
Allmänt	179
Störningsorsaker	240
Vattenledningar, rengöra	200
Vattenpump	179, 181
Brytare	123
Monteringsställe	247
Slå på och av	130
Vattensystem	
Desinficera	200
Påfyllning	181
Påfyllningsöppning	
för dricksvatten	180, 181
Rengöra	199
Säkerhetsanvisningar	14
Skötsel	199
Tömma	184
Vattentank	
Monteringsställe	247
Nivå, visning	123, 128
Rengöra	199
Utlopp	183
Vatten, fyll på	183
Vatten, tappa av	184
Volymer	180
Ventilation	10, 80
Vevmanövrerad taklucka	89
Insektsskydd	90
Öppna	89
Plisségardin	90
Stänga	89
Störningsorsaker	242
Vikt i körklart tillstånd	16, 18
Vikter av extrautrustningar	243
Vilospänning	111
Viloström	112
Vintercamping	259
Vinterdrift	202
Vinterskötsel	202

Y

Ytterbelysning	
Glödlampor, byte	212
Kontrollera	32
Störningsorsaker	232
Ytterspegel	48
Ställa in	49
Värme, slå på	49
Yttre anslutning se 230 V-anslutning	60
Yttre dusch	102
Ansluta	102
Tömma	102

